VIBORG LANDSTINGS DOMBØGER 1569-1581-1591

Viborg landstings dombog 1569-I.

(1)

** velb Jørgen Lykke til Overgård med opsættelse her af landstinget havde stævnet Mette Christoffers i Hessel og hendes søn Christoffer Lang for en opsættelse her af landstinget hun havde forhvervet, da hun havde ladet stævne sandemænd af Gislum herred, som havde svoret hende hærværk over for Hessel, hun besidder imod Jørgen Lykkes minde, idet han selv vil lade bruge avlen dertil, og derfor havde han ladet Mette Christoffers og hendes datter Gertrud Nielsdatter udvise. derefter blev afsagt, så efterdi Jørgen Lykke selv ville lade bruge avl til samme gård Hessel og Mette Christoffers har intet stede eller fæste af ham og hun derfor er udvist og sandemænd har hende og hendes datter hærværk oversvoret, da vidste dommerne ikke imod deres ed at sige eller dem derfor at fælde.

(2)

** efterskrevne i Skanderup på egne og medbrødre herredsnævninges vegne gav til kende, at de var hid stævnet af Morten Svendsen høvedsmand på Koldinghus, og ikke han var møde dem sag at give, så dommerne fandt samme nævninge for den stævning kvit at være.

(3)

** velb Laurids Skram til Korsøgård havde stævnet Jens Brun i Hverrestrup for et vidne, han nogen tid siden vidnet har, at nogle af hans folk skulle have slået døren ned på jorden. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Brun ikke har navngivet hvilke af Laurids Skrams folk, der samme dør skal have nedslået, da fandt dommerne samme vidne ikke at komme nogen til hinder eller skade.

** velb fru Anne Valdemar Parsbergs hendes visse bud Peder Jensen i Stadsegård havde stævnet Peder Lauridsen i Stautrup `for et vidne, han har forhvervet på noget jord og ejendom i fru Annes mark, hvortil hun ikke har fået noget varsel. da vidste dommerne ikke andet derom at sige, at eftersom samme vidne findes at være fru Annes ejendom angældende, og hun dog ikke derfor har fået varsel, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom og nøjagtigt, at det må komme fru Anne på hendes ejendom til hinder eller skade.

(5)

** Jens Knudsen i Edslev havde stævnet Jens Hansen i Mustrup for et vidne, han på et byggested kaldes Terps bygge, forhvervet har og dermed ville tillægge, at der ingen bondeskyld skulle gives af samme bygge, endog hans forældre og han skæppeskyld deraf har bekommet. sammeledes havde stævnet Rasmus Bilsing i Rørt hans hustru Bodil Rasmusses med flere for at vidne, de vidnet har til Hads herreds ting. så fremlagde Jens Knudsen et tingsvidne af Ning herreds ting, hvori Niels Øvle i Pøl har vidnet, at Jens Hansen har Terps bygge af Mikkel Øvle og talt hans minde derfor. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Hansen selv har bekendt, at han havde talt Mikkel Øvles minde af samme bygge, da Mikkel Øvle vidnede, at Jens Hansen gav ham deraf skæppeskyld og stedsmål, og fornævnte vidnesfolk dog med deres vidne ville ---- ikke nogen bondeskyld deraf at have gået, da

har de ikke dermed gjort ret, og sådant deres vidne ikke at komme Jens Knudsen til hinder eller skade.

(7)

** Christen Lauridsen i Nibe havde stævnet Laurids Jensen skrædder sst, for han har ladet ham fordele til Nibe birketing for et gammelt sengeklæde. derefter blev afsagt, så efterdi de trættes om samme handel og gæld og ikke de ved nogen dom er adskilt, og Christen Lauridsen før er delt blevet, da fandt dommerne ham af den dele kvit at være og sagen til birketing at komme.

** Sejer Lauridsen i Sorring havde stævnet Just Eskildsen i Hammel med flere for et vidne, de med Niels Kold i Voldby vidnet har om brug, han skulle have haft i Karballe skov og ikke deres vidne med skiftebrev eller adkomst skulle befæstes, og alligevel med fornævnte vidne ville sig ejendommen tilholde. så mødte Niels Kold og fremlagde samme vidne af Gern herreds ting MDLXVJ samt et brev som salig biskop Niels Clausen med flere skulle have udgivet MDI, som bemelder hvorledes Niels Kolds hustru og Sejer Lauridsens forældre er kommet hos den ejendom. dertil svarede Sejer Lauridsen, at samme gamle brev så vel er ham anrørig som Niels Kold på sin hustrus vegne og berettede, da sådant brev gik, skulle hans oldefar således i sin lod samme skovskifte have fået og fremlagde et tingsvidne af Gern herreds ting MDXXIJ, at Sejer Bondesen har stået til tinge og forbudt nogen at hugge i samme stykke skov. derefter blev afsagt, så efterdi Sejer Lauridsen nu beviser med gammelt tingsvidne, at hans forældre har forbudt nogen at hugge i samme stykke skov, og at Sejer Lauridsen har haft samme eng ulast og ukæret, og samme eng i Karballe mark, som kaldes Logens skov og eng, aldrig at have ligget til den gård Poul Lassen iboede, hvilken gård Niels Kold nu iboer, da kunne dommerne ikke kende samme vidne at komme Sejer Lauridsen til hinder eller skade.

(11)

** velb Jørgen Lykke til Overgård kendtes sig at være hr Mikkel i Albæk hans fri hjemmel til den gård, han iboer, eftersom de derom er forenet.

** velb Erik Lange til Engelsholm gav til kende, hvorledes hans tjener Laurids Tøstesen skulle være hid stævnet for et vidne, han på hans vegne forhvervet har, af Skads herreds ting, at Laurids Nielsen agede to læs hø hen om dagen og et læs om nattetide af den jord, som Knud Lynges herredstingsdom og landstingsdom pålyder. derefter blev afsagt, så efterdi tingsvidne er gjort og der ingen uvildigt vidne findes imod samme vidne, da vidste dommerne ikke nogen årsag samme vidne at kunne fælde.

(12)

** Laurids Madsen ? i Spettrup havde med opsættelse her af landstinget i dag 6 uger stævnet efterskrevne 7 nævninger, for de har ham ran oversvoret for noget honning, han har borttaget fra Anders Bonde af en kedel. så blev i rette lagt et tingsvidne af Hatting herreds ting sidst forgangen år, hvor efterskrevne vidnede, at den tid, de havde ydet deres honning, da så de tapperen Simon tog hans kedel og gik, og da var der noget honning i samme kedel. derefter blev afsagt, så efterdi her intet vidnesbyrd fremlægges, at Laurids Madsen skulle have samme honning borttaget, og samme vidne medfører, at der var ikke var så meget honning i samme kedel, at det skulle gælde 1/2 marks

koste, da vidste dommerne ikke samme 7 nævningers ed at kunne følge, men den 8.nævnings ed ved magt at blive.

(14)

** Christen Nielsen i Lee havde stævnet Christen Pedersen Munk borger i Viborg for et vidne han til Viborg byting forhvervet har, at han skulle have overfaldet Christen Pedersen Munks hustru Kirsten Olufsdatter og mener samme vidne ikke nøjagtigt at være. derefter blev afsagt, så efterdi Mikkel Espensen og Mads Jensen først for samme gerning var beskyldt og de med deres eget vidne ville sig befri, og efterdi Christen Nielsen har ikke selv nogen skade, da fandt dommerne samme vidne at blive som det vidnet var og ingen at komme til hinder eller skade, og sandemænd sandingen at udlede, hvilke i samme sag skyldig er.

(15)

** velb Axel Viffert høvedsmand på Riberhus havde stævnet efterskrevne Engbjerg sognemænd for et klagebrev, de har skikket ham, at de har påklaget hr Peder i Vandborg, at han utilbørligt skulle have handlet sig med sognets tiende, og fremlagde samme klagebrev, blandt andet angående kongens tiende, som hr Peder har, at når de skal yde ham samme korn, da skulle de have til hver tønde 2 eller 3 skæpper mere, end som de skulle yde andetsteds. derefter blev afsagt, så efterdi hr Peder sig med vidnesbyrd og landstingsdom for sådan klage undskyldt og forklaret har, da fandt dommerne ham for samme klage kvit og angerløs at blive og ham samme tiltale til herredsting at have til de mænd ham så påklaget har.

(17)

** velb Baltser Maltesen i Rebstrup havde stævnet Mads Jensen i Hvilshøjgård for nogen ord, han til Jerslev herreds ting skulle have sagt, at han skulle have antvortet ham 5 daler på en karls vegne den tid, han var tilbetroet at udmønstre nogen knægte og fremlagde et tingsvidne, som lyder, at da Niels Bertelsen ? i Kalum havde tiltale til Mads Jensen for 5 daler, som han antvortede ham på Gislum ? kirkegård den tid Baltser Maltesen udmønstrede de bønderknægte efter KM befaling, da sagde Mads Jensen for tingsdom sig at have antvortet Baltser Maltesen de 5 daler. derefter blev afsagt, eftersom KM har Baltser Maltesen tilbetroet samme knægte at udlægge, hvilket han også skulle have gjort, og ikke nogen klage på samme at være gjort, at han ikke retfærdigt sig i samme kald skulle have skikket, og efterdi Mads Jensen selv Baltser Maltesen for samme penge undskyldte, da fandt dommerne Baltser Maltesen kvit og uskyldig at være, og dersom han vil have ydermere tiltale til Mads Jensen for samme ord da at tiltale ham til herredsting.

(19)

lørdag post pauli concersionis 29/1 1569.

** Laurids Tomasen i Gammelstrup havde stævnet Peder Jensen i Stadsegård, for han har ladet ham fordele for en ålegård, som han skal have ladet bygge på hans husbonds grund og mener sig med urette at være delt. så blev fremlagt et synsvidne af Tyrsting herreds ting, og derefter blev afsagt, så efterdi der trættes om fornævnte ålegård, om den er lovligt bygget eller ej, og ikke nogen dom derom er gået, og Laurids Tomasen før er delt blevet, da fandt dommerne ham af samme dele kvit at være og sagen til herredsting at komme.

(20)

** Ove Skøt borger i Århus havde stævnet Jens Madsen i ---- for en dom, han i dag 14 dage her til landstinget i hans fraværelse forhvervet har på en opsættelse, som skulle være imellem gået, og han ikke dertil var stævnet. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Madsen har bevilget samme sag til næste landsting efter fastelavn at skulle opsættes, og han dog mod samme opsættelse i dag 14 dage har dom bekommet, da bør den dom at være og blive som den udømt var og ikke at komme Ove Skøt til hinder eller skade.

(22)

** Jens Andersen i Morum havde stævnet Christen Svenniksen og Søren Svenniksen i Nyrup for et vidne de med deres far Svennik Andersen vidnet har om nogen penge, som de siger han skulle have oppebåret, og mente samme deres vidne vildigt at være. så mødte Christen og Søren Svenniksen og fremlagde samme vidne af Gislum herreds ting, hvori de havde vidnet, at de var i Gislum herred med Jens Hundehoved i Morum og samlede med ham af de nævninge 35 daler, og da lovede han at holde Svennik Andersen kvit for samme penge. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Andersen vedgår en del af samme penge at have oppebåret, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, at Jens Andersen pligtig er at udlægge det, som han bliver skyldig.

(23)

** Germand Skønning i ---- havde stævnet Peder Jespersen i Gundestrup, for han har beskyldt ham, at han skulle have tjent KM som en utro mand og fremlagde et tingsvidne, at Peder Jespersen samme ord for tingsdom har ham påsagt, hvilke ord han ikke skulle kunne bevise. så fremlagde Germand Skønning Otte Brocks brev år MDLXVIJ, i hvilket han bekender, at Germand Skønning har tjent ham på KM vegne som delefoged i Års herred og gjort rede og regnskab på hvis, han på KM vegne har oppebåret, og endvidere fremlagde et stokkenævn af 24 mænd, at de har kendt ham som en god ærlig dannemand. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Jespersen for tingsdom har sagt Germand Skønning at have tjent KM som en utro mand og ikke han ham sådanne ord kan overbevise, da fandt dommerne Germand Skønning for samme sagden og beskyldning kvit at blive

(25)

** velb Axel Juul til Villestrup på hans tjener Rasmus Jensens vegne i Ans havde stævnet Laurids Madsen i Iller, Jens Poulsen i Ans og Clemend Andersen i Tange for de nogen tid siden med vold er indfaldet i hans tjeners gård og der udtaget en økse for KM skat, endog han sin skat havde udgivet og fremlagde et tingsvidne af Lysgård herreds ting. derefter blev afsagt, efterdi Axel Juul med tingsvidne beviser, at en af samme lægdsmænd Jens Poulsen har bekendt, at han havde oppebåret af Rasmus Jensen to daler, som var KM skat, og han ikke har bevist, at han for mere var tillagt at udgive, og samme lægdsmand er indfaldet i Rasmus Jensens hus i hans og hans hustrus fraværelse og taget hans økse, da har de det ikke gjort med rette og derfor er pligtig igen at antvorte Rasmus Jensen sin økse.

(26)

lørdag post scholastica virginis 12/2 1569.

** velb Erik Kås til Lindbjerggård havde stævnet Søren Tygesen i Jernit for et brev, han af hans tjener Søren Nielsen i Emdrup på noget jord i Emdrup mark har forhvervet, at han det af Søren Tygesen skulle have i fæste, hvilket ikke er sket med Erik Kåses vilje. så mødte Søren Nielsen med et tingsvidne af Gern herreds ting MDLXVJ angående efterskrevne jord, som han havde fæstet af Søren Tygesen. derefter blev afsagt, så efterdi Erik Kåses tjener samme vidne på fornævnte jord udgivet har imod hans husbonds vilje, da kunne dommerne ikke kende fornævnte vidne at må komme Erik Kås, som er ejer til samme gård, til hinder eller skade.

(28)

** Søren Sørensen i Kar på Ellen Eriksdatters vegne havde stævnet hr Mikkel, Peder Sørensen, Oluf Pedersen og deres medbrødre for et vidne om en kontrakt, de vidnet har imellem Ellen Eriksdatter og hendes søn Jep Madsen, som nu er død og havde hr Mikkels datter, om noget gods og penge, og ikke hun sådan kontrakt har indgået eller ville samtykke. så mødte hr Mikkel og fremlagde samme kontraktsvidne af Mols herreds ting år MDLXVJ, hvori efterskrevne vidnede, at de havde forligt Jep Madsen og sin mor Ellen Eriksdatter om efterskrevne bo, penning, gæld og jordegods. derefter blev afsagt, så efterdi Ellen Eriksdatter ikke sådan kontrakt for tingsdom har indgået, da kunne dommerne ikke kende samme kontraktsvidne så nøjagtigt at være, at det må komme Ellen Eriksdatter til hinder eller skade.

(29)

** velb Niels Rosenkrantz til Halkær havde stævnet Frands Frandsen i Gramrode for nogen penge, han ham antvortede at skulle overantvorde Laurids Sallingbo i Rårup, og ikke han det gjort har. desligeste havde stævnet efterskrevne for et vidne, de har vidnet, hvorefter blev afsagt, så efterdi fornævnte mænd ikke er mødt, da fandt dommerne samme vidne nøjagtigt at være, og Frands Frandsen uret at have gjort og bør derfor at tiltales og stande til rette.

(30)

** velb Axel Juul til Villestrup havde stævnet Niels Markvardsen og Jens Poulsen i Kondrup for de har lagt en Viborg domkirkes tjener Anders Mikkelsen i Krogskov for skat, siden KM har anseet Viborg domkirkes afbrændelse og tjenerne nogle år for skat har forskånet. derefter blev afsagt, så efterdi Axel Juul har KM brev samme Viborg domkirkes tjenere nogle år for skat at må være forskånet, og lægdsmænd derimod har samme tjener skat pålagt, da har de dermed gjort uret og bør at stande derfor til rette for hvis skade, Viborg domkirkes tjener Anders Mikkelsen derfor lidt har.

(31)

** velb Palle Juel til Strandet havde stævnet Anders Snedker i Junget for han bruger to agre på Junget mark, hvilke agre til hans tjeners gård med lovhævd er indvordet, og derhos beviser, at han nogen år siden gjorde mageskifte med velb fru Kirsten Rud om samme gård. derefter blev afsagt, så efterdi Palle Juel beviser med lovhævd samme eng at være indvordet til den gård, han beviser sig nu at have fru Kirstens husbond og hende afvordet, da vidste dommerne ikke Anders Snedker at må bruge eller sig tilholde samme eng, som fornævnte lovhævd pålyder imod Palle Juels minde.

(32)

** Tomas Kedelsmed borger i Kolding havde stævnet Hans Hansen byfoged sst for en dom han nogen tid siden imellem ham og Bertel Hansen i Eltang og Bernt Kræmmer borger i Kolding dømt har og har fradømt ham sin hustrus oldearv og berettede, at ---- Jørgen Skodborg, Peder Skodborg og hans hustrus oldemor Else Hansdatter skulle have tilhørt en gård i Kolding og fornævnte to brødre skulle have undt og tilstået Tomas Kedelsmeds hustrus moder at måtte være lige i skifte og jævning med dem og beklagede, at byfogden dog har dem en søsterlod, han med sin hustru kunne tilkomme i samme gård, fradømt. så mødte Bertel Hansen og berettede, at han samme gård i søskendeskifte med sin hustru skulle have bekommet efter hans hustrus forældre, og han den siden til Bernt Kræmmer havde bortsolgt. så blev i rette lagt byfogdens dom, at efterdi Tomas ? Kedelsmeds far Søren Skrædder har siddet over skifte og jævning efter fornævnte brevs lydelse, da vidste fogden ikke at sige Tomas Kedelsmed på sin hustrus vegne en arvelod i samme gård at have. derefter blev afsagt, da efterdi det er lang tid siden arven er faldet, og samme gods ligger i Kolding by, hensatte dommerne samme sag til borgmestre og råd sst til i lensmandens overværelse derom at dømme, hvorledes samme arvelod er frakommet Tomas Kedelsmeds hustrus forældre.

(34)

** velb jomfru Maren Hansdatter i øster Skjern havde stævnet Bendt Poulsen i Alkærsig herredsfoged i Bølling herred for en dom, han nogen tid siden imellem velb fru Johanne Splidsdatter og hendes fuldmægtig om salig Laurids Hansens gods dømt har. desligeste havde stævnet velb Jørgen Splid Fasti til Møltrup på hans datter fru Johanne Splidsdatters vegne og berettede jomfru Maren Hansdatter, at da hendes salig bror Laurids Hansen er død skulle fru Johanne sig alt hans gods tilholde efter et barn, hun skulle sige sig med ham at have avlet, og hun ikke ved, om samme barn havde fået dåb og kristendom, at det burde at arve, og fru Johanne skulle have draget fra hendes gård Kærgård og til Mindstrup at ligge i barselsseng, og herredsfogden har dog tildømt fru Johanne Laurids Hansens gods. så blev i rette lagt samme herredstingsdom, hvori efterskrevne adelsdamer vidnede, at samme barn blev født med liv og fik navn, dåb og kristendom men siden døde. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredsfoged havde ikke vidst sig dommer at måtte være imod fornævnte gode kvinder af adelen deres vidnesbyrd og efter deres kundskab tildømt fornævnte fru Johanne Splidsdatter at måtte arve, da vidste dommerne ikke ham efter samme doms indhold herimod uret at have gjort.

(37)

** (fortsat fra ikke bevaret side) skifte og jævning imellem gjort siden samme æskning ganget er, da vidste dommerne ikke at stede nogen æskning imod fornævnte gode mænds skifte og jævning.

** hr Oluf i Flade havde stævnet (blank) for et falsk brev han nogen tid siden skulle have frembåret og dermed ville vidne hr Oluf og hans søskende til skade. da på at sådan sag kunne blive forligt, blev den til næste landsting efter påske førstkommende opsat

(38)

** Christen Skriver foged på Hegnet havde stævnet Christen Harbo i Tustrup og hans medbrødre for et sognevidne, de vidnet har at en ved navn Jeppe Jensen som og skulle kaldes Jeppe Jeppesen ikke skulle have fået varsel for nogen gårdfred og husfred, han var tillyst at skulle have gjort. så mødte Christen Harbo med samme sognevidne af Jebjerg sognekirke udganget, og dernæst blev i

rette lagt hr Niels Mogensens åbne brev, at Jeppe Jensen har ikke fået varsel for husfred og gårdfred. derefter blev afsagt, så efterdi at den tid samme tingsvidne, som Christen Harbo nu i rette båret, for tingsdom først blev læst, ikke fandtes de artikler at have været da indskrevet, hvilket som og bevises af den vidisse, som samme tid blev taget ved fogdens og andre dannemænds indsegl ---- da kunne dommerne ikke kende samme vidne nøjagtigt at være.

(40)

** Rasmus Søvind ? i ---- havde stævnet Frands Christensen i Gammelkro ? for han for tingsdom havde kaldt ham for en æreløs mand, endog han ikke kunne ham det overbevise og fremlagde et tingsvidne af nør ---- herreds ting, hvorefter blev afsagt, så efterdi Rasmus Søvind beviser med tingsvidne Frands Christensen ham samme ord har tilsagt, da fandt dommerne Rasmus Søvind for samme ord kvit at være.

(41)

** for nør ---- herredsting er Frands Christensen nu og fremlagde en herredstingsdom, at fogden har tildømt ---- at han efter samme doms lydelse har ladet Frands Christensen tiltale og høringer af fogden er opnævnt at skulle dele og de dog er ganget tiende af tinget og ikke ville dele og mente de dermed uret at have gjort. så mødte Frands Christensen på fornævnte høringers vegne og berettede, at han tilbød at ville betale Rasmus Søvind og høringerne ikke derfor vidste ham at dele. derefter blev afsagt, så efterdi Rasmus Søvind efter herredstingsdoms lydelse har Frands Christensen tiltalt, så fogden har fornævnte høringer opnævnt, og de dog er ganget tiende af tinget og ikke ville efter loven fordele, da vidste dommerne ikke andet derom at sige end fornævnte høringer uret at have gjort og hver derfor er pligtig til sine 3 mark fældet at være.

(42)

lørdag gregorii pap 12/3 1569.

** Laurids Christensen i Vesterby havde stævnet Villads Jensen foged på Nørlund og Laurids Ridemand i Ellidshøj for et vidne, de vidnet har, at han skulle have lovet velb fru Kirsten Pedersdatter Lykke til Nørlund 10 daler. så mødte Villads Jensen og fremlagde samme vidne af Års herreds ting som bemelder, at han og Laurids Ridemand havde vidnet at de nærværende var i Viborg den tid fru Kirsten havde stævnet Laurids Christensen for bordag, han gjorde i Nørlund borgegård, og da har velb Laurids Munk, Christen Skeel med flere forligt fru Kirsten ,og at Laurids Christensen skulle give hende 10 daler, for hun ikke skulle tage det gårdfred beskrevet, og derhos gjorde Villads Jensen sit skudsmål til samme herremænd, at de skulle være slig forligelsesmål bestendig. derefter blev afsagt, så efterdi Villads Jensen har gjort skudsmål på fornævnte herremænd, at de samme forligelsesmål skulle være bestendig, og efterdi Christen Skeel bekender så at være tilgået, som fornævnte vidne indeholder, desligeste efterdi fru Kirsten ikke ---- samme dom imod Laurids Christensen beskrevet, da vidste dommerne ikke imod fornævnte vidne at kunne sige.

(43)

** Jens Jensen i øster Velling havde stævnet Anders Eriksen i Bjerring herredsfoged i Middelsom herred for et tingsvidne, han ikke skulle ville give ham beskrevet, som Gregers Nielsen på velb Erik

Podebusks vegne skulle have villet have på noget fiskeri, endog de har givet for Skern lovligt varsel derfor. så mødte fornævnte herredsfoged og berettede, at velb Frands Banner og Otte Banner skulle have afsagt dem ikke at ville lide nogen stævning for Skern men at have indsat to bønder på deres anparter, og samme ejendom er dem angældende. derefter blev afsagt så efterdi Frands Banner og Otte Banner har afsagt dem ikke nogen stævning for Skern at ville lide, og herredsfogden derfor ikke havde vidst at måtte følge de varsler der sammesteds imod samme bønder blev givet, da vidste dommerne ikke hans ulempe deri at være

(44)

** velb Otte Krumpen til Trudsholm hans visse bud Mads Hadbo havde stævnet Laurids Matiasen i Løvskal birkefoged til Skern birketing, for han ikke ville unde Mads Hadbo udlægdsmand til de lægdsmænd i Velling sogn, han har fordelt for kongeskat. sagen blev opsat til i dag 14 dage.

(46)

** velb Erik Kås til Lindbjerggård på velb fru Dorte Jacobsdatters vegne til Støvringgård havde stævnet Søren Ged ? i ----gård herredsfoged i Års herred for en dom, han imellem velb Erik Lykke til Overgård lensmand til Mariager og hende udgivet har, hvor hun skulle have ligget på hendes sygeseng, og fremlagde et tingsvidne af Års herreds ting samt hr Jens Rasmussen sognepræst i Støvring og Børial Badskær i Randers deres åbne brev angående hendes sygdom. dernæst blev fremlagt samme herredstingsdom, i hvilken fogden har afsagt, så efterdi Fru Dorte Jacobsdatter har først med hendes fri vilje arveligt undt og givet Jørgen Lykke og hans arvinger samme gods til evig ejendom og Jørgen Lykke har siden med fru Dortes samtykke efter rigens ret delt og forfulgt samme gods til lås med videre, da bør samme gods følge Jørgen Lykke og hans arvinger. derefter blev afsagt, så efterdi Jørgen Lykke har sig 2 eller 3 gange for tingsdom beklaget, at fru Dorte skulle i så måde have gjort sit skudsmål i mening hun ham sin sag ville forhale og ham for herredsting og landsting at drage med videre, og herredsfogden i 3.opsættelse at have dømt, synderlig efterdi han ikke aldeles endeligt i samme sag dømt har, men på KM sentens og gode behag den frasatte, da vidste dommerne sig ikke fornævnte herredsfoged at kunne fælde.

(49)

** Christen Nielsen i ---- , Jesper Christensen i Borris, Rasmus Ligård ? i Flø havde stævnet Niels Christensen og Peder Nielsen i Smollerup, for de holder nogen delebreve på dem for skat, endog de har rettet for dem og burde af samme dele kvit at være. derefter blev afsagt, så efterdi samme mænd hver i sit lægd af herredet til en udenbys karl at skulle være tillagt, og for de ville være hørig og lydig, har af dyrmål på den store omkostning andre i deres sted lidt, og dog siden samme to skatter, da de er krævet og tiltalt for, udganget, og det ved 4 og 3 år siden sket at være, og imidlertid brugt dem tale og lovmål til tinge, og den ene en sandemand at være, da syntes det dommerne billigt at være fornævnte mænd nu for sådant delsmål kvit og angerløs at må være.

(50)

** Niels Jensen i Flø havde stævnet Peder Ibsen i ---- for en dom, han her til landstinget forhvervet har og er kommet af dele og mente samme dom ikke endelig at være, sammeledes for han har ladet ham fordele for nogen arv. derefter blev afsagt, da efterdi de trættes med hverandre om samme gæld

og arv og de ikke med nogen dom er adskilt, da fandt dommerne dem på begge sider for den dele kvit at være, dog sagen til herredsting at komme.

(51)

** hr Erik Clemendsen ? i Hoven havde stævnet Henrik Sael i Torup for han har ladet ham fordele for en løgner for nogen ord, der siges han om ham skulle have haft. derefter blev afsagt, så efterdi Henrik Sael med samme dele ikke har fornøjet til den mauritidag forgangen var, som fornævnte gode mænds dom pålægger, desligeste efterdi den ikke findes med fogdens segl forseglet, da kunne dommerne ikke kende fornævnte hr Erik i den dele lovlig kommet at være og derfor af den dele kvit at være.

(53)

** Laurids Sael i Torup på Christen Saels vegne havde stævnet hr Søren Gregersen i Skive for han har ladet ham fordele for 6 tønder byg. så mødte hr Erik i Hoven på hr Sørens vegne med samme delebrev. sagen blev opsat til i dag 14 dage.

** Peder Christensen i Ilsø havde stævnet Knud Christensen i ---- og Christen Sørensen i ---- for et vidne, de på ham vidnet har, at han skulle have haft sået på velb fru Magdalene Banners grund Pindstrup grund. sammeledes havde stævnet Mikkel i Ettrup, som samme vidne forhvervet har og for han har ladet ham fordele. samme sag blev opsat til næste landsting efter påske nu førstkommende.

(54)

lørdag post annuntiationis maria 26/3 1569.

** Mikkel Skrædder i Åstrup havde stævnet Oluf Hag i Torsager for et vidne han imod ham forhvervet har, sammeledes havde stævnet Jens Hag i Torsager med flere for et vidne de på ham vidnet har og mener det unøjagtigt at skulle findes. desligeste havde han stævnet Jens Smed i Torsager for han sigter ham, at han skulle have vidnet et løgnevidne. så mødte Jens Hag og beviste med tingsvidne, at Mikkel Skrædder havde indsat sagen for hans husbond velb Jørgen Rosenkrantz til Rosenholm, hvorefter blev afsagt , at efter sådant vidne og bevilling indsatte dommerne sagen til den gode mand Jørgen Rosenkrantz.

(55)

** Mogens Sørensen i Torup og Anders Skrædder i Klarup havde stævnet velb Anders Blik til Nørbeg for nogen penge, han dem på deres hustruers vegne skulle være pligtig for nogen lodder, de har solgt ham i Hovgård. derefter blev afsagt, at dommerne vidste ikke andet derom at sige end Anders Blik er pligtig at betale Mogens Sørensen og Anders Skrædder samme penge han dem for fornævnte gods lovet har.

(57)

** Christen Grydestøber borger i Ålborg havde stævnet Niels Lauridsen og Søren Poulsen i Thise for et vidne de imod hans regnskabsbog vidnet har og fremlagde udskrift af samme vidne, at de

skulle hos været den tid Anne Mørksdatter salig Niels Hansens hustru i Krogsgård ? målte Christen Grydestøbers drenge 3 pund byg, hvilket de skulle have ført af gården på 2 slæder, som skulle være samme byg, Christen Grydestøber tiltaler Jacob Skriver for, og Christen Grydestøber beklagede, at samme mænd med fornævnte vidne ville ham sin vitterlige gæld fravende, som i hans regnskabsbog findes indskrevet, hvilken gæld Niels Hansen skulle være ham skyldig. derefter blev afsagt, da efterdi ikke bevises, at samme gæld skulle være betalt, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så nøjagtigt at være, at det må komme Christen Grydestøber på sin retfærdige gæld til hinder eller skade.

(58)

** Knud Lauridsen i Mammen havde hidkaldt sandemænd af Lysgård herred om Jens Lauridsens bane, som blev ihjel slået i Ans i hans eget hus, at udlægge, og hr Laurids i Højbjerg, Peder Degn i Træholt, Christen Degn, som er hr Lauridses sognedegn med flere, som samme tid til stede var. så mødte hr Laurids og Christen Degn og fremlagde tingsvidner af Lysgård herreds ting, at der gik rygte og tidende, at Peder Degn slog Jens Lauridsen ihjel med en kniv, og efterskrevne vidnede om slagsmålet, og Laurids Jensen vidnede, at han hos var, da hans far blev slået, og da stødte Christen Degn først hans far til kakkelovnen og så omkuld, og han havde en dragen kniv i hans hånd og Peder Degn holdt hans far og i det samme blev hans far slået. derefter blev fremlagt Peder Degns brev, hvori han bekendte, at som han sad og holdt Jens Lauridsen i sin arm og bad ham være tilfreds, da kom Christen Degn løbende med en dragen kniv til Jens Lauridsen, og idet gav Jens Lauridsen et skrig af sig og faldt omkuld. så var Peder Degns bror Anders Nielsen nu til stede og berettede, at 8 mænd havde været hos ham, at Peder Degn havde ombedt dem, at de skulle tilsige at han på samme drab på Peder Degns vegne skulle bekende, og han det efter deres ord har gjort, og ikke hans bror ham det befalede. derefter blev afsagt, så efterdi Søren Andersen selvfjerde først om morgenen efter samme gerning var sket af øvrigheden var udskikket Jens Lauridsens hustrus mundheld at forhøre, og de har vidnet hvorledes hendes ord for dem var, og nu straks efter hun er opkommet af sin barselsseng her for tingsdom i dag er mødt og er samme 4 karles ord bestendig og klagede på de andre, der hendes ord anderledes har ----, og efterdi Jens Hansen med sine medbrødre har vidnet Peder Degn sådan gerning for dem at have vedkendtes og han slige ord i sit brev og segl benægtet, desligeste efterdi begge vidnesfolk ikke var udskikket til Maren Jenses og Peder Degn enten af fornævnte øvrighed eller andre om deres ord at forhøre, da vidste dommerne efter sådan lejlighed ikke samme vidnesbyrd at kunne følge. dernæst kundgjorde sandemænd, at eftersom de havde selv sandingen udspurgt, at Peder Degn var Jens Lauridsens bane og har ham sagesløs af dage taget og derfor svor ham fra sin fred.

(64)

** Søren Jensen i Fillerup havde stævnet Søren Espensen i Lillenor og hans medbrødre nævninge for de har svoret ham gårdfred over. så mødte Niels Hadbo på fornævnte nævningers vegne og fremlagde et tingsvidne af Hads herreds ting, hvori Kirsten Villadsdatter og Anne Villadsdatter vidnede, at den tid Søren Jensen og hans medbrødre lægdsmænd var gået af Villads Knudsens gård, da kom Søren Jensen og Laurids Bertelsen i gården igen og huggede og slog i døren og fordrede Villads Knudsen ud at slås med dem. derefter blev afsagt, så efterdi var bevist for nævningene, Søren Jensen at være kommet i gården og gjort uførm og skade, og nævningene derefter svoret har, da vidste dommerne ikke nogen årsag dem for sådan deres ed og tov at kunne fælde.

(65)

** velb Niels Rosenkrantz til Halkær havde stævnet nogen nævninger, at de havde nogen folk for gårdfred kvitsvoret, som de skulle have gjort i hans tjeners gård, og nogle vidnesbyrd, som i samme sag vidnet har. derimod havde velb Johan Brockenhuus til Lerbæk stævnet nogle nævningers ed, hvori de havde svoret husfred og gårdfred. da på det samme sag kunne blive fordraget blev den til i dag 6 uger opsat, og hvis de ikke her forinden kan blive fordraget, da de til fornævnte tid her at møde.

(67)

** Hans Lauridsen i Gesten havde stævnet Maren Hansdatter i Gesten og Karen Ebbes for et vidne de imod hans hustru Mette Hanskone vidner har, at hun skulle have forgjort Maren Hansdatter at hendes øje blev udslået. derefter blev afsagt, så efterdi loven medfører hvem som for trolddom bliver sigtet, da skal den med nævn i kirke ---- og nævninge har været opkrævet fornævnte mands kone enten at skære eller skylde, og de har kendt hende skyldig at være, da vidste dommerne ikke imod fornævnte vidne at sige men ved magt at blive.

(68)

** velb Frands Banner til Kokkedal havde stævnet Jørgen Knudsen i Færgegård ? for en gård han sig på sin hustrus vegne tilholder, som kaldes Movtrup, som ham i skifte efter salig velb fru Kirsten Gabriels tilkommer og mener Frands Banner derfor samme gård burde ham at følge. derefter blev afsagt. så efterdi fornævnte gård tilhører fru Kirsten Gabriels og hun i hendes velmagt og hendes arvingers samtykke undt og forlenet Jørgen Knudsens hustru fru Birgitte samme gård hendes livstid kvit og fri at skulle beholde, da vidste dommerne ikke andet derom at sige end Jørgen Knudsen og hans hustru fru Birgitte bør hendes livstid samme gård efter fornævnte forleningsbrevs lydelse at nyde, bruge og beholde angerløs.

(69)

** efterskrevne i Børsting, Smollerup og Ilsø havde stævnet Niels Christensen i Smollerupgård og Christen Nielsen i Smollerup for nogen gamle delebreve de holder på dem på pengeskat og madskat, endog de har dem betalt for 2 eller 3 år siden. derefter blev afsagt, så efterdi samme mænd for fornævnte skat er delt, og de har dem betalt, da fandt dommerne samme delebrev ikke at komme fornævnte mænd til hinder eller skade og derfor af samme dele kvit at være.

(70)

** Peder Poulsen i Løgstør havde stævnet Peder Brøgger i Nørgård for nogen delebreve, han berømmer sig på ham at skulle have, endog han mener intet at være ham pligtig. så mødte Peder Brøgger og berettede, at de havde voldgivet dem på dannemænd, og de har derom sagt, at Peder Poulsen skulle give ham 10 daler, og dermed skulle de være forligt. da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end efterdi samme voldgiftsmænds sigelse stander ved magt og ustævnet, da vidste dommerne ikke deri at sige og hvis dele, Peder Brøgger havde Peder Poulsen i før samme mænds sigelse er gjort, bør Peder Poulsen at være kvit for, imens samme 4 mænds sigelse stander ved magt.

(71)

** Knud Ibsen i ---- havde stævnet Laurids Sørensen i ---- for han har ladet ham fordele for en sten han siger han skulle have gravet af Niels Olufsens dige, hvilket han formener sig ikke at have gjort og sig derfor med urette delt at være. sammeledes havde han stævnet Niels Olufsens hustru Anne Nielses for et vidne hun med hendes husbond på ham om samme sten vidnet har, at han skulle have bekendt for hende den at have taget. så mødte Christoffer Hansen ridefoged over Århus len og berettede, at hun havde bekendt det, da der blev lyst i kirken om samme sten. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Olufsens hustru har vidnet, at Knud Ibsen skulle have bekendt for hende sig samme sten at have taget, og han det benægter, og samme vidne findes vildigt at være, så vidste dommerne sig det ikke at følge, og ikke med noget vidnesbyrd bevises Knud Ibsen samme sten at have taget, og han dog for den er delt blevet, da fandt dommerne ham af den dele kvit at være.

(72)

** Hans Tomasen i Grønkrog havde stævnet hr Niels i Vorbasse for to vidner, han i sit gemme skulle have, som skulle være ganget om nogen trætte dem imellem været har, og der skulle være en kontrakt siden imellem dem ganget, så han da sine breve har betalt, og hr Niels dog ikke ville sine breve ødelægge, som han skulle have lovet. da vidste dommerne ikke andet derom at sige end som Hans Tomasen ikke samme kontrakt ville bevilge eller holde, da vidste dommerne ikke hr Niels pligtig at være at antvorte de breve fra sig med hvilke han imod Hans Tomasen ---- kan samme kontrakt at være holdt ved magt.

(73)

** Peder Poulsen i Løgstør havde stævnet Søren Tordsen i ---- for han har ladet ham fordele på hans egne og hans fars vegne, som skulle være for 3 tønder sild, endog han intet er ham skyldig. så mødte Søren Tordsen med samme delebrev, som fandtes at være makuleret i det tal, hvor der skulle stå 3 tønder sild. derefter blev afsagt, så efterdi samme tal findes makuleret, da fandt dommerne Peder Poulsen af den dele kvit at være.

lørdag sankt jørgens dag 23/4 1569.

** Søren Hansen i Bønderup havde stævnet Poul Hansen sst for han har ladet ham fordele for nogen penninge, som han ham for en skude beskylder at skulle udlægge. derefter blev afsagt, så efterdi der trættes om hvor meget enhver af dem for samme skude betale skulle, og Søren Hansen er før delt blevet, da fandt dommerne ham for den dele kvit at være, og sagen til herredsting at komme.

(74)

** hr Christen i Skarrild havde stævnet Christen Poulsen ved Arnborg kirke og Niels Hansen sst for en kontrakt, der i fordum lensmands tid skulle være gjort imellem hans salig far hr Niels og Tomas Christensen, som da boede i fornævnte præstegård, fornævnte to mænd iboer, som er præstens anneksgård, og de ikke ville udgive deres smørskyld af samme gård, som kontrakten pålægger, og fremlagde samme kontrakt år MDLV udgivet, som bemelder salig Peder Bilde høvedsmand på Riberhus, hr Niels Envoldsen og hr Christen Hvid at have udgivet. derefter blev afsagt, så efterdi fordum lensmand på Riberhus samme kontrakt forseglet har, da vidste dommerne intet derom at dømme

(75)

** Mogens Grøn i Simested havde stævnet Jep Mogensen i Hverrestrup for et brev, han skal have givet Hans Lang i Testrup imod ham om nogen klage. derefter blev afsagt, så efterdi Jep Mogensen findes lovligt stævnet og dog ikke vil møde, da fandt dommerne samme Jep Mogensens brev unøjagtigt at være og ikke at komme Mogens Grøn til hinder eller skade.

(76)

** Oluf Sibatsen i ---- havde stævnet hr Christen i Skarrild og hans medbrødre for et vidne, de har vidnet, at Else Olufs skulle have været berygtet for trolddom i nogen år. derefter blev afsagt, så endog samme vidne kan findes sandingen at være hende sligt rygte at være ikommet, da fandt dommerne ikke ---- Else Olufs til døden at dømme førend hende nogen gjort gerning lovlig overbevises hende i trolddom skyldig at være

(77)

** velb Axel Viffert høvedsmand på Riberhus på Tomas Knudsens vegne i Nordby havde stævnet efterskrevne sandemænd på Fanø for de har Tomas Knudsen vold oversvoret for bordag han skulle have gjort. derefter blev afsagt, da efterdi herreds vidnesbyrd fremlægges, at Erik Hansen skulle have gjort samme gerning, men nu bevises Tomas Knudsen at have optinget for gerningen, da vidste dommerne ikke nogen årsag fornævnte sandemænd for samme deres ed at kunne fælde.

(78)

** velb fru Johanne Mogensdatter til Linderumgård havde stævnet Niels Olufsen i Brønderup herredsfoged i Vennebjerg herred for et 24 mænds vidne, han skulle have stedt velb fru Karen Banner, og skulle have været halvparten af samme mænd i et andet herred og ikke i det herred, som ejendommen ligger i. derefter blev afsagt, så efterdi gode mænd var tilbetroet fru Johanne og Gregers Ulfstands hustru om al samme deres trætte at skulle dømme, og fornævnte herredsfoged tilforn for samme sag var hidstævnet, og at da for fornævnte gode mænd er indsat, da vidste dommerne ikke ---- andet derom at kunne dømme, end det som ---- tilskikket har.

(79)

** Jens Eskildsen i Nors havde i rette stævnet Tøger Olufsen i Tøndering og hans medbrødre for to vidner, de på ham vidnet har om et øg, at han skulle have solgt Tøger Keldsen i Tøndering. da på det samme sag kunne blive forenet og fordraget blev den til i dag måned opsat.

** velb fru Margrete til Estrup havde stævnet Søren Hansen i Vejlby og hans medfølgere, for de har kvitsvoret Søren Poulsen i Fårup og Søren Rasmussen i Estrup for gårdfred, de var tillyst og som de skulle have gjort i Borup. derefter blev afsagt , så efterdi fornævnte to karle ubudt er kommet til samme gård og har overfaldet og slået Søren Hansen, og nævningene dog har samme to karle for gårdfred kvitsvoret, da vidste dommerne ikke andet derom at sige end fornævnte nævninge uret at have gjort og bør fældet at være.

(81)

** Jens Frost i Vivild havde stævnet Christen Munk foged på Estrup, for han skulle have grebet en hans husbonds tjenere og holdt ham i stok og jern, endog han skulle have tilbudt at sætte borgen for sig, og for han skulle have beskyldt hans husbonds tjener, for han skulle have mishandlet velb Gregers Ulfstands skov. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag ikke til birketinget er ordelt, fandt dommerne den derhen at komme.

(83)

** velb Jørgen Splid Fasti til Møltrup havde stævnet Søren Sørensen i lille Torup og hans medbrødre herredsnævninger for de har kvitsvoret Peder Mortensen i ---- for husfred, han skulle have gjort i Anne Jensdatters gård i ---- og fremlagde et tingsvidne af ---- herreds ting. derefter blev afsagt, så efterdi bevises Peder Mortensen at have medværet stopningen af samme vindue at udstøde og slået Anne Jensdatters dør op, og fornævnte nævninger imod samme vidne har Peder Mortensen for husfred kvitsvoret, da vidste dommerne ikke andet derom at sige end de uret at have svoret og bør fældet at være, om Jørgen Fasti ikke vil have dem forskånet.

(84)

** Tomas Envoldsen i Spanggård havde stævnet Søren Mortensen i Glerup for en dom han her til landsting forhvervet har og er fundet kvit for nogen sårmål han skulle have gjort Christen Pallesen. derefter blev afsagt, da efterdi samme dom ikke er endelig bør den at være som udømt var og sagen til herredsting at komme.

** velb Ejler Lykke til Torp havde stævnet Niels Pedersen i Balrum og Jens Hansen i Nørby for de har ladet hans foged Niels Jensen fordele for kirkens tiende af Skelsbjerggård, og berettede, at han selv lod avle til samme gård. derefter blev afsagt, så efterdi Ejler Lykke selv bekender sig samme gård at lade bruge avl til og ville selv kirketienden af den betale, da fandt dommerne ham pligtig at være samme tiende at udgive og hans foged Niels Jensen af samme dele kvit at være.

(85)

** Niels Tomasen tjenende velb Hans Skovgård til Skovgård havde stævnet Jesper Andersen og Tøger Hansen borgere i Viborg for et vidne de til Vorde birketing vidnet har om nogen ord, de siger han til Vorde birketing har haft, og klagede, at de nu ville vidne ham slige ord på, som han ikke er gestendig, og nu fremlagde han samme vidne. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidne findes samme år efter samme forpligt skulle være gjort at være indgået, og ikke Niels Tomasen vil være samme vidne bestendig eller for tingsdom indgået, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så nøjagtigt at være, at det må komme Niels Tomasen til hinder eller skade.

(87)

** velb Erik Podebusk til Bidstrup høvedsmand på Ålborghus med opsættelse her af landstinget i dag måned havde stævnet Laurids Sørensen i Vindblæs og hans medbrødre samt efterskrevne herredsnævninge i Slet herred for de har kvitsvoret Christen Brøgger i Engelstrup, hans søn Jens Christensen sst og Laurids Svenniksen ? sst for husfred, de var tillyst, som de skulle have gjort i kronens gård og såret Niels Skrædder og hans hustru i deres eget hus og ikke de var indbudt. så blev i rette lagt efterskrevne tingsvidne af Slet herred og derefter blev afsagt, så efterdi med tingsvidne bevises, at Niels Skrædder og hans hustru havde sår og synsgerning til tinge at lade se, da han lyste

de tre mænd husfred til, og Christen Brøgger, Jens Christensen og Laurids Svenniksen ikke kan bevise at de samme gerning ikke at have gjort, og fornævnte nævninge derimod har Christen Brøgger, Jens Christensen og Laurids Svenniksen for husfred kvitsvoret, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end de dermed uret at have gjort og bør fældet at være, uden herskabet ville have dem benådet.

(89)

** Rasmus Brandsen i Helstrup havde stævnet Søren Brandsen i Havrum og hans medarvinger for han skulle sig tilholde ydermere lod og del i den gård Rasmus Brandsen iboer, end som han med rette tilkommer efter samfrænders brev. så mødte Søren Brandsen og fremlagde samme samfrænders brev år MDXLVJ, hvori 12 samfrænder, som var tilkrævet til den gård i Helstrup arvingerne imellem at ligne, havde forfaret begge arvingers arvelod, og delt arven som efterfølger, og dertil svarede Rasmus Brandsen, at han skulle være brøstholden på sin mødrene arv. derefter blev afsagt, så efterdi intet skiftebrev eller afkald imellem samme søskende at være ganget, og Rasmus Brandsen siger sig nu vidnesbyrd at have med hvilke han vil bevise sig brøstholden at være, da fandt dommerne samme samfrænders brev ikke at forhindre samfrænder, når de på ny bliver lovligt tilkrævet samme gods at ligne og skifte hvis de kan kende lovligt og retfærdigt at være. (sagen er overstreget og sluttes side 92)

(90)

** Axel Juul til Villestrup, Palle Juul til Strandet landsdommere i nørre Jylland og Gunde Skriver landstingshører sst gør vitterligt at år efter Guds byrd MDLIX lørdagen som sankt Jørgensdag påfaldt på Viborg landsting var skikket Rasmus Brandsen i Helstrup etc med samme indhold som i foregående sag. (dette er det udstedte tingsvidne over sagen)

(92)

** (slutning på Rasmus Brandsens sag, som begynder 89)

** Søren Østergård i Årslev havde stævnet Niels Christensen i Alling for en landbod, han skulle have udlagt til Essenbæk birketing i klippinge for Niels Christensens død, som han desværre ihjelslog, og mente det ikke at være fuld sølv vurdering efter loven. derefter blev afsagt, så efterdi loven medfører ret mandsbøder at være tre gange 18 marks penge eller fuld sølvværdi, da vidste dommerne ikke andet derom at sige end Niels Christensen er pligtig til 3 gange 18 marks penge eller fuld sølvvurdering at udgive

(93)

** Niels Dresen havde stævnet Anne Christensdatter, Søren Nør ? og deres medfølgere for et vidne de på Anne Gremers ? om trolddomssag vidnet har, og de har kendt hende i trolddom skyldig at være. så blev fremlagt et tingsvidne af Randers byting, og derefter blev afsagt, så efterdi samme vidne var for nævninge, og det den tid stod upåtalt, og nævninge har kendt det for nøjagtigt at være, da vidste dommerne ikke samme vidne at vedersige ikke heller magtesløs at kende.

(94)

** Laurids Knudsen i Hollandsbjerg havde stævnet Laurids Sørensen, Søren Sørensen og Laurids Henriksen for de skulle have pant med ager og eng af hans far, som ligger til hans gård og mente samme pantebreve burde ikke nogen magt at have. så mødte Søren Sørensen og fremlagde samme pantebreve, hvormed Knud Andersen i Hollandsbjerg for gæld havde pantsat dem noget jord i et frit brugeligt pant. derefter blev afsagt, så og efterdi samme jord tilhører Knud Andersen selv, som han til fornævnte mænd har bortpantet, da vidste dommerne ikke imod samme pantebreve at sige eller magtesløs dømme og fornævnte mænd samme ejendom at have nyde bruge og beholde, til den vorder dem lovligt afløst.

(96)

** Mogens Andersen i Bjerring havde stævnet Jens Jespersen i Tjele, for han har ladet ham fordele for jomfrukrænkelse, endog han deri skulle være uskyldig. derefter blev afsagt, så efterdi Mogens Andersen og Jens Jespersen ikke nogen dom i samme sag imellem ganget er, da fandt dommerne Mogens Andersen af den dele kvit at være, og fogden dem ved dom at adskille, som det sig bør.

** Jørgen Mo på Hans Hansens vegne i Hjørring havde stævnet Oluf Jensen sst for han for borgmestre og råd i Hjørring har skældt Hans Hansen for sin tyv at være og kunne det ikke bevise. derefter blev afsagt, så efterdi Jørgen Mo beviser med borgmestre og råds dom, at Hans Hansen for samme sag at være kvitdømt, da fandt dommerne ham efter samme doms lydelse aldeles kvit og angerløs at blive, mens samme dom står ved magt.

(97)

** Oluf Christensen i Vridsted havde stævnet Christen Nielsen i Smollerup for den landstingsdom han imod ham forhvervet har, at et vidne skulle være ved magt, som skulle lyde om nogen ord, han Christen Nielsen skulle have tilsagt, hvorefter Christen Nielsen havde ladet ham fordele for en løgner. derefter blev afsagt, så og efterdi Oluf Christensen for tingsdom har tilsagt Christen Nielsen, at han skulle bevise det, han havde stjålet Mønsted sognetiende, som var kongens part, og ikke Oluf Christensen kunne samme ord gøre bevisligt, og herredsfogden har tildømt ham for samme ord at stande til rette, da vidste dommerne ikke imod samme hans dom at sige, og Oluf Christensen efter samme dom er delt blevet, da kunne dommerne ikke finde nogen årsag ham af samme dele at kvitdømme, før han retter for sig.

(100)

lørdag post philippi og jacobi 7/5 1569.

** Mikkel Bondesen borger i Tisted havde stævnet Christen Juel borger i Tisted for han har ladet Mikkel Bondesen fordele på Anne Christensdatters vegne for 2 daler og 6 alen lærred, og mente han ulovlig delt at være. så mødte Christen Andersen med samme delebrev og berettede, at Anne Christensdatter havde lovet Mikkel Bondesen nogen penge, for han skulle drage hendes rejse udenlands og ikke han havde gjort samme rejse. derefter blev afsagt, så efterdi der trættes om samme handel, og ikke Mikkel Bondesen og Anne Christensdatter ved nogen endelig dom er adskilt, om han bør noget for sin forseelse at have eller ikke, og Mikkel Bondesen er fordelt blevet, da fandt dommerne ham af den dele kvit at være og sagen til borgmestre og råd at komme og dem endelig imellem at dømme.

(101)

** hr Jacob Vind sognepræst til Handbjerg kirke havde stævnet Jens Andersen, Simon Mikkelsen, Christen Poulsen borgere i Holstebro, for de har ladet hans hustru Anne Sørensdatter og hendes medarvinger fordele for hendes fars gæld. derefter blev afsagt, så efterdi sagen til herredsting ikke ved dom er ordelt, fandt dommerne den der at komme, og fogden dem imellem at dømme, og Anne Sørensdatter så længe af samme dele kvit at være.

(102)

** (fortsat fra ikke bevaret side) lovet hende ondt og det skulle være hende og hendes husbond vederfaret. derefter blev afsagt, så efterdi her intet bevis fremlægges undtagen Christen Tomasens egen hustrus ----, som har anklaget Else Olufskone, at hun skulle have brugt nogen trolddom, eller det er befundet at have lovet nogen ondt, så det skulle være dem vederfaret enten på liv eller velfærd, og hun dog en trolddomssag efter rygte og tidende påsvoret, da fandt dommerne samme nævningsed at være og blive som den usvoret var og ikke at komme Else Olufskone til hinder eller skade

(103)

** Anders Nielsen i Fovsing havde stævnet velb Bertel Munk i Fovsing, Kirsten Mikkelsdatter, Anne Jensdatter og deres medfølgere for et vidne de vidnet har om Jens Nielsens død i Fovsing, at Laurids Jespersen skulle have ham ihjelslået og gjort nødværge for at værge sit liv, endog Jens Nielsen det anderledes på sit yderste skulle have bekendt, som kundskab derom skulle være udganget, og mente derfor fornævnte vidne ikke ret at være vidnet. derefter blev afsagt, så efterdi ---- i samme vidne vidnet har, da vidste dommerne sig ikke dommere over den at være, men hvem den videre påskader da kalder sig den for sin tilbørlige dommer.

** velb Jacob Rostrup til Lergrav her i dag ville have sin æskning beskrevet, som han ville bruge imod mester Mads i Holstebro for kost og tæring for to karle, som han var tildømt at betale. derefter blev afsagt, så efterdi mester Mads ikke er nu til stede ej heller med den dom han i lige måde var kaldet, da vidste dommerne ikke at stede Jacob Hostrup til æskning ----.

(104)

** velb Jacob Rostrup til Lergrav på Erik Bang i ---- Anders Sørensen i Ulstrup, Jens Hansen i Lynge deres vegne gav til kende at være hidstævnet af en ved navn Christen ---- og han ikke nu er mødt ----.

** Laurids Jensen i Vestbirk havde stævnet Jørgen Ibsen i Holm for en dom han her til landstinget imod ham forhvervet har og mente den ikke endelig at lyde. da efter skudsmål opsatte dommerne sagen 14 dage.

(105)

** hr Søren i Skive havde stævnet Jens Poulsen og Niels Christensen, Søren Nielsen for de har ham vold oversvoret for en grøft og dige, han skulle have lagt for sin jord og berettede, at han var ulovligt voldsvoret. derefter blev afsagt, så efterdi nu bevises med borgmestre og råds skødebrev, de

at have solgt Mikkel Hansen fornævnte jord, og nu bevises med synsbrev hr Søren at have frataget af hans jord og hr Søren derfor er vold tillyst og oversvoret, da vidste dommerne ikke nogen årsag fornævnte sandemænd for samme deres ed og tov at kunne fælde.

** velb fru Magdalene Banner til Krabbesholm havde stævnet Christen Olufsen i Tøndering, Christen Andersen og deres medbrødre for et vidne de på Harre herreds ting vidnet har om et øg, som Jens Eskildsen i Års skulle have sat Jørgen Keldsen i pant, og en af fornævnte vidnesmænd skulle være delt. sagen blev opsat 14 dage.

(107)

** Niels Eriksen i Hem på hans egne og Knud Christensens på sine og hans søskende Christen Hansens børns vegne havde efter KM befaling stævnet hr Søren Nielsens arvinger, Mogens Nielsen i Holmgård, Peder Nielsen i Hinnerup, Oluf Christensen i Navtrup og Else Christensdatter i Flovtrup for et KM brev, som lyder på Vestergård i Hem. dommerne opsatte samme sag til næste landsting efter sankt Mauritidag, og Christen Andersens arvinger så længe for tiltale i samme sag for hr Sørens arving og hustru kvit at være.

(108)

lørdag post ostentionis dom ? 1569.

** velb Jacob Rostrup til Lergrav havde stævnet Morten Hansen i Hørdum herredsfoged i Hassing herred for han har undt fylding over nogen mænd at udlægge en kirkevej over hans tjeneres grønne enge agre og diger i Stagstrup, som ikke kunne bevises at have været kirkevej eller anden vej i 28 år. Jacob Rostrup bevilgede, at sagen måtte opstå til han igen lovligt stævner.

(109)

** velb Jacob Rostrup til Lergrav havde stævnet mester Mads Hind sognepræst i Holstebro for en dom han til landstinget forhvervet har om en æskning Jacob Rostrup da ville have brugt mod ham for kost, tæring og skadegæld, som hr Mads var tildømt, men da kunne han ikke få sin æskning beskrevet af den årsag, han ikke kunne bevise hvor meget samme karle havde fortæret, men nu siger sig at have bevis og opskrift derpå. da efter sådan lejlighed vidste dommerne sig ikke nu længere at ---- Jacob Rostrup samme æskning beskrevet.

(110)

** Christen Elbæk i Svenstrup havde stævnet Mads Hansen i Knudstrup, for han skulle på salig Anders Vinters ? arvingers vegne holde ham i dele for 16 daler. så mødte Erik Andersen på Dørup på sine egne så og Jep Andersen på Søren Vinters vegne og berettede, hvorledes Anders Vinter skulle have lånt Christen Elbæk enkende daler. derefter blev afsagt, så efterdi Christen Elbæk ikke har udgivet til Anders Vinters brev og segl, og Christen Elbæk derfor nu i dag 16 daler til Jep Andersen og Erik Andersen på Anders Vinters arvings vegne udlagt har, da vidste dommerne ikke Anders Vinters arving længere at må holde Christen Elbæk i samme dele og ham derfor for den kvit at være.

(111)

** Anders Skriver foged på Neb havde stævnet Søren Lauridsen i Skærbæk for 3 gamle delebreve, han i sit værge skulle have, at Christoffer Sørensen skulle have ladet Anne Poul Clemendsens hustru og børn i Skærbæk fordele for de har siddet en herredstingsdom overhørig, og at de skulle have brugt hans søskendes ejendom. så mødte Søren Lauridsen med samme delebreve år MDXL. derefter blev afsagt, så efterdi det findes 25 år siden samme delebrev er udganget og ikke imidlertid til tinge er læst eller påskrevet, da kunne dommerne ikke kende samme delebrev så nøjagtigt at være, at det må komme Anne Pouls eller hendes børn til hinder eller skade.

(112)

** Laurids Mortensen i Hjermeslevgård havde stævnet Niels Andersen og Poul Villadsen for et vidne de med Christen Nielsen i Tise vidnet har, at de skulle have seet for 3 år siden, at Laurids Mortensen skulle have haft fællig og handel med Christen Nielsens søster Kirsten Nielsdatter, og han var til Christen Nielsens og bad om hans søster for hæder og ære. derefter blev afsagt, så efterdi loven medfører, at dersom nogen mø eller kone lader nogen ligge hos sig i løn med sin egen vilje og bliver det åbenbarligt, dog om hun tier og sigter ingen mand , da må dog frænder kalde den de vide den gerning og have af ham enten frænders ed om han dølger eller 9 mark om han ganger ved, og efterdi Christen Nielsen nu i dag har sigtet Laurids Mortensen samme gerning, da fandt dommerne Laurids Mortensen pligtig at være sig derfor efter loven at forværge, og fornævnte vidne, som ikke på fersk gerning er vidnet da ikke at forhindre ham om han samme lovmål kan fulddrive.

(113)

** Christen Markvardsen i ---- gård hans visse bud Tomas Jensen i Provstegård havde stævnet Christen Andersen i Åby, for han har ladet ham fordele for en sølvske, Nis Tuesen har i pant og ikke vil løse den. derefter blev afsagt, så efterdi Jens i Åby har antvortet Christen Markvardsens svoger Nis Tuesen samme sølvske, og Christen Markvardsen dog for den er blevet delt, da fandt dommerne ham af den dele kvit at være og sagen til herredsting at komme.

(114)

** Peder Skriver foged på Fussingø på sin bror Villads Lassen sst hans vegne havde stævnet Peder Mortensen i Feldingbjerg for en dom, han til landstinget imod ham forhvervet har, for han skulle have beligget Peder Mortensens søster. derefter blev afsagt, efterdi samme dom ikke lyder længere indtil den blev stævnet på ny, og det nu sket er, da bør den at være og blive som den udømt var.

(115)

lørdag næst efter pinsedag 4/6 1569.

** Niels Ibsen i Edslev havde stævnet Jens Nielsen i Ravnholt herredsfoged i Ning herred for en dom han imellem ham og Niels Olufsen i Edslev om noget arvegods i den gård, de begge iboer, dømt har. så mødte Niels Olufsen og fremlagde samme dom af Ning herred sidst forgangen år, hvori fogden har så omsagt, at Niels Olufsen burde samme gård at bruge efter sit pantebrevs og adkomsts lydelse og gøre og give Niels Ibsen fyldest med skæppeskyld på sine børns vegne. derefter blev afsagt, så efterdi samme ejendom ikke er kommet af søskendeskifte og samfrænder

ikke har lagt og lignet hvor meget enhver arving deri med rette tilhører, da fandt dommerne samme sag for samfrænder i lensmandens overværelse at indkomme.

(116)

** Laurids Lauridsen i Toftgård i Fjelsø havde stævnet Birgitte Vognsdatter og Sofie Nielsdatter sst for et vidne de med Søren Poulsen i Fjelsø vidnet har, at han skulle have uførmet og slået Søren Poulsen ved hans plov og fremlagde tingsvidner af Rinds herreds ting, hvori deres vidne blev frafaldet, efterdi de var vildige vidner, på den måde at de var Søren Poulsens hustru og hustrumor, og nævningene har derfor kvitsvoret Laurids Lauridsen. derefter blev afsagt, så efterdi de to kvindfolks vidne af nævningene er frafaldet, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom og uvildigt at være, at det må komme Laurids Lauridsen til hinder eller skade

(118)

** velb Hans Johansen høvedsmand på Silkeborg hans visse bud Søren Hansen havde stævnet Søren Bertelsen og Christen Poulsen for et vidne de vidnet har, at Peder Jensen i Munkgård på tingvejen skulle have slået Christen Bertelsen endog de var selv i samme bordag. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidnesfolk var i samme bordag og derfor vildige, da fandt dommerne samme vidner ikke at komme Søren Hansen på hans husbonds vegne til hinder eller skade.

** velb Mads Råle til Pjedsted på velb Hans Bruns vegne havde stævnet Hans Basse i Brøndsted, Anders Basse og Laurids Basse i Pjedsted for et vidne, som deres far skulle have forhvervet til Elbo herreds ting på noget jord og mente samme vidne vildigt og unøjagtigt at skulle findes, efterdi det ikke er taget til det herredsting. hvori godset ligger. så mødte Hans Basse og fremlagde samme vidne af Elbo herreds ting år MDXL, hvori blev vidnet at efterskrevne jord ligger til den gård, som Jep Basse påboede i Pjedsted. så mødte Mads Råle og fremlagde salig kong Frederiks brev, at hans nåde havde undt en ved navn Niels Mikkelsen, hans hustru og børn deres livstid at skulle beholde den gård, han iboede i Pjedsted. derefter blev afsagt, da efterdi der findes at være ved 30 år siden samme vidne forhvervet og vidnet er, og det i så lang tid har stået uanklaget og upåtalt, da vidste dommerne ikke imod samme vidne at sige eller fornævnte ejendom Hans Basse og Niels Basse at kan fravorde. desligeste Hans Brun den ejendom fornævnte kongebrev og dom pålyder efter dets indhold at nyde, bruge og beholde.

(120)

** Jørgen Poulsen i Bredstrup ? havde stævnet Jens Sørensen sst for han har ladet ham fordele for et pantebrev. så mødte Jens Sørensen og berettede, at han havde talt minde for samme pantebrev og Jørgen Poulsen dog ham det forholder og derfor har ladet ham fordele. dertil svarede Jørgen Poulsen, at samme brev er ham frakommet, og det i dag død og magtesløs gjorde, hvorefter Jens Sørensen løslod Jørgen Poulsen af den dele.

(121)

** på Viborg landsting efter en herreds tings stævning (blank) for en lovhævd de skulle have på nogen jord og ejendom i Pjedsted, så mødte (blank) og berettede ingen lovhævd at have på samme jord.

** Jens Jensen og Niels Nielsen i Tindbæk havde stævnet Christen Hegedal i Løvskal og hans medbrødre sandemænd i Skern birk, for de har dem vold oversvoret. sammeledes havde de stævnet Jens Ydesen i Tindbæk, som lod dem voldsværge for uførm, de havde gjort i Niels Andersens hus, hvor de havde nedslået hans dør. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Jensen og Niels Nielsen har ingen vidnesbyrd for sandemænd med hvilke de kunne undskyldes, og sandemænd har de to karle vold oversvoret, da vidste dommerne ingen årsag fornævnte sandemænd for samme deres ed og tov at kunne fælde.

(123)

** hr Jørgen Sørensen i Ørsted havde stævnet Peder Grå og Rasmus Baltsersen borgere i Randers for noget skifte, som dem imellem gjort er og han mente sig deri ikke skel og fyldest for en broderlod at skulle være sket. så mødte Peder Grå og berettede, hvorledes han skulle have hr Jørgens søster i pleje, og hr Jørgen efter hendes fars død at skulle have været hendes værge og opladt efter begge deres fars død hvis arvelod hende tilkom, og ikke han skulle have gjort ham fyldest, hvorfor han havde beklaget sig for KM, angående gode mænd om samme arv dem imellem at skulle dømme. derefter blev afsagt, så efterdi gode mænd efter KM befaling var betroet hr Jørgen og Peder Grå om samme arv imellem at skulle dømme og de har dem forligt, som fornævnte kontrakt indeholder, hvilken hr Jørgen selv har forseglet, da kunne dommerne ikke finde nogen årsag imod samme kontrakt at sige men den ved magt at blive.

(124)

** Christen Hansen i Lemvig havde stævnet Christen Kræmmer sst for han har forvist ham den gård han iboer med uret. så mødte Christen Kræmmer og berettede, at da han var byfoged, skulle han have haft nogen rettighed i samme gård på KM vegne og mente derfor, de ikke kunne forholde ham den lod, som skulle være halvparten af gården. derefter blev afsagt, så efterdi Christen Kræmmer har ingen endelig dom af borgmestre og råd i Lemvig, om han ---- nogen rettighed i samme gård på KM vegne eller ej, da vidste dommerne ikke ham at må fravise Christen Hansen samme gård, førend han fanger borgmestre og råds endelige dom for sig.

** Niels Jensen i ---- kro havde stævnet Søren Jensen i Børring for han skulle have sagt på Skodborg herreds ting, at han skulle ----. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag ikke til herredsting er ordelt, fandt dommerne den derhen at komme

(125)

** Peder Gundesen i Alleslev ? havde stævnet Hans Nielsen sst for han har ladet ham fordele med urette, som han mener. så mødte Mads Knudsen i Ålestrup på Hans Nielsens vegne og berettede, at voldgiftsmænd skulle have tilsagt Peder Gundesen nogen bøder at skulle give Hans Nielsen. derefter blev afsagt, så efterdi samme delebrev ikke forklarer hvad og hvor meget han skulle være for delt blevet, da fandt dommerne Peder Gundesen af den dele kvit at være, og sagen til herredsting at komme, og fogden eller voldgiftsmænd at sige hvor meget Peder Gundesen skulle findes at være Hans Nielsen pligtig.

(126)

** Jep Sørensen i Kande ? havde stævnet Søren Jensen og hans far for de har ladet ham fordele for en otting byg, endog han intet skulle være dem pligtig. derefter blev afsagt, så efterdi der trættes om samme gæld og ikke de ved nogen dom er adskilt, da fandt dommerne Jep Sørensen af den dele kvit at være, og sagen til herredsting at komme og fogden dem endeligt imellem at dømme og adskille.

** Christen Svendsen i Østerbol. så mødte Søren Poulsen i Østerbol og berettede, at 4 mænd skulle have sagt, at Christen Svendsen opgav samme stævning. dommerne opsatte samme sag til i dag måned.

(127)

** Jens Hansen havde stævnet Peder Poulsen i Løgstør for han har ladet ham voldsværge for 3 mark og mente han det med urette at have gjort. dommerne opsatte samme sag til i dag måned.

(128)

lørdag post vitus modesti 18/6 1569.

** på Viborg landsting i dag efter at sandemænd i Skads herred har svoret Bertel Jørgensen manddød over og til sin fred, for Peder Jepsen han ihjelslog. da udlagde dog Keld Jørgensen i Gesing 12 daler, hvilke 12 daler Jep Olufsen i Fåborg til sig annammede.

** Hagen Smed i Rimsø havde stævnet Christen Nielsen i Emmelev, Jep Ovesen sst og Envold Rasmussen sst for et vidne, de har vidnet med Jens Christensen i Rimsø om en kontrakt, som skulle være ganget imellem ham og Jens Christensen om nogen afgift og landgilde, han skulle give af den jord, han havde i fæste. da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end efterdi fornævnte mænd har vidnet, hvor meget Hagen Sørensen til samme afgift Jens Christensen udgive skulle og ikke har forklaret, hvad Jens Christensen Hagen Smed derimod udlægge skulle, da fandt dommerne dem pligtige at være derom at vidne, og samme kontraktsvidne, som Hagen Sørensen ikke selv har forpligtet eller for nogen dom indgået ikke at komme Hagen Sørensen til hinder eller skade.

(130)

** Knud Jensen i Spåbæk havde stævnet Niels Andersen i Majgård, Jep Nielsen sst, Mads Lauridsen i Gammelby, Jens Andersen i ---- med deres medbrødre. desligeste Jens Ibsen i Kobberup hans hustru Anne Jenskone, Anne Knudsdatter i Skovgård, Margrete Christensdatter i Gammelby og Knud Jørgensen i Skovgård for nogen vidner de på en ved navn Marie Olufsdatter vidnet har, at hun skulle have været berygtet for trolddom og lovet folk ondt, som skulle være dem vederfaret. så blev i rette lagt tingsvidner af Harre herred, hvori ovennævnte vidnede om hendes trolddomssager. derefter blev afsagt, så efterdi nævninge har været opkrævet Marie Olufsdatter enten at skære eller skylde, og de har kendt hende skyldig og brødig at være og fulgt fornævnte vidner, da vidste dommerne ikke imod fornævnte vidner eller nævningers ed at sige eller magtesløs dømme.

(133)

** Christen Skriver foged på Bøvling havde stævnet Jens Poulsen i Byskov for et sandemandsbrev, han skulle have ladet læse på Vandfuld herreds ting, som skulle lyde på en kronens gård og ejendom i Hove sogn og mente ham ingen rettighed dertil at have. så mødte Jens Poulsen og

bekendte at have fundet samme sandemandsbrev i gården, da han til den kom. derefter blev afsagt, så efterdi lensmanden har samme gods i forlening, da bør Jens Poulsen at lade Christen Skriver på lensmandens vegne samme sandemandsbrev følge, at kronens ejendom dermed kan forsvares.

(134)

** velb fru Vibeke Lunge til Hesselmed mødte med en stævning af landstinget lydende, hvorledes hun hos kongen havde beklaget om en trætte som skulle være imellem hende og velb Niels Juel til Åbjerg og mester Jens Viborg kannik i Ribe og bød sig i rette imod dem. sagen blev opsat til i dag måned.

(135)

** Christen Skriver foged på Bøvling med opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Anders Hansen i Tovstrup herredsfoged i Harre herred for han skulle have fundet Eskild Lassen i Års til lov, da han sig et øg tilværget, som hans søn skulle have solgt Jørgen Keldsen i Tøndering, og samme tid skulle han være delt og lovforvundet. da blev så forhandlet samme sag at skal opstå, indtil Christen Skeel i landet igen hjemkommer.

(137)

** Peder Skriver i Rævshave med opsættelse her af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jens Christensen i Svenstrup for et brev og segl han skulle have givet Anders Christensen til en forsagt tid at skulle betale og ikke samme brev ikke så redeligt at have holdt. da vidste dommerne sig samme sag ikke længere at forhale og derfor fandt Jens Christensen sit brev og segl ikke så ærligt og redeligt at have holdt, som det sig bør, og fornævnte landstingsdom ikke at komme Anders Christensen til nogen forhindring.

(138)

** velb Otte Banner til Asdal havde stævnet efterskrevne for et vidne de til Skern birketing har vidnet om nogen ord, Jens Nielsen skulle have sagt om noget havre og fremlagde samme vidne, hvorefter blev afsagt, så efterdi samme ord ikke på fersk gerning straks efter Jens Nielsens mund skulle være optaget og skrevet, og fornævnte vidne ikke medfører på hvilken tid eller dag, han sådanne ord skulle have haft, da fandt dommerne samme vidne ikke på noksom at være, at det må komme Jens Nielsen til hinder eller skade.

(139)

** Peder Jensen i over Feldborg havde stævnet hans bror Svennik Jensen sst for han ikke ville udlægge ham de 4 søsterlodder som Peder Jensen har i stede og fæste af Harild Jensen i Trandum kirkegård, hvilke 4 søsterlodder Harild Jensen ved kontrakt skulle være tilkommet, som gode mænd har dem om forligt og fremlagde samme kontrakt. så mødte Svennik Jensen og svarede, at han ville udlægge de 4 søsterlodder efter 4 uvildige dannemænds tykke.

(141)

** Niels Krog i Gamst havde stævnet Ebbe Jensen i Revsing hede, for han har frasvoret den ed og tov, som de 11 hans medbrødre har svoret ham til hans otting jord på Revsing mark. derefter blev afsagt, da efterdi tingsvidne efter samme ejermænds ed ikke er fremkommet, at man kan vide sig at rette, da vidste dommerne intet derom at dømme, førend samme ejermænds brev fremkommer.

lørdag visitationis maria 2/7 1569.

** velb fru Kirstine Lykkesdatter til Nørbeg havde stævnet Peder Ged herredsskriver for et tingsvidne, han ikke ville unde hendes foged beskrevet, som Peder Kjærulf skulle have forhvervet, og mente ham deri uret at have gjort. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Kjærulf ville have ført sine vidner, og da han fandt den ene af samme vidnesbyrd at have været fordelt, overgav han sagen, så der blev intet vidne udgivet, og Peder Ged derfor ikke vidste at give fru Kirstines myndige bud genpart, da kunne dommerne ikke kende hans ulempe deri at have været.

(142)

** velb Ejler Lykke til Torp havde stævnet Gravers Ravn i Andrup herredsfoged i Rødding herred for en dom han udgivet har og kvitfundet nogen mænd for høringsdele, som han havde ladet tiltale, for de skulle have brugt fiskeri i hans enemærke for hans gård Hastrup. derefter blev afsagt, så efterdi fornævnte herredsfoged først har dømt ingen at måtte bruge enten til land eller vand på Ejler Lykkes frihed imod hans vilje, og efter Ejler Lykke siden har tiltalt fornævnte mænd for samme brug, at de landede for hans land og grund med deres fiskeri og fiskegarn og dem dog derfor kvitdømt, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end fornævnte herredsfoged dermed uret at have gjort og samme hans dom ikke at komme Ejler Lykke på sin grund og ejendom til hinder eller skade i nogen måde.

(144)

** velb Ejgil Lykke til Torp havde stævnet Laurids (blank) og tiltalte ham for mens han tjente på Torp skulle have såret og hugget hans tjener Niels Christensen i borgerstuen. derefter blev afsagt, så efterdi Laurids (blank) bekender sig at have såret Niels Christensen og ikke kan bevise sig det af våde eller nødværge at have gjort, da vidste dommerne ikke andet derom at sige end fornævnte Laurids (blank) bør efter gårdsrettens lydelse at miste sin hånd undtagen hvis Ejler Lykke vil ham benåde.

(145)

** velb Axel Juul til Villestrup på sine egne og på velb fru Dorte Jacobsdatter til Mejlgård hendes vegne havde stævnet Søren Mikkelsen i Glesborg herredsfoged i Nørherred, Hans Poulsen og Anders Mave som selvejerbønder i Glesborg og beskyldte dem for noget gammelt jord, de skulle have dem tilfordristet at lade opbryde, som af Arilds tid skulle have ligget til fædrift ulast og ukæret i de gode mænds tid, som har haft Mejlgård i værge. derefter blev afsagt, så efterdi samme selvejerbønder ikke med sandemandsbrev kan bevise dem nogen rettighed til samme jord at have, og fru Dorte vedkender sig samme jord, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end fornævnte selvejerbønder dermed har gjort uret og bør derfor at stande til rette.

(147)

** hr Anders Madsen i ---- havde stævnet velb Anders Poulsen til Lund ? for nogen eng, han sig tilholder, endog hr Anders mener sig rettighed dertil at have. så mødte Anders Poulsen og berettede, at han ikke har anden rettighed til samme eng, end har den af kirkens fornødenhed i nogle år i leje. derefter blev afsagt, så efterdi Anders Poulsen bekender, at han ikke har nogen rettighed til samme eng, da bør samme eng at være hos kirken, og hvem den skulle have, bør den at have af kirkens fornødenhed for leje.

** Visti ---- på Villum Sørensens vegne i Barda havde stævnet Søren Nielsen i Hedegård, Peder Nielsen i gammel Hanning og Jens i Gadegård for et vidne de om noget skifte vidnet har, som skulle være sket i Kongensholm for lang tid siden, og ikke på fersk gerning, så det ikke burde at komme Villum Sørensen på sin hustru Else Jensdatters vegne til hinder eller skade. så blev fremlagt samme vidne som er udgivet til Bølling herreds ting angående skifte i Kongensholm imellem Jens Christensens børn, og da tilskiftede de Skrebsgård og en gård i Skårup samt et boel i Ulfborg herred til de to piger Else Jensdatter og Marie Jensdatter for deres part i jordegods. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidne ikke bemelder hvilken dag eller tid samme skifte skulle være gjort og ikke vidnet på fersk gerning, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom og nøjagtigt at være, at det må komme Villum Sørensen på sin hustrus vegne på hendes arvegods til hinder eller skade.

(149)

** Niels Jensen i Støvring ville i dag have haft æskning imod Anders Lassen i Eskerud for en fol, han skulle hos sig forholde, som han skulle have købt af Rasmus Jørgensen, som tjente på Støvringgård. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag ikke ved nogen dom til herredsting er ordelt og Anders Lassen byder sig med samme æskning i al rette, eftersom han siger sig til herredsting at have gjort, da fandt dommerne samme sag til herredsting at komme.

(150)

** Peder Jensen i Stadsgård havde stævnet Niels Remsmed ? i Hovlbjerg for et brev og segl, han skulle have forhvervet efter Jens Østergårds død, som han skulle have bekendt, at han skulle have annammet 3 daler af Niels Remsmed, som han skulle yde for ham på Dronningborg. derefter blev afsagt, så efterdi samme brev efter Jens Østergårds død ---- er og ikke i hans levende live, der han vidste dertil at svare, da kunne dommerne ikke kende samme brev så nøjagtigt at være, at det må komme Jens Østergårds arvinger til hinder eller skade.

(152)

** velb fru Anne ---- salig Mandrup Parsbergs efterleverske havde stævnet Peder Lassen i Stavtrup for nogen grøft og dige, han skulle have ladet kaste og grave i Stadsgårds mark. derefter blev afsagt, så efterdi der trættes om i hvilken mark samme grøft og kast skulle være, da hjemsatte dommerne samme sag til herredsting at komme, og der uvildige granskningsmænd til fornævnte ejendom lovligt at tages for at granske og bese, i hvilken mark samme grøft og kast findes.

(153)

** Søren Lassen i Skader havde stævnet Mikkel Nielsen for han har ladet ham fordele for noget gods og penge, hans broder, da han blev ---- i udbo, ham til troerhånd skulle have antvortet til forvaring. så blev fremlagt et vidne angående Mikkel Nielsens søn Knud Mikkelsen , som blev brændt ihjel i en skorsten i Halling. derefter blev afsagt, efterdi samme vidne ikke er uden een mands vidne og ikke medfører, når Knud Mikkelsen skulle være blevet omkommet, da vidste dommerne ikke dette vidne noksom at være, og at Søren Lassen som efter samme vidne for samme gods, som ham til troerhånd er antvortet, er delt blevet, da fandt dommerne ham af den dele kvit at være, indtil det kan bevises Knud Mikkelsen død og afgangen at være.

(155)

** Peder Skrædder i Grindsted havde stævnet Anders Lauridsen og Jens Lauridsen for et vidne, de vidnet har, at han og hans dreng skulle have hugget et læs elletræ i Kinderup skov. efterdi der fandtes vidne imod vidne opsatte dommerne samme sag til i dag måned

(156)

** Mourids Jensen i Ove havde stævnet Jens Jensen og Anne Jørgensdatter for et vidne de vidnet har, at han skulle have beligget Mikkel Smeds kone. så mødte Jens Jensen og fremlagde samme vidne af Hindsted herreds ting, hvori de vidnede, at de i en lille kælder så, at Mourids Jensen var imellem Mette Jørgensdatters ben og lå hos hende. derefter blev afsagt, så efterdi fornævnte vidnesfolk ikke har vidnet i hvilket år, dag eller tid, de skulle have seet Mourids Jensen skulle have beligget Mikkel Smeds kone, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom og nøjagtigt at være, at det må komme Mourids Jensen eller Mikkel Smeds hustru til hinder eller skade

(157)

** Poul Nielsen Skåning borger i Holstebro havde stævnet Anders Nielsen borger sst for han delte ham til Holstebro byting for nogen gæld. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag ikke hos borgmestre og råd er ordelt, fandt dommerne den derhen at komme.

(158)

** Poul Skåning borger i Holstebro havde stævnet Jens Andersen borger sst for en bryggekedel, han skulle have sat ham i pant og beklagede sig, at han ikke sin kedel igen kunne bekomme, alligevel han penge tilbyder den at ville indfri. så mødte Jens Andersen og gjorde hans skudsmål til borgmestre og råd, hvorefter dommerne indsatte samme sag for borgmestre og råd.

** Jens Andersen i Morum havde stævnet Christen Svenniksen i Nyrup for han har ladet ham fordele for 35 daler og noget krudt, som Laurids Skriver i Hvilshøj skulle have, og som han forholder ham. derefter blev afsagt, at på det Jens Andersen måtte sig hos Laurids Skriver forklare, opsatte dommerne samme sag til i dag måned, og der forinden Jens Andersen sig til Laurids Skriver at begive ham at gøre rede og regnskab for hvis, han oppebåret har.

(159)

** Niels Jespersen i Hem hans visse bud Jens Sørensen i Tovstrup havde stævnet Maren Gundesdatter i Gettrup og Mette Jensdatter sst for et vidne de med Niels Frandsen i Gettrup vidnet

har, at han skulle have slået Karen Hanses i Gettrup. så mødte Niels Frandsen og fremlagde samme vidne, hvorefter blev afsagt, så efter fornævnte vidnesfolk ved deres højeste ed er deres vidne gestendig og Jens Sørensen har intet vidne derimod uden aleneste Karen Hanses egen klage, da vidste dommerne ikke nogen årsag fornævnte vidnesfolk for samme deres vidne at kunne fælde eller det magtesløs dømme.

(160)

** Jens Nielsen i Hjeds havde stævnet Laurids Tomasen i Råsted og Niels Lauridsen sst for to deler, de ham har ladet overkomme og fremlagde samme delebreve. derefter blev afsagt, så efterdi de trættes om samme gæld og ikke de ved nogen dom er adskilt, hjemsatte dommerne samme sag til herredsting at komme.

(161)

lørdag post chitilli ---- 16/7 1569.

** velb Niels Juel til Åbjerg havde stævnet Poul Jensen Jep Villadsen med flere sandemænd i Ginding herred og beskyldte dem for de ikke ville optage nogen sten, som de skulle have sat til markskel, endog deres ed og tov af gode mænd skulle være sagt ulovlig at være, og fremlagde samme gode mænds brev, hvorefter blev afsagt, så efterdi Niels Juul nu beviser med gode mænd efter kongelig befaling har kendt og fundet samme markskel ulovligt at være sat, da fandt dommerne fornævnte sandemænd, som samme skelsten selv sat har, selv at optage.

** velb fru Vibeke Lunge til Hesselmed havde efter KM befaling stævnet velb Niels Juel til Åbjerg så og mester Hans Viborg kannik i Ribe domkirke for noget ejendom på Lindknud mark, som skulle ligge til Asserbøl, som hendes salig far i søskendeskifte skulle være tilkommet for 29 år siden. da efter lang handel blev således talt og forhandlet, at fru Vibeke og Niels Juel indgav samme deres trætte på efterskrevne gode mænd.

(163)

** Christen Mikkelsen i Voldbro mølle havde stævnet Søren Christensen, som tjener Søren i Torslev mølle, Anne Sørensdatter med flere for et vidne som de vidnet har om en åletejne, som skulle være optaget i den bæk, som løber af Svenstrup sø og til Torslev mølle. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidne ikke på fersk gerning er vidnet, og ikke heller fornævnte vidnesfolk nogen vis dag at skulle have om vidnet, sådan handel og gerning skulle være i, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom og nøjagtigt at være, at det må komme Christen Mikkelsen til hinder eller skade.

(164)

** velb fru Sofie Glob til Krastrup havde stævnet Erik Lauridsen i Lemdrup herredsfoged i Slet herred, for han ikke ville unde hende herredstingsvidne beskrevet om nogen klage, at der skulle være gjort et lukkelse og dæmning på hendes grund, hvilket vidne blev fremlagt, som fogden ikke har forseglet. derefter blev afsagt, så efterdi fru Sofie ikke uden aleneste skulle have klaget på fornævnte lukke og dæmning, og ikke hun ved, hvem det har gjort og derfor ingen navngivet, da

efterdi samme vidne i tingbogen er inddraget og skriftligt udganget, da kunne dommerne ikke andet kende, end fornævnte herredsfoged må give hendes klage og brøst beskrevet og beseglet.

(165)

** velb Jørgen Rosenkrantz til Rosenholm lensmand på Kalø havde stævnet Niels Hansen i Andrup, Mikkel Eriksen sst og deres medbrødre tovsmænd for de har svoret Jens Espensen kvit for kirkefred, som han skulle have gjort på Niels Sørensen. da efterdi hverken Niels Sørensen eller Jens Espensen er til stede, opsatte dommerne samme sag til der på ny stævnes og kaldes.

(166)

** ---- Hansen i Råsted bekendte, at Mads Harbo i Mammen havde stillet ham tilfreds for den landbod, som de skulle give ham på fædrene og mødrene side, for (blank) ihjelslog hans søn og derfor gav dem kvit og klagesløs for samme landbod.

** Jens Jellofsen i Dråby havde stævnet Jens Lassen og Laurids Skrædder sandemænd i Ebeltoft, for de har svoret Søren Jonsen til sin fred, for Laurids Jensen han skulle have dræbt på et skib og ham i havet udkastet og på sådan gerning båret døl. derefter blev i rette lagt et tingsvidne af Ebeltoft byting, hvorefter blev afsagt, så efterdi Søren Jonsen har båret døl på sin gerning og drab og ikke var noget vidnesbyrd for sandemænd, det han var nødt til sig at værge eller vådesgerning at være, og efterdi fornævnte sandemænd har ladet sig leje til samme ed at gøre, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end de uret at have svoret og bør fældet at være.

(168)

** Mads Hansen i Vognstrup havde stævnet efterskrevne for et vidne, de vidnet har efter Anne Hansdatters mund endog hun i loven skulle være forvunden, samt efterskrevne sandemænd, for de har ham voldsvoret efter samme vidne og Tomas Lauridsen byfoged i Holstebro. derefter blev afsagt, så efterdi bevises med vidnesfolks kundskab, at Anne Hansdatter med sår er kommet til byfogden og hendes bror derfor anklaget, og samme vidne med andre vidnesbyrd befæstes, og sandemænd derfor samme vidne i deres ed fulgt har og derefter gjort deres ed og tov, da vidste dommerne hverken fornævnte vidnesmænd eller sandemænd for samme vidne og tov at kunne fælde eller magtesløs dømme.

(170)

** Peder Sørensen i Tolstrup havde stævnet Mikkel Tomasen i Lund, som blev gjort og betroet til eftermålsmand efter Niels Ibsens død, og derfor bepligtede sig inden tinge nogen bod at skulle gøre eller annamme og dog annammede af mandbod 38 daler for samme sag imod sin egen forpligt. dommerne opsatte samme sag til i dag 6 uger.

(171)

** hr Niels Sael i Tinggård havde stævnet Christen Nielsen i Søndergård i Bested for nogen ord, han skulle have ham tilsagt. da efter mange ord og tale dem imellem var, blev de her i dag med sammenlagte hænder venligt og vel forligt om hvis uenighed dem til denne dag imellem været har.

** Jens Hansen i Nørgård havde stævnet sandemænd af Løgstør birketing, for de har ham vold oversvoret, for han skulle have draget af by i besætning. ligeledes havde stævnet hr Peder Poulsen for han lod ham samme vold oversværge, endog han udlagde 3 mark før sandemændene tovede. efter mange ord dem imellem var blev det så forhandlet, at samme ed og tov at skulle være som usvoret var og ikke at komme Jens Hansen til hinder eller skade

(172)

** Christen Nød borger i Viborg med opsættelse her af landstinget i dag måned havde stævnet Jens Munk, Svend Fisker og deres medbrødre, som da var sandemænd sst, for de har ham, hans hustru og folk vold oversvoret imod hjemmel. så mødte Kirsten Madsdatter og berettede, hvorledes Christen Nød skulle have besiddet den gård her i byen, som hun hendes livstid var sted og fæst, og derfor har ham vold tillyst. derefter blev afsagt, så efterdi der ingen ---- for sandemænd med fuldmagt er ganget i hjemmels sted for Christen Nød samme gård at hjemle og tilstede, og sandemænd derfor har ham, hans hustru og folk hærværk oversvoret, da vidste dommerne ikke nogen årsag fornævnte sandemænd at fælde men deres ed ved magt at blive.

(173)

lørdag post olai regis 6/8 1569.

** hr Niels Mikkelsen sognepræst i Tyregod sogn havde stævnet Niels Jensen Tybo i Holstebro, for han skulle ham forurette imod et afkalds lydelse, som Niels Jensens ældste bror og rette lovværge skal have gjort hr Nielses hustru og fremlagde samme afkaldsbrev år MDL septimo udganget, i hvilket Mads Lauridsen i Bregnholt bekendte, at han på sin salig bror Jens Nielsens to børn Niels Jensen og Maren Jensdatters vegne, som han er ret værge for, at have siddet på deres vegne over et venligt skifte og jævning med deres stedmor Karen Vitusdatter om arv og gæld, som Karen Vitusdatter og fornævnte børn havde tilsammen at skifte efter deres salig far og mor. derefter blev afsagt, så efterdi Mads Lauridsen som Niels Jensens ældste farbror har sådant værgemål under sine hænder og har gjort hr Nielses hustru og stedbørn afkald for alt løsøre undtaget hus og jord, da vidste dommerne ikke andet, end samme afkald bør at stande for fulde, og hr Niels og hans hustru og stedbørn angerløs at være for alt hvis Mads Lauridsen dem afkald pågjort har.

(174)

** hr Niels Mikkelsen sognepræst til Tyregod sogn og Niels Jensen i Holstebro var i rette om nogen trætte imellem dem om nogen arv, som samfrænder skulle hr Nielses hustru og børn og Niels Jensens lovværge imellem skiftet og jævnet. da blev således forhandlet, at de indgav samme deres trætte på efterskrevne gode mænd.

(175)

** hr Niels Mikkelsen sognepræst til Tyregod sogn havde stævnet Oluf Bartskær i Holstebro for den halve mark på Holstebro bymark, han bruger og tilholder sig den i pant at have, som hr Nielses hustru og hendes medarvinger skal have sted og fæst af velb Oluf Munk til T---- , og Oluf Bartskær skal sig det tilholde med et pantebrev, som han skal have fået fra Karen Nielsdatter ? i Krarup, som salig Vitus Tomasens sønner skulle have givet hende på noget deres ejendom og markjord. derefter

blev afsagt, så efterdi samme sag ikke hos borgmestre og råd i Holstebro har været ordelt, fandt dommerne samme sag derhen at komme.

(176)

** Oluf Poulsen i Viuf havde stævnet Mikkel Hansen i Bjert og hans medbrødre høringer, for de har ham fordelt for noget skovhugst, han i sin egen skov skal have hugget og mente dem dermed uret at have gjort, efterdi hans skov ikke til upligt skal være hugget men ved magt skal være holdt. derefter blev afsagt, så efterdi bevises, at lensmanden har gjort forbud, at ingen i samme skove i herredet uden skovfogdens forevisning må hugge eller hugge lade, og Oluf Poulsen dog har ladet rodhugge 31 bøge, da vidste dommerne ikke nogen årsag ham af samme dele at kvitdømme, men i den at blive, til han retter for sig.

(178)

** Anders Pedersen i Vestergård på Søren Pedersens vegne i Gravgård havde stævnet Anders Troelsen i Trustrup, Jens Knudsen i Dalby og deres medbrødre for et vidne, de imod ham vidnet har om nogen ord, de siger Anne Graversdatter for dem skulle have haft om Jens Jensens død, og mente at Anne Graversdatter ikke sådanne ord skulle være bestendig. derimod havde Christen Jensen stævnet Christen Tomasen i Grav, Tomas Christensen sst , Else Graversdatter i Gravgård, Else Pedersdatter i Gravgård og Anne Pedersdatter i Oens. sagen blev opsat 14 dage.

(179)

** velb jomfru Margrete Skovgård havde stævnet Mourids Hansen, for han har ladet fordele hendes tjener Markvard Påskesen for 7 daler. derefter blev afsagt, så efterdi det findes at være 4 år siden samme dele drevet er, og ikke Markvard Påskesen er mødt sig for tingsdom at undskylde, så fogden har undt vurdering i boet, da vidste dommerne ikke samme gæld Mourids Hansen at kunne frasige, som han af fogden og vurderingsmænd udlagt er, dog efterdi udlæg er gjort, bør samme delebrev ikke at komme Markvard Påskesen til hinder eller skade.

(180)

** Laurids Hansen i Lemvig havde stævnet Jep Christensen og Christen Hansen for to delebreve de på ham har forhvervet, for han driver særdrift med hans fæ og kvæg imod vide og vedtægter. da efter mange ord dem imellem var kvitlod og løslod Jep Christensen og Christen Hansen fornævnte Laurids Hansen af den dele, og Laurids Hansen tilforpligtede sig ikke derefter at skulle holde nogen særhjord, og dersom det herefter findes og bevises, skal Laurids Hansen være i samme dele igen.

(181)

** Jens Sørensen og Anders Jensen i Ugelris havde stævnet Christen Mikkelsen i Sundstrup, Tomas Nielsen i Gørup med deres medbrødre herredsnævninge i Rinds herred, for de har dem kirkefred oversvoret, for de skulle have uførmet Peder Sørensen i Ugelris på hans kirkevej fra Tostrup kirke. så blev fremlagt et tingsvidne af Rinds herreds ting, hvorefter blev afsagt, så efterdi nu bevises Jens Kat og hans søn Anders har truet og uførmet Peder Sørensen på hans kirkevej, og nævninge derfor har dem kirkefred oversvoret, da vidste dommerne ikke nogen årsag dem for samme deres ed og tov at kunne fælde.

(183)

** Laurids Ulf ? i S----gård havde stævnet Peder Madsen i Hjermind ? for et stykke eng, som fra Laurids Ulfs forældre til Gellerup kirke skulle være kommet, han sig nu tilholder. så mødte Peder Madsen og berettede, at provsten hr Casper Mule ? skulle have sted og fæst ham samme eng. derefter blev afsagt, så efterdi mester Casper Mule har samme kirkegods i forlening, da fandt dommerne samme sag for ham at indkomme.

** velb Mikkel Nielsen til Kås havde stævnet 18 synsmænd for et syn og hjemmel de med mester Niels Juel kannik i Viborg hjemlet har. så mødte mester Niels med samme synsvidne, som findes med 16 mænds segl at være forseglet, som Oluf Ebbesen i Præstgård med sine medbrødre udgivet har, lydende efter kapitlets breve og det nye sandemandsbrev, at den gård, som kaldes Lagens gård, stod bygget i ----mark og ikke i Lagens mark. desligeste at være fulgt til nogen sten og grøft, som den ene sandemand Christen Sael ,der imod de andre har gjort sin ed og tov, gravet og sat har sønden og vesten til Lykær, at de skulle granske og forfare om fornævnte grøft og sten findes i Lagens mark. dernæst blev fremlagt Peder Skøt i Ramsing, Laurids Madsen sst deres beseglede brev, at de var samme brev gestendig, og Christen Jensen i Sinding mødte og var samme brev gestendig..

(185)

lørdag post kitilli 16/7 1569.

** hr Oluf Nielsen kannik i Viborg havde stævnet hr Olufs tjener ved navn Søren Andersen på Lundø boende og tiltalte ham for han nogen tid siden imod sin husbonds minde har ladet gøre forbud på nogen enge på Lundø liggende, som hr Oluf tilhører. derefter blev afsagt, så efterdi Søren Andersen selv bekender sig ikke samme eng i fæste at have fået, og han dog imod sin husbonds minde vil sig den tiltage og forbud derpå gjort, da har Søren Andersen dermed gjort uret og for fornævnte sag til sit værneting at tiltales.

(186)

lørdag post bartolomei apli 27/8 1569.

** velb Jens Kås til Ørregård havde stævnet Erik Bang i ---- herredsfoged i Hammerum herred og tiltalte ham for han skulle have undt og tilstedt Jesper Olufsen i Elsborg vidnesbyrd på velb Christoffer Gøyes vegne, som har vidnet på nogen ejendom, Jens Kås mener sig at skulle tilhøre, og ikke Erik Bang ville unde eller tilstede, at han på samme ejendom måtte bekomme vidnesbyrd, og fremlagde samme tingsvidne af Hammerum herredsting. derefter blev afsagt, så efterdi Erik Bang ikke ville tilstede Jens Kås hans vidnesbyrd inden tinge at måtte have, endog han samme dag har undt Christoffer Gøyes foged samme vidnesbyrd, da vidste dommerne ikke fornævnte herredsfoged dermed ret at have gjort, og fornævnte vidne derfor ikke nøjagtigt at være, at det må komme Jens Kås på sin ejendom til hinder eller skade

(188)

** Svend Jensen i Skedshale havde stævnet sandemænd af Middelsom herred om manddød at skulle sværge over Peder Knudsen i Fårup for Jens Christensen han ihjelslog. så mødte Knud i Fårup og fremkaldte efterskrevne folk i samme sogn, som vidnede, at da de gik på vejen fra Elsborg da sagde Jens Christensen til Peder Knudsen, om han ville være hans ære og mor bekendt, skulle han slås med ham, og da løb han til sit hus og kom igen med en degen og en økse og opbar øksen mod Peder Knudsen, og så slog Peder Knudsen til ham med sin økse. da efter sådan lejlighed og vidnesbyrd svor sandemændene Peder Knudsen manddød over til bod og bedring og sin fred at erholde.

(189)

** Christen Skriver foged på Bøvling havde stævnet hr Peder Christensen i Vandborg for en dom, han her til landsting imod ham forhvervet har på kost og tæring, da han var forhindret i KM skat at skrive, og endog han var i sådant forfald, har han til herredsting tilbudt hr Peder sølv og penge, og ikke hr Peder ville dem annamme. da fandt dommerne efter sådan lejlighed samme dom ikke at komme Christen Skriver til hinder eller skade

** Christen Skriver foged på Bøvling havde stævnet hr Peder Christensen i Vandborg for en dom, han til landstinget forhvervet har imod en dom, Christen Skriver tilforn forhvervet har til herredsting ,at nogle mænd i samme herred er dømt kvit af nogen deler, hr Peder havde dem i. dommerne opsatte samme sag til i dag 6 uger.

(190)

** Christen Jepsen i Markholm ? havde stævnet Eske Jepsen i Tageskov ? for han har ladet ham fordele for han ikke skulle have udgivet den kongelige tynge han skulle udgive af Nørmarksholm og Tageskov. derefter blev afsagt, så efterdi der trættes om ----, hvem den bør at udgive, og ikke de ved nogen dom derom er adskilt, og Christen Jensen er før delt blevet, da fandt dommerne ham af den dele kvit at være, og sagen hjem til herredsting at komme.

(191)

** Jens Hansen i Holt havde stævnet Anders Hansen og Laurids Lauridsen i Tømmerby og Anne Christensdatter i Kalum, så og Anders Hansen, Poul Ibsen i Holt, Søren Hjarresen i Åen og Jacob Andersen sst for to vidner, de imod ham vidnet har om et plovhjul, og det skulle være manden selv og hans hustrus børn, som sådant vidne vidnet har, og derfor samme vidne vildigt og unøjagtigt at være. ligeledes havde stævnet Mikkel Hansen i Åen, som samme vidne forhvervet har. så blev fremlagt samme vidne af Jerslev herredsting, hvori efterskrevne vidnede, at Jens Hansen lånte Mikkel Hansen et plovhjul, at det var lig det samme plovhjul, som Mikkel Hansen bar tilbage igen til Holt, og som Jens Hansen lånte ham tilforn. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidner ikke på fersk gerning vidnet er, og samme vidner ikke medfører, på hvilken tid sådan gerning skulle være sket, da kunne dommerne ikke kende samme vidner så noksom og nøjagtig at være, at det må komme Jens Hansen til hinder eller skade.

(193)

** Laurids Nielsen i Ølholm havde stævnet Terkild Hansen i L---gård, for han ikke ville udlægge fra sig de børnepenge, som dannemænd skulle have påsagt Anne ---- skulle have for ---- klæde og føde og besørgelse hun dem i 5 år opholdt har, som er 6 daler hvert år. så mødte Terkild Hansen og

gjorde sit skudsmål til herredstinget, så efter sådan lejlighed og efterdi samme sag ikke til herredsting er ordelt, fandt dommerne den derhen at komme.

** Niels Villadsen i Blære havde stævnet Jens Christensen i Ejdrup, Jens Clemendsen sst og deres medbrødre herredsnævninge i Års herred, for de har ham gårdfred oversvoret for nogen tørv, som de siger, han skulle have kastet på Maren Poulsdatter i Blære. så blev fremlagt tingsvidner af Års herreds ting, hvorefter blev afsagt, så efterdi Niels Villadsen beviser med vidnesbyrd, at han ikke kastede samme tørv på Maren Poulsdatter, og fornævnte nævninge dog derimod har fulgt hendes kundskab, som er vildigt, da kunne dommerne ikke kende samme nævningers ed så noksom og nøjagtig at være, at den må komme Niels Villadsen til hinder eller skade, men fandt ham derfor for samme gårdfred kvit at være.

(195)

** Tue Madsen i Hørup havde stævnet Christen Andersen i Pjedsted for et sognevidne, han på et stolestade i Pjedsted kirke forhvervet har. sammeledes havde han stævnet Niels Olufsen, Jens Olufsen og deres medbrødre for samme vidne, de vidnet har. så mødte Christen Andersen og fremlagde samme sognevidne, fornævnte mænd at have vidnet, at Mette Anderskone og Maren Christens havde de to fremmeste stader næst gangen, og de to næste stader i samme stol har ligget til den gård Christen Andersen iboer. dertil svarede Tue Madsen samme vidne ikke ret at være, efterdi sognepræsten med sognemændene det ikke har samtykket. da efter sådan lejlighed hjemsatte dommerne samme sag til provsten og bedste sognemænd at komme dem at granske og sige, hvilket stade hver efter sin alder bør at have.

(196)

** Jens Ovesen i Villendrup havde stævnet Clemend Bertelsen i Ebstrup og hans medbrødre for et vidne, de har vidnet om noget skel imellem hans og hans grande Laurids Sørensens eng og med det vidne ville fravende ham hans delte og lodskifte eng. derefter blev afsagt, da efterdi samme vidne ikke endeligt er vidnet, hvor et skel skulle være imellem Jens Ovesens og Laurids Sørensens lodder, da fandt dommerne fornævnte vidne at være og blive som uvidnet var, og da Jens Ovesen efter unøjagtigt vidne er delt blevet, da fandt dommerne ham af den dele kvit at være.

(197)

** Rasmus Mikkelsen og Peder Mikkelsen i Enslev havde stævnet Jens Nielsen i Ravnholt herredsfoged i Ning herred for en dom, han om nogen oppebørsel, de skulle have fået, har udgivet og ikke skulle have dømt endeligt. derefter blev afsagt, så efterdi fornævnte herredsfoged ikke har dømt endeligt men har ladet sin dom i tvivl, da fandt dommerne den dom at være og blive som den udømt var og ikke at komme Rasmus Mikkelsen eller Peder Mikkelsen til hinder eller skade, og sagen igen til herredsting at komme.

(198)

** Espen Bøg i Lindum havde stævnet Søren Andersen i Sønderup, for han har ladet ham fordele for 6 daler, for han skulle have tjent velb Jørgen Skram til Tjele og været på hans stavn og givet sig derfra og ikke sin bolig lovligt opsagt. derefter blev afsagt, så efterdi Espen Bøg ikke nu kan bevise sig samme bolig lovligt at have opsagt, og af vurderingsmænd for 6 daler vurderet, og for samme 6

daler er med høringsdele tiltalt og ikke han sig for tingsdom eller høringer kunne undskylde, da vidste dommerne ikke nogen årsag fornævnte Espen Bøg af samme dele at kvitdømme, førend han har rettet for sig, som det sig burde.

(199)

** Bertel Bjerregrav rådmand i Viborg havde stævnet velb Jørgen Harbou til Østergård i Hvam for løfte og sigelse, han ham skulle have lovet og tilsagt, da Bertel Bjerregrav gav Peder Christensen i Hulris sin datter, så at Peder Christensen skulle bruge og besidde samme gård Hulris hans livstid og mener Jørgen Harbou er pligtig samme sit løfte at holde. så vidnede Christen Nød i Viborg, at den tid han var i Hulris, da græd Bertel Bjerregravs datter Elise, da de ville drage hjem, da sagde Jørgen Harbou til hende, at dersom Peder Christensen var død, skulle han ikke gøre hende gårdvild. derefter blev afsagt, at efter sådanne vidnesbyrd bør Jørgen Harbou samme sit løfte at holde, som han Bertel Bjerregrav lovet har, imens samme vidnesbyrd står ved magt og urykket.

(201)

** Jep Jensen og Simon Mouridsen i Skalmstrup mølle havde stævnet Søren Ulf i Bartum og hams medbrødre sandemænd i Vorde birk, for de har dem vold oversvoret, for et lam de skulle have sønderhugget i Just Smeds gård i Ravnstrup. derefter blev afsagt, så efterdi nu gøres bevisligt fornævnte Jep Møller samme lam i Just Smeds gård at have sønderhugget, og Just Smed har dem derfor vold tillyst, så sandemænd har dem vold oversvoret, da vidste dommerne ikke fornævnte sandemænd for deres ed og tov at kunne fælde.

(202)

** Christen Sørensen i Bartum havde stævnet Christen Nød borger i Viborg for han er lovmål overgjort, da han var i Christen Nøds daglige tjeneste, og det for Christen Nøds skyld at være sket og mente derfor, at han er pligtig at stande ham til rette for hvis skade, han derfor lidt har. så mødte Christen Nød og gjorde sit skudsmål hjem for sin borgmestre og råd at komme, hvorefter dommerne fandt samme sag til borgmestre og råd at komme, og dem fornævnte Christen Nød og Christen Sørensen imellem at dømme og adskille, som det sig bør.

(203)

** Laurids Krog borger i Viborg havde stævnet Rasmus Guldsten og Peder Sørensen, for de har ladet ham fordele for noget markjord, og ikke det ham hos borgmestre og råd skulle være fradømt og dog for er delt blevet. derefter blev afsagt, så efterdi der trættes om samme markjord ,og ikke de ved nogen dom er adskilt, da fandt dommerne ham af den dele kvit at være, og sagen til borgmestre og råd at komme.

(204)

** velb Kirsten Mogensdatter havde stævnet Inger Christensdatter Jens Munks hustru i Viborg og Christen Sørensen i Bartum, for hun nogen tid siden til Viborg byting har ladet dem voldsværge, da de var i Christen Nøds tjeneste, for den gård de med Christen Nød iboer imod hendes minde, og det bevises med tingsvidne af Viborg byting MDLXVIJ, at de derfor er vold oversvoret. derefter blev afsagt, så efterdi Kirsten Mogensdatter beviser med tingsvidne, Inger Christensdatter og Christen

Sørensen at være vold oversvoret, som findes 40 marks sag at være, og de ikke inden 6 ugers dag efter dommen ganget er har bødet og sat ej heller borgen sat, da vidste dommerne efter samme lovlige forfølgning ikke andet derom at sige, end recessen deri at følge, og Inger Christensdatter og Christen Sørensen at fare som andre fredløse folk, uden Kirsten Mogensdatter vil have dem deri benådet.

(205)

lørdag post natalis marie 10/9 1569.

** Niels Pedersen i Mejlsted havde stævnet Christen Hansen og Clemend Mouridsen i Borup, Christen Jensen og Jens Hansen i Ingstrup for et vidne, de vidnet har om Mads Nielsens død. så mødte Niels Rod i Ligård og fremlagde samme vidne af Hvetbo herreds ting, hvori ovennævnte vidnede, at den dag salig Niels Madsen blev slået, da sagde han til Karen sin hustru, at han ville gå ud og se til hans høstak, og da gik han over en stente østen laden, og da han kom over stenten og skulle bukke ned, da sprang Morten Ibsen og hans bror Bendt Ibsen samt Jens Lauridsen, Anders Knudsens drenge i Ingstrup, af kornet og slog og huggede Mads Nielsen. derefter blev afsagt, så efterdi fornævnte 4 vidneskarle nu ved deres højeste ed er deres vidne bestendig, hvilket med synsvidne bevises, da vidste dommerne ikke nogen årsag fornævnte karle for samme deres vidne at kunne fælde.

(208)

** Niels Sørensen i Kongens Tisted havde stævnet Søren Bertelsen sst, for han har ladet ham fordele for et brev, han ikke skulle ville ham igen antvorte, endog samme brev skulle være betalt. så fremlagde Søren Bertelsen samme delebrev, som bemelder, at han på sin far Bertel Espensens vegne havde ladet Niels Sørensen fordele. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Sørensen nu fremlægger samme hovedbrev på 80 daler og siger, at der rester 8 daler af samme sum, og Søren Bertelsen og hans far ikke med nogen kvittering kan afbevise al summen at være betalt, og Niels Sørensen dog er blevet fordelt for samme hovedbrev, som han hos sig beholder, da vidste dommerne ikke det ret at være og derfor fandt Niels Sørensen af den dele kvit at blive.

(210)

** Jens Ovesen i Villendrup havde stævnet Clemend Bertelsen i Ebstrup for noget sølv, han ham forholder, som han skulle have lånt hans hustru Volborg, og han det ikke igen kan bekomme. så mødte Clemend Bertelsen og gjorde sit skudsmål til sit herredsting, hvorfor dommerne fandt sagen derhen at komme, og herredsfogden dem imellem endeligt at dømme og adskille.

lørdag post mauritii 24/9 1569.

** Peder Sørensen i Glesborg, Peder Jensen i Lyngå Rasmus Jensen i Brundt Niels Lett i Skibby Søren Nielsen i Sølvsten Christen Rasmussen i Skibby Rasmus Sørensen i Skjød med opsættelse her af landstinget i dag måned havde stævnet Jørgen Rasmussen i Skibby Rasmus Nielsen i Harlev og deres medbrødre nævninge, for de har svoret fornævnte mænd gårdfred over, som de var beskyldt at skulle have gjort i Jens Pedersens gård i Skibby. så blev fremlagt et tingsvidne af Framlev herredsting, hvori efterskrevne vidnede, at Peder Sørensen sagde til Jens Pedersen i hans gård, at han havde tre af hans husbonds fredløse mænd i hans lade, at han fik tusinde djævle.

derefter blev afsagt, så efterdi ikke bevises fornævnte Peder Jensen, Rasmus Jensen, Niels Lett, Søren Nielsen, Christen Rasmussen, Rasmus Sørensen, Niels Knudsen og Søren Mikkelsen intet at have uførmet, men aleneste efter Peder Sørensens begæring med ham er draget samme fredløse folk at opsøge, og nævningene dog har dem gårdfred oversvoret, da vidste dommerne ikke andet derom at sige end nævningene uret at have svoret, uden hvis de forskånes kan og fornævnte 8 mænd for sådan gårdfreds fylding kvit at være, og efterdi nu bevises Peder Sørensen at have bandet husbond i hans gård, da vidste dommerne derfor nævningene, som ham gårdfred oversvoret har, ikke at kunne fælde.

(213)

** Jep Nielsen borger i Varde havde stævnet efterskrevne høringer, for de gik tiende af tinge og ikke ville dele Maren Anderskone i ----, endog fogden har dømt til at skulle gøre ham loven fuldt. derefter blev afsagt, så efterdi nu bevises med herredstingsvidne, at høringer var tildømt at skulle gøre Jep Nielsen loven fuldt over Maren Anderskone og dog er ganget tiende af tinge og ikke ville dele, da har de dermed gjort uret og bør hver --- til deres 3 mark fældet at være.

** Niels Jensen, som er født i Holstebro, havde stævnet Christen Pallesen og hans medbrødre sandemænd i Holstebro, for de har ham vold oversvoret. sammeledes havde han stævnet hr Niels Mikkelsen i Tyregod, som ham med samme vold forfulgt har. så mødte hr Niels og berettede, hvorledes ham på sin hustrus vegne samme hus skulle være tilskiftet, som han beviste med brev og segl. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Jensen har siddet i hjemmels sted og undt Oluf Bartskær alt samme hus og ejendom imod hr Nielses breve, han på samme hus og ejendom har, og sandemænd derfor har Niels Jensen vold oversvoret, da vidste dommerne ingen årsag dem for samme deres ed og tov at kunne fælde.

(214)

** velb Hans Stygge til Holbækgård hans visse bud Søren Smed i Pederstrup havde stævnet nogle mænd i Rinds herred at skulle vidne om Møldrup ejendom og hendes tilliggelse. så blev tilkende givet, at gode mænd efter kongelig befaling skulle have været på samme ejendom og da havde sagen opsat, og intet vidnesbyrd imidlertid tages, og efter sådan lejlighed da vidste dommerne ikke at tilstede Søren Smed noget vidnesbyrd om samme ejendom at vidne.

** Jens Madsen i Horsens og Niels i Uttrup havde stævnet Christen Nielsen i Vodskov, Laurids Nielsen i ---- og Niels Nielsen sst og tiltalte dem for en kvie, de dem skulle forholde. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag ikke til herredsting har været, da fandt dommerne den derhen at komme og der at ordeles, som det sig bør.

(215)

** Mads Christensen i Ullerup havde stævnet Jens Christensen i Mindstrup for han har ladet ham fordele for 8 daler, endog han ham skulle have betalt. efter lang handel blev de i dag forligt og forenet, så Jens Christensen løslod Mads Christensen af samme dele, og de indgav samme sag på efterskrevne mænd, og hvad om samme deres trætte imellem sigendes vorder, skal stande for fulde.

** Anders Møller i Hassing ? havde stævnet Oluf Skriver foged i Hundslund kloster for han har ladet ham fordele, for han havde lovet at hans søn Christen Andersen skulle tjene Oluf Skriver.

derefter blev afsagt, så efterdi Oluf Skriver ikke kan nøjagtigt bevise Anders Møller ham sligt løfte og segl at have lovet, og Anders Møller dog derfor er delt blevet, da fandt dommerne ham af den dele kvit at være, indtil så længe sådant løfte ham lovligt overbevises kan.

(216)

** Peder Christensen i Holsted på velb fru Vibeke Lunge så og sønder Holsted bymænds vegne havde stævnet Hans Olufsen i Tisbøl og Jep Madsen i Tislund og tiltalte dem for et vidne, de til Malt herreds ting med Rasmus Skriver slotsskriver på Skodborg om et markskel imellem Tislund og Holsted mark vidnet har. derefter blev afsagt, så efterdi fornævnte vidnesmænd har vidnet om samme skel og ikke deres vidne med sandemænds brev eller sten, stabel eller grøft befæstes, da kunne dommerne ikke kende samme vidne noksom eller nøjagtigt at være, at det kan forhindre sandemænd, når de bliver lovligt opkrævet, på de åsteder, hvor de kan kende ret markskel at være.

(217)

** Rasmus Sørensen havde stævnet Just Madsen i Holsted herredsfoged i Malt herred for en dom, han udgivet har (fortsættes 219)

(218)

** (fortsættelse fra 219) derefter blev afsagt, så efterdi samme vidne ikke bemelder hvad år, dag eller tid samme øg til Blæsbjerg at skulle være kommet, ikke heller på fersk gerning vidnet, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom og nøjagtigt at være, at det må komme Anne Jensdatter til nogen forhindring eller skade.

** Jens Christensen borger i Varde havde stævnet hr Søren Troelsen præst på Fanø for et skøde, han af Jørgen Simonsen på den gård hr Søren iboer forhvervet har, som Jens Christensen har i pant, og samme pantebrev findes ældre at være end skødet. så mødte hr Søren og gjorde sit skudsmål til sit værneting. derefter blev afsagt, så efterdi det ikke er ganget dom til sit værneting i samme sag, hensatte dommerne den til birketinget at komme.

(219)

** (fortsættelse fra 217) og tildømt Peder Christensen og hans medarvinger et stykke eng i Korskær, hvilken dom ikke endelig skulle lyde. så mødte Peder Christensen og fremlagde samme dom, hvori de blev tildømt samme eng, til det kunne bevises, hvor markskel er gjort imellem Holsted og Tislund. derefter blev afsagt, så efterdi samme dom ikke lyder endelig, fandt dommerne den til herredsting igen at komme og fogden deri endeligt dem imellem at dømme og adskille.

** Anne Jensdatter i Blæsbjerg havde stævnet Christen Svendsen i Østerbol og Poul Jespersen for et vidne de imod Anne Jensdatter vidnet har om et skabet øg. så blev fremlagt samme vidne af Skodborg herredsting. (fortsættes 218)

(220)

** Jesper Jensen i Måbjerg havde stævnet Laurids Lauridsen sst, for han har ladet ham fordele for 5 daler, endog han har sat vissing. så mødte Laurids Lauridsen og berettede, at han ingen lovning eller

vissing havde sat. derefter blev afsagt, så efterdi Jesper Jensen findes for 5 daler at være tiltalt, og ikke han sig for tingsdom eller høringer har undskyldt, da vidste dommerne ikke nogen årsag Jesper Jensen af samme dele at kvitdømme, før han retter for sig.

** Søren Pedersen i ----gård havde stævnet Rasmus Vissing, Niels Skriver, Bartolomeus og Christen ---- for de skulle have ladet besvære ? ham der i byen for Niels ---- gæld, som ved 8 år siden skulle være død. så mødte ---- ridefoged i Dronningborg og gjorde samme mænds skudsmål hjem for borgmestre og råd, og efterdi sagen ikke der var ordelt blevet, blev den til borgmestre og råd hjemsat.

(221)

** Mikkel Hansen i Åen havde stævnet Jens Hansen i Holt for en dom, han nogen tid siden til landstinget forhvervet har på nogen vidner, han har lagt i rette, at Jens Hansen skulle have lånt ham et plovhjul og berettede samme dom med vrang undervisning at være forhvervet. så blev i rette lagt samme dom her af landstinget, hvori blev afsagt, så efterdi samme vidner ikke på fersk gerning vidnet er, og samme vidner ikke medfører på hvilken tid sådan gerning skulle være sket, da kunne dommerne ikke kende samme vidner så noksom og nøjagtig at være, at det må komme Jens Hansen til hinder eller skade. derefter blev afsagt, så efterdi samme landstingsdom lyder endelig vidste dommerne sig ikke den at kunne forandre eller andet deri at dømme, end som tilforn dømt er.

(222)

lørdag post francisi 8/10 1569.

** Peder Sørensen i Tolstrup med opsættelse her af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Mikkel Tomasen i Lund, for han nogen tid siden skulle være tilbetroet eftermålsmand efter salig Niels Jensens død at skulle være, og han samme tid skulle have sig tilforpligtet ingen bod, bodfæstning, årfejde eller mandbod at skulle tage, uden det skete med den dødes slægt og byrds vilje, og han dog skulle have givet to mænd kvit for 38 daler. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag ikke til herredsting er ordelt, fandt dommerne den derhen at komme, og fogden pligtig at være dem endelig imellem at dømme.

(223)

** velb Folmer Rosenkrantz hans visse bud Peder Sørensen i Tolstrup havde stævnet Søren Jensen for nogle ord, han skulle have sagt, og mente han derfor som en løgner burde at stå til rette, hvorefter blev afsagt, da efterdi samme sag ikke til herredsting er ordelt, fandt dommerne den derhen at komme.

** Villads Jensen foged på Nørlund på hans husbond velb fru Kirsten til Nørlund hendes vegne havde stævnet nogle nævninge i Års herred, for de har kvitsvoret Peder Kjærulf, Peder Sørensen i ---- og Laurids Christensen i Vestbjerg for gårdfred. (fortsættes 225)

(224)

** (fortsættelse fra 225) derefter blev afsagt, da efterdi Clemend Jørgensen ikke på fersk gerning, da de købte om samme føl, derpå (fortsættes 226)

(225)

** (fortsat fra 223) og gav til kende, at fru Kirsten var udenlands og ikke er til stede og derfor begærede opsættelse, hvorefter samme sag blev opsat.

** Niels Graversen i Fjaltring havde stævnet Laurids Mikkelsen, Bertel Mikkelsen og Christen Jørgensen i ---- og Hans Hansen sst for et vidne, de imod ham om en fol vidnet har. ligeledes havde stævnet Clemend Jørgensen i Herup, som samme vidne forhvervet har. så mødte Clemend Jørgensen og fremlagde samme vidne at Vandfuld herreds ting. (fortsættes 224)

(226)

** (fortsættelse fra 224) ikke har talt eller påklaget, den ikke at skulle have bekommet, men 3 år derefter samme vidne at have forhvervet, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom og nøjagtigt at være, at det må komme Niels Graversen til hinder eller skade.

** Christen Skriver foged på Bøvling havde stævnet hr Peder Christensen i Vandborg for nogen delebreve, han skulle forholde på nogen hans husbond velb Christen Skeels tjenere. så mødte hr Peder og fremlagde samme delebreve af Vandfuld herreds ting år MDLXVIJ, som bemelder hr Peder at have ladet fordele disse efterskrevne for deres kvægtiende. derefter blev afsagt, så efterdi en part af samme delebrev findes afslidt, da vidste dommerne sig ikke ----, men sagen hjem til herredsting at komme, og fogden dem endelig imellem at dømme

(227)

** Christen Dinesen borgmester i Holstebro med opsættelse her af landstinget havde stævnet velb fru Magdalene Banner til Krabbesholm salig Iver Krabbes efterleverske for hendes brev og segl, hun ham på en sum daler givet har. så fremlagde Christen Dinesen fru Magdalenes brev lydende på 400 daler hovedstol og 8 daler af hvert hundrede årligt i rente. derefter blev afsagt, så efterdi fru Magdalenes brev ---- forseglet og med egen hånd underskrevet har, og hun det i dag er bestendig, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end hun pligtig er samme brev at holde.

(229)

** velb Niels Rosenkrantz til Halkær havde stævnet velb fru Karen til Hørbylund for et pantebrev, hun ham forholder på en gård i Ålborg liggende, endog hun har annammet penge på samme part, som skulle være 70 daler. så mødte Jens Sørensen på fru Karens vegne og gjorde hendes skudsmål til hendes herredsting, hvorfor dommerne hjemsatte samme sag til herredsting, og fogden endeligt dem imellem at dømme og adskille.

(230)

** hr Peder Christensen i Vandborg gav last og klage, eftersom Christen Skriver foged på Bøvling og han i går har været i rette med hverandre, og i dag, da hr Peder var kommet af kirken, da er Christen Skriver kommet derind med to karle og undsagde ham og bad ham gå udenfor døren med sig, for han skulle have hug for den trætte, han førte imod dem, så hr Peder måtte tigge sit liv af dem ---- derefter blev afsagt ---- endelig imellem at dømme og ordele, som det sig bør.

(231)

** Søren Knudsen i Brandstrup havde stævnet Søren Tomasen i Balle med hans medbrødre nævninge, for de har ham husfred oversvoret, for han skulle have medværet at bygge og skolerum opsætte i et hus i Brandstrup, endog han skulle have hjemmel dertil. derefter blev afsagt, så efterdi fornævnte nævninge findes lovligt stævnet at være, og her nu intet fremlægges, at Søren Knudsen skulle være husfred oversvoret, da fandt dommerne ham af samme husfreds fælding kvit at være, indtil Jens Clemendsen og nævningene kommer og kan bevise ham lovligt og med rette husfred at være oversvoret.

** Peder Sørensen i Hviding havde stævnet Erik Gregersen i Hammershøj, for han har ham fordelt, for han ikke kunne bevise sine ord, at han ikke havde lånt noget havre. så fremlagde Erik Gregersen et tingsvidne af Sønderlyng herredsting, hvorefter blev afsagt, så efterdi Erik Gregersen bekender sig Peder Sørensen 8.dags dagen at have ladet fordele og ikke har forfulgt ham med 1- 2.-3 og 4.ting, da kunne dommerne ikke kende Peder Sørensen lovligt delt at være og fandt ham af den dele kvit at være.

(232)

** Christen Sørensen i Ørum, Niels Knudsen sst, Jørgen Lauridsen i Mollerup med opsættelse her af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Poul Nielsen i Hammershøj, for han skulle have ladet dem fordele for madskat, endog samme skat skulle være ydet. derefter blev afsagt, så efterdi Poul Nielsen ikke var mødt, fandt dommerne fornævnte mænd for samme dele kvit at være, indtil Poul Nielsen stævner på ny.

(233)

** velb Otte Clausen til Trolholm havde stævnet Niels Krag i Sjelborg og hans medbrødre ransnævninge i Skads herred, for de har kvitsvoret nogle folk for ran, de var tillyst for nogen stavgærde, de havde afført af Otte Clausens ejendom ----

** Peder Hansen i Urup havde stævnet Hans Tøgersen og Tøger Hansen i Horsbøl for et vidne, de med Niels Hansen i Horsbøl om 20 daler vidnet har. så mødte Jep Ebbesen i Endrup på Niels Hansens vegne og fremlagde et tingsvidne af Skads herreds ting, hvori fornævnte mænd vidnede, at Hans Tøgersen sagde til Peder Hansen, at han havde lovet hans svoger Niels Hansen 20 daler. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidnesbyrd er Niels Hansens egen far bror og svoger, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom og nøjagtigt at være, at der må komme Peder Hansen til hinder eller skade.

(234)

** Erik Clemendsen i Bastlund stævnet Christen Lauridsen i Bøgelund ? for han til Ginding herredsting har ladet Erik Clemendsen fordele for gæld. derefter blev afsagt, så efterdi Erik Clemendsen ikke findes navngivet i samme delebrev, da vidste dommerne ikke at sige ham i nogen dele og derfor af samme dele kvit at være, og sagen hjem til herredsting at komme.

(235)

** Søren Sørensen i Tisted havde stævnet Birgitte Ågesdatter og hendes lovværge, for de har ladet ham fordele for nogen bier. så mødte Jens Keldsen i Tisted på hans mor Birgitte Ågesdatters vegne og løslod Søren Sørensen af samme dele, og Søren Sørensen lovede at antvorte dem samme bistok, når de hjemkommer.

** Søren Jørgensen i Rådved på sin mor Kirsten Jørgens, sine egne og sin bror Niels Jørgensens vegne havde stævnet Eske Hansen i Møballe, Jep Mikkelsen og Albret Envoldsen, for de har ladet dem fordele. så mødte Søren Jensen i Kattrup på Eske Jensen, Jep Jensens og Albret Envoldsens vegne og fremlagde samme delebrev, hvorefter blev afsagt, så efterdi der kives om samme gæld, og ikke nogen dom derom er udgået, sammeledes efterdi Kirsten Jørgens i Rådvedgård og hendes rette værge er delt for den gæld, de skulle være bortskyldig, da fandt dommerne Kirsten Jørgens, Søren Jørgensen og Niels Jørgensen af denne dele kvit at være, og sagen til herredsting at komme.

(236)

** Peder Sørensen i Tolstrup beviste med et tingsvidne af Voer herreds ting, at Anders Sørensen i Hansted har bepligtet sig i dag til landsting at skulle møde sin sandhed med ham om en bod at skulle bekende. så er Anders Sørensen ikke mødt, hvorefter dommerne efter Anders Sørensens egen forpligt fandt ham til hans 18 skilling for hans hensiddelse fældet at være.

** Peder Sørensen havde stævnet Mikkel Tomasen i Lund for han ikke skulle efter sin egen forpligt have forfulgt det manddrab med Simon Andersen, som ihjelslog Niels Ibsen, og ikke skulle have stævnet vidnesbyrd i samme sag til landsting. så blev til kende givet samme sag ikke til herredsting at være ordelt, og derfor blev den derhen fundet.

(237)

lørdag post lucas evang 22/10 1569.

** Niels Tomasen i Boller havde stævnet Niels Bramming i Kærgård, for han skulle have ladet to hans tjenere Jesper Knudsen i Vognstrup Maren Jenskone fordele for skat og landgilde, han af dem æsker, endog Niels Tomasen på hans hustrus vegne skulle ---- og hendes første husbond og det i hånd og hævd havde og al deres skyld og landgilde oppebåret, og ikke det nu Niels Tomasen på hans hustrus vegne er fravurderet, og de dog er for delt blevet, som han mener ulovligt. så mødte Christen Andersen på Niels Brammings vegne og berettede, at Niels Bramming og Niels Tomasen skulle have to søstre, og samme to søstre med deres medarvinger skulle tilhøre fornævnte gods, som fornævnte folk påboer. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Tomasens hustrus første husbond samme gods i hånd og værge havde, og Niels Tomasen nu efter ham i sin besiddelse haft har, og ikke bevises at ham det for skifte eller i anden måde fradømt at være, og fornævnte tjenere dog for er delt blevet, da fandt dommerne samme tjenere af den dele kvit at være, og hvem den videre påskader da indstævner sig samme sag til herredsting.

(238)

** velb fru Kirstine Munksdatter til Dagbjerggård havde stævnet borgmestre og råd i Nykøbing og dem beskyldte for en dom, de imellem Jørgen Kongslund, Peder Christensen i ---- og Niels Mikkelsen i Nykøbing udgivet har om en Niels Mikkelsens gård og Jørgen Kongslund tildømt,

endog han deri pant skulle have og den tilforn med borgmestre og råds samtykke skulle have ladet arrestere. derefter blev afsagt, så efterdi bevises med kong Christians brev lydende, at borgmestre og råd i Nykøbing ikke her til landstinget for deres dom at skulle stævnes, da vidste dommerne ikke dommere over fornævnte borgmestre og råds dom at kunne være.

(239)

** velb fru Kirstine Munksdatter til Dagbjerggård hendes visse bud Jørgen Jensen i Egedal ? havde stævnet Jørgen Stern ? og Clemend Jensen i Nykøbing og dem tiltalte for deres brev og segl, de ham på fru Kirstines vegne givet har på rørende gods, som han skulle have ladet arrestere i Niels Mikkelsens hus i Nykøbing. derefter blev afsagt, at dommerne vidste ikke andet derom at sige, end efterdi Jørgen Stern og Clemend Jensen samme brev har forseglet og udgivet, da er de pligtige det at holde og fuldgøre.

(240)

** Mais Hansen i Risumgård havde stævnet Søren Jensen i Åsted foged til Åsted birketing for en dom, han mellem ham og hans bror Christen Hansen om Risumgårds besiddelse dømt har, og berettede Mais Hansen, hvorledes hans far Hans Saxe, som Risumgård tilhørte, i sin velmagt skulle have tilstået ham i gården til ham at komme, og han samme tid i slotsjordebogen blev indskrevet. derefter blev afsagt, så efterdi ikke bevises med alle arvingers samtykke ej heller med lensmandens fuldbyrd, Christen Hansen i samme gård med sin hustru indflyttet at være, da fandt dommerne ---- dom ikke at komme Mais Hansen til hinder eller skade.

(241)

lørdag post omnium sanctorum 5/11 1569.

** Jens Keldsen i Guldager havde stævnet Jens Mortensen herredsfoged i Rinds herred for en dom, han imellem ham og Jens Jespersen i Guldager om nogen pantepenge dømt har, og berettede hvorledes Jens Jespersens far Jesper Poulsen skulle i oprørske fejde have pantsat ham noget bondeejendom, og samme ejendom siden skulle være ham fradømt og mente derfor, Jesper Poulsens arvinger er pligtig ham samme penge igen at give. så mødte Niels Jespersen foged på Brenderupgård på Jens Jespersen og egne vegne og berettede, at samme ejendom så vel som andre bønders ikke i oprør er blevet forkort, så Jens Keldsen sit så vel som andre at være fradømt, og intet han skulle have mistet af samme ejendom for Jesper Poulsens vanhjemmels brøsts skyld. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredsfogeds dom medfører Jens Jespersen at være kvitdømt, efterdi Jens Keldsen ikke kunne bevise sig nogen skade for hans fars brøsts vanhjemmels skyld at have lidt, da vidste dommerne ikke fogdens dom magtesløs at kunne dømme.

(242)

** Oluf Jensen i Voldgård havde stævnet Niels Christensen i Revs, Inger Clemendsdatter, Maren Gundesdatter og Johanne Gundesdatter for et vidne, de imod ham vidnet har, at han for 14 år siden skulle have lånt et sølvbælte af Gunde Hansen i Vestergård, endog han siger sig det ikke at have lånt, ikke heller Gunde Hansen det af ham i sit levende live skulle have krævet. så blev fremlagt samme vidne, hvortil Oluf Jensen svarede, at Gunde Hansen gav ham samme bælte, som han skulle overantvorde Laurids Poulsen i Skårup for nogen gæld, Gunde Hansen var ham pligtig, og Laurids

Poulsen skulle have givet Oluf Jensen kvit for samme bælte. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidnesfolk findes vildige at være, og samme handel for 14 år siden skulle være sket, og Laurids Poulsen har kvitteret Oluf Jensen for samme bælte, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom og nøjagtigt at være, at det må komme Oluf Jensen til hinder eller skade i nogen måder.

(244)

** Niels Jørgensen i neder Fidde og Christen Nielsen i over Fidde havde stævnet Jørgen Knudsen ridefoged i Riberhus len, for han har ladet dem fordele for noget vrag, de skulle have købt af Jep Mikkelsen borger i Ribe, endog de benægter det ikke at have gjort og fremlagde et tingsvidne af Vester herredsting, at efterskrevne aldrig har seet, at de har handlet med Jep Mikkelsen. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Jørgensen og Christen Nielsen er delt blevet, uden der var noget bevis over dem, at de samme vrag ulovligt skulle have fået, da fandt dommerne dem af samme dele kvit at være, indtil det kan dem lovligt overbevises samme vrag at have fået..

(245)

** Jens Jespersen i Krogsgård havde stævnet Niels Christensen i Majgård, Bodil Christensdatter i Lundø for et vidne, de har vidnet om en karl , som skulle kaldes Jacob Hvitfeld, som han skulle have ført til Anders Smed. desligeste havde han stævnet Niels Jensen i Svenstrup, Tomas Andersen og Dorte Villadsdatter for et vidne, de om en hest vidnet har, som Jens Jespersen skulle have tilvurderet Jacob Hvitfeld og mente samme vidne unøjagtigt og ulovligt at skulle findes. da på det samme sag kunne blive forenet og fordraget, blev den til snapslandsting førstkommende opsat, og hvis de ikke der forinden bliver forligt, da til fornævnte tid at møde.

** velb Niels Juel til Astrup med opsættelse her af landstinget i dag måned havde stævnet Søren Jensen i Værum, Keld Nielsen i Hallendrup og deres medbrødre for et vidne, de vidnet har, at Præstebjergskov, Polen og Fiskergårds mosebakke skulle have været fri fædrift for Jebjerg mænd. desligeste havde han stævnet Rasmus Ibsen herredsfoged i Galten herred for en dom, han dømt har, at samme ejendom ikke skulle være fælled til Jebjerg. så berettede Jesper Simonsen foged på Løjstrup, hvorledes Niels Juels hustrus mor skulle have tilskiftet sig samme ejendom af salig mester Anders Skovgård for et frit enemærke. derefter blev afsagt, så efterdi samme lodsejere er udenlands i rigets forfald forhindret, da vidste dommerne intet nu derom at dømme, førend fornævnte lodsejere af samme forfald kommer, og hvem siden videre påskader, da stævner og kalder sig, og gås derom så meget som lov og ret kan findes.

(247)

** Iver Simonsen nu boende i Fruergård havde stævnet Laurids Brok i Hallundbæk for han har ladet ham fordele for madskat at udgive i Ejstrup sogn, endog han samme skat skulle have ydet i Snede sogn. derefter blev afsagt, så efterdi Iver Simonsen fornævnte skat, da han i Snede sogn bosiddende var, at have ydet og udgivet, og dog derover for samme skat, da han til den anden gård flytter er, er delt blevet, da syntes det dommerne ikke billigt at være, ham af både gårde den skat at skulle udgive og derfor fandt ham af den dele kvit at være.

(248)

** Poul Nielsen i Hammershøj havde stævnet Jesper Sørensen i Hviding herredsfoged i Sønderlyng herred, for han ikke ville dømme imellem Morten Nielsen i Hviding og ham om den tiltale, han til ham på velb fru Anne Lykke salig Otte Krumpens efterleverske efter et registers lydelse har, for han har ladet grave og slå lyng i Hviding mark. da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end dersom Poul Nielsen søger ting med sin tiltale imod Morten Nielsen, da er herredsfogden pligtig dem imellem at dømme, førend han under høringer.

(250)

** Knud Hansen i Fårup og hans søn Peder Knudsen gav til kende, hvorledes Peder Knudsen nogen tid siden er kommet for skade og har ihjelslået Jens Christensen i Fårup, og sandemænd derfor har ham til sin fred svoret og derfor udlagde 18 alen grov klæde, 15 alen sort klæde og 2 daler i markstykker, som blev vurderet tilhobe for 2 gange 18 mark på slægt og køns vegne både på fædrene og mødrene side. så var til stede Søren Jensen Holland i Skedshale, som sagde sig at være eftermålsmand efter Jens Christensen og annammede samme klæde og penge til sig og gjorde Hans Knudsen og hans slægt på fædrene og mødrene side en nøjagtig ---- så Peder Knudsen og hans slægt og køn på fædrene og mødrene født og ufødt skal være og blive kvit og angerløs for Jens Christensens slægt og venner.

lørdag elizabeth virginis 19/11 1569.

(251)

** velb fru Anne Lykke salig Otte Krumpens efterleverske havde stævnet velb Niels Rosenkrantz til Halkær for en gård kaldes Højlund, Christen Poulsen iboer, i Middelsom herred liggende, han ville sig tilholde og gøre fru Anne derpå forhindring. derefter blev afsagt, så efterdi gives til kende, Niels Rosenkrantz ikke at have været på Halkær, da samme stævning over ham skulle være forkyndt, så han ikke vidste af samme stævning at sige, så han sig derefter rette kunne, da vidste dommerne ikke på den stævning at dømme, men dersom Niels Rosenkrantz skader noget på samme dom, da stævner og kalder og gå derom, så meget som lov og ret kan findes.

(252)

** velb Erik Podebusk til Bidstrup høvedsmand på Ålborg slot havde stævnet sandemænd af Hornum herred om hærværk at skulle gøre over Jens Skovbo i Bislev, Anders Mikkelsen og Christen Abildgård i Dalum med flere kirketjenere for de gårde og boliger de påboer, endog de er lovligt udvist, for de skulle stande igen med deres skyld, som de skulle yde til kirken og ikke skulle have ydet. derefter blev afsagt, så efterdi synsmænd ikke ville hjemle efter loven, de så at være medfaret, at de måtte deles med hærværk lovligt, efter samme skyld til kirkens opbygning kommet er, da vidste dommerne sig ikke at kunne stede fylding på sandemænd, men fandt dem for deres opkrævelse kvit at være.

(253)

** velb Erik Podebusk til Bidstrup havde stævnet sandemænd af Hornum herred om hærværk at skulle gøre over Jens Christensen i Svenstrup med flere for noget mølleskyld, de ikke havde ydet. så mødte Jens Christensen og berettede at have kvittering samme skyld at være ydet, og derfor burde de ikke med hærværk at forfølges. derefter blev afsagt, at efter sådan lejlighed og efterdi synsmænd

ikke ville hjemle efter loven, vidste dommerne ikke at stede fylding på sandemænd men fandt dem for deres opkrævelse kvit at være.

(255)

** velb fru Magdalene Banner til Krabbesholm havde stævnet Niels Hansen i Torning, som den tid var dommer til Lysgård herreds ting og tiltalte ham, for han skulle have hørt hvorledes hendes bud tog 1.ting til nogen velb Christoffer Gøyes tjenere, for de skulle have ---- noget hendes tjeneres farkoste ----.

Viborg landstings dombog 1569-II.

(1)

** (fortsat fra ikke bevaret blad) da fandt dommerne Bo Sørensen af den dele kvit at være, og sagen til herredsting at komme.

** Terkild Kro skrædder i Trustrup havde stævnet Skarus Eriksen i Agestrup, for han har ladet ham fordele for en okse, endog han mente sig intet at skulle være ham pligtig. så mødte Skarus Eriksen ---- Erik Skarusen og beviste med Christoffer Skriver slotsfoged på Åkær hans åbne brev, at Skarus Eriksen havde ydet ham en okse. derefter blev afsagt, så efterdi bevises, at Terkild Skrædder har bekendt, at han var salig Jørgen Barnekow en okse skyldig, og bevises med Christoffer Skrivers brev, at Skarus Eriksen havde ydet ham samme okse, som han lovede for Terkild Skrædder, da vidste dommerne ingen årsag ham af samme dele at ---- deri at blive.

(2)

** velb fru Barbara Splid til Rask havde stævnet Jesper Nielsen i Enner, Oluf Lauridsen og Mikkel Tomasen sst for et vidne, de har vidnet med Tomas Mikkelsen i Dal om nogen tørvegrøft. derefter blev afsagt, så efterdi samme synsvidne ikke er endeligt, vidste dommerne intet om samme vidne at sige, indtil der kommer en uvildig granskning til samme jordsmon, og da endeligt at granske og forfare, på hvis jord samme tørv findes at være gravet.

** Niels Bondesen i Ørum havde stævnet Steffen Tomasen i Lindved, Mads Abildgård i Holtum, Christen Sørensen i Gerlev og deres medbrødre høringer, for de har ham delt for hans smørskyld til hans husbond fru Birgitte, endog han skulle ville gøre udlæg. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Bondesen ikke kan bevise sin smørskyld i lang tid at have ydet og ikke heller at have gjort udlæg, og høringer derfor har ham delt, da kunne dommerne ikke kende deres ulempe deri at have været.

(3)

** Jens Madsen i Bjerager havde stævnet Ove Skøt borger i Århus for et opsættelsesbrev, han nogen tid siden her til landstinget har forhvervet, at han til i dag skulle være kvit af nogen dele, Jens Madsen på Peder Andersens arvingers vegne havde ham i for 80 daler, som Peder Andersen havde lovet for ham til Hans Skriver i Harlevholm, og fremlagde en landstingsdom her af landstinget, hvori Ove Skøt er tildømt at være i samme dele, indtil han retter for sig. derefter blev afsagt, så efterdi Ove Skøt her til landstinget efter samme vidne er dømt i dele, da vidste dommerne ikke

andet derom at dømme, end som tilforn dømt er, og Ove Skøt i samme dele at blive, indtil han retter for sig.

(5)

** Ove Skøt borger i Århus havde stævnet Jens Madsen i Bjerager for hans sandhed at bekende, hvorledes han ham slog imellem Beder og Malling, da han sin rette rejse til Hads herreds ting drage skulle. så mødte Jens Madsen og hverken ville sige nej eller ja. derefter blev afsagt, da efterdi Ove Skøt findes at have været slået, og Jens Madsen i dag her er stævnet sin sandhed at bekende, og han hverken vil bejae eller benægte, da bør Jens Madsen efter loven at bøde imod Ove Skøt, som det sig bør.

(6)

** på Viborg landsting i dag, da dommen imellem velb Palle Juel til Strandet og jomfru Maren Hansdatter i øster ---- ? ganget var om en herredstingsdom derpå blev dømt, da forkyndte Palle Juel at have ladet stævne jomfru Maren imod rigens stævning at påhøre i dag her nu læses skal. dertil svarede jomfru Maren, at hun vel vidste af samme stævning og ville rette sig efter.

lørdag gregorii 12/3 1569.

** på Viborg landsting i dag da velb Erik Kås til Lindbjerggård og Søren Tygesen i Jernit var i rette om noget jord på Endrup mark, da spurgte velb Mourids Podebusk til Kørup Søren Tygesen, om han ville have noget jord fra hans mors gård, Bartolomeus sst iboer, at han da derfor skulle give ham og hans mor lovligt varsel, da svarede Søren Tygesen at han intet ville have fra hans mors gård.

(7)

** velb Jacob Skram til Hastrup havde stævnet Christen Lærke i Albæk, Jesper Nielsen i Hesselbjerg og deres medbrødre kirkenævninge, for de har svoret Maren Frunddatter i vester Sørup trolddomssag på efter rygte og tidende og mente hende ikke nogen gjort gerning at skulle være skyldig. så blev fremlagt 35 mænds vidnesbyrd, at hun har været berygtet, at hun kan og har brugt trolddom, og videre et andet vidnesbyrd, at Jens Mortensen i Tykskovgård har bekendt, at på den tirsdag i hans bryllupsdage i Odderbæk gik han til Maren Frunddatter og beklagede sig og sagde til hende, at hans manddom var ham frataget, at han ikke har kunnet skikke sig tjenlig hos sin brud i 2 nætter, som han burde at gøre, og spurgte Maren Frunddatter, om hun vidste ham intet råd dertil, da svarede hun og lovede ham, at inden anden dags aften skulle han få det bedre, og ligesom hun lovede ham, så blev han og helbredt på sin manddom inden fornævnte tid. derefter blev afsagt, så efterdi nævninge i kirkesognet har været opkrævet Maren Frunddatter enten at skære eller skylde, og de har kendt skyldig og brødig at være og hende trolddomssag påsvoret efter de vidnesbyrd, som for dem var, og de selv sandheden derom har udledt, da vidste dommerne ingen årsag dem at kunne fælde ikke heller imod deres ed at kunne dømme.

(8)

** velb Christen Skeel til Hegnet på sin mor velb fru Kirstine salig Albret Skeels efterleverske hendes vegne havde stævnet Laurids Skier i Restrup skov for en dom, han her til landstinget

forhvervet har og kommet af nogen dele, han for skyld og landgilde var kommet i og mente, at han med samme dom ikke kunne sig for samme landgilde befri. så mødte Laurids Skier og berettede, at velb fru Margrete Bille til Estrup skulle tilhøre de parter i samme bolig, han iboer og mente derfor, han ikke burde al skylden til Albret Skeels arvinger at udgive. derefter blev afsagt, da efterdi ingen trætte findes at være på de 3 parter af fornævnte gård, da salig Albret Skeel er deri ført, og Laurids Skier findes at have været Albret Skeels arvinger genstridig og overhørig ikke at ville gøre eller give dem af samme 3 parter skyld og landgilde, da bør Laurids Skier for slig sin uhørsomhed at stande dele eller have det i deres minde.

(9)

** velb Mourids Podebusk til Kørup havde stævnet Morten Skrædder i Lykkesgård for nogen enge, han efter hans hustrus far salig Claus Sehesteds død brugt har, skønt de er ham tildømt, og salig Claus Sehested nogen tid havde ---- til Skodborghus. da vidste dommerne ikke andet derom at sige end hvis afgrøde, Morten Skrædder har bjerget af samme enge, siden Mourids Podebusk den af ham efter Claus Sehesteds død krævet har, bør han for samme afgrøde at stande til rette, uden Morten Skrædder kan bevise sig dertil nogen lovlig hjemmel at have haft.

** velb Jacob Skram til Hastrup havde stævnet Niels Jørgensen i Ørum herredsfoged i Nørvang herred for en dom, han dømt har og kvitfundet Jens Eriksen i Stovgård for kongens tiende, han skulle ham forholde. så mødte fornævnte herredsfoged og berettede, hvorledes delefogden Jep Nielsen på Rørbæk havde undt Jens Eriksen at bruge noget af Rørbæks enemærkejord, hvilken gård skulle være Jep Nielsens husbonds hovedgård og turde ikke tilfordriste sig at tilfinde Jens Eriksen noget den jord til kongen at tiende. derefter blev afsagt, så efterdi samme bolig Stovgård, Jens Eriksen påboer, af lang tid at have været bygget, og han at have givet præsten sin tiende deraf, da vidste dommerne ikke ham med rette at kunne igenholde kongens part af sin sæd og avl og ham derfor pligtig at være Jacob Skram på kongens vegne den at give, og den dom, herredsfogden derom dømt har, Jacob Skram ikke at komme til forhindring på samme kongens tiende, findes af hans enfoldighed at være gjort og derfor for følgning kvit og forskånet at være.

(11)

** Svenning Nielsen i Tulstrup havde stævnet Niels Nielsen i Tollestrup for en dom, han nogen tid siden til landstinget forhvervet har og kommet af nogen dele, som Svenning Nielsen havde ham i, da han ikke var mødt til gensvar. så blev gjort skudsmål, at Niels Nielsen var så syg og skrøbelig, at han ikke kunne møde, og da efter skudsmål opsatte dommerne samme sag til i dag 14 dage.

** velb fru Mette Okse til Birkholm salig Hans Barnekows efterleverske havde stævnet Anne Jensdatter i Blæsbjerg for nogle breve, hendes husbond Mikkel Christensen af to mænd Christen Svendsen i Østerbol og Anders Iversen sst forhvervet har på en sum daler til stedsmål af fornævnte gård Østerbol, endog fru Mette samme gård skulle tilhøre, og ikke Mette Jensdatter kan hjemle dem samme gård. da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end dersom Anne Jensdatter vil have samme penge efter fornævnte breves lydelse, da er de pligtige deres brev at fuldgøre, og Anne Jensdatter dermed pligtig at hjemle og bestå Christen Svendsen og Anders Iversen samme gård

(13)

** velb Jørgen Skram til Tjele havde stævnet Jens Skønning i Hviding, for han her til landstinget er tildømt endeligt at skulle dømme imellem Jørgen Skram på sine egne og tjeners vegne og Jens Nielsen i Mejlgård og Christen Madsen i Velds om nogen trætte dem imellem, hvilken landstingsdom ikke endnu er fuldgjort. så mødte Jens Skønning og berettede, at da Jørgen Skram lod stævne sin genpart, har han sagen nogen tid opsat, og inden den dag er kommet, er han blevet afsat af hans fogderi og derfor ikke kunne dømme. dernæst bevilgede Jørgen Skram, at hvis trætte ham og Jens Skønning imellem er at skulle opstande til Jørgen Skram igen er i landet.

(14)

** mester Peder Tøgersen kannik i Viborg på menige kapitels og sine egne vegne havde stævnet Niels Sørensen i Gudum Søren Simonsen sst og deres medbrødre sandemænd i Storvorde birk og dem beskyldte, for de har kvitsvoret Niels Ibsen med flere for vold, de var tillyst for skadelig hugst i kapitlets skov imod forbud, og som var lagt i hegnet. derefter blev afsagt, så efterdi fornævnte mænd er brydere og tjenere til fornævnte kapital, og de imod deres husbonds vilje og samtykke har dem tilfordristet samme hegnede skov til upligt at have ophugget, og de derfor er vold tillyst, og sandemændene har dem kvitsvoret, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end de uret at have gjort og bør fældet at være.

(15)

** Jens Bertelsen i Vamdrup havde stævnet Jens Lauridsen sst for et pantebrev han og hans hustru i deres gemme og forvaring skulle have og ikke ville lade til stede komme og dermed vil gøre hans stedbørn stor skade. så mødte Jens Lauridsen og bekendte sig samme pantebrev at have haft, dog ikke nu ved, hvor det findes. da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end efterdi Jens Lauridsen består sig samme pantebrev at have haft, da er han pligtig enten det at fly til stede eller at stande Jens Bertelsen til rette på samme børns vegne for deres lod dem i samme pantebrev tilkommer.

(16)

** Laurids Andersen i Hvirring havde stævnet Terkild Jensen i Hornum for en lovhævd, han skulle sig påberømme at have, som hans bror Mads Jensen skulle have gjort imod en ældre lovhævd, som Terkild Jensens oldefar tilforn gjort har, og samme sidste lovhævd skulle være gjort i klage, og mente den derfor ikke noksom at være. så mødte Terkild Jensen og først fremlagde den første lovhævd år MCDLXXXVIJ, som bemelder Mads Pedersen i Hornum at skulle have indvordet den gård, han iboer, med al sin rette tilliggelse. dernæst den anden lovhævd år MDXXX udgivet, at Mads Jensen i Hornum har indvordet den gård, han var i. dertil svarede Laurids Andersen at den første lovhævd ikke skulle lyde på noget gårdsted i Hvirring, som den sidste indeholder og fremlagde et tingsvidne af Nim herreds ting år MDXXVIJ udgivet, at Aslev Andersen har givet last og klage på den Jens Terkildsen i Hormum brugte jord og ejendom. da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end hvis samme sidste lovhævd medfører ydermere at være indvordet, end den første lovhævd indeholder, da vidste dommerne ikke den sidste lovhævd i den måde at kunne følge.

(17)

** Terkild Jensen i Hornum havde stævnet Frands Sørensen i Vinten herredsfoged i Nim herred, for han ikke ville unde ham høring over Laurids Andersen i Hvirring, for han skulle have hugget på

hans skovsmål i Hvirring skov. derefter blev afsagt, så efterdi samme skov står i trætte og ikke Terkild Jensen den i nogen dom har vundet, og fogden derfor ikke vidste at unde ham høring over Laurids Andersen for samme skovhug, da kunne dommerne ikke kende hans ulempe deri at have været.

(18)

** mester Didrik Madsen i Romlund havde stævnet Søren Mortensen og Peder Simonsen borgere i Viborg og berettede, hvorledes en ved navn Peder Stål ---- skulle have ladet ham fordele og i hans og hans hustrus fraværelse skulle have rejst til hans bo og noget af hans gods udtaget og siden til landstinget at være dømt af delen og sit gods ubeskåret igen at skulle bekomme. så mødte Søren Mortensen og berettede, at Peder Simonsen og han havde købt samme gods og dog siden tilstedt Peder Stål det at måtte igen have. derefter blev afsagt, så efterdi mester Didrik til landsting er tildømt samme sit gods (følgende side er ikke bevaret)

(19)

lørdag post annunciationes maria 26/3 1569.

** Jep Pedersen i Uldum havde stævnet Mads Nielsen, Christen Pedersen og Tyge Nielsen sst og deres medbrødre for et vidne, de med Niels Nielsen om en bordag har vidnet og mente deres vidne ikke ret at være. sammeledes havde stævnet efterskrevne herredsnævninge for de har kvitsvoret Niels Nielsen og Vinter Nielsen i Hornum for gårdfred, som de skulle have gjort i Jep Madsens gård. så blev fremlagt et vidne af Nørvang herreds ting, hvori efterskrevne vidnede, at de havde været i Jens Skøts gård, da Jens Madsen udgjorde sin ældste steddatter sine penge, og da kom de i tale om en ørk, han ville have afskrevet på sit brev, da skulle Jep Madsen have grebet en kniv og havde nær slået Niels Nielsen. derefter blev afsagt, så efterdi det er een gård, samme to mænd iboer, og fornævnte to vidner ---- med hverandre, hvorledes Jep Madsen først greb til sin kniv, og Jep Pedersen har intet vidne der imod, da vidste dommerne ikke imod samme vidne at kunne sige. dernæst overgav Jep Pedersen den stævning med fornævnte nævninger, og at de ikke for den sag ydermere skulle stævnes

(21)

** Jens Pedersen i Horsens havde stævnet Niels Sørensen i Lerdrup, som tjente på Bahus i Norge, for en dom han til landstinget over ham forhvervet har med vrang undervisning, at han ikke skulle have holdt sit brev ærligt, som han Niels Sørensen på en sum daler givet har og berettede, at Niels Sørensen skulle have taget noget gods i pant for samme penning. derefter blev afsagt, så efterdi fornævnte to landstingsdomme efter Jens Pedersens brev og segl udganget er, da vidste dommerne dem ikke at forvandle ej heller andet derom at dømme, end som tilforn dømt er, dog syntes det dommerne billigt at være, at når Jens Pedersen kan stille Niels Sørensen nøjagtig vissing og lovning for hvis gæld, han ham pligtig er, da at bekomme sit gods, beslaget er, til hjælp samme gods med at betale.

(22)

** Peder Knudsen i Brunde havde stævnet Rasmus Hansen i Emborg og Bertel Nielsen i Nim og deres medbrødre vidnesbyrd og beskyldte dem for et vidne, de nyligen imod ham vidnet har om

nogen ord, han skulle haft, at Bendt Gødesens hustrubror skulle have stjålet en ko. så mødte Bendt Gødesen i Ørslund med samme vidne af Bjerre herreds ting. derefter blev afsagt, så efterdi samme mænd har nu nyligt vidnet om de ord, Peder Knudsen til dem i Lysholt om to årmål om Bendt Gødesens hustrubror skulle have haft, og ikke de har vidnet på fersk gerning, ej heller Peder Knudsen ville slig ord være bestendig og ikke andet at vide med Bendt Gødesens hustrubror end ære og godt, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom og nøjagtigt at være, at det må komme Peder Knudsen til hinder eller skade.

(24)

** hr Erik Lauridsen i Håsum havde stævnet Henrik Sael i Torp og Christen Pirup ? i Ramsing for et vidne, de nogen tid siden imod ham vidnet har med Oluf Christensen i Knapsdal om nogen forening, som for 12 år siden skulle være gjort, hvilket vidne tilforn havde været stævnet dertil og unøjagtigt fundet. da vidste dommerne ikke andet om fornævnte vidne at sige, end som her dømt og sagt er, og hvis klage efter samme vidne, som unøjagtigt er fundet, ikke at komme hr Erik til hinder eller skade.

** hr Erik Lauridsen i Håsum havde stævnet Jep Kynde, Niels Harbo og deres medbrødre høringer, for de har delt ham. derefter blev afsagt, så efterdi hr Erik beviser med landstingsdom ham ulovligt at have været delt, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end fornævnte høringer uret at have gjort og bør hver til deres 3 mark fældet at være

(25)

** hr Bertel i Saksild på sine egne, Jens Knudsen i Bovlstrup, Espen Knudsen i Nølev og deres medfølgere deres vegne havde stævnet Erik Mikkelsen i Hvilsted herredsfoged i Hads herred, for han ikke ville give dem beskrevet deres klage, de til deres gårde i Saksild at være brøstholden i marken og ikke ville unde dem synsmænd. så mødte Gierik i Saksild og berettede, hvorledes mester Niels Nielsen KM hofsnedker havde en gård i samme by og havde KM brev, ingen at skulle dele eller forfølge på noget det gods, han i værge og forsvar havde. derefter blev afsagt, eftersom loven medfører, at den som brøst har, skal kære sig til tinge, og før der måles reb, skal fogden først nævne 8 uvildige mænd at komme på samme ejendom, som rebes skal, at forfare om den der klager har ---- brøst, at der skal gange reb eller ej, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end herredsfogden er pligtig at unde og give hr Bertel og sine medbrødre sin klage beskrevet og unde synsmænd til samme mark at forfare, om han er brøstholden eller ej.

(27)

** velb Frands Banner til Kokkedal og Otte Banner til Asdal havde stævnet velb Otte Krumpen til Trudsholm høvedsmand på Hald, for han skal have ladet deres tjenere i vester Velling sogn fordele for KM skat og fordrede mere af dem, end de af gammel til udgivet har og fremlagde et tingsvidne af Skern birketing, hvorefter blev afsagt, at dommerne vidste ikke andet om fornævnte delemål at sige, end efterdi Frands Banners og Otte Banners tjenere i Velling sogn boer i birket, og de dog til Middelsom herreds ting er delt blevet, da fandt dommerne dem af den dele kvit at være. desligeste vidste dommerne ikke samme tjenere med ydermere skat at må besværes at udgive, end som de af Arilds tid udgivet har.

(29)

** velb Frands Banner til Kokkedal og Otte Banner til Asdal havde stævnet velb Otte Krumpen til Trudsholm for hvis oppebørsel af brokorn, han eller hans foged på hans vegne har oppebåret af Værumbro brokorn, og mente at de burde igen at have, efterdi de har dom på samme bro den dem at være tildømt. derefter blev afsagt, så efterdi hovedsagen er drevet til herredsting, og der sammesteds dom derom at være udgået, da fandt dommerne også samme sag med oppebørsel der at komme.

(30)

** Christen Jensen i Suldrup havde stævnet Peder Jude i Teglgård for nogen ejendom, han har bortstedet og sig tilholder imod landstingsdom og tiltalte ham, for han ham skulle forurette på noget jord på Suldrup mark imod kongeligt købebrev og fremlagde samme købebrev på den gård, han iboer og berettede, at den ejendom, han bruger, skulle have ligget til samme gård, da han den igen købte. så mødte Peder Jude og berettede, at han ikke forurettede Christen Jensen på den gård, han igenkøbt har men mente, at han har mere jord på marken til den, end han burde med rette, og at Peder Judes hustrufar, som har ejendom i byen skulle være brøstholden i samme mark efter skyld og landgilde, og derfor havde ladet tage syn dertil og fremlagde velb Niels Munk med flere deres beseglede brev, hvori de blandt andet bekender, at de ikke kunne se eller forfare andet, end Christen Justsen, Peder Jude og deres medarvinger at være meget brøstholdne i samme mark. derefter blev afsagt, så efterdi gode mænd og bønder har gransket og forfaret, at Peder Jude og Christen Justsen er brøstholdne i samme mark, da kunne dommerne ikke kende Christen Jensen at må gøre nogen forhindring, at Christen Justsen og hans arvinger bør til reb og ret mål at nyde.

(31)

** Christen Jensen i Suldrup havde stævnet Peder Jude i Teglgård for noget jord og ejendom i Suldrup, som hustru Inge i værge har, han skulle have bortstedt og sig tilholder imod landstingsdom, hvori en hjemmel skulle være unøjagtig fundet, som Peder Jude havde hjemlet en mand samme ejendom imod en kontrakt, salig hustru Inge og Christen Justsen skulle være imellem ganget. så mødte Peder Jude og berettede, at gode mænd havde tildømt hans hustrufar Christen Justsen samme ejendom og Christen Jensen, Laurids Tomasen og Jens Christensen ikke at have nogen rettighed til Christen Justsens gård efter hustru Inges død, men Christen Justsen den at beholde efter sit købebrevs lydelse. derefter blev afsagt, så efterdi bevises med gode mænds dom, at Peder Judes hustrufar samme gård at være tildømt, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end Christen Justsen og hans medarving må samme ejendom bortstede, imens samme gode mænds dom står ved magt.

(33)

** Jep Hjarresen i Remmerslund havde stævnet Oluf Jensen i Dalby Søren Mikkelsen sst og Mads Mikkelsen i lille Dalby, for de har ladet ham fordele for nogen penge. så mødte Oluf Jensen og berettede, at Jep Hjarresen var ham 1 daler skyldig og på det, at han skulle ham vel betale, lod han ham af den dele, og derefter fandt dommerne Jep Hjarresen af den dele kvit at være.

** velb Frands Banner til Kokkedal havde stævnet Niels Nielsen i Tollestrup for en dom, han til landstinget forhvervet har, at han er kommet af dele, han var i, for han skulle stå tilbage med sin smørskyld og ægt og arbejde. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Nielsen ikke kan bevise med

kvittans, at han samme smørskyld har ydet, og efterdi samme dom ikke lyder længere, end til sagen blev stævnet på ny, og det nu sket er, da bør den dom at være og blive, som den udømt var, og ikke Niels Nielsen sig med den for samme dele at kan undskylde men deri at blive til så længe, han lovligt retter for sig.

(34)

** Niels Mouridsen i Ravnholt havde stævnet Laurids Mikkelsen i Mårslet for et skødebrev, han har, at hans far og tre hans brødre har købt den gård i Mårslet, Laurids Mikkelsen iboer, hvilket skøde han mener at skulle være forfalsket og afskrabet hans farbrors navn Erik Nielsen, og dermed ville udelukke Erik Nielsen fra samme ejendom. derefter blev afsagt, så efterdi samme navn Erik er af fornævnte skøde afskrabet, og hans arvinger dermed fra ejendom at ville udelukke, og Laurids Mikkelsen har den i rettergang frembudt at ville nyde og undgælde, da kunne dommerne ikke kende Laurids Mikkelsen retfærdigt at have handlet med samme skøde og bør derfor at stande til rette, som det sig bør.

(35)

** Rasmus Nielsen i Enslev havde stævnet Peder Groersen i Jegstrup, Niels Iversen i Edslev, Erik Pedersen i Enslev, Søren Lauridsen sst med flere for vidner, de vidnet har om nogen handel, de siger om 16 år mod skulle være sket om den gård, Rasmus Mikkelsen iboer, at der skulle være kaldt samfrænder til samme gård. så blev i rette lagt tingsvidner af Ning herreds ting, hvori efterskrevne vidnede, at de kendte Peder Jensen, Laurids Jensen og Jens Jensen, og de brugte samme gård en tid lang, og siden Laurids Jensen var død, brugte Mikkel Lauridsen, Søren Lauridsen og Jens Lauridsen den, og Søren Lauridsen vidnede, at de blev forligt og skulle give dem for hvis, de havde deri, et pund byg årligt. derefter blev afsagt, så efterdi fornævnte mænd har vidnet om den handel og kontrakt, som om 16 år mod skulle være sket, og ikke de mænd derom vidnet har sådan kontrakt noget steds for tingsdom har indgået eller selv forseglet, da fandt dommerne samme ny kontraktsvidne at være og blive, som det uvidnet var, og ingen parter at komme til hinder eller skade.

(36)

** Laurids Sørensen i Nørgård havde stævnet Søren Svendsen i nør Saltum for en dom, han her til landstinget forhvervet har, at han og hans lovsmænd skulle være ---- fældig og mente, den ikke endelig at lyde. så mødte Søren Svendsen med samme dom, som ikke lyder længere, end til sagen blev stævnet på ny, hvorefter blev afsagt, så efterdi samme dom ikke er endelig, blev den fundet at være og blive, som den udømt var og ikke at komme Laurids Sørensen eller hans lovsmænd til hinder eller skade

(37)

** Frands Christensen i Galten havde stævnet Rasmus Smed i Ovtrup for en dom, han her til landstinget forhvervet har. så mødte Rasmus Smed med samme dom, som bemelder ham da at have stævnet Frands Christensen for nogen ord, han skulle have ham tilsagt, at han var en æreløs mand, som ikke kunne bevises, og da blev Rasmus Smed for samme ord kvitfundet. derefter blev afsagt, så efterdi Søren Christensen ikke kan endnu Rasmus Smed samme ord overbevise, da vidste

dommerne ikke andet derom at sige, end som tilforn dømt og sagt er, og samme landstingsdom bemelder og medfører.

lørdag sankt jørgensdag 23/4 1569.

(38)

** Christen Knudsen i ----, Vogn Jensen i Torup på deres egne vegne og Mikkel Jensens vegne i Torslev havde stævnet Morten Tomasen sst for en dom, han til Han herreds ting forhvervet har på Maren Tomasdatters vegne, at hun skulle være kvitdømt for den gæld, hendes afgangne husbond Niels Knudsen skulle være dem pligtig af den årsag, hun skulle have forsvoret arv og gæld efter hans død, endog de var ustævnet til samme dom, og derfor ikke kunne lade deres vidnesbyrd til stede komme for dommeren. så mødte Hans Mikkelsen, som nu har Maren Tomasdatter, og berettede, at hun intet skulle have bevaret ? sig med samme gods efter hendes husbonds død. derefter blev afsagt, så efterdi samme dom ikke er endelig, og Christen Knudsen, Vogn Jensen deres vidnesbyrd ikke var for fogden i rette, at han derefter kunne have vidst sig at rette, da bør den dom at være og blive som den udømt var, og sagen hjem til herredsting at komme, og fogden dem imellem endeligt at dømme.

** velb Hans Stygge til Holbækgård havde stævnet Jens Mortensen i Glerup herredsfoged i Rinds herred for en dom, han imellem ham og velb Erik Kås til Lindbjerggård udgivet har og dermed dømt ham Møldrupdal fra, som altid skulle have ligget og været til Møldrup under een skyld. så mødte Erik Kås og berettede, hvorledes Møldrupdal, Møldrup og møllen skulle hans hustrus far salig Peder Ebbesen have tilhørt, og efter hans død skulle hans børn og arvinger den have forfulgt til lås og fremlagde samme låsebrev MDLIIJ udgivet, hvilket iblandt andet indeholder en gård Møldrup, Niels Jensen iboer og et øde gårdseje Møldrupdal og Møldrup mølle, og da er Peder Ebbesens søn Anders Pedersen og alle Peder Ebbesens arvinger og deres arvinger fornævnte gård, gods og mølle tildømt, og den sag en uendelig tielse at være påsat. dernæst blev fremlagt et gammelt lovhævdsbrev, som Keld Pedersen, som da havde boet i Møldrup, gjort har år MCDLXXX, at han indvordede Møldrup mølle med mere gods, item et skiftebrev år MCDLXXXVIJ lydende, Peder Keldsen og hans mor Mette Kelds at være tilskiftet Møldrupgård, Møldrup mølle og mere gods. derhos Peder Keldsens brev år MDXXIJ, at han har solgt og skødet Rasmus Clemendsen Møldrup og Møldrup mølle, item Rasmus Clemendsens brev år MDXXIIJ, at han bekender sig at have oppebåret af Peder Lauridsen fuld og værd for Møldrupgård og mølle. item et tingsvidne af Rinds herreds ting år MDLVIJ, at 24 mænd vidnet har, at så længe, de kan mindes hver efter sin alder, da har den gård Møldrup, Niels Jensen og Christen Nielsen iboer, været et gårdseje og standet for én skyld og landgilde. item velb Anders Pedersen, Mogens Pedersen og Gjord Pedersens åbne brev, at de har solgt fra dem og deres arvinger og til alle Niels Clemendsens arvinger en gård kaldes Hulris, Møldrupgård og mølle med mere gods i Rinds herred. derhos berettede Hans Stygge sig samme Møldrup og Møldrup mølle af Niels Clemendsens arvinger at have købt. derefter blev afsagt, så efterdi Hans Stygges skødebrev lyder alene på Møldrup og sin tilliggelse, og Peder Ebbesens arvingers låsebrev indeholder Møldrupdal at være en synderlig ejendom afskilt fra Møldrup, og efterdi samme låsebrev for herredsfogden har været. og herredsfogden har fulgt samme lås og derefter tildømt Erik Kås og hans hustrus medarvinger Møldrupdal, da vidste dommerne samme herredsfoged efter sådan lejlighed og vilkår, som samme dom medfører, ikke at kunne fælde.

(42)

** velb Erik Kås til Lindbjerggård havde stævnet Jens Mortensen i Glerup herredsfoged i Rinds herred for han ikke endeligt ville dømme imellem ham og velb Hans Stygge til Holbækgård om en søsterlod i Møldrup og Møldrup mølle, som Erik Kås mener sig på sin hustrus vegne at have rettighed til. så mødte Hans Stygge og fremlagde samme herredsfogeds sentens, at efterdi Anders Pedersen, som den tid var Erik Kåses hustrus rette lovværge med to andre hendes brødre har afhændet hendes lod i Møldrup og Møldrup mølle, da vidste fogden ikke på den tid noget at pådømme. derefter blev afsagt, så efterdi fornævnte herredsfoged ikke endeligt har dømt om Erik Kås burde at have en søsterlod i Møldrup og Møldrup mølle eller ej, da fandt dommerne samme sag til hjemting igen at komme, og herredsfogden dem imellem at dømme og adskille, som det sig bør.

** Christoffer Pedersen ridefoged over Århus len havde stævnet Peder Mikkelsen i Elkær hans hustru Anne Peders og deres søn Mikkel Pedersen, for de ved Ning herredsting skulle være hærværk oversvoret, og ikke de har bødet sat eller borgen sat. derefter blev afsagt, så efterdi nu bevises med brev her af landstinget, fornævnte tre folk at være hærværk oversvoret, og de ikke har bødet sat eller borgen sat, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end recessen deri at følge fornævnte Peder Mikkelsen, Anne Peders og Mikkel Pedersen at fare som andre fredløse folk.

(43)

** Christoffer Pedersen ridefoged over Århus len med opsættelse her af landstinget, som bemelder at Jens Skrædder i Kastrup og hans hustru på deres egne og Jens Pedersen deres svogers vegne havde stævnet Jens Nielsen, Søren Nielsen, Maren Nielsdatter, Elle Nielsdatter og deres medfølgere vidnesbyrd for et vidne, de på dem skulle have vidnet, at de skulle have været en nat hos Oluf Simonsen hus i Kastrup og stukket og hugget i husene. så mødte velb Erik Kås til Lindbjerggård og fremlagde samme vidne af (sønder)Hald herredsting, hvorefter blev afsagt, så efterdi samme vidne var for nævninge, og det den tid standet uanklaget ubeskyldt og upåtalt, og nævninge kendt det for godt og nøjagtigt at være, og de har det i deres ed fulgt, da vidste dommerne samme vidne ikke at kunne imodsige ej heller nu magtesløs at kunne dømme.

(45)

** velb Folmer Rosenkrantz til Stensballe høvedsmand til Århus bispegård hans visse bud Christoffer Pedersen ridefoged sst havde stævnet Peder Jensen i Granslev og Søren Brandsen i Haurum, for et vidne de stakket tid siden vidnet har, at de skulle have hørt om 5 eller 6 år imod, at Jens Pedersen i Tostrup og Christen Ydesen stedte den eng, som ligger til Hvorslev kirke, hvilket ikke skulle findes i nogen jordebog, men Folmer Rosenkrantz samme eng til hr Jacob Turesen stedt har. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidne ikke medfører, hvad dag eller tid samme to mænd skulle have stedt samme eng, men det nu stakket tid siden at være vidnet om den handel om 5 eller 6 år imod skulle være sket og ikke på fersk gerning at være udgivet, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom og nøjagtigt at være, at det må komme hr Jacob på det stede og fæste, han har på samme eng, til hinder eller skade.

(46)

** Christen Mikkelsen i Gettrup havde stævnet Jens Pedersen i Kielgård for han har ladet ham fordele for hans part af 100 daler. så mødte Jens Pedersen og berettede, hvorledes han skulle have været forlover for Kirsten Lauridses i vester Dørup for en sum penge til ritmesteren for hendes gård,

hun af fald igen købte, som var 100 daler, og Christen Mikkelsens anpart skulle beløbe sig 20 daler. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Pedersen nu beviser med herredstingsdom ham samme penge at være tildømt, og Christen Mikkelsen for sin anpart af samme penge er tiltalt og delt blevet, da vidste dommerne ikke ham af samme dele at kvitdømme, mens samme herredstingsdom stander ved magt og urykket.

(47)

** øster Christen Lauridsen i Egelund havde stævnet Jens Lauridsen i Bøstrup, Christen Clemendsen i Hald og deres medbrødre vidnesbyrd for et vidne, de nogen tid siden vidnet har, at Anders Christensen ikke skulle have befalet nogen vurderingsmænd at tage fra Niels Christensen i Hald for nogen øksnepenge til KM behov, som han tilforn var delt for. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidne ikke på fersk gerning men lang tid siden for landstinget at være udganget, og ikke samme vidne bemelder, hvilken dag eller tid Anders Christensen skulle have været i samme gård, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom og nøjagtigt at være, at det må komme Christen Lauridsen på sin husbonds vegne til hinder eller skade.

(48)

** Peder Skriver slotsfoged på Skivehus fremlagde KM befaling til landstingsdommerne at skulle dømme og forfare, hvad årsag der var til, at salig kong Christians brev var igennem stukket, som Christen Pedersen i ---- skulle have igen købt sit gods af fald, og om samme brev burde at komme hr Sørens arvinger til skade eller ej. så var hr Sørens arvinger i dag stævnet, dog var hr Sørens hustru Else Christensdatter ikke selv til stede, og af samme årsag blev samme sag opsat, til den igen på ny lovligt stævnes.

(49)

** Peder Eriksen i Sundstrup havde stævnet Niels Mortensen i Gørup, Peder Justsen i Tolstrup og deres medbrødre 12 mænd for et vidne, de med Peder Andersen i Torup vidnet har om nogen ord, han til ham skulle have haft, endog han siger sig dem ikke at have sagt. så mødte Peder Andersen og fremlagde et tingsvidne af Rinds herreds ting, hvori hr Anders Brasen, Mogens Sørensen og deres medbrødre vidnet har, at Peder Eriksen i Sundsted inden tinge sagde til Peder Andersen, at han måtte tage de bøddelpenge var, han gav ud i Randers. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Andersen nu beviser med 12 mænds vidne så og herredsfogdens egen bekendelse, at Peder Eriksen samme ord inden tinge ham tilsagt har, da vidste dommerne ham derfor ikke at undskylde, førend han samme 12 mænds vidne med nøjagtige vidnesbyrd tilbage drive kan.

(50)

** Oluf Jensen i store Dalby havde stævnet Jep Hjarresen i Remmerslund, for han ikke vil gøre ham skøde på hans part i den gård, Oluf Jensen iboer efter samfrænders brevs lydelse. så blev fremlagt samme sandemændsbrev, som iblandt andet lyder, at de har været i den gård i store Dalby, som Oluf Jensen, Mads Jensen og Jep Hjarresen da iboede, hvad den kunne give til bondeskyld, og da har de kendt, at den lod, som Oluf Jensen og Mads Jensen har arvet og købt i forskrevne bondegård, er 3 parter, og endmere af samme gård har de den lod og del, som hr Søren Bertelsen i Barrit og Jørgen Bertelsen i Remmerslund har undt dem, og da er gården lagt i 4 parter, og Oluf Jensen at være god for at besidde samme gård. derefter blev fremlagt et voldgiftsbrev, hvorefter blev afsagt,

så efterdi samme sag ikke til herredsting er ordelt, fandt dommerne den der hjem at komme, og fogden at overveje, hvor meget Jep Hjarresen var Oluf Jensen og hans stedfar skyldig for samme part, og om ikke Jep Hjarresen efter sin voldgift er pligtig at gøre Oluf Jensen skøde på gård, skov og ejendom, som samfrænders brev pålyder.

(52)

** Christen Nielsen i Tise havde stævnet Christen Nielsen i Bindslev, Peder Mortensen i Trudslev og Jens Jensen i Abildgård for et vidne, de med Laurids Mortensen vidnet har, at han ikke skulle have været til Christen Nielsens i Tise var 2 år imod og fremlagde samme vidne. dernæst blev fremlagt et vidne, at efterskrevne karle havde vidnet, at imellem Hellemesse og Jul var 2 år gik de og ledte efter en plag i klitten, og da så de, at Laurids Mortensen lå hos Christen Nielsens søster Kirsten Nielsdatter i klitten vesten ved Fårup og havde fællig og handel med hende, og ydermere et vidne, at Kirsten Nielsdatter havde beskyldt ham for sin barnefar. derefter blev afsagt, så efterdi Christen Nielsen med vidnesbyrd beviser, at Laurids Mortensen var til hans, og at Laurids Mortensen havde legemlig handel med Kirsten Nielsdatter, og efterdi Laurids Mortensen ikke har sig værget efter loven, da han for samme gerning blev sigtet, da kunne dommerne ikke kende samme vidne noksom og nøjagtigt at være imod Christen Nielsens vidnesbyrd.

(53)

** Oluf Christensen i Greffe havde stævnet Laurids Mikkelsen sst for hans brev og segl, han ham forholder, som han ham givet har, at han med vilkår har opladt ham sin gård. dernæst blev afsagt, så efterdi samme brev ikke endeligt indeholder, at Oluf Christensen samme gård til Laurids Mikkelsen at have opladt end med sådan vilkår, at dersom han ikke kunne bekomme den gård, han agter sig at fæste, og efterdi Oluf Christensen ikke har bekommet den gård, han ville have haft, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end Laurids Mikkelsen er jo pligtig Oluf Christensen sit brev igen at overantvorde.

(55)

** Jørgen Pedersen i Holdsted på sine egne, Peder Christensen og Søren Pedersens vegne sst havde stævnet Jep Jensen i Tislund for et vidne, han til Malt herredsting om et stykke eng i Korskær vidnet har, endog han tilforn anderledes om samme eng vidnet har. derefter blev afsagt, så efterdi samme granskningsbreve ikke er i deres fulde forsegling eller endelige, da henviste dommerne samme sag til herredsfogden og ham at tiltage sig 24 mænd at komme til samme åsteder at forfare, om det er en eng, og hvem den skulle have.

(56)

** Svend Jensen i Estrup havde stævnet Mads Jensen i Lunderskov for et vidne, han for nogen tid siden forhvervet har efter en kvinde ved navn Åse Jensdatters afgang, at hun skulle have pantsat ham hendes lod i den gård i Lunderskov. så mødte Mads Jensen og fremlagde samme vidne år MDLXIJ udgivet, som bemelder, at da Mads Jensen og hans søskende gjorde skifte efter deres far og mor, da pantsatte Åse Jensdatter ham sin lod i fornævnte gård. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidne efter en død kone gjort er og ikke i hendes levende live, der hun vidste dertil at svare at være vidnet, og det ikke på fersk gerning er forhvervet, eller med Åse Jensdatters brev og segl befæstes, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom og nøjagtigt at være, og

fornævnte herredstingsdom at være og blive, som den udømt var og ikke at komme Svend Jensen til hinder eller skade

(57)

** Jep Hjarresen i Dalby havde stævnet Jens Nielsen i Dalby, Mikkel Torup og deres medbrødre nævninge, for de har ham ran oversvoret for noget ved, han skulle have fanget i den skov, han Oluf Jensen pantsat har, endog han skulle have brev og segl samme ved at måtte bekomme. da efter mange ord dem imellem var overgav Oluf Jensen samme ran og løslod Jep Hjarresen af den.

** Jens Nielsen i Vittarp havde stævnet Tyge Nielsen i Kvong, for han har ladet ham fordele for en kedel, som ham selv skulle tilhøre. så mødte Tyge Nielsen og fremlagde samme tingsvidne af vester (Horne) herreds ting år MDXLV udgivet, hvori efterskrevne vidnede, at den bryggekedel, som Jens Nielsen har, den lånte Niels Vilsen først Vil Nielsen, der han blev gift, og siden lånte han sin søn Jens Nielsen samme kedel, der han blev gift, og den tid Tyge Nielsen blev gift, da gav hans far ham samme kedel til medgift. derefter blev afsagt, så efterdi de trætter om samme kedel, og ikke de ved nogen dom før er adskilt, og Jens Nielsen dog før er delt blevet, da fandt dommerne ham af den dele kvit at være, og sagen hjem til herredsting at komme, og fogden dem om samme kedel imellem at dømme.

(59)

** Jens Knudsen i Hornum havde stævnet Jens Sørensen sst og hans medarvinger for nogen breve, de beskylder ham han skulle have forvendt dem for i en kiste. så mødte Jens Sørensen og Niels Jensen i Randers og berettede, hvorledes de og deres medarvinger skulle have nogen breve i et skind indlagt, som var lås for, som blev sat i en kiste med lås for, og Jens Knudsen samme skind af kisten at have optaget. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Sørensen og Niels Jensen bekender, intet andet i same kiste end samme skind med fornævnte breve at have været, da er Jens Knudsen pligtig samme skind at lade til stede komme med fornævnte breve deri er, og siger Jens Knudsen dem flere breve i samme skind af have videre indlagt, end da i det findes, da er han pligtig sin ed selvtolvte derpå at gøre.

(60)

** Anders Pedersen i Sinding havde stævnet Anders Pedersen i Klokmose, Poul Pedersen og Christen Pedersen Snedker sst, for de til tinge skulle ham skifte og jævning efter deres far tilbyde og ikke vil lade til stede komme, hvad de i fællesboet forhvervet har med deres handel, arbejde og købskab. så mødte Anders i Klokmose og berettede, at de ved deres ed havde udlagt, hvad de havde og er 9 arvinger, og de alle var været i samme gård og gjort skifte og jævning i dannemænds overværelse og da har aflagt den lod, Anders Pedersen i Sinding på sin hustrus vegne kunne tilkomme, og ikke han det ville annamme. da efter sådan lejlighed fandt dommerne samme sag til herredsting, og fogden at forfare, om samme gods er skiftet efter loven.

(61)

lørdag næst efter philippi-jacobi 7/5 1569.

** hr Peder Jacobsen præst til Pugdal havde efter KM befaling stævnet Hans Madsen i Ullerup for en ager, som Hans Madsen skulle have erlanget, som skulle have ligget til hans præstegård Pugdal i 40 år og mere, og fremlagde en lovhævd år MCDXXIX, som bemelder hr Adser Jensen kannik i Ribe og præst i Ullerup kirke at have indvordet al den jord, som ligger til Ullerup kirke og bruges til præstegården, som kaldes Pugdal og fremlagde et tingsvidne af Elbo herredsting. derefter blev afsagt, så efterdi hr Peder beviser med lovhævd 14 agre til samme præstegård indvordet at være, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end samme agre bør alle hr Peder til sin præstegård at følge, og han dem nyde bruge og beholde efter samme lovhævds lydelse.

(63)

** Jørgen Jensen i Gaverslund på sine egne Jørgen Kielbeck og flere lodsejere til Gaverslund deres vegne havde stævnet velb Morten Svendsen til Vosnæsgård høvedsmand på Koldinghus, for han skulle have ladet forbyde ejermænd, som fyldt og meldt var, til Gaverslund mark at rebe noget jord, som ligger til Gaverslund præstegård. så mødte Claus Hønborg ridefoged over Kolding len og berettede at ---- skulle besynderlig afgift udgive af samme jord, og mente derfor ikke reb på den at gange. efter skudsmål opsatte dommerne samme sag til førstkommende landsting efter sankt Mourids dag førstkommende..

(64)

** Peder Gram slotsfoged på Dronningborg gav til kende, sig med nogen sine vidnesbyrd at være hid stævnet for nogen vidner om Keld Madsens død var vidnet, og først fremlagde et vidne af Galten herredsting udgivet, som bemelder, hvorledes efterskrevne vidnede om et slagsmål på vejen fra Randers, og da så de Niels Lauridsen i Hinge slog Mads Nielsen i Selling og hans søn Keld Madsen nogle slag med et spyd. dernæst blev bevist med et tingsvidne af Kristrup birketing, at sandemænd sst svor Niels Lauridsen i Hinge fuld manddød over og fra hans fred, for Keld Madsen han ihjelslog i samme birk. da efter sådan lejlighed fandt dommerne Peder Gram og samme vidnesbyrd for den stævning kvit at være, og de vidste ikke at imodsige de vidnesbyrd, der for sandemænd var fremlagt, og de i deres ed fulgt har og kendt for nøjagtig, og lovmål derefter er ganget.

(65)

** Gierik Johansen i Saksild havde stævnet hr Bertel sst for en dom, han nogen tid siden forleden her til landstinget forhvervet har, at herredsfogden i Hads herred skulle være tildømt at unde hr Bertel rebning til Saksild mark og berettede, at mester Niels Nielsen KM hofsnedker skulle have noget gods i samme by i forlening og skulle have forhvervet KM forbudsbrev, ingen at skulle forfølge noget delemål på det gods. så mødte hr Bertel med samme dom og gav til kende, at han skulle være brøstholden i samme mark til sin gård. (følgende er overstreget) og derhos mente hr Bertel, at dersom mester Niels vidste hans brøst, skulle han vel tilstede samme mark at lade rebe, og derfor velvilligt opgav den landstingsdom, han på samme rebning forhvervet har, så den ikke skal komme mester Nielses tjenere til skade i nogen måde.

(66)

** velb Erik Kås til Lindbjerggård havde stævnet velb Hans Stygge til Holbækgård for hinder, han skulle ville gøre ham på en øde gårdseje kaldes Møldrupdal imod hans herredstingsdom, at han på

sin hustrus vegne og hans medarvinger samme ejendom efter låsebrev er tildømt, og fremlagde samme herredstingsdom og en landstingsdom, at der var ikke nogen årsag samme herredsfoged for sin dom at kunne fælde. da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end som tilforn dømt er, og samme landstingsdom bemelder, og samme Møldrupdal fornævnte Erik Kås og hans medarvinger at følge.

(67)

** Niels Krag i Tjæreborg og Hans Jensen i lille Anst havde stævnet Peder Poulsen i Ferup herredsfoged i Anst herred for en dom, han mellem dem og Iver Sørensen i Gamst dømt har om en marks penge, som Hans Jensen i lille Anst skulle give ham til hjælp til hans årlige landgilde af de to otting jord på lille Anst mark, hvilket han blev tildømt. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredsfogeds dom ikke er endelig, fandt dommerne den som udømt at være, og sagen igen til ham at komme, og han pligtig at være dem endeligt imellem at dømme.

(68)

** Niels Krag i Tjæreborg og Jep Nielsen i Snerum ? havde stævnet Peder Poulsen i Ferup herredsfoged i Anst herred for en dom, han har dømt imellem dem og Hans Jensen og frasagt dem nogen brug i den gård, Hans Jensen iboer, endog de skulle have lod og del i samme gård.. så mødte fornævnte herredsfoged og fremlagde samme hans dom, at han ikke vidste Niels Jensen eller Jep Nielsens hustru efter KM recesses lydelse at måtte have nogen brug i samme gård. derefter blev afsagt, så efterdi Hans Jensen alene besidder samme gård, og recessen medfører, ikke uden een arving alene en bondegård at skal besidde, og herredsfogden ikke har vidst at tildømme (blank) at have nogen brug i samme gård men at skulle have fyldest for sin lod, hvis den kunne tåle over kongelig tynge, da vidste dommerne ikke imod herredsfogdens dom at sige eller ham for den at fælde, og Niels Krag og Jep Nielsen derfor at give ham sin kost og tæring efter recessens lydelse.

(70)

** Christen Jensen i Suldrup herredsfoged i Hornum herred havde stævnet Christen Stub herredsskriver sst, for han har sat sig i dommersted til Hornum herredsting imod forbud og ingen befaling dertil af ham skulle have haft og nævnt rebsmænd til Suldrup mark, endog han eller hans medarvinger ikke dertil har været lovligt stævnet, og ikke Christen Stub skulle være vederhæftig ej heller boer i dette herred. så mødte Peder Jude i Teglgård herredsfoged i Hellum herred og berettede, at han og hans medarvinger var brøstholdne i samme mark, og gode mænds dom derpå at skulle have. da blev så dem imellem forhandlet, at hvis til denne dag er om samme rebning forfulgt skal være og blive som det ugjort var, og Peder Jude sin dele og forfølgning til reb igen på ny efter loven og varsel at forfølge, og Christen Jensen ingen forhindring imod loven ham derpå at gøre.

(71)

** Christen Lauridsen i Lesten, Søren Madsen på deres egne og deres medbrødres vegne havde stævnet Niels Christensen i Ingstrup for en dom, han her til landstinget i deres fraværelse imod dem forhvervet har, at de skulle være faldet til deres 40 mark, for han skulle have haft dem til nævninge til en gårdfred over Laurids Andersen i Årup, og ikke de skulle have været til tinge.

derefter blev afsagt, så efterdi Niels Christensen på sin husbonds vegne kvitlod fornævnte mænd for den tiltale af den årsag, de beviste dem ikke at have vidst af samme tov at skulle gøre, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end fornævnte mænd for den tiltale kvit at være.

(72)

** Peder Knudsen i Ørum, Anders Brundt sst og Poul Mikkelsen i Fovlum havde stævnet Poul Nielsen i Hammershøj, for han har ladet dem for gæsteri fordele, endog de for samme gæsteri skulle have holdt lensmanden velb Otte Krumpen her i herredet til Just Mikkelsens i Hammershøj. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Knudsen, Anders Brundt og Poul Mikkelsen skyder på dem at have holdt Otte Krumpen der i herredet ,og de er fordelt, førend de er underskadet, da fandt dommerne dem at den dele kvit at være og dem at søge deres hjemmel hos Otte Krumpen og siden til herredsting at komme og der at vederfares, så meget som lov og ret kan findes.

(73)

** Johanne Lauridsdatter, som tjener Knud Madsen borger i Viborg, havde stævnet Niels Andersen foged på sankt Hans kloster sst for en bekendelse, han skulle have forhvervet efter en tyv og misdæders ord, som for sin gerning har standet sin ret, at han skulle have bekendt at have solgt hende noget korn, endog hun benægter sig det ikke af ham at have fået ej heller handlet eller vandlet med nogen tyv. derefter blev afsagt, så efterdi Johanne Lauridsdatter sig ærligt og vel at have skikket der, som hun tilform har tjent, og hendes husbond Knud Madsen, der hun nu tjener, giver et godt rygte, at han ikke nogen tid har befundet, at hun skulle have handlet og vandlet med samme tyv og ikke fremlægges nogen bevisning, de sådan gerning skulle have seet, og efterdi recessen medfører, sådan misdæders ord ikke at skal stå til troende, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end Johanne Lauridsdatter bør for sådan beskyldning kvit at være, og de ord fornævnte tyv Morten N om hende haft har ikke at komme hende til forhindring eller skade.

(75)

lørdag næst efter dnicam cantate 14/5 1569.

** Jens Nielsen i Torup på hans hustrus far Børial Jensen i Glerup hans vegne, Milter Børialsen i Klotrup, Niels Christensen sst, så og Tomas Pedersen i Tolstrup, Mikkel Mortensen i Ulbjerg, Peder Vognsen i Bygum, Jens Eriksen i Sundstrup, Poul Mogensen i Torup på sin far Mogens Sørensens vegne, Jens Nielsen sst, Jens Iversen i Tolstrup, Mads Jensen sst, Jens Espensen i Bystrup, Jørgen Tomasen i Ulbjerg, Jens Lauridsen i Gedsted og Jens Holmgård i Bystrup med opsættelsesbrev nu sidst forgangen landsting udgået havde stævnet Mogens Grøn i Simested, for han har ladet dem fordele for nogen gæsteri, som de skulle have ydet, og nogen af dem skulle være skrevet i et register for flere heste, end som de plejer og burde med rette af deres gårde at gange. så beklagede Jens Nielsen og Milter Børialsen at Børial Jensen og hans tjenere så og Niels Børialsen skulle være i samme register antaget for og fordelt for flere heste, end som de har fået kongelig frihed på og fremlagde kong Hanses åbne brev år MDV udgivet, i hvilket hans nåde har tilladt Jens Børialsen i Glerup og hans arvinger, den ene efter den anden, til evig tid må og skulle nyde bruge og beholde halv Glerup og halv Skårup, som er hans rette bondegods for årlig leding, som der nu og af Arilds afganget, og skulle gøre deraf årlig efterskrevne skat og gæsteri. dernæst fremlagde kong Christians brev, at Børial Jensen havde igenkøbt sit gods efter oprørske fejde for sådan landgilde tynge og afgift, som gjordes og gaves deraf, førend skipper Klements fejde begyndte. derefter blev fremlagt

et tingsvidne af Rinds herredsting, at da Mogens Sørensen havde med høringsdele tiltale til samme mænd, da fremgik efterskrevne mænd og sagde Mogens Sørensen i håndpenning for disse efterskrevne heste, Poul Mogensen i Torup for hans far Mogens Sørensen for 18 heste af Mogens Jensens gård, og for hans fars gård 16 heste og Morten Christensen i Ulbjerg for sig og sin mor Bodil Justdatter for 18 heste. derefter blev afsagt, så efterdi forfares af salig kong Hanses brev, hvor mange heste enhver af bønderne i Rinds herred til gæsteri skulle holde, og Jens Nielsen og Mikkel Børialsen beviser med kong Hanses brev, hvor mange heste de af Jens Børialsens gods skulle holde, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end hvis samme bønder er delt for ydermere gæsteri, end som kongelige breve pålyder, da fandt dommerne dem for sådan dele kvit at være, men efterdi nogen af samme bønder siger at have fuldgjort deres gæsteri og dog derover delt at være, da indsatte dommerne den sag for herredsfogden at komme.

(79)

lørdag post ascencionis christi 21/5 1569.

**Oluf Bartskær borger i Holstebro havde stævnet Christen Poulsen og hans medbrødre sandemænd sst, for de har ham vold oversvoret for den ejendom han besidder. desligeste havde han stævnet hr Niels i Tyregod angående et forlig, som skulle være gjort imellem dem om samme gård. så mødte hr Niels og beklagede, at Oluf Bartskær samme hans hustrus ejendom skulle imod hans minde besidde og derfor har ladet ham vold tillyse. Dertil svarede Oluf Bartskær, at de som var rette ejere til gården, som er Niels Vintersen og Jens Vintersen skulle have pantsat samme gård til salig Jens Tomasen, og berettede, at han har samme pant Karen Nielsdatter afkøbt.. derefter blev afsagt, så efterdi Oluf Bartskær beviser, samme gård at have været forpantet til Karen Nielsdatter, og hun siden samme pant til Oluf Bartskær at have opladt, og Oluf Bartskær dog for samme gårds besiddelse imod fornævnte pantebrev, som ikke er igenløst, er vold oversvoret, da fandt dommerne ham for sådan vold kvit at være.

(81)

** Jens Nielsen i Ølsted, Jørgen Due i Ølsted havde stævnet Niels Due og Jens Knudsen og Hans Nielsen i Ølsted for et vidne, de vidnet har om to agre, som skulle kaldes Købeagre, at Envold Pedersen og hans arvinger skulle have en halv ørte byg til skyld af dem., og fremlagde vidner af Hatting herredsting og berettede, at for 25 år siden, da Niels Sørensen ikke ville udgive skylden af samme agre, skulle han derfra været vist, og fremlagde en vidne af Hatting herredsting MDCLIIJ, at Hans Envoldsen har i 3 ting vist Niels Sørensen fra samme agre og forbudt ham den uden hans minde. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Knudsen på sine egne og sine medbrødres vegne har været samme vidne bestendig og nu beviser med tingsvidne 25 år siden udganget, at Niels Sørensen den tid samme agre at være fravist, uden han kunne have det i Hans Envoldsens minde, og Niels Sørensens arvinger har ingen vidnesbyrd imod fornævnte vidne, da vidste dommerne ikke nogen årsag fornævnte vidne at kunne fælde.

(82)

** velb Knud Mogensen slotsfoged på Bygholm med opsættelse her af landstinget i dag 14 dage lydende Jacob Skriver i Ørskov da at have stævnet Rasmus Simonsen ? i Stubdrup, Jep Ibsen i Remmerslund og deres medbrødre ransnævninge, for de har Jep Henriksen i Remmerslund ran oversvoret for noget skovhug. desligeste havde stævnet Peder Lund i Hatting og Christen Jørgensen

i Assendrup, for de kvitsvor Jep Henriksen for samme ran. så berettede Peder Lund, hvorledes Jep Henriksen nogen tid siden skulle have pantsat Oluf Jensen sin lod og del i nogen ejendom, og Oluf Jensen igen at skulle have givet ham sit brev, at han skulle have 10 læs ved i samme skov årligt, og siden havde indgået forlig og voldgivet deres sag på 4 mænd, hvad de kunne kende samme Jep Henriksens ejendom at være god for, det skulle Oluf Jensen ham give, som var 110 daler, halvparten til sidste Kolding marked. derefter blev afsagt, da efterdi dommerne ikke nu kunne komme i forfaring, om fornævnte Oluf Jensen skal være kvitteret i sin sum for de penge, Jep Henriksen var hans stedfar pligtig, og efterdi Jep Henriksen ikke selv er til stede, at han dertil kunne svare, da opsatte dommerne samme sag en måned

(84)

** Mikkel Madsen i Galtrup på sin husbond velb Iver Kåses vegne beviste med et tingsvidne af Morsø sønderherreds ting at have æsket af velb Frands Dyre til Damsgård imod dele og forfølgning, for han har ladet drive ind i ---- mark og der taget grøn jord og året. dertil svarede Frands Dyre, at han havde holdt samme jord for sin egen. derefter æskede Mikkel Madsen i lige måde som han til herredsting gjort har for han har ladet drive i ---- mark, og stabel og sten har ompløjet og dermed markskel forvildet.

(85)

** Mikkel Madsen i Galtrup med et tingsvidne af Morsø herredsting lydende at have ladet Villads Sørensen foged i Damsgård fordele, for han har ladet åre over stabel og sten. så blev han i lige måde for den sag fordelt.

(86)

** Morten Pedersen i Hald havde stævnet Anders Nielsen, Mads Nielsen og deres medbrødre for et vidne, de på ham vidnet har, at han skulle have tyvtet Oluf Jensen i Mikkel Nielsens gård i Egskov. så mødte Peder Skriver foged i Vorgård og fremlagde samme tingsvidne af Børglum herreds ting, hvori efterskrevne vidnede. at Morten Pedersen havde tilsagt Oluf Jensen, står du der din tyv, og sagde ydermere, at den galt, han lyste efter, tog Oluf Jensen. derefter blev afsagt, så efterdi Mogens Pedersen den samme dag, fornævnte vidne er vidnet, har årsaget Oluf Jensen og nu i dag i lige måde undskylder ham, at han ikke ved andet med ham, end det som ærligt og redeligt er, da fandt dommerne ingen årsag samme vidne at fælde

(87)

** Christen Jacobsen i Haurum havde stævnet Christen Mogensen i Vestergård i Holm, for han har ladet ham fordele, desligeste havde stævnet Christen Kold i Torup, for han har ladet ham fordele, som han mente med urette. sagen blev opsat til i dag måned.

(88)

** Jens Nielsen i Ølsted og Jørgen Due havde stævnet Mikkel Hansen i Ølsted, Envold Jensen i Lystrup og Jens Knudsen i Ølst for nogen skøde og pantebrev, de siger dem at skulle have på en søsterlod i den gård, de iboer. på begæring blev samme sag opsat til i dag måned.

** fru Magdalene Banner til Krabbesholm med opsættelse her af landstinget om en øgtrætte, som samme opsættelse i sig selv ydermere indeholder og udviser, hvad her i dag stævnet var. på det at samme sag kunne blive forenet og fordraget, opsatte dommerne samme sag til i dag måned.

(89)

** Jesper Mikkelsen foged på Torup havde stævnet Jens Sørensen i Mesing og hans hustru Maren Jensdatter for en kontrakt til tinge for ejendom dem imellem gjort og ganget er om den gård i Mesing, Jens Sørensen og Maren Jensdatter iboer og ikke den ville holde og fremlagde et tingsvidne af Hjelmslev herredsting, at Jens Sørensen i Mesing og Jens Mikkelsen på sin bror Jesper Mikkelsens vegne bekendte, at de var forligt med hverandre om hvis trætte og uenighed, som dem imellem været har, så at Jens Sørensen og Maren Jensdatter skulle nyde og bruge den gård i Mesing, som de iboer til sankt Mikkelsdag næstkommende ---- skal Jesper Mikkelsen selv beholde, og hvis rug til samme gård sået er, det skal Maren Jensdatter og Jens Sørensen selv beholde. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Sørensen selv samme kontrakt for ting og tingsdom har indgået, og straks tingsvidne at være efter taget ,og loven medfører, at tingsvidne er så stærkt, at der ej må lov imod gives, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end Jens Sørensen er jo pligtig samme kontrakt i alle sine ord punkter og artikler at holde og fuldgøre, imens sådant 8 mænds vidne stander ved magt.

(90)

** hr Jens Olufsen sognepræst til Torup havde stævnet Poul Andersen i Klim for et brev, han ham givet har og mente ham det ikke at have holdt. derimod havde Poul Andersen stævnet hr Jens for et brev, han udgivet har. derhos blev til kende givet ,at 4 dannemænd skulle have efterlagt dem at fordrage dem, og efter sådan lejlighed opsatte dommerne samme sag til i dag 14 dage, og hr Jens og Poul Andersen at komme på Kettrup kirkegård torsdag efter pinse helligdag, om de dem kunne forlige og fordrage.

(91)

lørdag post pentecostes 4/6 1569

** Søren Rasmussen i Frøstrup havde stævnet Christen Sørensen sst for en lov, han imod ham nogen tid siden givet har for nogen ord, han ham skulle have sagt, endog han ikke samme ord skulle have haft., og ligeledes havde stævnet ham, for han har ladet ham fordele for samme ord. så mødte Christen Sørensen og berettede, hvorledes Søren Rasmussen i forsamling skulle have ham nogen ord påsagt om en ged og dermed ville ham forulempe, så og på hans ed og mandmål beklikke, og samme ord siden til tinge har bestået og fremlagde et tingsvidne af vester Hanherreds ting og hans lovsbrev. derefter blev afsagt, så efterdi Søren Rasmussen først har påsagt Christen Sørensen samme ord om fornævnte ged i smedehus og siden til tinge at have været dem bestendig, men Christen Sørensen beviser med tingsvidne sig et ærligt rygte at have påhængt og ham derfor har givet sin lov og værn, at han, hans hustru eller børn aldrig har stjålet eller taget fra nogen mand eller kvinde nogen ged, da vidste dommerne ikke imod samme lov at sige, men ved sin fuldmagt at blive. dernæst for Guds og dommernes forbøns skyld, eftersom Søren Rasmussen ham og selv for Guds skyld ombedt, kvit ledig og løslod Christen Sørensen Søren Rasmussen af samme dele.

(93)

** Jens Mikkelsen på sine egne og sin bror Christen Mikkelsens vegne havde efter kongelig befaling stævnet velb Ejler Lykke til Torp for et skøde, han af deres stedfar Søren Fynbo forhvervet har på en gård i Tisted, som de efter deres far arveligt tilkom, og for at bevise samme gård hans far at have tilhørt, fremlagde han et Jep Jensen borger i Tisted hans åbne beseglede brev år MDXXXVIJ, at han har solgt Mikkel Madsen hans gård i Tisted, og dernæst et tingsvidne MDLV af Tisted byting Erik Madsen har i 3 ting forbudt Søren Fynbo at sælge eller afhænde enten hus eller jord, som han i værge har, før Mikkel Madsens børn fik deres fædrene penge af samme bo. derefter blev afsagt, da efterdi KM befaling tilholder dommerne endeligt i samme sag at skal dømme, da vidste dommerne ikke den lov at måtte forhale og derfor sagde for ret, at hvis Jens Mikkelsen og hans bror Christen Mikkelsens stedfar har pantet eller bortsolgt til Ejler Lykke af den gård, dem arveligt efter deres far tilkomme kunne, da fandt dommerne samme pant eller skøde ikke at komme dem på deres lod og ejendom til hinder eller skade.

(95)

** Tøger Stokholm havde stævnet Christen Poulsen i Østergård, for han har ladet ham fordele for noget jord, han har brugt og indelukket. så mødte Laurids skrædder og fremlagde et tingsvidne af Skodborg herredsting år MDLXVIJ, hvori Tøger Stokholm forpligtede sig at skulle lægge det dige med, som han har kastet, så Laurids Skrædder kan have sin drift derind med hans fæmon. derefter blev afsagt, så efterdi Tøger Stokholm først for samme jord, han har ladet indelukke, er tiltalt, og han da sig derfra forpligtet har og dog imod sådan sin egen forpligt har sig tilfordristet samme jord siden at bruge (fortsættes 97)

(96)

** velb Magdalene Banner til Krabbesholm, som har Skivehus og len, så og Skive by i forlening og forsvar, havde efter kongelig befaling stævnet Jens Eskesen borger i Skive, som nogen tid siden var borger sst samt byens kæmner og fremlagde KM befaling, som bemelder hvorledes hans majestæt skulle være kommet i forfaring (fortsættes 97)

(97)

** (fortsat fra 95) og derfor et delt blevet, da vidste dommerne ikke nogen årsag til ham af samme dele at kvitdømme, førend han retter for sig, som det sig bør.

** (fortsat fra 96) at når KM har ladet sit brev udgå til borgerne i Skive om skat, de der af byen skulle udgive, da har Jens Eskesen understået sig ikke at lægge på byen uden halvparten af samme skat, desligeste at halvparten af skatten, som byen pålagt er, har han befalet byens kæmner, at når de skulle lade yde rentemesteren noget deraf, da at købe øl derfor, give bysvenden til løn og i andre måder befalet at forvende det til andre udgifter, end KM brev om formelder. derefter blev afsagt så efterdi bevises med register fra KM rentemester, Jens Eskesen at have sig tilfordristet mindre skat og hjælp Skive by at pålægge eller indskrive, og samme skat og hjælp i så måder formindsket anderledes, endsom KM brev medfører, desligeste at have forvendt hvis af samme skat af borgerne udkommet er til anden udgift eller brug, end KM brev befalet har, da kunne dommerne ikke andet derom kende, end Jens Eskesen ikke at have været sin konge hørsom ej heller skikket sig deri tilbørligt og ret og bør derfor at stande til rette, desligeste selv at udlægge og af hans eget at betale, hvad nu stander efter af fornævnte skat og ikke er udkommet efter KM brevs lydelse.

(102)

** Mikkel Andersen borger i Kolding havde efter kongelig befaling stævnet Morten Sejersen i Hoager, og berettede Mikkel Andersen, hvorledes en hans drenge nogen tid siden skulle ham en sum penge have frastjålet, og samme dreng siden at have grebet ,og han da skulle have røbet og bekendt, at Morten Sejersen og hans bror Christen Sejersen skulle være kommet til ham og samme pending taget, og derfor havde han stævnet dem til landsting, hvor der var blevet dømt, at efterdi Mikkel Andersen har overkommet sin tyv Nis Mikkelsen, som ham sine penge frastjal, som havde bekendt, hvorledes Christen Sejersen og Morten Sejersen var kommet til ham og æsket samme pending fra ham, da burde de derfor at stande Mikkel Andersen til rette. da er Morten Sejersen ikke mødt, hvorefter blev afsagt, så efterdi Morten Sejersen tilforn her til landstinget har været hidstævnet, hvor da efter vidnesbyrd er kendt og fundet, at han og hans bror havde bekommet samme pending og burde derfor at stande Mikkel Andersen til rette og lide slig straf, som den burde, der sig befandtes med slig uhjemlet og stjålne koster, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end Morten Sejersen bør at lide og stande den straf ,som en vitterlig tyv bør at undergå og til tinge at lade føres og der have sådan ret over ham, som over en vitterlig tyv plejer at bør at gange.

(104)

** Envold Nielsen i Søskov havde stævnet Anders Iversen i Holtum og hans medbrødre for et vidne, de med Jens Lauridsen i Holtum vidnet har om noget engskifte, som han skulle have fæstet Jens Lauridsen. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidne ikke på fersk gerning at være vidnet, og ikke Envold Nielsen slig handel eller stedsmål vil være bestendig eller for tingsdom indgået, ej heller med hans brev og segl befæstes, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom og nøjagtigt ar være, at det må komme Envold Nielsen til hinder eller skade.

(106)

** Tomas Mikkelsen i Dal, Niels Mikkelsen sst og Laurids Nielsen i Oens havde stævnet Terkild Jensen i Hornum, Christen Jensen i Kalhave og deres medbrødre ejermænd i Nim herred, som rebede Vinten og Lund mark, for de har rebet deres stug og sær stykker jord fra Dalsgård imod deres lovhævds lydelse, desligeste for de har lagt deres mål sidst i marken og står Dalsgård østerst og nordest i byen, og derhos berettede, at da skoven blev rebet af andre rebsmænd tilforn, da skulle de have lagt dem deres mål først i skoven efter solskifte, og fornævnte ejermænd har derimod har ganget og lagt dem deres mål sidst i marken og begyndt deres reb sønderst i byen, som de mente imod loven at være og fremlagde en lovhævd af Nim herredsting MDXXX udgivet, som bemelder Mikkel Nielsen at have indvordet Dalsgård med 2 1/2 otting jord over til Vinten og Lund mark samt efterskrevne stykker enemærkeskov og eng, og berettede, at da samme sag tilforn havde hidstævnet, og der er dem undt uvildig granskning her fra landstinget til nogen uvildige mænd at skulle granske, om samme ejendom og stug var afment som fornævnte lovhævd pålyder. så mødte Jens Grøn i Hoved og Morten Gius i Attrupgård og berettede, at de og skulle have haft dannemænd på samme åsteder. derefter blev afsagt, så efterdi nu gives til kende samme rebsmænd at have begyndt deres reb sønderst i byen og ikke gået efter solskifte, som loven medfører, og Dalsgård ikke har fået reb eller jord førend sidst i marken, desligeste efterdi bevises granskning her fra landstinget til uvildige mænd udganget er, da vidste dommerne dem ikke samme rebning at kunne følge, førend KM eller lensmanden vil skikke uvildig granskning til samme åsteder, og de anderledes kunne granske og forfare, end som for er rørt.

(109)

** Mads Jørgensen i Idskov havde stævnet Niels Jonsen i Ørsø, for han har ladet ham fordele for nogen penge. så mødte Christen Jensens fuldmægtig og berettede, at samme mænd skulle have indgivet deres trætte på dannemænd, og de dem imellem skulle have sagt, og fremlagde et tingsvidne af Hundslund birketing. derefter blev afsagt, så efterdi bevises med voldgifts sigelse, at voldgiftsmænd har tilsagt Mads Jørgensen at skulle give Niels Jensen 5 daler eller delt blive, da vidste dommerne ikke nogen årsag ham af samme dele at kvitdømme, førend han retter for sig, som det sig bør, imens samme voldgiftstingsvidne er ved magt og urykket.

(110)

** Rasmus Jensen i Tvenstrup på Tomas Hansen, Steffen Hansen og deres medbrødre arvingers vegne havde stævnet Jens Knudsen i Edslev for et pantebrev på en søsterlod i Terps bygge, han skulle have og dermed ville sig samme Terps bygge tilholde. så mødte Jens Knudsen og berettede, at samme ejendom efter lovens og recessens rolige hævd burde ham angerløs at følge og gav til kende, at sagen til herredsting at have været, dog fogden intet endnu derom dømt har. da efter sådan lejlighed, som fornævnt står, fandt dommerne samme sag hjem til herredsting at komme, og fogden dem imellem at dømme, hvem samme ejendom bør at følge.

lørdag post viti et modesti 18/6 1569.

** Peder Skriver i Folby på Niels Lauridsens vegne havde stævnet Peder Gram borger i Randers for to domme, han her til landstinget skulle have forhvervet om nogen vidne, som skulle være vidnet om Keld Madsens død, som blev ihjelslået i Randers strøm. sammeledes havde stævnet Jens Jespersen i Romalt, Rasmus Jensen i Paderup og deres medbrødre sandemænd i Kristrup birk, for de har Niels Lauridsen manddød oversvoret og fra hans fred, endog han deri skulle være uskyldig. så mødte Peder Gram borger i Randers og berettede, at samme vidne skulle være hans husbond velb Claus Huitfeldt angældende og hvis breve, han forhvervet har, skulle være hos ham og begærede opsættelse. da efter sådan lejlighed og skudsmål opsatte dommerne samme sag til i dag måned.

(111)

** Christen Mogensen i Østerild havde stævnet Poul Lauridsen i Skovsted, for han har ladet ham fordele for nogen ejendom, han bruger og siger skulle have hans husbonds hjemmel til, og han tilforn for samme ejendom af velb Anders Pedersen til Birkelse hans foged Christen Ørn var fordelt og af den dele er løsladt, og dog på ny for samme ejendom af Poul Lauridsen er tiltalt og fordelt. så mødte Poul Lauridsen og fremlagde et tingsvidne af Hillerslev herredsting samt et delebrev, hvorefter blev afsagt, så efterdi Anders Pedersen, da han havde samme ejendom i hånd og hævd havde, har ladet Christen Mogensen fordele for samme have, han har brugt, og ladet ham af samme dele, for han forpligtede sig at skulle stille ham tilfreds, og efterdi Christen Mogensen derimod, nu jomfru Sofie samme ejendom er tilkendt, har sig tilfordristet at bruge samme have og derfor er med høringe delt, da vidste dommerne ikke nogen årsag ham af samme dele at kvitdømme, førend han retter for sig.

(113)

** Frands Jensen i Torrild havde stævnet Rasmus Juel i Gesing, for han har ladet ham fordele for 8 ol ferske sild, Rasmus Juel siger, han skulle være hans husbond velb fru Birgitte Gøye pligtig til landgilde, og bekendte Frands Jensen, at han med flere skulle gøre en rejse til Nibe der sammesteds sild at hente, og undertiden skulle han have gjort samme rejse, og stundom havde han givet sild, for han måtte blive for samme rejse forskånet. derefter blev afsagt, så efterdi Frands Jensen til tinge for samme sild er med høringe delt, og ikke han da sig for dom eller høringe kunne undskylde, og efterdi han selv bekender tilforn samme sild at have udgivet, da vidste dommerne ikke nogen årsag Frands Jensen af samme dele at kvitdømme, førend han retter for sig, som det sig bør.

(115)

** Eskild Hansen foged i Ring kloster, Rasmus Juel i Gesing havde stævnet Jørgen Lauridsen i Sødrup, Christen Rasmussen i Oldrup, Jens Basse i Torup og deres medbrødre 6 høringe, for de nogen tid forleden var opkrævet at skulle dele Frands Jensen i Torrild, for han skulle have siddet sit herskab fru Birgitte Gøye i Ringkloster overhørig og ikke ville lade sin plov komme i havreland forgangen vår at pløje. så mødte Frands Jensen og fremlagde et Søren Pedersen i Torrild og Adser Pedersen i Ballebro deres åbne brev, hvori de bekendte, at den tid deres far boede i den gård i Torrild, Frands Jensen nu påboer, da pløjede han ikke uden 4 dage hvert år til Ringkloster. derefter blev afsagt, så efterdi Frands Jensen for samme pløjning i havreland havde været tilsagt, og han ikke sig for tingsdom eller med sin egen ed ham blev forelagt at ville undskylde, og fogden derfor havde høringer opnævnt for Frands Jensen af skulle dele, og de dog dermed er gået tiende af tinge og ikke ville gøre loven fuld, da har de dermed gjort uret og bør hver til deres 18 skilling fældet at være.

(118)

** Niels Mikkelsen i Dal, Rasmus Nielsen i Stubdrup havde stævnet Christen Andersen i Hvirring, Oluf Lauridsen i Enner og deres medbrødre for et synsvidne, de hjemlet har om Dalsgårds ejendom imod lovhævd og uvildig granskning, som de mente, og berettede Niels Mikkelsen, hvorledes ham her til landstinget skal være undt en uvildig granskning, og fremlagde en landstingsdom (indført side 106), hvorefter blev afsagt, så efterdi samme granskningsmænd, som herfra landstinget til samme åsteder undt er at måtte komme, har derom først hjemlet, at de ikke for de andre deres syn, som beskyldes vildig at være, at have fået varsel, endog det skulle være imod deres, da vidste dommerne sig ikke samme syn, nu hidstævnet er, at følge, førend lensmand vil tilskikke andre uvildige granskningsmænd til samme åsteder, og de anderledes kunne granske og forfare end det, de efter landstings granskningsbrev hjemlet har.

(119)

** velb Holger Rosenkrantz til Boller hans visse bud Frands Sørensen i Vinten havde stævnet Niels Mikkelsen i Dal og Tomas Mikkelsen sst for et granskningsbrev, de skulle have forhvervet af Rasmus Nielsen i Stubdrup, Rasmus Pedersen og deres medbrødre, og ikke han eller hans foged må fange genpart deraf. derefter blev afsagt, at efter Rasmus Nielsens eget tilbud fandt dommerne ham og hans medbrødre pligtig at være at unde Holger Rosenkrantzes fuldmægtig genpart af samme deres granskningsbrev.

(120)

** Laurids Vinter i Vår havde efter kongelig befaling stævnet Nis Vinter i Næsborg for et skøde, han skulle have bekommet på en gård i Næsborg, han iboer, og fremlagde den kongelige befaling, hvori Laurids Vinter havde berettet, hvorledes hans far ved 12 år skulle have ligget på sin sotteseng og midlertid i samme hans svaghed har imod Laurids Vinters forbud bekommet et skøde på den gård, hans mor og søskende uvitterligt. derhos fremlagde salig kong Christians brev, at han efter den oprørske fejde havde undt Anders Vinter og hans arvinger iblandt andet gods en gård i Næsborg, som hans mor iboer. derhos fremlagde hans far salig Anders Vinters åbne brev, som han med sine sønner og svogre forseglet har med hans hustru Anne Jepsdatters samtykke, i hvilket han har loddet samme børn deres gods imellem, så og Laurids Vinter at skulle have den gård i Næsborg, som Nis Vinter iboer, som det skiftebrev i sig selv indeholder og udviser. item et tingsvidne af Slet herreds ting. så mødte Niels Vinter og berettede, at han havde antvortet sin søn Niels Vinter samme skøde, hvilket hans søn sagde skulle være i Skåne, hvorefter blev afsagt, at efterdi Niels Vinter ikke samme skøde vil frembære, og efterdi Laurids Vinter beviser fornævnte gård af fald igen til sig og sine arvinger har friet, desligeste den siden i hans levende live med hans hustrus samtykke tilskiftet Laurids Vinter for hans anpart, og efter samme skøde beskyldes ikke til tinge at være gjort, da kunne dommerne ikke kende samme skøde så lovligt at være, som det bør, og samme gård derfor Laurids Vinter at følge, indtil Niels Vinter kommer her med samme skøde, og det kan findes ret og lovligt gjort at være, som loven udviser

(122)

** Jens Nielsen i Ølsted og Jørgen Due sst havde stævnet Mikkel Hansen sst, Envold Jensen i Lystrup og Jens Knudsen i Ølsted for nogen skøder og pantebreve, de siger dem at skulle have på en søsterlod i den gård Jens Nielsen og Jørgen Due iboer. derefter blev afsagt, efterdi bevises Jens Nielsen og Jørgen Due at være delt og lovforvundet, da vidste dommerne sig ikke for dem at dømme, førend de dem af samme dele befri kan.

** Ebbe Jensen i Revsing havde stævnet Niels Krag i Gamst for en dom, han her til landsting skulle have forhvervet på nogen breve og vidner, som skulle lyde på nogen tofter i Revsing mark. derefter blev afsagt, så efterdi samme dom ikke lyder endelig, blev den fundet at være og blive som den udømt var og ikke at komme Ebbe Jensen til hinder eller skade.

(123)

** Peder Frandsen i Kastrup og Jens Nielsen sst havde stævnet Poul Pedersen i Hevring for en dom, han her til landstinget forhvervet har på nogen sårbøder. derefter blev afsagt, så efterdi samme dom ikke lyder endelig, bør den at være som den udømt var, og sagen hjem til deres værneting at komme, og fogden dem imellem om samme bøder at dømme, hvorvidt enhver bør dertil at svare og betale, og om Poul Pedersen ikke bør at kvitte i sin lod for den arvelod, ham selv tilfaldt.

** velb Knud Mogensen slotsfoged på Bygholm med opsættelse her af landstinget i dag måned havde stævnet Rasmus Simonsen i Stubdrup, Jep Ibsen i Remmerslund , Jens Nielsen i Ølsted Laurids Nielsen i Korning og deres medbrødre ransnævninge (følgende blad ikke bevaret)

(124)

lørdag visitatis marie 2/7 1569.

** Jep Olufsen i Hørby havde stævnet Laurids Andersen i Kallestrup, Nis Andersen i Kelstrup og deres medbrødre for et vidne, de på noget ejendom i Hørby vidnet har, som Jep Olufsen og hans medarvinger mente at skulle tilhøre. sammeledes havde stævnet Jep Sørensen i Hørby, Poul Bertelsen i Hovedstrup og deres medbrødre samfrænder, for de har frasvoret Jep Olufsen og hans medarvinger den lod og part i den gård i Hørby, som hans mor af fald skulle have igenkøbt. desligeste havde stævnet Jochim Ibsen i Hørby med samme vidne, samfrænders brev, kongelige købebrev og de breve, han skulle have båret i rette for samfrænder. så mødte Jochim Ibsen og berettede, at da samme deres gods i skipper Klements oprørske fejde såvel som andet bondegods skulle være blevet forbrudt, skulle han og Jep Olufsens mor Maren Andersdatter have forligelsesmål med hverandre indgået, hvor meget hver af dem skulle indfri i samme gård, så han skulle 4 broderlodder og hun 2 indfri, og fremlagde et Niels Block i Rold hans åbne brev år MDXLIIIJ udgivet, i hvilket han bekender, at han på KM vegne havde oppebåret af Jochim Ibsen og Maren Andersdatter 41 daler i mønt, sølv og dalere for den gård i Hørby, de iboer. derefter blev afsagt, så efterdi det findes hos 25 år siden, som fornævnte forligelsesbrev og vidne at være udgået og i så lang tid har været ustævnet, og sammeledes efterdi samfrænder har Jochim Ibsen samme 4 broderlodder tillagt og ikke Maren Andersdatter videre end 2 broderlodder for samfrænder at have vedgået, da vidste dommerne ikke imod samme brev og samfrænders sigelse at kunne dømme, men Jochim Ibsen og hans arvinger samme 4 broderlodder i fornævnte ejendom at nyde bruge og beholde.

(127)

** Maren Torbensdatter i Hoverdal havde stævnet nogle vidnesbyrd, som havde vidnet, at hendes mor skulle have brugt trolddom, desligeste havde stævnet Jep Lauridsen i Vesterby og hans medbrødre nævninge, for de har svoret hendes mor trolddomssag på. så mødte Anders Jensen i Hoverdal og fremlagde et tingsvidne af Hind herredsting, hvori efterskrevne vidnet har, at det var dem fuldt vitterligt, at Anne Olufsdatter lovede Niels Lauridsen ondt fald på hans legeme, og det samme vederfor ham på sit legeme, og at Anne Olufsdatter var berygtet for trolddom. derefter blev afsagt, så efterdi loven medfører, at hvem som for trolddom vorder sigtet skal med nævn i kirkesogn forværges, og nævninge er opkrævet Maren Olufsdatter enten at skulle skære eller skylde, og de har kendt hende skyldig at være og hende trolddomssag påsagt, da vidste dommerne sig ikke efter sådan lejlighed dem at kunne fælde.

(129)

** velb Ejler Lykke til Torp havde stævnet Jens Mikkelsen i Sønderhede for en dom, han nogen tid siden her til landsting forhvervet har på nogen ejendom i Tisted liggende, som Ejler Lykke skulle have købt af en mand Søren Fynbo. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Mikkelsen og hans bror Christen Mikkelsen, deres afgangne far og mor samme gård for fælles penge har købt, og deres stedfar Søren Fynbo dog deres lod med sin hustrus alt sammen til Ejler Lykke har bortsolgt, og samme skøde derfor her til landsting er fundet ikke at skulle komme dem på deres lod og anpart i samme gård til hinder eller skade, da vidste dommerne ikke samme dom at forandre eller andet derom at dømme, end som tilforn dømt og sagt er, Jens Mikkelsen og hans bror deres lod og anpart i fornævnte gård at have nyde bruge og beholde.

(131)

** Oluf Andersen i Yderik på Christen Simonsen og hans søn Niels Christensen deres vegne havde stævnet Niels Christensen, som kom af Lærkeholt for noget stede og fæste, han skulle have bekommet af mester Laurids Skolemester i Ribe, som samme gård i mange år besiddet har imod Christen Simonsens minde, og det stedsmålsbrev efter vrang undervisning at skulle af ham have forhvervet efter nogen ord, Jens Kronegård i Skovlund for mester Laurids skulle have ----, at Christen Simonsen skulle have undt Niels Christensens samme gård halv Hoddeskov at måtte stede. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Christensen hos samme stedsmål med vrang bevisning og undervisning kommet er, eftersom mester Laurids selv bekendt og påklaget har, da vidste dommerne ikke samme stedsmål bestendig at være

(132)

** Jens Døding i Klæstrup havde stævnet Anders Nielsen i Nibe og hans medbrødre vidnesbyrd for vidner, de på hans hustru Kirsten Bodsdatter vidnet har om trolddom og mente, samme deres vidne ikke ret at være. sammeledes havde stævnet Peder Terkildsen, Anders Terkildsen i Vokslev og deres medbrødre nævninge, som hende har trolddom påsvoret. så mødte Peder Clausen af Nibe og fremlagde et tingsvidne af Hornum herredsting, hvori efterskrevne vidnede, at Kirsten Bodsdatter skulle have lovet folk ondt, og det dem at være vederfaret og Jens Døding selv hende tilforn skulle have et ondt rygte for trolddom givet, førend de kom tilsammen, og at han skulle have sagt, at Kirsten Bodsdatter havde en farlig mund, og at han ville være med at bære så meget ved af Rold skov til hende, at de kunne brænde hende med. derefter blev afsagt, så efterdi nævninge er opkrævet Kirsten Bodsdatter enten at skære eller skylde, og de har efter hendes husbonds Jens Dødings egne ord, at han selv havde givet, førend de kom tilsammen, hende et ondt rygte at have påhængt så og andre vidnesbyrd, at hun sig i trolddoms handel skulle have brugt, kendt hende skyldig at være og hende trolddomssag påsvoret, da vidste dommerne ikke nogen årsag den deres ed og tov at kunne fælde.

(134)

** Tomas Lauridsen i ? og Jørgen Due i Ølsted havde stævnet Mikkel Hansen i Ølsted for et skøde, han i sit værge skulle have og beklagede, at han med samme skøde skulle ville tilvende sig nogen lod i den gård i Ølsted, Jørgen Due iboer. så mødte Mikkel Hansen og berettede at hans oldefar Envold Pedersen skulle have købt en søsterlod i samme gård og fremlagde et skøde af Hatting herredsting MDXVIIJ, som bemelder Niels Poulsen i Spettrup da at skulle have solgt Envold Pedersen en søsterlod i den gård i Ølsted, som Kaj Madsen iboer, som Johanne Poulsdatter arvede efter hendes forældre. derefter blev afsagt, så efterdi findes 50 år siden samme skøde skulle være gjort, og ikke fornævnte søsterlod nogen tid samme skøde fulgt har, eftersom Mikkel Hansen selv bekendt har, men Jørgen Due og hans forældre det stedse i hænde at have haft, da kunne dommerne ikke kende samme skøde så noksom og nøjagtigt at være, at det må komme Tomas Lauridsen, Jørgen Due på samme søskendelod i fornævnte gård til hinder eller skade.

(135)

** Niels Christensen på Jegind havde stævnet Peder Jensen i Styvel, som kaldes Peder Lauridsen, Mads Jensen og Keld Steen i Ålborg for et vidne, de til Ålborg byting vidnet har om hans søns Peder Nielsens død, som blev ihjelslået i Ålborg. så mødte Niels Dalby i Ålborg og fremlagde samme vidne af Ålborg byting, hvori de fornævnte tre karle iblandt andet vidnede, at de hos var i Niels Dalbys hus, og da kom en karl hjemme i Viborg Niels Mortensen, som tog fat på Peder

Nielsen og ville, han skulle sidde, og da blev han stødt mod et skab, så det faldt og et stenkrus gik sønder, og da skulle Niels Mortensen have sagt, at de skulle betale ham sit krus, og da havde de udlagt hver 4 skilling, og da slog Niels Mortensen efter Peder Nielsen med et tinstob, men ikke han ramte ham. derefter blev afsagt, så efterdi fornævnte vidnesfolk er mødt og været deres vidne bestendig, og Niels Christensen har ingen vidnesbyrd imod dem, med hvilket han deres vidnesbyrd tilbagedrive kan, da vidste dommerne ikke nogen årsag fornævnte vidnesbyrd for samme deres vidne at kunne fælde.

(136)

** Niels Krog i Gamst havde stævnet Ebbe Jensen i Revsinghoved for en toft, han ham skulle have frasvoret på Revsinghoved mark, endog de 11 hans medbrødre har ham den tilsvoret. så mødte Ebbe Jensen og berettede, at det skulle have været ham til stor trængsel, dersom Niels Krog skulle have beholdt samme toft, og han derfor ham fra den at skulle formindet og fremlagde et tingsvidne af Anst herredsting år MDLXVIJ. derefter blev afsagt, så efterdi Ebbe Jensen nu beviser med tingsvidne, at 8 mænd samme dag, da ordene er løbet, straks for tingsdom vidnet har, Niels Krog samme toft at have opgivet og sig fra den ladet minde med sådan skel, at samme minde skulle holdes, da vidste dommerne ikke mod samme vidne at sige, dog Ebbe Jensen pligtig at være inden i dag 14 dage at udlægge Niels Mikkelsen den minde, som de da var forligt om, og hvis ikke så sker, da at skal stande for fulde det, de fleste ejermænd gjorde efter loven.

(137)

** Mikkel Hansen i Ølsted havde stævnet Søren Nielsen sst for et vidne, han skulle have vidnet, at den skyld, som Mikkel Hansen siger, at skulle være penge af to agre kaldes Købeagre, den skulle være ganget af en lod, Mikkel Hansen har i den gård, Jens Nielsen iboer, og fremlagde samme vidne af Hatting herredsting, hvori Søren Nielsen havde vidnet, at den særskyld, som var en halv ørte byg, skulle være givet af den lod, som Mikkel Hansen og Envold Jensen har i den bondegård, Jens Nielsen og Jørgen Due nu iboer. derimod blev fremlagt et tingsvidne af Hatting herredsting, Niels Due i Ølsted og Jens Knudsen sst for 8 mænd at have vidnet, at de mindes i 40 år og mere, at de to agre i Ølsted mark kaldes Købeagre har været brugt til Niels Sørensens gård, og af samme to agre har de givet salig Envold Pedersen og hans arvinger årligt en halv ørte byg til skyld, fordi samme to agre var Envold Pedersens rette arv, og siden arvede de samme to agre efter Envold Pedersen. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidne er ikke uden et enigt vidne, og ikke det med noget skiftebrev befæstes, og der findes andre bevisning forhen samme skyld at være givet af fornævnte to Købeagre, da kunne dommerne ikke kende samme enige vidne så noksom og nøjagtigt at være, at det må komme Mikkel Hansen til hinder eller skade.

(139)

** Gregers Tomasen i Hørby havde stævnet Peder Tuesen i Stovstrup, Peder Sørensen i Åsted og deres medbrødre samfrænder, for de skulle have været opkrævet til den gård, Jep Jensen iboer, og han skulle have skøde på noget af gården, og de ikke skulle have udskilt, hvad hans part skulle falde i samme gård efter hans skøders lydelse, og ikke de skulle have tilsagt Tomas Gregersen den 3.part i samme gård. derefter blev afsagt, så efterdi der findes adskillige skøder på samme ejendom, da fandt dommerne samme sag til herredsting at komme, og herredsfogden at ransage om de, som samme skøder udgivet har, fandtes rette ejere til samme gård at have været, og om hvilke skøder der bør ved magt at blive.

(140)

** Rasmus Jensen i Tvenstrup havde stævnet Mikkel Øvle i Malling for en hjemmel, han skulle have undt Jens Knudsen i Edslev på nogen ejendom kaldes Terps bygge, endog han tilforn skulle have hjemlet hans far den samme ejendom og fremlagde Mikkel Øvles åbne brev MDLXVIIJ udgivet, hvori han bekender at have undt Jens Pedersen i Tvenstrup fri hjemmel. så mødte Jens Knudsen og fremlagde Mikkel Øvles åbne brev, at han har tilladt Jens Knudsen et bygge Terps bygge, som ligger i Tvenstrup sogn ved Terp, al den part og lod han har i samme gård at må bruge i 8 samfulde år. derefter blev afsagt, så efterdi fornævnte brev, Mikkel Øvle Jens Pedersen givet har, ikke medfører til hvilken forsagt tid, Jens Pedersen samme ejendom skulle bruge, og det hjemmelsbrev Jens Knudsen nu fremlagt har, at Mikkel Øvle har ham det hjemlet, medfører Jens Knudsen det i 8 år at skal beholde, da vidste dommerne ikke det første hjemmelsbrev, Mikkel Øvle Jens Knudsen givet har, at kunne følge.

(141)

** Søren Pedersen i Søvind havde stævnet Clemend Jensen i Ågård, Anders Jensen sst og Christen Nielsen i Søvind for et vidne, de på ham vidnet har, at han skulle have lovet deres søster Maren Jensdatter ægteskab og mente, samme vidne vildigt at være. så mødte Maren Jensdatters bror Clemend Jensen og fremlagde et beseglet brev, hvori efterskrevne vidnede, at det er dem vitterligt, at Søren Pedersen har trolovet Maren Jensdatter. dertil svarede Søren Pedersen, at da de for kapitlet var i rette, skulle det brev ikke være fremlagt, og mente det ikke ret at være. derefter blev afsagt, så efterdi samme 4 mænds brev er ustævnet og ukaldet, opsatte dommerne samme sag til i dag 14 dage.

** Rasmus Jensen i Tvenstrup havde stævnet Mikkel Øvle i Malling, Jens Pedersen i Tvenstrup for et vidne, de til Ning herredsting vidnet har om noget korn og stedsmål, der skulle være givet af Terps bygge. så mødte Jens Knudsen og berettede, hvorledes Rasmus Jensen havde samme vidne hidstævnet, og det at være ved magt fundet. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidne tilforn har været hidstævnet og pådømt, da vidste dommerne ikke nogen årsag det at fælde.

(142)

** Helle Pedersen i Em havde stævnet Christen Nielsen i Grøsgård, for han har ladet ham fordele for noget havre og 2 mark danske. derefter blev afsagt, da efterdi Helle Pedersen siger sig hovedsum og faldsmål at ville udlægge, opsatte dommerne samme sag til i dag 14 dage, og hvis han ikke her forinden har sum og faldsmål til sit herredsting udlagt, da at skal være i samme dele, til han retter for sig.

(143)

lørdag post chitilli ---- 16/7 1569.

** Peder Christensen i Rodsten ? havde stævnet Søren Nielsen sst, for han har ladet ham fordele for et skøde, han skulle have lovet at gøre ham på den lod, hans hustru kan tilfalde i den gård, de iboer, endog Søren Nielsen ikke skulle have betalt ham hvis penning, han skulle give ham for samme lod. så mødte Søren Nielsen og fremlagde et tingsvidne af Jerlev herredsting MDLXVIJ, hvori Søren

Nielsen og Pedersen kundgjorde, at de var forligt om hvis gård og ejendom, som de iboede, at Søren Nielsen skulle give ham 30 daler for den lod, hans hustru havde i samme gård. derefter blev afsagt, så efterdi Søren Nielsen nu beviser sig at have sat Peder Christensen nøjagtig vissing for fornævnte penge efter kontrakts lydelse, og Peder Christensen dog ikke efter sin egen forpligt vil gøre Søren Nielsen skøde og derfor er delt blevet, da vidste dommerne efter kontrakts lydelse ikke Peder Christensen af samme dele at kvitdømme, førend han retter for sig.

(145)

** Tomas Jensen borger i Ringkøbing havde stævnet Christen Nielsen borger sst for et pantebrev, han forhvervet har af Christen Nielsen på nogen ager i Ringkøbing mark. desligeste havde stævnet Mads Olufsen for et pantebrev, han på nogen ager og engjord af Christen Nielsen forhvervet har, endog Christen Nielsen tilforn skulle have ham sin gård med sin rette tilliggelse for en sum penning pantsat, og ikke han samme ager eller eng ham af samme pant skulle have indfriet og mente derfor, det pantebrev burde ingen magt have. så mødte Mads Olufsen og Christen Nielsens søn og gjorde skudsmål hjem for borgmestre og råd, hvorfor dommerne fandt samme sag hjem til borgmestre og råd i Ringkøbing at komme.

** velb Erik Lykke til Skovgård havde stævnet Peder Friis på Gøl, Jens Friis for et vidne, de nogen tid siden vidnet har. så mødte Niels Nielsen og berettede, samme stævning ikke at være læst for ham ej heller til hans værneting Hvetbo herredsting. da efter sådan lejlighed fandt dommerne ham for den stævning kvit at være.

(146)

** Jørgen Mogensen i Sall på velb fru Kirstine Krusesdatter til Tustrup og sine egne vegne havde stævnet Peder Lett i Torsølund, Christen Nielsen i Torsø og deres medbrødre Torsø bymænd, for de er draget over markskal og ind i Salls mark at lade grave og ikke vil holde markskel, og fremlagde et tingsvidne af Hovlbjerg herredsting år MDXLI udganget angående syn til ret markskel mellem Torsø mark og Sall mark, hvilket skel Torsømænd og Sallmænd har kendtes ved skel på begge sider imellem fornævnte marker. derefter blev afsagt, så efterdi nu bevises med synsvidne, at samme to bymænd for synsmænd har bekendt, hvor markskel fandtes at være, da vidste dommerne efter samme synsbrevs lydelse ikke andet derom at sige, end samme Torsø bymænd bør jo at holde de åsteder for markskel, som de for synsmænd selv bekendt har, indtil så længe hvem der videre påskader kalder lovligt på sandemænd ret markskel at lade gøre.

(147)

** Peder Sørensen i Glesborg, Peder Jensen i Lyngå, Rasmus Jensen i Brundt, Niels Lett i Skibby, Søren Nielsen i Sølvsten, Christen Rasmussen i Skibby, Rasmus Sørensen i Skjød havde stævnet Jørgen Rasmussen i Skibby, Rasmus Nielsen i Harlev og deres medbrødre nævninge, for de har fornævnte 8 mænd gårdfred oversvoret, som de skulle have gjort i Jens Pedersens gård i Skibby og mente dem uret at have svoret, efterdi de ingen uførm i samme gård skulle have gjort. så blev fremlagt tingsvidner af Framlev herredsting, hvori efterskrevne vidnede at have været i Skibby den tid, Peder Sørensen ville have taget Knud Jensen og hans sønner, da så de, at Knud Jensen og hans sønner kom ind ad Jens Pedersens ladevindue, som vender ud til bygvangen. andre vidnede, at Peder Sørensen sagde til Jens Pedersen, at han havde 3 af hans husbonds fredløse mænd i hans lade, det han fik en djævel. endvidere Jens Pedersen havde tilsagt Peder Sørensen, at han måtte have

kommet ---- ved og taget Knud Jensen, end kommet i hans gård og gjort ham uførm, da skulle Peder Pedersen i Borum have sagt, at måske de ikke turde i laden, de befrygtede, at de skulle være derinde med 3 rør, da svarede Peder Sørensen, at måske der var 16 rør derimod. derefter blev afsagt, da efterdi der ikke findes bymænd til stede, som i samme sag bruges kan, blev den til i dag måned opsat.

(150)

** Anders Skriver i Hals fremlagde en udskrift af stævninger, som skulle lyde at Laurids Ibsen i Torup og Maren Christensdatter i Røgelhede på hendes børns vegne skulle have stævnet Anders Skriver for en dom, han her til landstinget skulle have ladet forhverve på den ejendom, dem skulle tilhøre. den anden stævning, at Jens Pedersen i Røgelhede og Peder Nielsen sst og ham for samme dom at skulle have hidstævnet, og desligeste han skulle have ladet dem efter samme dom fordele, og derhos berettede Anders Skriver, at fornævnte folk ikke ville møde og give ham sag. så blev fremlagt samme dom, hvori Anders Skriver havde ladet stævne Jens Pedersen og Peder Nielsen for et skødebrev, Jens Pedersen og hans bror Niels Pedersen nogen tid siden skulle have gjort Gødik Christensen på Kærsgård med samme gårds tilliggelse og fædrift i Røgelhede mark, og da blev afsagt, da efterdi Gødik Christensen samme gård siden til hr Poul Ræv har afhændet, og Poul Rævs arvinger derefter fornævnte gård med fædrift til Anders Skriver at have solgt, da har dommerne ikke vidst efter skødernes lydelse andet derom at sige, end Jens Pedersen og de andre deres arvinger, som samme ejendom har skødet til Anders Skriver, bør vel at holde og samme deres skøde at give magt, og Anders Skriver forbenævnte Kærsgård med dens fædrift at nyde, bruge og beholde. dernæst blev fremlagt et delebrev, som indeholder at Anders Skriver har ladet fordele Jens Pedersen og Peder Nielsen i Røgelhede for nogen pløjning, de har gjort i hans fædrift imod deres eget skødes lydelse. derefter blev afsagt, så efterdi samme landstingsdom lyder endelig, da vidste dommerne sig ikke den at forvandle eller andet derom at dømme, end som tilforn dømt er, og at Jens Pedersen og Peder Nielsen efter fornævnte doms lydelse er delt blevet, da vidste dommerne ikke dem af samme dele at kvitdømme, førend de retter for sig.

(153)

** Jens Poulsen i Glesborg på sine egne og menige Glesborg bymænds vegne havde stævnet Oluf Jensen i Skindbjerg, Mads Jensen sst, Søren Bonde og flere selvejerbønder sst for nogen mark og jord, de dem vil tilholde til Høve ? skov, og først fremlagde et pergamentsbrev af Nørre herredsting år MCDLXXXXVIJ, hvori 8 mænd havde vidnet, at Mads Eskesen og Niels Pedersen havde fri skovhugst deres tid i Nørskov, og siden har Niels Madsen og Peder Berd deres tid, og efter deres afgang da har Mads Bonde og Jens Berd i 20 år også ulast og ukæret. og aldrig nogen hinder på gjort førend Erik Vesteni tog deres skov fra dem. item fremlagde et pergamentsbrev MCDLXXXXIX at Oluf Friis den tid slotsfoged på Kalø og Jens Ovesen da herredsfoged skulle have opkrævet 24 mænd, som fandt Mads Bonde til fornævnte skov, som hans breve pålyder at bruge og beholde. derefter blev afsagt samme gamle breve ikke bemelder at samme Skindbjerg mænd skulle have ---- samme mark, da vidste dommerne ikke fornævnte selvejerbønder i Skindbjerg videre i samme mark at kan dem tilholde, uden hvis de ved sandemænd eller ridemænd kunne dem samme mark tilholde.

(154)

** Anders Bertelsen i Hjortkær havde stævnet Christen Pedersen i Volder herredsfoged i Vandfuld herred, for han ikke vil finde ham til sin lov og værn, han tilbød inden tinge, for han har stedet og undt vidnesbyrd over ham, som havde vidnet om den handel med Margrete Jensdatter Bertel Christensens steddatter, at han skulle have fået af Bertel Christensens ---- endog han tilbød sin lov og værn. derefter blev afsagt, så efterdi Bertel Christensen havde samme vidnesbyrd til tinge, og de i Anders Bertelsens egen påhørelse vidnet har, og ikke Anders Bertelsen havde nogen lov edeligt at fulddrive, og fogden da samme vidne havde undt beskrevet, som lovligt til tinge ganget, da vidste dommerne ikke hans ulempe deri at have været.

(155)

** Jens Sørensen i Bjerregrav havde stævnet Christen Espensen sst for et vidne, han nogen tid siden imod ham forhvervet har om nogen ord, der siges, han til ham skulle have haft, endog han slige ord ikke skulle være bestendig. så mødte Christen Espensen og berettede, at han havde antvortet samme vidne til en sin husbonds foged og derfor ikke havde det til stede. derefter blev afsagt, så efterdi Christen Espensen selv bekender sig samme vidne at have taget og i sin værge haft, og han med det findes lovligt stævnet og ikke vil fremlægge, da fandt dommerne samme vidne unøjagtigt at være, og ikke at komme Jens Sørensen til hinder eller skade

(156)

** Christen Nielsen i Kvium havde stævnet Svend Tuesen i Telling, Peder Christensen i Kvium, Peder Tygesen i Hjermgård og deres medbrødre vidnesbyrd for et vidne, de på ham vidnet har om nogen ord, de siger han skulle have haft om Svend Tuesen på Holstebro gade. så mødte Svend Tuesen og fremlagde samme vidne af Vilstrup birketing, hvori fornævnte mænd vidnede, at Christen Nielsen skulle have sagt, at han ikke ville gå med Svend Tuesen den skalk, for han vidnede løgn på hans hustru. derefter blev afsagt, så efterdi fornævnte vidnesbyrd her i dag er mødt og været deres vidne bestendig og Christen Nielsen har ingen vidnesbyrd der imod, med hvilke han fornævnte vidne rykke eller tilbage drive kan, da vidste dommerne ikke nogen årsag fornævnte vidnesbyrd at fælde eller magtesløs at kunne dømme.

(157)

** Clemend Jørgensen i Gerup havde stævnet Christen Jensen sst og Peder Lauridsen i Ørum for et vidne, de imod ham vidnet har om en forligelse, de siger han skulle have forligt sig med Niels Graversen i Fjaltring om en fol, de omtrætter, endog han sådant forligelsesmål ikke skulle have samtykket. derefter blev afsagt, så efterdi Clemend Jørgensen ikke sådant samtykke vil være bestendig eller for tingsdom indgået og da straks tingsvidne efter taget, da kunne dommerne ikke kende samme samtykkevidne så noksom og nøjagtigt at være, at det må komme Clemend Jørgensen til hinder eller skade i nogen måder.

** Rasmus Pedersen i Hørning havde stævnet Rasmus Svendsen sst, for han har ladet ham fordele for hans korntiende og har lagt Rasmus Pedersen så højt som sig selv, endog han ikke har uden 2 otting jord, og Rasmus Svendsen 3 otting jord at skulle have. så mødte Rasmus Svendsen og fremlagde stiftsskriveren Peder Skriver i Århus hans åbne brev, at han har aftinget med både kongens og kirkens anpart af tiende i Hørning by med Rasmus Svendsen og Oluf Poulsen på menige bymænds vegne, og de skulle selv over ---- , hvad hver mand skulle udgive der af byen til sin anpart. derefter blev afsagt, så efterdi KM stiftsskriver bekender i sit brev, at dersom samme

bymænd ikke kunne forenes om samme tiende, da skulle de ligne og jævne det, da vidste dommerne ikke andet end samme to mænd, som stiftsskriveren har tilbetroet med to andre uvildige mænd at ligne og jævne, hvor meget enhver bør at udgive, som de har sæd og avl i tal, og Rasmus Pedersen så længe af samme dele kvit at være. desligeste efterdi Rasmus Svendsen ikke kan bevise Rasmus Pedersen at have forseet sig noget imod deres gildelav, og han dog derfor er udsat, da kunne dommerne ikke kende det ret at være, indtil de kan bevise ham sig at have forseet, at han ikke deres gildelav søge må.

(159)

** Rasmus Nielsen i Hadbjerg havde stævnet Ingvard Sørensen tjenende på Rosenholm, for han har ladet ham fordele for 8 daler, som en kvinde Maren Jensdatter skulle have været ham pligtig. så mødte Ingvard Sørensen med samme delebrev, at han havde ladet ham fordele og berettede, at Rasmus Nielsen skulle have bekendt inden tinge, at han var Maren Jensdatters værge og ville have hende til ægte. da vidste dommerne ikke andet derom at sige end, efterdi Maren Jensdatter findes selv at være Ingvard Sørensen samme 8 daler pligtig, og ikke Rasmus Nielsen for hende til ham for samme penning at have lovet, og han dog for hendes gæld, for han skulle være hendes værge, er delt blevet, da kunne dommerne ikke kende det ret at være og derfor fandt Rasmus Nielsen af samme dele kvit at være, men dersom det skete, at Rasmus Nielsen skulle være blevet Maren Jensdatters husbond, da siden gå derom så meget som lov og ret kan findes.

(160)

** Knud Sørensen i Lundergård havde stævnet Villads Nielsen i Rakkeby for et 12 mænds vidne, han til Børglum herredsting forhvervet har, hvorledes hans hustru Margrete Nielsdatter ikke skulle være berygtet for trolddom, endog nævningene har hende det oversvoret, men samme vidne frafaldt og fulgt det vidnesbyrd, Knud Sørensen for hende i rette bar. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidne har været for nævninge, og de den i deres ed har frafaldt og ikke ville kende nøjagtig, da vidste dommerne ikke samme vidne at følge eller nøjagtigt at kende, og så mange som efter fornævnte ---- vidnet har hver til deres 18 skilling fældet at være.

(161)

** Niels Madsen i Rådvad havde stævnet Niels Andersen i Bjert herredsfoged i Brusk herred for en dom, han imellem ham og Niels Pedersen i Stallerupgård dømt har om noget korn og penge, Niels Pedersen udlagde til Niels Madsens far på Harte kirkes vegne, som da var kirkeværge. så mødte Niels Pedersen og berettede, samme sag for rigens ret at være indkommet. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag for rigens ret er indkommet, da vidste dommerne sig ikke dommere derover at være, men den sammesteds at ordeles.

(162)

** Sejer Lauridsen i Sorring med opsættelse her af landstinget i dag 14 dage da at have stævnet Jep Lauridsen i Resendal for et skøde, han i værge skulle have dateret MDCCVIIJ, at Mads Nielsen skulle have solgt Laurids Nielsen en gård i Sejling og mente samme skøde ikke lovligt eller ret at være. så mødte Jep Lauridsen og fremlagde samme skøde år MDCCVIIJ udgivet, lydende at Mads Nielsen havde solgt Laurids Ibsen en gård i Sejling og en gård i Nebel., hvilket skøde han mente lovligt at være. dertil svarede Sejer Lauridsen og berettede, at Mads Nielsen skulle have samme

gårde bortsolgt, da han var sine søstres værge, både sin og deres part. så blev fremlagt et skøde af Hids herredsting år MDXXXIX, som bemelder det Rasmus Tomasen med hans ægte hustru Gissel Nielsdatter har solgt Laurids Sejersen en fuld søsterlod i den gård i Nebel og en fuld søsterlod i den gård i Sejling. det andet skøde år MDXLVIJ udgivet Niels Lund og hans hustru Birgitte Nielsdatter at have solgt Laurids Sejersen al den lod og del, som hun har arvet efter hendes bror Rasmus Nielsen i den gård i Nebel og i den gård i Sejling. dernæst blev fremlagt klagebreve år MDXLIX, at Jep Lauridsen havde givet last og kære på dem, som hans og hans mors og søskendes gods i Nebel og Sejling bruger imod deres minde. derefter blev afsagt, så efterdi Sejer Lauridsen nu beviser med to skødebreve, at Mads Nielsens to søstres husbond har solgt og skødet hans far deres lodder i fornævnte ejendomme, og de lodder efter hans far har fulgt ham, desligeste efterdi Mads Nielsen, da han gjorde Jep Lauridsens far skøde på samme søsterlod, har været deres værge og ikke måtte deres gods afhænde, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end så vidt som samme ---- skøder lyder på to søsterlodder, som Sejer Lauridsen har skøde på, bør de ikke at komme Sejer Lauridsen til hinder eller skade.

(165)

** Niels Rasmussen i Laven havde stævnet Sejer Lauridsen for et skøde, hans far Laurids Sejersen skulle have forhvervet af hans far Rasmus Tomasen på hans mors gods, og hans far ikke skulle have haft omgodt gods ved at hette og mente derfor, han ikke måtte sin kones jord bortsælge, og derfor samme skøde ikke skulle være lovligt. så mødte Sejer Lauridsen og fremlagde samme skøde år MDXXXIX udgivet som bemelder, Rasmus Tomasen med hans hustru Gissel Nielsdatter med hendes fri vilje at have solgt Laurids Sejersen og hans arvinger en fuld søsterlod i den gård i Nebel og i den gård i Sejling. derefter blev afsagt, så efterdi det findes at være 30 år, siden samme skøde gjort og ganget er, og ejendommen i så lang tid skødet efterfulgt har, og ikke Niels Rasmussen kan bevise sig nogen tid på at have klaget, da vidste dommerne imod samme skøde at sige eller magtesløs at dømme, men ham og hans medarvinger samme ejendom efter Sejer Lauridsens fars og hans lange og rolige besiddelse at have nyde bruge og beholde.

(166)

lørdag næst efter sankt olufsdag 30/7 1569.

** velb fru Birgitte Gøye, som har Ringkloster i forlening hendes visse bud Rasmus Juel i Gesing havde stævnet Rasmus Mikkelsen i Tulstrup, Jens Vesten sst og deres medbrødre vidnesbyrd for et vidne, de nogen tid siden vidnet har, hvor markskel skulle have været holdt imellem Pederstrup og Ask marker og fremlagde samme tingsvidne af Ning herredsting, at den løbende bæksig, der løber i det madeland imellem den dal imellem Ask og Pederstrup marker, blev holdt for markskel imellem begge byer. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidne medfører, at fornævnte bæk skulle være holdt for markskel imellem fornævnte byer, og ikke sådant vidne med sten stabel grøft sandemændsbrev eller ridebrev befæstes, da kunne dommerne ikke kende samme vidne noksom eller nøjagtigt at være, hvis det ikke befæstes med sandemændsbrev stabel og sten, som markskel bør at være afmærket.

(167)

** velb Axel Juul til Villestrup havde stævnet Laurids Lauridsen i Knejsted, stor Anders Juel Niels Pedersen, Jens Pedersen sst for et syn og vidne, de nogen tid siden forleden hjemlet og vidnet har

om en sten, som skulle stå på hans søsters tjener Jens Lindbjergs ager i Tørslev, at skulle være holdt for et markskel imellem Tørslev mark Knejsted mark eller Råby mark og satte i rette, at efterdi samme syn og vidne ikke med sandemænds eller ridemændsbrev befæstes, at samme vidne kunne forhindre sandemænd eller ridemænd på hvis åsteder, de kunne kende ret markskel at være. så mødte Christen Jørgensen tjenende velb fru Anne Lykke og fremlagde samme vidne og syn af Gerlev herredsting, hvorefter blev afsagt, så efterdi førstnævnte synsmænd har først hjemlet om samme sten at skulle være holdt for markskel imellem Tørslev mark og Knejsted mark, og ikke sådant vidne og syn med sten stabel grøft sandemænds eller ridemænds breve befæstes, og siden har lagt i tvivl og forkyndt, at de ikke vidste hvilket markskel skulle være imellem fornævnte byer, da kunne dommerne ikke kende samme syn og vidne noksom eller nøjagtigt at være, at det kan forhindre sandemænd eller ridemænd, når de bliver lovligt tilkrævet, markskel imellem samme to byer at gøre.

(169)

** Jens Nielsen i Vittarp havde stævnet Jørgen Knudsen ridefoged over Riberhus len, for han har ladet ham for en løgner fordele for nogen ord, han om en kedel skulle have haft, at han ikke den i sin værge den tid skulle have haft, og ikke han sådanne ord nogen mand til vanære skulle have sagt. så mødte Jørgen Knudsen og fremlagde et tingsvidne af vester (Horne) herredsting, hvori 8 mænd havde vidnet, at de var i Vittarp med Tyge Nielsen i Kvong at skulle være tagsmænd i Jens Nielsens bo for en kedel, som Tyge Nielsen havde ham fordelt for, og da Jens Nielsen skulle have sagt, at han ikke havde samme kedel, og den havde været 2 daler værd, og siden har de ledt og fundet samme kedel, som var 6 daler værd, og da for slige ord havde Jørgen Knudsen ladet ham fordele for en løgner. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidne ikke på fersk gerning er taget og vidnet, Jens Nielsen slige ord skulle have haft, desligeste efterdi han ikke sådanne ord har nogen mand tilsagt til ulempe eller mandmål angældende, og han dog for en løgner er delt blevet, da fandt dommerne Jens Nielsen af samme dele kvit at være.

(170)

** velb Axel Viffert til Axelvold høvedsmand på Riberhus hans visse bud Jørgen Knudsen ridefoged sst havde stævnet Juel Bertelsen i Ho for en dom, han her til landsting forhvervet har over nogen høringer, at de er fældet blevet for deres hjemsiddelse, og mente samme dom ikke endelig at skulle lyde, desligeste havde han stævnet Juel Bertelsen for et brev, han skulle have ladet udskrive om Svend Nielsen og hans hustru Åse Svends, som han mente dem noget til ulempe at være. derefter blev afsagt, så efterdi samme dom ikke lyder længere, indtil sagen blev stævnet på ny, og det nu sket er, da bør den at være og blive, som den udømt var, og sagen om samme skrivelse til herredsting at komme, og fogden dem derom imellem at dømme.

(171)

** Rasmus Sørensen i Vestrup havde stævnet Peder Smed i Årslev, Peder Basse, Rasmus Jensen sst herredsnævninge, for de har svoret ham tingfred over, som han skulle have gjort Rasmus Lauridsen i Vilstrup. derefter blev afsagt, så efterdi det var for nævninge bevist, Rasmus Sørensen at have høttet Rasmus Lauridsen og opbåret sit værge imod ham ved tinget og ham bandet, og nævninge derfor har ham tingfred oversvoret, da vidste dommerne ikke nogen årsag dem for deres ed at kunne fælde.

(172)

** Mikkel Skrædder i Astrup havde stævnet Oluf Hug i Torsager for et vidne, han imod ham skulle have forhvervet, som han mente ikke ret at være, og havde stævnet Jens Sørensen smed i Torsager for en dom, han her til landsting skulle have forhvervet med vrang undervisning, som han mente. så blev fremlagt samme landstingsdom år MDLXJ udgivet, hvori blev fremlagt Jens Juels brev, i hvilket han bekender, det Jens Sørensen og Jens Hug havde betalt ham en økse og en daler, som de lovede ham på Mikkel Skrædders vegne for et vidne, han havde vidnet på Torsager birketing, hvorfor Jens Sørensen for Mikkel Skrædders tiltale er kvitdømt. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Hug det efter samme vidne at have Jens Juel antvortet, da Mikkel Skriver for det havde optinget, og ikke Mikkel Skrædder i så lang tid på det før nu har talt, da vidste dommerne ikke Oluf Hug pligtig at være ham dertil nu at svare, og efterdi samme dom lyder endelig, da vidste dommerne ikke den at forandre eller andet derom at dømme.

(174)

** Peder Skrædder i Grindsted med opsættelse her af landstinget i dag måned havde stævnet Anders Lauridsen, Jens Lauridsen og Maren Andersdatter for et vidne, de imod ham vidnet har, at han og hans dreng skulle have hugget et læs ved i Kinderup skov og ført det til Grindsted, endog han siger sig, det ikke at have gjort men ville bevise, at han da var i en anden egn og syssel. så blev fremlagt det vidne af Kær herredsting, de vidnet har. så mødte Peder Skrædder og fremlagde et vidne af samme ting, hvori Mads Nielsen med flere i Klittensbjerg havde vidnet, at han den dag var i Klittensbjerg. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Skrædder beviser med 8 mænds vidne at have været i andet syssel og egn og ikke i Kinderup skov på den tid, som fornævnte 3 folk påvidnet har, og samme 8 mænd her i dag er mødt og ved deres højeste ed været samme deres vidne bestendig, da vidste dommerne ikke andet derom at dømme, end de fleste fornævnte vidnesbyrds vidne at følge, og fornævnte Maren Andersdatters, Jens Lauridsens og Anders Lauridsens vidne derimod ikke at komme Peder Skrædder til hinder eller skade.

(176)

** Laurids Nielsen i Ølholm havde stævnet Terkild Pedersen i Lensgård for et tingsvidne, han skulle have forhvervet på noget børnegods, så at moderen skulle være tilsagt at skulle have 6 daler årligt, siden deres far døde for deres føde og klæder, endog et gammelt vidne på fersk fod skulle være udganget, hvad og hvor meget moderen så og børnene skulle have, og fremlagde et tingsvidne af Nørvangs herredsting år MDLXIIJ, hvori Hans Lauridsen i Ørum og Anders Christensen i Ølholm lovede og sagde Terkild Pedersen i hånd, at Anne Peders i Ølholm skulle beholde hendes 4 børn hos sig med deres ophold klæde og føde til snapsting førstkommende, og derefter skulle hun udgøre Terkild Pedersen deres penning, som var 40 daler, og ikke børnene at tære noget af deres penning. så mødte Terkild Pedersen og berettede, at moderen ikke skulle have holdt samme børn længere end det ene år, der hun intet skulle have og mente, at hvis hun derefter havde bekostet, burde hun at have betaling for, og fremlagde samme vidne af Nørvang herredsting, hvori efterskrevne vidnede, at de var opkrævet at sætte hvert års kost og tæring sko og klæde, som de to Peder Sørensens små børn har hos deres mor Anne Peders siden deres fars død, og da satte de hvert års kost mv for 6 daler. da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end så vidt som samme 7 vidner findes at være imod det gamle, da bør det ikke at komme Laurids Nielsen på samme børns vegne til hinder eller skade i nogen måder.

(177)

** Søren Pedersen i Sønderlev havde stævnet Peder Munk i Grindsted, Niels Jensen i Sønderlev og Jens Routved i Nørum for et vidne, de nogen tid siden til Vennebjerg herredsting vidnet har om nogen forligelse, han med Laurids Pedersen i Sønderlev på Skallerup kirkegård skulle have indgået, og ikke samme vidne på fersk gerning skulle være vidnet. så mødte Laurids Pedersen med samme vidne af Vennebjerg herredsting år MDLXV udgivet, hvorefter blev afsagt så efterdi Søren Pedersen ikke sådant forlig for ting eller tingsdom har indgået og da straks tingsvidne efter taget og ikke vil være det bestendig og ikke på fersk gerning at skulle være vidnet, da kunne dommerne ikke kende samme kontraktsvidne så noksom og nøjagtigt, at det må komme Søren Pedersen til hinder eller skade.

(178)

** Gravers Mogensen i Holm havde stævnet Christen Tuesen i Ringkøbing, Jens Pedersen i Pasgård og Christen Jensen i Strandgård for en dom, de her til landstinget forhvervet har, at han med dem skulle skifte og jævne deres gods dem imellem og fremlagde samme dom udganget sidst forgangen år, som bemelder Christen Tuesen ,Jens Pedersen og Christen Jensen skulle have stævnet Gravers Mogensen med sine samfrænder, for de har indlagt Christen Tuesen i Hedegård, og da er der så omsagt, at efterdi der findes ingen afkald eller skiftebrev samme arvinger at være imellem ganget om samme Hedegård i Husby, som af sand og vand er forarget, da burde samme arvinger at ligne og jævne dem samme gods imellem, så søstre såvel som brødre hver for deres anpart må bekomme deres lod i det gode gods efter samfrænders tykke. så mødte Jens Christensen i Lystbæk og gjorde Jens Pedersens skudsmål til hans herredsting, hvorefter blev afsagt, så efterdi Gravers Mogensen beklager, at hans medarvinger samme dom imod ham vil misbruge og med den ville fratvinge ham den gård, han med nogen sine medarvinger påboer, endog samme dom medfører, at han skal gøre søstrene skel efter fælles venners samtykke, som han siger sig overbødig at ville indgå, da indsatte dommerne samme sag til herredsfogden og deres fælles venner eller samfrænder at komme dem at overveje og kende, hvad Gravers Mogensen kunne findes at være samme søstre pligtig.

(180)

** hr Søren Ibsen i Eveldrup havde stævnet Niels Jensen, Tyge Christensen i Vesterris og deres medbrødre for et syn, de hjemlet har om en sten på Kastrup mark liggende, at der skulle være afslået videre, end der plejer at gøres, og ikke han derfor skulle have fået varsel. så mødte Pors Nielsen og fremlagde samme vidne af Rinds herredsting, at de havde været i Kastrup eng, og da mentes dem ikke samme eng at have været slået på 9 skår nær så langt østen, som den nu slået er. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidne aleneste om sådant afslet udgangen er, og intet derom pålyder hr Søren, eftersom han dem beskyldt har, da vidste dommerne ingen årsag samme vidne at kunne fælde eller det magtesløs at dømme.

(181)

lørdag post bartolomei 27/8 1569.

** Bertel Sørensen i (blank) på Søren Jensens vegne i Starup havde stævnet Peder Hansen i Hesselballe, for han har ladet ham husfred oversværge. desligeste havde han stævnet efterskrevne nævninger, som har ham for gårdfred dels oversvoret og dels kvitsvoret. da efter mange ord dem

imellem var, blev de så her i dag forligt og fordraget, at Peder Hansen kvit ledig og løslod Søren Jensen af samme lovmål, han havde ham i, og alle fornævnte nævningers ede og tove at skal være og blive som de usvoret var, og ingen personer til hinder eller skade at skulle komme.

(182)

** velb Otte Clausen til Nørholm havde stævnet Niels Krag i Tjæreborg, Bertel Hermandsen i Grimstrup og deres medbrødre ransnævninge i Skads herred, for de har kvitsvoret nogle Skonager karle og kvinder for nogen afgrøde af nogen enge, de skulle have affført, som Otte Clausen skulle tilhøre. derefter blev afsagt, så efterdi gode mænd efter kongelig befaling har redet og gjort markskel imellem fornævnte to byer Skonager og Kalsgårde, og Skonager folk derimod inden samme skel har dem tilfordristet at bruge den ejendom, Otte Clausen er tilredet, og afgrøden deraf bortført, og nævninge dog har dem for ran kvitsvoret, da fandt dommerne samme nævningsed ikke at komme Otte Clausen imod fornævnte gode mænds brev på samme afgrøde til hinder eller skade, og hvis afgrøde, de af samme ejendom bortført har, det bør han igen at bekomme.

(185)

** Envold Jensen i Slumstrup havde stævnet Johanne Nielskone i Abildtrup hendes sønner Anders Nielsen og Christen Nielsen i Amtrup for en gård i Hammerum by liggende, de ham pantsat har for en sum penninge og beklagede, at de den skulle have loddet dem imellem og ikke tillagt ham for sine penge uden en søsterlod, endog han har al gården i fri brugelig pant og fremlagde samme pantebrev, at han er pantsat en gård i Gjellerup sogn for 100 daler, og at han burde al samme gård at beholde, indtil pantet blev ham lovligt afløst. derefter blev afsagt, så efterdi Envold Jensen nu beviser, samme gård alt sammen at være ham pantsat, da bør han den at nyde og beholde, indtil den bliver ham lovligt afløst efter pantebrevs bemelding .

** Jens Christensen i Svenstrup havde stævnet Christen Sørensen og Christen Bonde sst og så mange, som ville sige nej for et vidne, han om en mølleskyld forhvervet har og tiltalte dem for samme vidne, de vidnet har, og fremlagde samme vidne af Hornum herredsting år MDLXV udgivet, hvori de indstævnede havde vidnet, at de efter Otte Brahe da lensmand på Ålborghus hans befaling skulle granske og sige på den næste mølle i Svenstrup, som ligger til Svenstrup kirke, som Jens Christensen af Otte Brahe sted og fæst har, for hvad skyld hun kunne tåle at udgive, da har de 12 mænd med menige sognemænds samtykke så gransket og overregnet, at skal Jens Christensen holde samme mølle ved magt med dæmning og kværn, da kunne hun ikke tåle mere skyld at udgive til Svenstrup kirke end 5 pund mel. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Christensen beviser med fordum lensmands brev og segl, at han har stedt samme mølle for den skyld, som sognemænd og dannemænd kunne synes den at kunne tåle, og samme 12 mænds vidne medfører, dem samme mølle efter lensmandens befaling for skyld at have sat, og ingen af de ti mænd er fremkommet samme vidne at ville imod sige eller benægte, da vidste dommerne ikke fornævnte to mænd dem fra samme vidne at kunne undholde eller undskylde, ikke heller vidste nogen årsag imod samme vidne at sige, at fornævnte to mænd det benægtet har.

(187)

** Christen Mikkelsen i Adsbøl hans visse bud Niels Krog i Morsbøl havde stævnet Apelone Nielskone i Lime, Peder Jensen i Grene for et vidne, de på Sidsel Andersdatter vidnet har, at hun skulle have handlet sig i løsagtighed og mente, samme vidne ikke noksom eller nøjagtigt skulle

findes. så blev fremlagt samme vidne, hvori blandt andre to mænd vidnede, at Apelone Nielskone for dem havde berettet, at hun en dag kom gående fra Skærbæk mølle, og da så hun en karl ligge mellem Sidsel Andersdatters ben og gjorde, ligesom hun og hendes mand havde gjort tilforn. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidne ikke bemelder hverken dag eller tid, de sådan handel skulle have seet, ej heller hvem som skulle have ligget hos fornævnte Sidsel Andersdatter, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom og nøjagtigt at være.

(188)

** Jens Nielsen i Krollerup havde stævnet Niels Rod i Jelling, for han har ladet ham fordele for jomfrukrænker, for hans datter Ellen Nielsdatter han skulle have beligget. så blev fremlagt et tingsvidne af Nørvang herredsting udganget, at Anne Nielsdatter stod inden tinge for dom og lagde hendes hånd på hendes bryst og bad sig Gud til hjælp på hendes sjæl salighed og himmerigs port, at Jens Nielsen i Krollerup var hendes jomfrukrænker og ret barnefar. bemelder samme tingsvidne, at Niels Rod stod for tingsdom og tilbød, at dersom han var uskyldig, at han ville sige ham nej i hans helgens ed og lovværge sig for den sag, da ville Jens Nielsen ikke det gøre. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Nielsen for samme gerning inden tinge er sigtet, og han da ikke har villet sig derfor forværge, og han derfor for samme jomfrukrænkelse er delt blevet, da vidste dommerne ikke nogen årsag til ham af samme dele at kvitdømme, førend han retter for sig.

(189)

** Laurids Jensen i Ebbestrup havde stævnet Clemend Bertelsen sst og Peder Sommer i Mejlby for et vidne, de på ham vidnet har om nogen ord, de siger han for dem om noget ved og asketoppe skulle have haft. så mødte Clemend Bertelsen og fremlagde samme vidne af øster Lisbjerg herredsting, at Laurids Jensen skulle have tilstået for dem, at han havde hugget det ved, som lå udenfor hans dør, i Kastrup ejendom. derefter blev afsagt, så efterdi Laurids Jensen ikke slige ord vil være bestendig, som fornævnte to mænd har ham påvidnet, ej heller deres vidne medfører hvad tid eller dag, de samme ved skulle have seet, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom og nøjagtigt at være, at det må komme Laurids Jensen til hinder eller skade.

** Tomas Lauridsen i Fjerbæk havde stævnet Christen Pedersen, Erik Svendsen sst Peder Ibsen og hans hustru Anne Pedersdatter sst for et vidne, de på hans hustru Ellen Tomaskone vidnet har, at hun skulle have kaldt Dines Gravers hustru Anne Dineskone en troldkone, endog hun det ikke skulle have gjort eller sådanne ord vil være bestendig. så mødte Hans Jensen i Møgelgård og fremlagde et tingsvidne af Vostrup birketing. derefter blev afsagt, så efterdi Ellen Tomaskone ikke samme ord vil være bestendig ej heller for tingsdom at have haft, desligeste samme vidne ikke bemelder, hvad dag eller tid hun fornævnte Anne Dineskone sådanne ord skulle have tilsagt, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og ord så noksom og nøjagtigt at være, at det må komme enten parter på deres gode rygte eller lempe til hinder eller skade.

(190)

** Tomas Sørensen i Kolind havde stævnet Søren Jensen på Hessel for et skøde, han skulle have gjort Christen Nielsen og Mikkel Nielsen på nogen ejendom over Albøge mark, endog Søren Jensens far Jens Lauridsen tilforn skulle have skødet og solgt hans far Søren Lauridsen samme ejendom og først fremlagde et panteskøde år MDXXV udgivet, i hvilket Jens Lauridsen bekender sig at have skødet og opladt fra sig og sine arvinger og til Peder Lauridsen og Søren Lauridsen i

Kolind og deres arvinger en fuld søsterlod og dertil al den del, han på sin hustrus vegne kunne tilfalde efter Søren Terkildsen i en halv fjerding jord på Albøge mark. så mødte Christen Nielsen og fremlagde et tingsvidne af sønder (Djurs) herredsting år MDXLVJ, hvori Niels Poulsen har forfulgt Søren Lauridsen i Kolind med høringsdele for et skødebrev på nogen ejendom i Albøge mark, hvilket skøde blev vedersagt, og berettede, at Søren Jensen siden skulle have solgt hans far Niels Poulsen samme ejendom og fremlagde Søren Jensens brev. derefter blev afsagt, så efterdi det skøde, som Tomas Sørensen fremlagt har, findes tilforn at være vedersagt, og godset ikke det nogen tid at have efterfulgt, men Christen Nielsen det i 20 vintre og mere med sit skøde roligt at have haft upåtalt, da vidste dommerne efter recessens lydelse, samt Christen Nielsens lange besiddelse, ikke imod samme Christen Nielsens skøde at sige, men ham fornævnte gods efter skødets lydelse at nyde bruge og beholde.

(192)

** velb fru Margrete Bille til Estrup hendes visse bud Rasmus Lauridsen i Vilstrup havde stævnet Tomas Sørensen, Peder Brorsen i Galten og deres medbrødre sandemænd i Galten herred, for de har hendes tjener Rasmus Ballov fra sin fred svoret for Hans Vessilsen ? han ihjelslog og berettede, hvorledes Hans Vessilsen nogen tid siden skulle være kommet til Rasmus Ballovs hustru Anne og ville have hende krænket og beligget, og da hun ikke ville ham det tilstede, har han hende berget såret og slået og siden bortflyet, og Rasmus Ballov har sig straks på fersk gerning efter Hans Vessilsen begivet og ham dræbt og omkommet og hævnet hans hustrus sår og skade. så blev i rette lagt et tingsvidne af Kristrup birketing, hvorefter blev afsagt, så efterdi Hans Vessilsen har sig efterlagt at ville beligge og forkrænke Rasmus Ballov hans hustrus ære, og da hun ham ikke det har villet tilstede, har han hende slået og ilde medhandlet og forladt hende så godt som for et dødt menneske, og hendes husbond Rasmus Ballov straks har opsøgt Hans Vessilsen og hævnet sin hustrus sår og skade, og sandemænd dog derfor har svoret ham fra sin fred, da vidste dommerne ikke samme sandemandsed at følge, og den derfor ikke at komme Rasmus Ballov på sit fredløsmål til hinder eller skade.

(194)

** Bertel Bjerregrav rådmand i Viborg på sin svoger Peder Christensens vegne i Hulris havde stævnet Jens Nielsen i Hvam ? for han med dele forfølger Peder Christensen på velb Jørgen Harbous vegne uden al tilbørlig årsag. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag ikke til herredsting er ordelt, fandt dommerne den der hjem at komme, og fogden pligtig at være dem derom imellem at dømme.

(195)

lørdag post nativitas maria 10/9 1569.

** velb Claus Glambek til Starup slotsfoged på Skanderborg hans visse bud Peder Skriver i Borup havde stævnet Peder Jensen i Skårupgård herredsfoged i Lisbjerg herred for en dom, han nogen tid siden dømt har, da han stedte fylding på sandemænd markskel imellem Hjortshøj mark og Lystrup mark at sværge og ikke at ville have anseet velb Holger Rosenkrantz til Boller hovedgård på Skanderborg hans lovlige forfald og skudsmål. da efter mange ord dem imellem var, blev der så forhandlet, samme sandemænds ed og tov at skulle være og blive som det ugjort og usvoret var, og fornævnte herredsfogeds dom ikke at skulle komme Holger Rosenkrantz til hinder eller skade.

(197)

** velb Jørgen Harbou til Østergård i Hvam havde stævnet Villum i over Hulris, Christen Lauridsen i Bjerregrav med flere for nogen vidne og breve, de imod ham til Peder Christensen i Hulris vidnet har, om Peder Christensen ville sig samme gård Hulris sin livstid tilholde, endog Jørgen Harbou er husbond og ejer for gården, og ikke han sådanne breve har samtykket. da efter mange ord og tale dem imellem var, blev Jørgen Harbou og Peder Christensen så her i dag forligt og fordraget, at Peder Christensen skal samme gård Hulris bruge og besidde til sankt mikkelsdag førstkommende 2 år og ikke sig efter den dag med fornævnte gård at befatte.

(198)

** Jens Jensen i Sønderbeg havde stævnet Søren Kram i Tindbæk, for han har ladet ham voldsværge til Skern birketing, sammeledes havde han stævnet Christen Hegedal i Løvskal, Christen Rasmussen sst og deres medbrødre sandemænd i Skern birk, for de ham samme vold oversvoret har. derefter blev afsagt, så efterdi det var bevist for sandemænd, Jens Jensen samme ris og gærdestager i Skern enemærke at have hugget og ham derfor er med vold forfulgt og sandemænd har ham vold oversvoret, da vidste dommerne ikke nogen årsag til fornævnte sandemænd for deres ed og tov at kunne fælde.

(199)

lørdag post mauritii 24/9 1569.

** Peder Skriver i Folby med opsættelse her af landstinget i dag måned havde stævnet Peder Gram ridefoged i Dronningborg len borger i Randers for to domme, han her til landsting om nogen vidner forhvervet har, som om Keld Madsens død, som i Randers strøm blev ihjelslået, vidnet er og mente at samme domme efter vrang beretning og undervisning at skulle være ganget. sammeledes havde han stævnet Jens Jespersen i Romalt Rasmus Jensen i Paderup og deres medbrødre sandemænd i Kristrup birk, for de har Niels Lauridsen i Hinge manddød oversvoret og fra sin fred for Keld Madsens død, endog han deri skulle være uskyldig. derefter blev blandt andet fremlagt et tingsvidne af Galten herredsting, hvori blev vidnet, at Christoffer Nielsen kom ind i sin stue og sagde, at han havde slået en karl ihjel i Randers strøm, for han kørte på ham på broen. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Skriver nu mangfoldigt har bevist, en anden ved navn Christoffer Nielsen at have bekendt og vedgået samme drab på fersk gerning og siden for tingsdom sådan sin ed og bekendelse at have bekendt og tilstået, og ingen Peder Grams vidner medfører, Niels Lauridsen samme drab at have gjort, da vidste dommerne ikke samme sandemandsed at følge, ej heller noksom at være, at Niels Lauridsen burde den til noget fredløsmål at undgælde

(207)

** Christen Broen i Ribe havde stævnet Christen Skriver, Christen Mikkelsen borgmester i Ålborg og rådmand sst og tiltalte dem, for de ikke ville adskille ham og ung Hans Husum om nogen trætte, dem for nogen gæld imellem er og ikke ville unde ham arrestering på nogen de penning som unge Hans Husum i Ålborg arveligt tilkom. så mødte Mads Gildesvend på Hans Husums vegne og berettede, hvorledes Hans Husum skulle have bopæl i Bergen i Norge, og den gæld, Christen Broen og Hans Husum omtrætter, der skulle være faldet. derefter blev afsagt, så efterdi samme arv efter

Jens ----, som har været Christen Broen gæld skyldig, er faldet til Bergen i Norge, og Hans Husum derfor der har gjort sit skudsmål, som hans bopæl er, og borgmester og råd ikke har vidst dem derom endeligt at dømme, da kunne dommerne ikke kende deres ulempe deri at have været, desligeste efterdi borgmestre og råd har undt og tilstedt fornævnte Hans Husums ejendom, der ham i Ålborg by arveligt tilfaldet er, og arrestering for og forbud ikke at skulle afhænde eller bortpante førend år og dag, da vidste dommerne ikke heller borgmestre og råd at have forkommet Christen Broen sin rettighed eller tilgang til hans vitterlige gæld.

(209)

** Jep Lauridsen borger i Varde havde stævnet Jørgen Knudsen ridefoged i Riberhus len, for han har ladet ham fordele for noget tran, som han skulle have solgt Christen Christensen borger i Ribe, endog han skulle have hjemmel til samme tran. derefter blev afsagt, så efterdi samme byfogeds dom ikke er endelig, bør den at være og blive som den udømt var, og efterdi ingen dom derom er udganget, og Jep Lauridsen før er delt blevet, da fandt dommerne ham af den dele kvit at være, og sagen til byting at komme, og dem først ved dom at adskilles.

(210)

** Peder Skriver i Folby var skikket med opsættelse her af landsting i dag måned, at sandemænd i Kristrup birk da var hidstævnet, for de havde svoret Niels Lauridsen vold over for Mads Nielsen, han skulle have slået i Randers byfred, og sagen til i dag at være opsat ,og Niels Lauridsen til den tid for samme vold er kvitfundet, og dernæst bespurgte, hvor han skulle Niels Lauridsens faldsmål udlægge. da blev Peder Skriver tilfundet samme fald til Kristrup birketing første tingdag at skulle udlægge

** Laurids Skriver i Hvilshøj på Oluf Christensens vegne i Rakkeby havde stævnet Knud Staffensen i Lundergård, for han skulle have beskyldt hans hustru Mette Lauridsdatter for trolddom efter et udedisk menneskes bekendelse og mundheld. derefter blev afsagt, så efterdi bevises Mette Lauridsdatter et godt ærligt rygte at have påhængt, og efterdi Knud Staffensen ikke kan bevise hende nogen gjort gerning at have drevet eller lovet ham ondt, at det skulle være ham vederfaret, uden aleneste en troldkvindes bekendelse, da vidste dommerne ikke samme troldkvindes bekendelse at må komme Mette Lauridsdatter til hinder eller skade i nogen måde, førend hende nogen gjort gerning kan overbevises.

(211)

** Knud Staffensen i Lundergård havde stævnet Christen Madsen, Simon Nielsen og deres medfølgere for et vidne, de vidnet har, at Anders Tomasens hustru Mette Lauridsdatter aldrig kunne trolddom eller lært trolddom. dernæst blev afsagt, så efterdi fornævnte vidnesfolk har vidnet, at Mette Lauridsdatter ikke har kunnet eller lært trolddom, og de ikke daglig dag og tid har været hos hende ----, så de kunne vide, hvad lærdom hun vidste, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom og nøjagtigt at være, at det må komme Knud Staffensen til hinder eller skade.

(212)

** Knud Staffensen i Lundergård havde stævnet Anders Tomasen i Rakkeby, Anders Nielsen, Peder Tomasen og deres medbrødre 12 mænd for et vidne, de nu nyligt vidnet har at, Villads Løvs

hustru ikke noget trolddomsrygte at skulle have påhængt, endog nogen af dem tilforn skulle have vidnet anderledes, at de havde hørt ondt rygte om hende og fremlagde et tingsvidne af Børglum herredsting MDLXVJ udgivet, og dernæst et tingsvidne af samme ting dette år udgivet. derefter blev afsagt, så efterdi samme af fornævnte mænd først har vidnet, at de har hørt Anders Nielsen at have sagt nogen ord om Margrete Nielsdatter Snydes, så at Mads Smed skulle græde for deres vogn, han borttog, og de siden har vidnet, at hun intet uærligt rygte har påhængt, og MS nu er trolddomssag påsvoret så og brændt, da vidste dommerne ikke andet, end det første vidne findes noget imod det andet at være og derfor ikke at komme Knud Staffensen til hinder eller skade i nogen måde.

(213)

** Anders Tomasen i Rakkeby og Mads Smed sst havde stævnet Knud Staffensen i Lundergård, for han skulle have beskyldt deres hustruer Mette Lauridsdatter og Anne Lauridsdatter for trolddom efter et udedisk menneskes bekendelse og mundheld. så mødte fornævnte Knud Sørensen med samme bekendelse, at nogle troldkvinder skulle have udlagt, Maren Lauridsdatter og Anne Lauridsdatter skulle have brugt trolddom, hvortil Anders Tomasen og Mads Smed og berettede, hvorledes deres hustruer er ærligt og godt rygte skulle påhænge, og Anders Tomasen fremlagde et tingsvidne af Børglum herreds ting, at Mette Lauridsdatter altid har haft et godt rygte. dernæst fremlagde Anders Tomasen et stokkenævn af Vennebjerg herreds ting, hvori efterskrevne vidnede, at de havde kendt Mette Lauridsdatter fra hendes barndom. dernæst fremlagde Mads Smed et tingsvidne af Børglum herredsting, at Anne Lauridsdatter altid har haft et godt rygte, og dernæst fremlagde et stokkenævn af Vennebjerg herredsting, at de har kendt Anne Lauridsdatter af hendes barndom. derefter blev afsagt, så efterdi nu bevises Mette Lauridsdatter og Anne Lauridsdatter et godt og ærligt rygte er påhængt, og efterdi fornævnte Knud Staffensen ikke kunne bevise dem nogen gjort gerning at have drevet og lovet ham ondt, så det er ham vederfaret uden aleneste med fornævnte troldkvindes bekendelse, da kunne dommerne ikke kende samme troldkvindes bekendelse at må komme Mette Lauridsdatter og Anne Lauridsdatter til hinder eller skade, førend dem nogen gjort gerning kan overbevises.

(215)

** Jørgen Jensen i Gaverslund havde stævnet Helle Pedersdatter og Sidsel Madsdatter for et vidne, de til Holmans herredsting vidnet har på hans hustru Karen Jørgens og hans folk om nogen uførm, de skulle have gjort i Nis Bendsens gård, og de efter samme vidne er gårdfred oversvoret. derimod havde Nis Bendsen stævnet Anne Sørensdatter og Sidsel Madsdatter i Gaverslund for et vidne, de på Jørgen Nielsen vidnet har om nogen øg, han skal have taget fra dem og Jørgen Jensens hustru. sagen blev opsat til i dag måned, og Karen Jørgens, Sidsel Madsdatter og Anne Sørensdatter så længe for samme gårdfred kvit at være.

(216)

** Anders Madsen i Lundum havde stævnet Jens Lønborg i Urup, Niels Poulsen i Lundum, Søren Bertelsen i Hede, Christen Jensen sst og deres medfølgere for to vidner, de om et stolestade vidnet har og dermed ville udelukke hans hustru fra hendes rette stolestade, endog hun skulle være ældre og længere gift end Christen Ibsens hustru. derefter blev afsagt, så efterdi der ikke endelig kundskab fra sognepræst og bedste sognemænd udgået er, syntes det dommerne billigt, at den ældste og længst gifte kone burde det øverste stolestade ved knappen at beholde, og derfor findes samme

kundskab, som ikke er endeligt, at være og blive som det ugjort og uvidnet var, og sagen hjem til sognepræst og bedste sognemænd at komme og dem om samme stolestade imellem at sige.

** Poul Mikkelsen i Fløjstrup havde stævnet Anders Møller i Fulden mølle, for han har ladet ham fordele for 8 daler, som han købte en okse af ham for, til at yde i kongens skat, endog han samme part skulle have betalt. derefter blev afsagt, så efterdi Poul Mikkelsen for samme penning med høringsdele er forfulgt, da vidste dommerne ikke nogen årsag ham af samme dele at kvitdømme, førend han retter for sig.

(217)

** Poul Mikkelsen i Fløjstrup havde stævnet Søren Rasmussen sst for et vidne, han om en kirkesti forhvervet har og med det vidne vil have samme kirkesti igennem hans gård, endog den ikke burde der med rette at være, men for en tid lang en mogsti at have været. så mødte Søren Rasmussen og fremlagde samme vidne af Ning herredsting, hvori efterskrevne fra Fløjstrup vidnede, hvor deres kirkesti til deres kirke gik. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidne ikke medfører, om samme kirkesti burde der sammesteds med rette at være eller ej, og Poul Mikkelsen bekender, at der en tid lang har været en mogsti, da vidste dommerne ikke samme vidnesbyrd at følge, dog den ikke at forhindre ejermænd, om de bliver opkrævet, ret kirkesti, hvor den bør med rette at være, at udlægge.

(218)

** Jens Knudsen i Edslev havde stævnet Jens Pedersen i Tvenstrup for en dom, han til herredsting forhvervet har om Terps bygge og ejendom. så mødte Jens Pedersen og fremlagde samme dom af Hads herreds ting, i hvilken fogden har tildømt Jens Knudsen og hans hustrus medarvinger de to parter af samme Terps bygge at nyde og beholde efter deres skødes lydelse, endog den hans forældre og han ulast og ukæret har efterfulgt. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredsfogdens dom ikke er endelig, fandt dommerne den ar være og blive som den udømt var, og sagen til herredsting igen at komme, og fogden inden i dag måned dem efter gamle breve og rolig besiddelse imellem at dømme og adskille.

(219)

lørdag post francisci 8/10 1569.

** velb Albret Maltesen til Møllerup havde stævnet Peder Smed i Feldballe, Peder Degn sst, Rasmus Ibsen i Trustrup og deres medbrødre, for de nogen tid siden var opnævnt til høringer at skulle dele Peder Tuesen, Mads Tomasen og Niels Hvam i Tåstrup for nogen gæld, de skulle have været Anders Grøn pligtig, som nogen tid siden var hans foged. så mødte Rasmus Ibsen på sine egne og medbrødres vegne og berettede, at hr Morten havde givet fornævnte kvit på Anders Grøns arvingers vegne for samme gæld og mente derfor, de ikke kunne dele dem. derefter blev afsagt , så efterdi hr Morten Madsen i Feldballe ikke havde nogen myndighed af Albret Maltesen fornævnte mænd for samme gæld at kvittere på Anders Grøns arvingers vegne, og samme arvinger havde intet med det at gøre, og høringe dog har gået der af tinge og ikke ville dele fornævnte mænd og gøre Albret Maltesen fulde, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end de deri uret at have gjort og bør derfor at bøde deres fald.

(220)

** Rasmus Lauridsen i Vilstrup havde stævnet Jep Smed i Galten, Rasmus Skrædder i Erslev og deres medbrødre nævninge i Galten herred, for de nogen tid siden har Adser Jensen i Kastrup åråd oversvoret, for han skal have med været, der Hans Vessilsen blev ihjelslået. sammeledes havde stævnet andre nævninge, som havde Christen Lauridsen i Vorup og Christen Rasmussen åråd oversvoret. derefter blev afsagt, så efterdi recessen bemelder, landsdommere at må opstævne bygdemænd sandemænds nævningers ed at pådømme, og der nu ikke findes bymænd til stede, hvilke dommerne med dem i samme sag bruge kan og efter Rasmus Lauridsens egen bevilling blev samme sag opsat, til den igen stævnes og da siden gå derom, hvis ret kan findes.

(221)

** Søren Hund Ibsen i Velling havde stævnet Søren Jensen i Velling og hans medbrødre nævninge, for de har svoret ham husfred over, som han er beskyldt for at have gjort i Christen Pallesens hus. så mødte Christen Pallesen og berettede, hvorledes nogen tid siden forleden skulle hans hustru have været i deres fåresti at malke, skulle Søren Ibsen til hende være indgået og hende med sin arm omfavnet at ville have kuldkastet og hende at ville have beklikket, dog hun ikke det ville tilstede, og da han til døren er kommet og det seet har, har han indgivet sig til Søren Ibsen, og Søren Ibsen da har ham slået og fremlagde et tingsvidne af Tyrsting herredsting. derefter blev afsagt, så efterdi nu bevises Christen Pallesen inden tinge har påklaget Søren Ibsen, at han havde fundet ham i hans fåresti hos hans hustru, og Søren Ibsen havde slået ham, desligeste efterdi Søren Ibsen selv bekender, at han lagde sig ned over Christen Pallesens hustrus aksel, da vidste dommerne ikke nogen årsag fornævnte nævninger for samme deres ed og tov at kunne fælde.

(222)

** Niels Vinter, gammel Nis Vinters søn i Næsborg, havde efter kongelig befaling stævnet Laurids Vinter i Vår, Jens Vinter i Næsborg, Søren Vinter sst Nis Vinter Erik Andersen i ---- Torup, Christen Vinter i Ørbæk og deres medarvinger, salig Anders Vinters arvinger, som boede i Næsborg og fremlagde den kongelige befaling, som bemelder fornævnte Niels Vinter for hans majestæt at have berettet, hvorledes hans afgangne farbror Anders Vinter i den forleden skipper Klements fejde var hans moders og søskendes værge, og i samme fejde blev det gods forbrudt, som han var værge for. nogen tid derefter skulle Anders Vinter have løst samme gods af fald, og fornævnte Niels Vinter mente, ham at have det igenkøbt med deres fælles penning og havde det forvendt til sit eget og sine børns bedste. sammeledes at Anders Vinter med sine børns råd og samtykke skulle have solgt og skødet Niels Vinter en gård i Næsborg, som han iboer, og fremlagde Anders Vinters brev MDLIIJ udganget, i hvilket han bekender sig med sin hustru Anne Jensdatter og børns samtykke at have solgt fra sig og sine arvinger og til Nis Vinter og hans arvinger den bondegård, som Nis Vinter da selv iboede. derefter blev afsagt, så efterdi den opsættelse her af landstinget efter kongelig befaling, den tid udganget er, tilholder dommerne endelig i samme sag at skulle dømme, medfører samme gård fornævnte Laurids Vinter tildømt at være, så længe Niels Vinter ville møde med samme skøde og da kan bevise den lovligt at være gjort, og Niels Vinter nu samme skøde frembærer, og den ikke indeholder lovligt til tinge at være gjort, som loven udviser, jord til herredsting at skulle skødes, ej heller findes at være lovbudt, som loven og udviser, i lige måde efterdi Laurids Vinter beviser med skifte og afkald, som hans far Anders Vinter havde gjort, og udskiftet sit gods til hver sine børn og arvinger, og samme gård da ham at være udlagt og tilskiftet, sammeledes efterdi han beviser i fornævnte hans testamente, at han ikke havde oppebåret af hans bror Niels Vinter mere end 4 øksne til stedsmål, da vidste dommerne ikke fornævnte skøde at være

så lovligt og ret, at Niels Vinter kan sig den for ejendom tilholde ej heller at komme Laurids Vinter til hinder eller skade, men Laurids Vinter og hans arvinger samme gård med sin tilliggelse til sig og sine arvinger at have nyde bruge og angerløs at beholde.

(227)

** Christen Sørensen i Skærping hede på Christen Kats vegne i Menholt havde stævnet velb Jesper Vognsen til Hæstrup, Knud Jespersen i Baggesvogn, Peder Lauridsen i Slotved for en bekendelse, de i deres værge har, at en troldkarl Terkild Degn i Kovstrup, som for sin misgerning har standet sin ret, har berygtet Christen Kats hustru Karen Kats, at hun skulle have borttaget Peder Lauridsens held og lykke og mente, sådan bekendelse ikke burde nogen magt at have. så blev i rette lagt samme bekendelse, som blandt andet indeholder, at Terkild Degn skulle have bestået, at Karen Kats har taget Peder Lauridsen i Slotved hans lykke og held, og derimod blev fremlagt et stokkenævn af Horns herred, at de alle har kendt Karen Pedersdatter, at hun har skikket sig som en god tro dannekvinde. dernæst et stokkevidne af Vennebjerg herredsting, at de har kendt Karen Pedersdatter, og de ikke har hørt et ondt rygte om hende. fremdeles fremlagt et vidne af Børglum herredsting, at Karen Pedersdatter har skikket sig ærligt og vel, og derefter hr Oluf Ravn ? sognepræst til Sindal kirke hans brev, at han i skriftemål ikke har fornemmet, at hun skulle kunne nogen trolddomskunst og hr Jens Sørensen præst til Mosbjerg og Hjørring kirker hans brev, at han har været Karen Pedersdatters sjælesørger i 18 år, at hun uden forsømmelse har søgt Guds hus. derefter blev afsagt, så efterdi recessen medfører, ingen misdæders ord at skal stande til troende, hvad de vil vidne på nogen, og efterdi befindes Karen Kats et ærligt godt rygte af sin sognepræst, sognemænd og tingsvidne at påhænge, da kunne dommerne ikke finde samme troldkarl Terkild Degns bekendelse så noksom og nøjagtig, at den må komme Christen Kats hustru Karen Kats på hendes ære eller lempe til hinder eller skade, førend hende nogen gjort gerning kan overbevises, så at hun skal have lovet nogen ondt, og det at være dem vedfaret.

(229)

lørdag post lucas evangelist 22/10 1569.

** Peder Iversen skomager borger i Viborg havde stævnet sandemænd i Karup birk, for de har ham vold oversvoret til Karup birketing for sår og skade, han skulle have gjort en ved navn Niels Christensen. så mødte Søren Pedersen i Torning og berettede, hvorledes Niels Christensen i sidst forleden Karup marked skulle være slået af ham og fremlagde et tingsvidne af Karup birketing, hvorefter blev afsagt, så efterdi Peder Iversen for samme sårmål og iring var beskyldt inden tinge, så og med vold forfulgt, og sandemænd har ham det oversvoret, og ikke han har nogen bevisning, med hvilke han forklares kan, da vidste dommerne ikke nogen årsag fornævnte sandemænd for samme deres ed og tov at kunne fælde.

(230)

** velb fru Margrete Bille til Estrup hendes visse bud Rasmus Lauridsen i Vilstrup havde stævnet Søren Poulsen i Forup for et tingsvidne, han nogen tid siden forleden her til landstinget skulle have i rette båret, som skulle være falsk, og Rasmus Lauridsen derfor mente, at Søren Poulsen burde derfor dertil at svare og stande til rette. så mødte Søren Poulsen og bekendte, at han bar samme vidne i rette, og at nævninge, som havde ham for husfred kvitsvoret, ham det at skulle have antvortet. derefter blev afsagt, så efterdi Søren Poulsen selv samme vidne her tilforn har i rette

båret, det at ville have nydt og undgældet, og sig dermed at ville for lovmål befri, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end Søren Poulsen bør jo til samme vidne at svare og derfor stande til rette og det i rette frembære.

(231)

** Jens Jensen borger i Ålborg med opsættelse her af landsting i dag måned lydende, at Claus Madsen borger i Ålborg på hans vegne da at have stævnet Peder Graver borger i Hjørring, for han har ladet Jens Jensen vold oversværge til Hjørring byting. så blev i rette lagt tingsvidner af Hjørring byting, hvori efterskrevne vidnede, at de så Jens Jensen kræmmer gjorde Maren Jensdatter Peder Gravers hustru sår og skade ved hendes øje og på hendes arm. derefter blev afsagt, så efterdi nu bevises Jens Kræmmer at have gjort Peder Gravers hustru sår og skade i Hjørring by, og han derfor er vold oversvoret, og sandemænd efter slig lejlighed har ham vold oversvoret, da vidste dommerne ikke nogen årsag dem for samme deres ed og tov at kunne fælde.

(232)

** Søren Pedersen i Østrup havde stævnet Jens Knudsen i Giver for en dom, han her til landstinget forhvervet har og er kommet af dele, han ham havde i. så mødte Jens Knudsen med samme dom, som dog ikke lyder endelig. derefter blev afsagt, så efterdi Søren Pedersen nu beviser med tingsvidne, Jens Knudsen for tingsdom ham sådant løfte for tingsdom at have lovet, og Jens Knudsen efter samme vidne er delt blevet, da vidste dommerne ikke ham af samme dele at kvitdømme, førend han retter for sig efter forpligtelses lydelse.

(233)

** Frands Christensen i Galkær havde stævnet Rasmus Smed i Otterup for en landstingsdom, han nogen tid forledes her til landsting imod ham skulle have forhvervet om nogen ord, han ham skulle have tilsagt, at han skulle have været en æreløs og efterdreven mand, og mente sig nu nogen delebreve at have til stede på Rasmus Smed, at han for en løgner skulle være delt blevet. da efter mange ord og tale dem imellem var, blev de her venligt og vel forligt om hvis trætte og uenighed, dem om samme ord imellem været har, så de skal være aldeles forligt og fordraget. desligeste indgav de deres trætte om hvis gæld, dem imellem til denne dag har været ,på efterskrevne mænd.

(234)

lørdag post omnium sanctorum 5/11 1569.

** Peder Lauridsen i sønder Vrå på sine egne og Anders Pedersen i Vrålunds vegne havde stævnet Laurids Munk i Sterup, Jens Andersen i Klæstrup og deres medbrødre ransnævninge i Jerslev herred, for de har dem ran oversvoret for et træ, de skulle have fået i velb Jens Kåses skov, endog de skulle have hjemmel til samme træ. for dommernes forbøns skyld kvit ledig og løslodes Peder Lauridsen og Anders Pedersen af samme ran, og deres pant, som var deres økser, dem igen at skulle bekomme.

(235)

** velb Otte Banner til Asdal lensmand til Sejlstrup havde stævnet sandemænd af Børglum herred om hærværk at skulle sværge over Niels Terkildsen i nør Vrå for den gård og bolig, han iboer og besidder imod hans herskabs minde efter hans lovlige udvisning. derhos blev fremlagt et tingsvidne af Børglum herredsting, at Anders Eskildsen på sin husbonds vegne havde ladet fordele Niels Terkildsen for kronens ejendom, han har lejet bort, sammeledes for kronens gård, han har forsiddet. så mødte Niels Terkildsen og berettede, at han havde stævnet Anders Eskildsen, for han havde ladet ham fordele, og da var Anders Terkildsen ikke samme tid mødt, og Niels Terkildsen derfor for samme udviselse og dele er kvitdømt. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Terkildsen for samme udvisning og dele er kvitdømt, og den dom er uigenkaldt, da vidste dommerne ikke nu på den tid at stede fylding på sandemænd, og derfor fandt dem for denne opkrævelse kvit at være.

(236)

** velb Holger Rosenkrantz til Boller høvedsmand på Bygholm hans visse bud velb Knud Mogensen slotsfoged sst havde stævnet Niels Mikkelsen i Dal, Tomas Mikkelsen sst og Laurids Mikkelsen i Oens for en dom, de nogen tid siden her tillandstinget forhvervet har på nogle ejermænds rebning, som rebet Vitten og Lunds marker, og mente samme dom ikke endelig at skulle lyde. så mødte de tre bønder og fremlagde samme landstingsdom, at efterdi de gav til kende, rebsmændene at have begyndt deres reb sønderst i byen og ikke gjort efter solskifte, som loven medfører, så den østerste og nordeste fornævnte Dalsgård ikke har fået sit reb eller jordtal førend sidst i marken, endog de rebsmænd, der tilforn skoven rebet, har lagt Dalsgård sit reb først i skoven, som de andre nu deres reb sidst i marken lagt har, da syntes dommerne, at der var sket dem uret, og da vidste de ikke samme rebning at kunne følge, førend KM eller lensmanden vil skikke anden uvildig granskning til samme åsteder, og de anderledes kunne forfare, endsom før er rørt. dertil fremlagde Knud Mogensen gode mænds beseglede brev, i hvilket de ikke andet kunne kende, end de rebsmænd havde rebet samme mark lovligt og ret efter solens oprindelse og omgang, og ikke de tre bønder sket nogen uskel på deres jord. derefter blev afsagt, så efterdi samme dom er ikke endelig men med vilkår udgået, til så længe KM eller lensmanden vil skikke uvildig granskning til samme åsteder at de anderledes kunne forfare, endsom fornævnte bønders granskning medfører, og nu da herremænd med andre dannemænd har været på samme åsteder og har kendt rebsmænd fornævnte mark lovlig og ret at have rebet, da vidste dommerne ikke samme dom, som ikke er endelig, at må forhindre fornævnte rebning, men fornævnte første rebning efter samme sandemændsbrev ved magt at blive.

(238)

** velb Holger Rosenkrantz til Boller høvedsmand til Bygholm hans visse bud velb Knud Mogensen slotsfoged sst havde stævnet Niels Mikkelsen i Dal, Tomas Mikkelsen sst, og Laurids Nielsen i Oens for en lovhævd, de nogen tid siden forleden her til landsting skulle have i rette båret, med hvilken de ville tilholde dem et stykke jord for stuf i Lunds mark, endog ejermænd det skulle have Jens Poulsen i Lund tilrebet. så mødte fornævnte tre mænd og fremlagde samme lovhævd MDXXXIJ udgivet, som iblandt andet formelder, at være indvordet til Dalsgård et stykke skovlod i Gadgab med to stykker stuf, som ligger østen ved en hr Peder Lykkes gård. desligeste fremlagde et tingsvidne samme år udgivet, at Mikkel Nielsen har stået der til Nim herredsting i tre samfulde ting og æsket, om der var nogen mand, der havde nogen breve eller besegling på Dalsgård, før han gjorde sin hævd på Dalsgård, og ej der kom noget brev eller besegling. item et tingsvidne af fornævnte herredsting år MDLVIJ udgivet , at Mikkel Nielsen havde brugt samme jord til Dalsgård for et stykke stufjord. derefter blev afsagt, så efterdi rebsmænd samme jord, som fornævnte tre

mænd for stuf dem vil tilholde, at have reb påbåret, desligeste fornævnte gode mænds granskningsbrev, at de ikke kunne kende eller finde samme stykke jord som særmærkejord med grøft, dige, sten eller stabel, at det kunne holdes for stuf eller ormu, eftersom loven formelder, da vidste dommerne ikke fornævnte mænd dem samme jord for stuf at kunne tilholde, og deres lovhævd i den artikel ikke at forhindre samme ejermænds rebning.

(241)

** Niels Mikkelsen i Dal og Tomas Mikkelsen sst havde stævnet Niels Sørensen i Vitten, Staffen Pedersen sst og Niels Pedersen i Nim, for de har ladet dem fordele for et stykke eng, som de skulle have ladet slå, kaldes Skivdal, som til Dalsgård med lovhævd skulle være indvordet. så mødte velb Knud Mogensen slotsfoged på Bygholm og fremlagde ejermænds brev, at de havde lagt reb på samme jord, og fremlagde gode mænds brev, i hvilket de bekender, at samme jord ikke fandtes særmærke med grøft, dige, sten, stabel eller tegn, at de kunne fri det for ureb, og de ikke andet kunne kende, end rebsmænd havde rebet samme mark lovligt og ret. derefter blev afsagt, så efterdi ejermænd har Niels Mikkelsen og Tomas Mikkelsen samme eng frarebet, og Frands Sørensen og hans medfølgere i hænde og hævd at have haft og ikke er dem endelig fradømt, og Niels Mikkelsen og Tomas Mikkelsen derimod, da sagen hængte i trætte, så og imod forbud har ladet samme eng slå og derfor er delt blevet, da vidste dommerne ikke nogen årsag dem af samme dele at kvitdømme, førend de retter for dem, som det sig bør.

(242)

** Niels Mikkelsen og Tomas Mikkelsen sst havde stævnet l Nis Pedersen i Nim, for han har ladet dem fordele, for de burde sidde sammen i én bondegård og bruge deres ejendom tilhobe, eftersom de selv med hverandre er om forenet. så mødte velb Knud Mogensen slotsfoged på Bygholm og mente, det var imod recessen at være, to mænd én bondegård at besidde, og ikke de vil opkræve samfrænder, at de kan kende, hvilken der burde samme gård at besidde og de derfor er delt blevet. sagen blev opsat til i dag 14 dage og da dem her at møde og gå derom, hvis ret kan findes.

(243)

** velb Holger Rosenkrantz til Boller høvedsmand på Bygholm havde ladet stævne Niels Mikkelsen og Tomas Mikkelsen i Dal og Laurids Nielsen i Oens for en sten, som findes i Skivdals eng, de skulle have kendt for et ret og sandt skel at være, og ikke der skulle være fundet noget skel uden een sten, der på græsset nyligt skulle være lagt, der gode mænd på åstederne var, og mente dem det uredeligt at have vedkendt og uretfærdigt skel at være og burde derfor at stande til rette. sagen blev opsat til i dag 14 dage og da dem her at møde og gå derom, hvis ret kan findes.

** Peder Madsen til Fovrfeld havde stævnet velb Mogens Mogensen til Sindinggård for en dom, han nogen tid siden forleden her til landstinget imod ham forhvervet har imod et forleningsbrev, velb fru Mette Mogensdatter salig Svend Pedersens efterleverske ham på en hendes gård i Mors givet har og fremlagde fru Mette Mogensdatters åbne pergaments brev, hvori hun bekender sig at have undt og forlenet Peder Madsen, hendes salig husbonds søstersøn, sin livstid en hendes gård liggende i Mors i Sønderherred i Elsø sogn, og når Gud kalder ham, da skulle samme gård igen komme til hende eller hendes ægte arvinger. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Madsen nu beviser med fru Mettes brev, at hun har forlenet Peder Madsen samme gård sin livstid, og i samme brev kalder samme gård sin egen gård, da fandt dommerne fornævnte landstingsdom ikke at komme

Peder Madsen imod sit forleningsbrev til hinder eller skade, indtil Mogens Mogensen kan bevise, samme forleningsbrev ikke lovlig eller ret gjort at være.

(245)

** velb Otte Clausen til Nørholm med opsættelse her af landstinget i dag måned havde stævnet Niels Krag i Tjæreborg, Bertel Hermandsen i Pederstrup og deres medbrødre ransnævninge i Skads herred, for de skulle have kvitsvoret nogle Skonager karle og kvinder for ran, de var tillyst for nogen afgrøde, de skulle have afført og bortrøvet. derefter blev afsagt, så efterdi gode mænd efter kongelig befaling har redet og gjort markskel imellem fornævnte to byer og sat sten efter sten, og fornævnte Skonager folk dog ikke det har anseet men skulle have dem tilfordristet at bruge den ejendom, Otte Clausen er tilredet og afgrøden afført, og de derfor er ran tillyst, og nævningene dog har dem kvitsvoret, da vidste dommerne efter fornævnte landstingsdom ikke andet derom at sige, end nævningene har jo svoret uret og bør fældet at være.

(247)

** Anders Madsen i Lydum havde stævnet Hans Nielsen i Debel, Peder Madsen sst og deres medbrødre nævninge, for de har ham kirkefred oversvoret for uførm, han skulle have gjort hr Peder i Lydum i kirken. så blev fremlagt et tingsvidne af vester (Horne) herredsting, og efterskrevne vidnede, at de i Lydum kirke hørte, at Anders Madsen gav hr Peder onde ord, der han stod i prædikestolen og sagde til hr Peder, at han havde prædiket om ham den dag i prædikestolen, han skulle prædike for ham, når han kom på kirkegården. derefter blev afsagt, så efterdi nu gøres bevisligt med vidne og kundskab, Anders Madsen i kirken at have hr Peder truet og undsagt, og nævningene efter samme vidne har ham kirkefred oversvoret, da vidste dommerne ikke nogen årsag dem for samme deres ed og tov at kunne fælde.

(248)

** Laurids Nielsen og Skaris Nielsen i Holm havde stævnet Christen Pedersen i Volder herredsfoged i Vandfuld herred for en dom, han nogen tid siden forleden imellem Amor Olufsen på Christen Skarisens barns vegne og Niels Simonsen på sin hustrus vegne så og dem dømt og udgivet har, og dem en arvelod frasagt, som de mente dem i Rævshale efter deres salig far at tilhøre, og mente ham ikke ret at have dømt, efterdi deres far skulle være en arving til samme gård, og Christen Skarisen at skulle have siddet i deres fars og mors fællesbo, da han forhvervede kong Christians købebrev på samme gård, da den efter skipper Klements oprør blev igen købt, og fremlagde et tingsvidne af Vandfuld herredsting år MDLVIJ, hvori efterskrevne vidnede, at Christen Skarisen i Rævshale sad i fællesbo med sin mor, den tid han igenkøbte og betalte den halve gård i Rævshale til sig og sine medarvinger af KM, og beklagede, at Christen Skarisens arvinger dog derover ville forholde Laurids Nielsen og Skaris Nielsen deres anpart, de efter deres far i samme gård skulle have arvet, og fogden har dem det fradømt. så mødte Niels Simonsen og Oluf Amorsen på sin far Amor Olufsens vegne og berettede, at Christen Skarisen skulle samme halvgård have igenkøbt og den med sine egne penge betalt, og fremlagde et tingsvidne af Vandfuld herredsting MDXLIIJ. så mødte Christen Pedersens søn Laurids Pedersen og mente, han ikke andet at kunne dømme, endsom han gjort har. derefter blev afsagt, så efterdi Christen Skarisen samme ejendom i hånd og hævd i 20 år og mere roligt at have haft ---- klaget og upåtalt, og ikke Laurids Nielsen eller Skaris Nielsen kan bevise, deres far nogen penning at have tilbudt eller udlagt samme gods med at indfries, og efterdi med tingsvidne ved 26 år siden udgået bevises, at Christen Skarisen i 3 ting har tilbudt hans

medarvinger deres lod og æsket penning af dem derfor, og de ingen da har tilbudt, og fogden derfor Christen Skarisens arvinger samme ejendom tildømt, da vidste dommerne ikke imod samme dom at sige, ej heller Christen Skarisens arvinger samme gods at fradømme, førend Laurids Nielsen og Skaris Nielsen kan bevise dem, deres fars anpart af samme gods af fælles penge at være betalt og igen friet.

(251)

** Niels Terkildsen i nør Vrå havde stævnet Laurids Sørensen i Årup og hans medbrødre for et vidne, de til Børglum herredsting med Anders Eskildsen foged på Sejlstrup vidnet har om nogen øksne, de siger Terkild Pedersen skulle have givet velb Christoffer Gøye, da han havde Sejlstrup i forlening, for Terkild Pedersen skulle beholde sin gård i nør Vrå for den gamle bondetynge, og fremlagde samme tingsvidne. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidne ikke på fersk gerning vidnet er, men efter Terkild Pedersens død og ikke i hans levende live, der han vidste dertil at svare, og efterdi det er Christoffer Gøye anrørende, som nu er udenlands, at han skulle have taget nogen gavn at afslå den påsætning, som skulle være sat på noget deres bøndergods, som skulle være forbrudt, da fandt dommerne samme vidne unøjagtigt at være og ikke at komme Niels Terkildsen eller hans medarvinger til hinder eller skade, førend den gode mand samme sag anrørende er kommet i landet og da vidste noget dertil at svare

(252)

** Niels Sørensen i Rærup havde stævnet Gøde Christensen i Seding Tomas Andersen i Tarp for nogen breve, de i deres værge skulle have og dermed ville tilholde dem nogen enge, som skulle have tilhørt den gård han iboer, og mente samme enge nu burde samme gård at følge. så mødte Gøde Christensen og berettede, samme gård at have været een bondegård, og i skipper Klements oprørske fejde været forbrudt, og førte nogen enge fra den at skulle være solgt. derefter blev afsagt, så efterdi samme gård tilforn er blevet forbrudt, indgav dommerne samme sag til lensmand at komme til hvilken gård, han samme egne ville tilstede at bruges.

(253)

lørdag elisabeth virginis19/11 1569.

** Jens Mikkelsen i Gadegård havde stævnet Jens Poulsen i Høgsgård ,Jens Jensen i Hvingelby, T Poulsen ved kirken og Anne Mortensdatter i Ravnsbæk for et vidne, de nogen tid siden forleden vidnet har på noget, som de siger, der skulle være brugt til Bjerggård, som Søren Poulsen iboer, endog han mente samme jord at skulle ligge og høre til den gård Gadegård, han iboer efter sine gamle skøder og samfrænders brevs lydelse, og de dog med deres vidne ville ham den fravende imod sådanne hans gamle breve, og fremlagde et pantebrev år MDXL ? udganget, Jens Mikkelsen borger i Lemvig at have gjort Jens Mikkelsen i Lomborg, og fremlagde skødebreve og samfrænders breve. så mødte Jens Poulsen og fremlagde samme tingsvidne af Skodborg herredsting, hvortil Jens Mikkelsen svarede ,at det ene vidnesbyrd var Søren Poulsens egen bror, og de andre og at skulle være ham anrørende, og da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end så vidt som samme vidne findes at være vidnet imod Jens Mikkelsens gamle breve så og fornævnte forligelse, bør det ikke at komme ham til hinder eller skade i nogen måde.

(254)

** Morten Pedersen i Hørdum så og Jens Vild i Skyum på Svend Strangesen delefoged i Ørum len hans vegne havde stævnet Anders Skriver foged i Vestervig klosters len og tiltalte ham for en dom, han nogen tid siden imod dem i deres fraværelse her til landstinget forhvervet har, at en herredstingsdom skulle være undersagt, som Morten Pedersen skulle have dømt om Anders Pedersens bopæl, som skulle være dødblevet i Kolkur, og berettede, at da samme landstingsdom gik, skulle han have været i lovligt forfald forhindret skat at oppebære, så han ikke den tid kunne komme til stede sin dom at forantvorte, og mente derfor samme landstingsdom ikke endelig at skulle lyde. så mødte Anders Skriver og berettede, hvorledes Anders Pedersen skulle have tjent en præst i Vestervig klosters len, og samme tid til Nørhan herredsting skulle være blevet voldsvoret, og derefter taget til Koldkur og der sst være blevet dræbt. (fortsættes side 263)

(256)

** Tord Skrædder i Tise havde stævnet Anders Jensen i Grønderup for en årfejde, han nogen tid siden skulle have gjort en ved navn Jens Sørensen i Hjelmsted for Mogens Smeds død, endog han eller hans med ---- ? på mødrene side ikke samme årfejde skulle have samtykket, men imod deres vilje at være sket, og mente det burde derfor ingen magt at have. så blev fremlagt samme årfejde af Jerslev herredsting, at Anders Jensen i Grønderup, ret eftermålsmand efter Mogens Smeds død, og hans brødre Peder Jensen i Rakkeby og Niels Jensen i Vollerup at have taget i Jens Sørensens hænder i Hjelmsted og givet ham ---- for Mogens Smeds død. derefter blev afsagt, så efterdi samme årfejde lovligt for ting og tingsdom af den døde Mogens Smeds brødre og eftermålsmand gjort og ganget er, og den tid ingen modsigelse at have mod været, da vidste dommerne ikke nogen årsag imod samme årfejde at sige eller magtesløs dømme.

** Peder Sørensen i Tolstrup havde stævnet Mikkel Jensen i Lundum, Jørgen i Møballe, Christen Homand i Serridslev, Christen Tranholm i Lundum og deres medbrødre 24 mænd for vidner, de vidnet har om den handel og iring ved 9 år siden skulle være sket, og mente ikke samme vidne nøjagtigt at skulle findes. så mødte Mikkel Jensen i Lundum og fremlagde vidner af Vor herredsting, hvori fornævnte mænd havde vidnet, at den tid Simon Andersen i Eldrup stod for tingsdom på Vor herredsting på sine knæ og var begærende årfejde efter Niels Ibsens død, da skulle Peder Sørensen og Albret Tomasen være indkommet og forbød Mikkel Tomasen i Lund eller nogen af hans slægt og byrd at gøre nogen årfejde eller at oppebære nogen penge eller penges værd, uden Mikkel Tomasen ville sige dem sigelse for, hvor meget Peder Sørensen og Albret Sørensen skulle have, og dermed gik de af tinge. derefter blev afsagt, så efterdi fornævnte vidnesmænd har nyligt vidnet om den handel og iring, ved 10 år siden skulle være sket, da fandt dommerne samme vidne unøjagtigt at være og ikke at komme Peder Sørensen i sin retfærdige sag til hinder eller skade.

(257)

** lille Oluf Poulsen og Laurids Andersen borgmester i Skive havde stævnet Jens Eskildsen, Niels Jensen Brun sst, som nogen tid siden forleden var borgmester i Skive og tiltalte dem for KM skatter, hvoraf de kun skulle have ladet skrive det halve part, og da den halvpart af borgerne var ydet, skulle Jens Eskesen og Niels Brun med kæmneren den anden halvpart have udlagt, og desligeste tiltalte dem for den halvpart, de havde forsømt ikke at ville lade udskrive, og nu er derover delt blevet. derefter blev afsagt, så efterdi velb fru Magdalene Banner har Skivehus og Skive by i forlening og forsvar, og hun og hendes foged bedst ved, hvad der i byen handlet er, og hvilken billighed som med samme skat begiver, da hensatte dommerne samme sag til hende at komme, at hun eller hendes

foged efter indtægt og udgift kan forfare om hvilke der bør til samme skat at svare og hvilke der bør kvit at være, og hun derefter at dømme og ordele, som det sig bør.

(259)

** Niels Krog i Gamst havde stævnet Ebbe Jensen i Revsinghede og beskyldte ham, for han nogen tid siden forleden imod sine medbrødre 11 ejermænd skulle have frasvoret ham sin toft, som han burde på Revsinghede mark efter hans otting at have, og mente ham dermed uret at have gjort. så mødte Ebbe Jensens søn og berettede, at Niels Krog sig fra samme toft skulle have ladet forminde, og dannemænd skulle udlagt Niels Krog en toft, hvortil Niels Krog svarede, at han samme mænds udlæg ikke har samtykket. derefter blev afsagt, så efterdi her trættes om Niels Krog har fået noksom udlæg eller ikke, hjemsatte dommerne samme sag til herredsting at komme, og fogden at unde en uvildig granskning til samme mark.

** mester Keld Juel superintendant over Viborg stift havde stævnet Mette Justdatter og Karen Christensdatter og tiltalte dem for et vidne, de nogen tid siden med Christen Pedersen i Ravnstrup vidnet har, at Volborg Jensdatter og Kirsten Jensdatter ikke skulle have været af deres gård, den tid Christen Pedersen skulle have slået Jep Follesens søn Christen Jepsen, og derhos berettede, at de ikke var i gården hos dem samme tid, og mente deres vidne vildigt at skulle findes, thi den ene skulle være Christen Pedersens egen datter og den anden hans hustrus søster og skulle være en løsagtig kvinde. derefter blev afsagt, så efterdi Kirsten Jensdatter med sine medfølgere endelig har vidnet, dem at have seet Christen Pedersen slå Jep Follesens søn, og det vidne Christen Pedersen fremlagde ikke medfører den ---- ? at have fået og er vildigt, desligeste efterdi Mette Justdatter og Karen Christensdatter bekender, at de ikke så, hvor fornævnte kvindfolk var den tid, de samme ---- skulle have seet, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end Kirsten Jensdatter med sine medfølgeres vidne at følge, og de andre unøjagtige at være og ikke at komme mester Keld i sin retfærdige sag til hinder eller skade i nogen måder.

(261)

lørdag post andreas apost 3/12 1569.

** Søren Mikkelsen i Ejstrup havde stævnet Niels Lauridsen sst, Knud Tøgersen i Brøndum og deres medbrødre lægdsmænd i Brøndum, for de har ladet ham fordele for en løgner, for han skulle have klaget sig ikke redeligt i skat at skulle være lagt, efterdi han over sin evne og formue skulle være takseret. så mødte en af lægdsmændene og fremlagde et tingsvidne af Hellum herredsting, hvorefter blev afsagt, så efterdi Søren Mikkelsen ikke har sigtet eller skældt fornævnte lægdsmænd på ære og mandmål, dem nogen uærlig gerning at skulle have gjort eller drevet, men aleneste dem tilsagt, at de havde lagt ham uredeligt, da fandt dommerne Søren Mikkelsen af samme dele kvit at være.

(262)

** velb Hans Johansen til ----? høvedsmand på Silkeborg hans visse bud Hans Nielsen slotsfoged sst havde stævnet Mads Nielsen i Torlund og hans medbrødre ransnævninge i Hids herred, for de har kvitsvoret Laurids Pallesen i Mausing for ran, som ham var tillyst, for et træ han skulle have hugget, og samme træ skulle være fundet ved en kulmile, han skulle have sagt hans at være, og først

fremlagde et tingsvidne af Hids herredsting angående syn i Nørvang i kongens enemærke og til nogen miler, (fortsættes side 264)

(263)

** (fortsat fra side 255) derefter blev afsagt, så efterdi samme landstingsdom ikke lyder endelig, og Morten Pedersen den tid var i KM kald forhindret, da bør den at være og blive som den udømt var, og efterdi Anders Skriver nu beviser, Anders Pedersen at have hjemme i Nørhan birk og der sst haft sin bopæl, da han er blevet voldsvoret, da fandt dommerne samme dom ikke at komme Anders Skriver på sit herskabs vegne til hinder eller skade i nogen måder.

** velb fru Birgitte Banner til Flintholm hendes visse bud Laurids Mørk i Østrup havde stævnet Niels Olufsen foged til Vennebjerg herredsting, for han ikke ville unde hendes tjener Laurids Mørk høring over velb Frands Banners tjenere i Tislum for noget skovhug, de skulle have hugget i fru Birgittes skov uden hendes minde. så blev gjort skudsmål, at Niels Olufsen var forhindret i KM kald og derfor ikke kunne her komme til stede, hvorfor dommerne opsatte samme sag, til den på ny stævnes og kaldes.

(264)

** (fortsat fra side 262) som står i Mausing skov. dernæst blev i rette lagt endnu et tingsvidne af fornævnte herredsting, indeholdende at Laurids Pallesen havde sagt, at der var en af Otte Banners tjenere, som havde halvpart af samme mile, som samme træ hos lå. derefter blev afsagt, så efterdi Hans Skriver nu har bevist med synsvidne, at der lå vognslag af fornævnte kronens skov til fornævnte mile og seet samme træ hos fornævnte mile ligge, desligeste efterdi Laurids Pallesen for samme træ er ran tillyst, og ikke han nogen hjemmel for nævningene har haft, eftersom af ham æsket er, og nævningene dog derimod har Laurids Pallesen for ran kvitsvoret, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end dem uret at have svoret og bør fældet at være, uden hvis herskabet vil have dem benådet.

(265)

** Jens Mikkelsen i Lundby havde stævnet Oluf Bartskær borger i Holstebro, for han har ladet ham fordele for 7 daler, endog han intet skulle være ham pligtig. derefter blev afsagt, så efterdi om samme gæld ikke findes nogen dom udganget at være, om Jens Mikkelsen var Oluf Bartskær samme 7 daler pligtig eller ej, og han dog før er delt blevet, da fandt dommerne ham af den dele kvit at være, og sagen til borgmester og råd og byfogden i Hobro at komme, og dem at dømme, om Jens Mikkelsen findes at være Oluf Bartskær fornævnte penning skyldig eller ej.

(266)

** Bertel Knudsen i Lindved havde stævnet Jørgen Jørgensen sst for nogen ord, han inden tinge om hans hustru Anne Bertels haft har, at det skulle være sanden han sagde den tid, han sigtede hans hustru for hans ko, hun skulle have malket, endog de her tilforn til landsting om samme trætte skulle have været i rette og de venligt og vel at være blevet forligt. derefter blev afsagt, så efterdi Bertel Knudsen og Jørgen Jørgensen om samme ord tvist og uenighed her til landstinget er venligt og vel forligt og aldeles at skulle være aftalt, og ikke af dem at skulle opdrages, da efterdi Jørgen

Jørgensen ikke med nøjagtig bevisning Bertel Knudsens hustru slig iring kan påbevise, da fandt dommerne Bertel Knudsens hustru for samme ord og sagden kvit og angerløs at være.

(267)

** Søren Nielsen i Hjortsvang havde stævnet Rasmus Sørensen i Tyrsting, Envold Kuri sst for et vidne, de nogen tid siden forleden vidnet har, at Oluf Envoldsen skulle have givet Rasmus Nielsens hustru halvparten af en bryggekedel. så mødte Rasmus Nielsen og fremlagde samme vidne af Tyrsting herredsting, hvori ovennævnte havde vidnet, at Oluf Envoldsen undte og gav Rasmus Nielsens hustru halvparten af en bryggekedel for hendes lange tjeneste og store møje og umage, som hun har haft med Oluf Envoldsen i hans sygeseng. derefter blev afsagt, så efterdi Oluf Envoldsen ikke slige ord for ting og tingsdom har haft, og da straks tingsvidne efter taget, ej heller vil være dem bestendig, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og brev så noksom og nøjagtigt at være, at det må komme Søren Nielsen på Oluf Envoldsens vegne til hinder eller skade.

(268)

lørdag post lucie virginis 17/12 1569.

** velb Jørgen Høg til Klarupgård havde stævnet Poul Vinter i Gerup, Anders Poulsen sst og deres medbrødre ejermænd og tiltalte dem, for de skulle have udsvoret og udlagt velb fru Anne Spendsdatter til Torupgård ? en kirkevej igennem en hans tjener Knud Kors i samme by boende hans indsvorne toft, som til hans gård liggende er, og mente samme ejermænds udlæg ikke lovligt eller ret at være og fremlagde samme ejermandsbrev samt et tingsvidne af Hassing herredsting, hvori efterskrevne vidnede om en vej, som for 20 år siden var udlagt fruen (følgende blad ikke bevaret)

(0)

Viborg snapslandsting år 1581. Christen Ibsen er denne bogs ejer.

du menneske, som stander efter verdens rigdom og gods, betænk hvor lidet du skal være derhos. en liden stund førend du vidste af, da er du død og lagt i grav. dine arvinger kommer snarlig dit gods at tage, takker dig så lidet for din store umage, har du givet noget bort en ringe ting, kan de det fravende lægger de på stor vind. men findes der noget uretfærdigt gods i din kiste, de vil det for din skyld ikke miste, men de siger da han har skilt mig uret mit, det kaldes da deres, som før har været dit, end ingenting være dig så kær, at du forglemmer det som (vejet) er, men elske Gud har ham for alting kær, så giver han (det i) huset --- du har ----

(1)

** fru Mette Mortensdatter til Hjermeslevgård gav til kende, hvorledes hendes husbond velb Jens Tomasen og hun har solgt til velb Jesper Vognsen til Hæstrup noget ejendom kaldes store Milsted og lille Milsted, hvorefter hun nu skødede ham samme ejendom.

** velb Peder Munk til Estvadgård KM admiral havde stævnet velb Jens Tomasen og fru Mette til Hjermeslevgård for et tingsvidne efter 18 synsmænds hjemmel på markskel imellem Hjermeslevgårds og bys marker, og ikke bekræftes med sandemænds eller ridemænds brev. sammeledes har de vidnet og hjemlet efter en kontrakt, som salig Erik Eriksen med flere gode mænd skulle have udgivet på nogen trætte på Hjermeslev mark, og mente dem ikke at måtte hjemle om samme forligelse. derefter blev afsagt, så efterdi Erik Eriksen med flere deres brev ikke formelder nogen de åsteder, som de 18 synsmænd i deres vidne omhjemlet har, da kunne dommerne ikke kende samme synsvidne så noksom og nøjagtigt, at det må komme Peder Munk til hinder eller skade.

(3)

** velb Ide Munk til Kabel havde stævnet velb Christen Juel til Udstrup for en dom, han til Skodborg herreds ting har forhvervet på nogen ejendom, som skulle have været forte og fælled, og dog det for enemærke at være tildømt. ligeledes havde stævnet Christen Madsen i Hølgård herredsfoged i fornævnte herred for samme dom. dernæst blev fremlagt velb jomfru Anne Spends åbne brev, hvori hun bekender at kunne mindes 60 år, og da har det været fri fælled og forte af Trabjerggård, og hendes salig forældre drev der med deres fæ indtil Østergård. endvidere blev i rette lagt tingsvidner af Skodborg herreds ting MDLIIIJ og MDLXXIX samt et sandemandstov dateret MCDLJ og lovhævd MDXXXJ. derefter blev afsagt, så efterdi fornævnte herredsfoged har tildømt Christen Juel samme ejendom til Østergård, imedens hans gamle breve er ved magt, da vidste dommerne ikke nogen årsag fornævnte herredsfoged for samme sin dom at kunne fælde.

(6)

** Anne Jensdatter i Århus havde stævnet Niels Jensen i Javngyde for en dom, han forleden udgivet har og dermed skulle have udelukket hende af hendes fædrene gård i Farre, som hun efter hendes salig far og oldefar skulle være arveligt tilfaldet, og samfrænder har hende indlagt i samme gård. for de lodder, hun i andet gods skulle være tilfaldet. så mødte velb Mandrup Parsberg til Hagested og berettede, hvorledes samme gård i Farre var Anne Jensdatters mor Anne Jenses såvel også hendes afgangne husbond Jens Sejersen begge deres livstid af kong Frederik den 1. bebrevet, hvilket brev han fremlagde, dateret Gottorp 1505, hvori han har tilladt Jens Sejersen at må bruge og beholde kronens gård i Farre, som hans oldefar boede i og før ham haft har. dernæst blev i rette lagt salig kong Christians brev, dateret MCLJ, blandt andet lydende, at efterdi Anne Jensdatter i Århus har berettet for KM, at hun er gift af den gård i Farre og til Århus og hun frygtede, at hun skulle blive skilt ved samme gård, efterdi hun ikke den selv kunne besidde, da har KM tilladt at Anne Jensdatter må indsætte en mand eller to i samme gård. dernæst blev fremlagt Niels Jensens dom af Gern herreds ting MDLXXIX, i hvilken Niels Jensen ikke har vidst Anne Jensdatter nogen besiddelse i fornævnte gård, imedens hendes mor Anne Jenses lever, imod fornævnte kongelige brev at kunne tildømme. derefter blev afsagt, så efterdi fornævnte herredsfoged har Anne Jenses samme gårds besiddelse hendes livstid tildømt efter samme kongelige brevs indhold, da vidste domerne ikke ham derfor at kunne fælde, dog efterdi der ikke findes nogen dom udgivet til herredsting, om Anne Jensdatter burde nogen bondeskyld af samme gård at bekomme, da indsatte dommerne den sag til herredsting at komme.

(9)

** velb Peder Munk til Estvadgård havde stævnet velb Jens Tomasen til Hjermeslevgård og fru Mette Mortensdatter, for de skulle have ladet fordele hans tjenere Christen Nielsen i Hjermeslev og Peder Jensen for noget korn, og ikke for samme dele skulle have været lovligt advaret. derefter blev afsagt, så efterdi samme delebrev ikke medfører, noget varsel for samme dele at være givet, da fandt dommerne Christen Nielsen og Peder Jensen af denne dele kvit at være.

(10)

** velb Jens Tomasen til Hjermeslevgård havde stævnet velb Peder Munk til Estvadgård, for han har ladet rebe Hjermeslevgårds og Hjermeslev bys endels enge og kær, endog marken ikke formedelst sandemænd er omsvoret. derefter blev i rette lagt et tingsvidne af Jerslev herreds ting 22/12 sidst forleden samt to rebsbreve. derefter blev afsagt, så efterdi ikke bevises, samme mark formedelst sandemænd omsvoret at være, så rebsmændene kunne have vidst, hvor og på hvilke steder de deres reb skulle begynde, da kunne dommerne ikke kende deres rebning lovlig at være, og derfor fandt den magtesløs at være og ikke at komme fogden eller rebsmændene til hinder eller skade.

(13)

** velb Peder Munk til Estvadgård havde stævnet Christen Mikkelsen i Hjermeslev, Peder Andersen sst og deres medbrødre 24 mænd for et sognevidne, de vidnet har, hvorfor der ikke skulle være givet lovligt varsel. så mødte fru Mette til Hjermeslevgård og fremlagde samme vidne af Tolstrup kirkes sognestævne, hvori sognemændene vidnede, at Jens Tomasen og fru Mette har skikket sig som gode, fromme og ærlige adelsfolk. dernæst blev fremlagt et tingsvidne af Jerslev herreds ting og Peder Jespersens og hans medbrødres brev, at fru Mette ikke har ladet indhøste andet korn end det, som hun selv lod så. derefter blev afsagt, så efterdi samme sognevidne med adelsfolks brev, segl og kundskab bekræftes, da vidste dommerne dem ikke dommere over samme adelsfolks brev, segl og kundskab at må være.

(16)

** velb Peder Munk til Estvadgård høvedsmand til Stege havde stævnet Christen Mikkelsen i øster Hjermeslev med flere i Filholm, Mejlsted, Tømmerby og Vibsig for deres brev, de velb Jens Tomasen og fru Mette til Hjermeslevgård givet har, at de var i Hjermeslev kær den dag, som de 18 synsmænd var i samme kær over et syn til den ejendom, der blev vordet fra vester Brønderslev by og til Hjermeslevgård og by. desligeste havde han stævnet velb Jens Tomasen til Hjermeslevgård, fru Mette Mortensdatter og Jesper Vognsen med samme brev. så mødte fru Mette og Jesper Vognsen og fremlagde fornævnte 26 mænds brev, som findes med 21 segl forseglet. dernæst udlagde fru Mette de 21 mænds faldsmål, 3 markstykker for hver, hvilke Peder Munk optog.

(18)

** Anders Bertelsen i Hjortkær havde stævnet Eske Jensen i Kallesø med flere, for de ikke ville dele Peder Gregersen i Ballegård for en årfejde, han ikke ville gøre Henrik Nielsen for Peder Gregersens mor, han dræbte, endog han med sit brev og segl har lovet at gøre samme årfejde. derefter blev afsagt, så efterdi Anders Bertelsen ikke kan bevise, fornævnte mænd af fogden at være opkrævet høring over Peder Gregersen at skulle være, da fandt dommerne fornævnte mænd for denne tiltale kvit at være

** Peder Gregersen i Ballegård havde efter opsættelse stævnet Anders Bertelsen i Hjortkær, for han ham efter hans brev tiltalte på Henrik Nielsens vegne for en årfejde. så mødte Anders Bertelsen og fremlagde Peder Gregersens og Laurids Gregersens brev, hvori de bepligter dem med nogen af deres frænder at skulle møde til Ginding herreds ting og gøre Henrik Nielsen en tryg og nøjagtig årfejde for dem og deres køn. dertil svarede Peder Gregersen, at han ville gøre samme årfejde, dog kongens ret deri uforkrænket, og da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end Peder Gregersen bør sit brev at holde.

(19)

** velb fru Ide Munk til Kabelgård gjorde spørgsmål til Christen Madsen i Hølgård, om han havde undersagt hendes vidnesbyrd, hun lod berette i rette imod velb Christen Juel til Udstrup. da svarede Christen Madsen, at han ikke dømte fru Ides vidnesbyrd magtesløst.

** velb Jesper Vognsen til Hæstrup havde stævnet Jens Kjærulf i øster Kornum herredsfoged i Jerslev herred, for han undte høring over hans tjener Laurids i Mejlsted for noget hø, hans svin skulle have gjort skade på, endog han skulle have oppebåret sølv og penge. derefter blev afsagt, så efterdi Jesper Vognsen ingen udlæg gjorde men aleneste et tilbud, og Jens Kjærulf derfor ikke andet har vidst end unde høring over Laurids Jensen, da kunne dommerne ikke kende hans ulempe deri at være.

(20)

** velb Jens Tomasen til Hjermeslevgård havde stævnet velb Peder Munk til Estvadgård for nogen rigets breve, han skal have over Jens Tomasen og fru Mette. dommerne vidste dem ikke dommere at måtte være over rigens forfølgningsbreve, som rigets kansler udgivet har.

(21)

** velb Palle Juel til Strandet med opsættelse her af landstinget 19/11 sidst forleden havde stævnet Christen Madsen i Villerslev og deres medbrødre vidnesmænd sst, som er Vestervig klosters tjenere for efterskrevne vidne, de til Vestervig birketing vidnet har, at Christen Strangesen skulle have været berygtet at have ladet bruge pulsvod før sankt Hansdag. derimod fremlagde Palle Juel et tingsvidne af Hassing herreds ting, hvori efterskrevne vidnede, at de ikke havde seet, hørt eller fornemmet, at Christen Strangesen hans børn eller tjenestefolk har nogen tid været på limfjorden og har brugt enten puls eller pulsvod. derefter blev afsagt, så efterdi fornævnte vidnesbyrd ikke har navngivet nogen enkende nat eller dag, hvor Christen Strangesen sådant pulsvod skulle have brugt, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det må komme Christen Strangesen til hinder eller skade.

(25)

lørdag 28/1 1581.

** velb Anders Banner til Gesingholm med opsættelse her af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Peder Christensen i Binderup herredsfoged i Gislum herred for et synsvidne, han til Gislum herreds ting sted og undt har, som skulle være Anders Banners ejendom på Rørbæk mark angældende,

endog Anders Banner ikke for samme syn og vidne skulle have fanget lovligt varsel. sagen blev opsat en måned.

(26)

** mester Casper Mule domprovst i Ribe havde stævnet velb Christen Skeel til Fussingø for et tingsvidne, han til Skodborg herreds ting har ladet forhverve om nogen afgift, som skulle være givet af den gård Lissumkær, som Jens Nielsen nu iboer, til Bølling, med vogn. ægt gæsteri skovsvin. som mester Casper Mule mente ikke at skulle gives af fornævnte gård med rette. på begæring blev sagen opsat til i dag 6 uger.

(28)

** velb Bjørn Kås til Stårupgård med opsættelse her af landstinget noget stakket før jul sidst forleden havde stævnet velb fru Maren Knob til Lynderupgård for et granskningsbrev, hun på Strandmølle skulle have forhvervet, som skulle være udflyttet i Ulbjerg mark, og Bjørn Kås skulle være lodsejer til samme mark og ikke for samme granskningsbrev skulle have fået lovligt varsel. så blev i rette lagt Jørgen Harbou til Hulris, Hans Lauridsen i Tollestrup og Børial Christensen i Ålestrup deres åbne brev dateret 6/7 1680 med granskning af mølledammen med stævning og bagflod. derefter blev afsagt, så efterdi der har en herremand med været samme brev at forsegle, vidste dommerne dem ikke dommer over det at må være.

(30)

** Espen Andersen i Vestrup havde stævnet Peder Christensen i Binderup herredsfoged i Gislum herred for en dom, han til Gislum herreds ting på ham dømt har, at han skulle have været bekendt at udgive en uretfærdig tiende og derfor at have forbrudt sin gård. på begæring blev sagen opsat til i dag 6 uger.

(31)

** velb Lucas Krabbe til Brusgård havde stævnet Jens Nielsen i Søby herredsfoged i Sønderhald herred for en æskning, han har tilstedt og givet Niels Christensen i Alling på velb Erik Lykkes vegne til Skovgård over Lucas Krabbe for et brev, han skulle have givet Erik Lykke, at han ikke skulle holde samme brev. sagen blev opsat til i dag 14 dage.

(33)

** velb Bjørn Kås til Stårupgård havde stævnet Niels Bertelsen i Dragsgård, for han har siddet i dommersted og nævnt høring over hans tjener Christen Skriver i Lyngby, og ikke han for samme dele har fanget lovligt varsel. derefter blev afsagt, at dersom Anders Knudsen har noget delebrev på Christen Skriver, da bør det ikke at komme Christen Skriver til hinder eller skade.

** Jens Andersen i Nissum havde stævnet Jesper Pedersen i ---- Jens Olufsen i Grønkær, Jesper Pedersen i Krog, Anne Andersdatter sst og Kirsten Gregersdatter i Tørring. (ufuldendt)

(34)

** Jens Andersen i Nissum var i rette med Jens Andersen i Krog om nogen vidnesbyrd, som havde vidnet om hvor meget medgift, Jens Andersen i Nissum med sin hustru Anne Andersdatter af Jens Andersen i Krog skulle have bekommet. da indgav de samme deres trætte på efterskrevne dannemænd om samme deres arvetrætte imellem sige og dømme på Fabjerg kirkegård førstkommende 14 dage.

(35)

lørdag 11/2 1581.

** velb Lucas Krabbe til Brusgård med opsættelse her af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jens Nielsen i Søby herredsfoged i Sønderhald herred for en æskning, han har tilstedt og givet Niels Christensen i Alling på velb Erik Lykkes vegne til Skovgård over Lucas Krabbe for et brev han skulle have givet Erik Lykke, at han ikke skulle have holdt samme brev angående et mageskifte imellem dem. da efter mange ord dem imellem var, bevilgede Erik Lykke denne æskning, nu udgivet er, at skal være og blive som den uudgivet var og ikke komme Lucas Kås til hinder eller skade.

(36)

** velb Hannibal Gyldenstjerne til Restrup havde stævnet velb Niels Jonsen til Torstedlund høvedsmand på Hald, for han ville lade kræve malt i det sted Hannibal Gyldenstjerne skulle yde 4 pund byg bygtiende af kronens part af korntienden af Hornum sogn. så mødte Niels Jonsen og berettede, at han havde fået befaling at udkræve malt for byg. derefter blev afsagt, så efterdi denne sag ikke til herredsting er ordelt, da fandt dommerne den der at komme og da gåes derom, så meget som lov og ret kan findes.

(37)

** Tomas Kedelsmed borger i Kolding havde stævnet Mads Markvardsen borger sst, for han har ladet ham fordele for nogen penge, han af ham på noget ejendom skulle have oppebåret, som han ham solgt har, og mente sig ulovligt delt at være. så mødte Mads Markvardsen og berettede, at Tomas Kedelsmed ikke kunne hjemle ham samme ejendom og derfor havde ladet ham fordele for samme penge, som var 34 daler. efter flere ord dem imellem var, blev det så forhandlet, at Tomas Kedelsmed og Mads Markvardsen afstod deres køb, og Tomas Kedelsmed lovede at skulle betale Mads Markvardsen 34 daler på sankt Hansdag.

(38)

** Espen Andersen i Vestrup havde stævnet Peder Christensen i Binderup herredsfoged i Gislum herred for en dom, han over ham til Gislum herreds ting dømt har, at han skulle have forbrudt hans gård, for han ikke skulle have tiendet retfærdigt. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Grøn, som samme dom forhvervet har, ikke er til stede, opsatte dommerne samme sag til i dag 14 dage.

** Peder Jude ? foged på Clausholm havde stævnet Anders Mortensen i Virring, for han har ladet Anders Nielsen i Fristrup fordele for 5 skipper rug. derefter blev afsagt, så efterdi Anders Mortensen bekender sig udlæg for samme gæld at have fået, da bør Anders Nielsen for samme dele kvit at være.

(39)

lørdag 9/3 1581.

** Erik Nielsen i Valsted havde stævnet Hans Lauridsen i Testrup, for han har ladet ham fordele for et pund rug kirketiende, som han skulle have tilbage stået med år MDLXVIJ, endog samme korn skulle være ydet. så berettede Hans Lauridsen, at Erik Nielsen er indskrevet i hans register for samme restants, hvortil Erik Nielsen svarede, at dersom Hans Lauridsen ville holde ved sin ed, at han tilbagestår med samme pund rug, da ville han det betale, og da gjorde Hans Lauridsen sin højeste ed, hvorefter blev afsagt, at dommerne derfor ikke vidste Erik Nielsen af samme dele at kvitdømme, førend han retter for sig.

(40)

** Samsing Nielsen borger i Viborg havde stævnet Niels Trane byfoged sst, for han til Viborg byting har forbudt ham inden tinge at sysle og har sagt, han skulle være KM fredløse mand, og sådant hans forbud til landstinget er undersagt, efterdi han ikke inden tinge kunne bevise, som han skulle have påskudt, mener derfor sådan hans sagden og forbud ikke ret og sandingen at være (dom ikke indført)

(41)

** (fortsat fra ikke bevaret blad) så mødte Jens Grøn og fremlagde samme dom her af landstinget MDLXXIIIJ, hvori besluttes, at efterdi Hartvig Skram blev af Gud hedenkaldt, førend fru Johanne Skram døde, så den arv efter fru Johanne så vel er Otte Skram som Hartvig Skrams børn arveligt tilkommen, og han ikke sådanne forleningsbrev har forseglet, da har dommerne ikke kendt, at samme forleningsbrev burde at komme Otte Skram til nogen hindring på den arvepart, ham arveligt er tilfaldet efter fru Johanne, dog Jens Grøn sin livstid at nyde den arvedel, Hartvig Skrams arvinger kunne tilkomme, efterdi Hartvig Skram samme forleningsbrev forseglet har. derhos berettede Jens Grøn, at han i lige måde bebrevede hans salig hustru fornævnte fru Johanne, om han hende havde overleveret sit arvegods, og mente fornævnte Jacob Skram og Anders Skram ikke kunne tale imod det brev, som deres salig far under sig forsegling havde samtykket. derefter blev afsagt. (følgende blad er ikke bevaret)

(42)

lørdag 8/4 1581.

** velb Mourids Podebusk til Kørup høvedsmand på Tranekær havde stævnet Søren Jensen og Hans Jensen i Ferup for rigens forfølgningsbrev over dem skulle være forhvervet, så og rømningsbrev, at de skulle rømme som andre fredløse mænd, om de ikke bødede inden 6 uger, for de har siddet overhørig og ikke ægt ville gøre. så mødte Peder Jensen på sine brødre Søren Jensen og Hans Jensens vegne og fremlagde KM forordnede råd deres dom år 1579. derefter blev afsagt, så efterdi KM forordnede råd har indsat samme sag med Søren Jensen og Hans Jensen for KM, da vidste dommerne dem ikke nu dommere over dem at måtte være.

(45)

** velb Laurids Skram til Hastrup havde stævnet Eske Knudsen i ---- for han har ladet fordele hans tjener Bonde Jørgensen i ---- for en fjerding smør, han skulle have været velb Niels Pedersen til Stubdrup pligtig. så mødte Eske Knudsen og berettede, at Niels Pedersen skulle tredje part tilhøre af samme gård, Bonde Jørgensen påboer, og Bonde Jørgensen tilforn har fæstet samme part af Niels Pedersen. derefter blev afsagt, så efterdi der trættes om Niels Peder1/2sen burde ydermere herlighed årligt af samme gård at bekomme eller ej, og ikke nogen dom derom er udgået, fandt dommerne den sag til herredsting at komme.

(46)

** velb Jacob Skram til Fruergård og Anders Skram til Dejbjerglund havde stævnet velb Jens Grøn til Ulsund for en dom, han her til landstinget har forhvervet, og ikke de til den skulle være stævnet, alligevel de dermed skulle være frasagt det arvegods, de efter deres farsøster salig fru Johanne Skram skulle været tilfaldet, og mente samme (følgende blad er ikke bevaret)

(47)

** velb Jacob Skram til Fruergård og Anders Skram til Dejbjerglund havde stævnet velb Jens Grøn til Ulsund for nogen jordebøger efter salig Bertel Juel, så og for hvis ejendomsbreve, han har på det gods, dem efter deres farsøster salig fru Johanne Skram skulle tilhøre og mente, at brevene burde dem at følge. så mødte Jens Grøn og berettede sig ingen jordebøger på samme gods at have, men skiftebrev på godset at have. derefter blev afsagt, at dommerne ikke vidste andet derom at sige, end så længe Jens Grøn samme gods nyder og beholder, da bør hovedbrevene ham at følge, dog han pligtig at være at give Jacob Skram og Anders Skram en kopi af samme breve.

(49)

** mester Casper Mule domprovst i Viborg domkirke havde stævnet Christen Bartskærs halvbror Morten Bartskær i Nykøbing for et magtebrev og myndighed, som Morten Bartskær har givet Christen Bartskær at må skøde og sælge den part i et hus i Ribe i Gråbrødregade, som Søren Sørensen Krog skulle være arveligt tilfaldet på sine egne og sine søskendes vegne, hvilken ejendom Christen Bartskær har solgt Casper Mule, og nu kommer Søren Sørensen og tiltaler Casper Mule for sin anpart af samme ejendom, som Christen Bartskær har solgt ham, og har forhvervet et brev af sin bror Morten Bartskær lydende, at han aldrig har udgivet myndighed i den sag. så mødte Søren Klog og berettede, at arven i Ribe er faldet og der gjorde sit skudsmål ind for borgmestre og råd, hvorfor dommerne indsatte samme sag for borgmester og råd i Ribe at komme.

(50)

** Mourids Podebusk til Kørup havde stævnet Søren Iversen i Darum og Anders Sørensen i Isted for rigens forfølgning over dem skulle være forhvervet, så og rømningsbreve, at de skulle rømme som andre fredløse mænd, om de ikke bødede inden 6 uger, for de har siddet overhørig og ikke ægt ville gøre. så blev fremlagt velb Mogens Kås høvedsmand på Haderslevhus hans brev, at Anders Sørensen skal nyde og beholde den afsked, som KM og de herrer af land Holsten har aftalt, at ingen af kongedømmerne skal blive forfulgt eller fordelt for nogen sager af de Holstener, og ingen af de Holstener skal blive forfulgt af KM befalingsmand, førend de bliver lovligt forfulgt til deres værneting. derefter blev afsagt, så efterdi Søren Iversen og Anders Sørensen ikke er mødt, og nu

fremlægges rigets rømningsbreve over dem, her i riget forhvervet, at de skulle fuldgøre for dem inden 6 uger eller rømme som andre fredløse mænd, og samme 6 uger lang tid siden forleden er, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end de bør at fare som andre fredløse mænd. (forseglet tingsvidne)

(53)

** Kirsten Rasmusdatter Bartskærs gør vitterligt, at efterdi hendes salig husbonds gæld, som ham er tilkommet efter hans salig far Johan Veikersen, står tilbage, da har hun årsag
---- høvedsmand på Malmø slot, at han vil være hende behjælpelig samme hendes retfærdige gæld at måtte bekomme efter hendes håndskrifters lydelse, hvilket han har lovet at ville gøre.

** hr Envold Christensen præst til Borbjerg og Ryde havde stævnet Jens Christensen i Vejrum for et vidne, han har ladet stævne til landstinget, angående 10 daler for noget smør, som Jens Christensen har (følgende blad er ikke bevaret)

(54)

** hr Niels Jensen i Tisted havde stævnet Jens Olufsen i Bølle, Niels Børialsen i Ålestrup og deres medbrødre for et brev om en bekendelse en kvinde Anne Andersdatter, om ham skulle have haft, hende at skal have beligget, skønt Anne Andersdatter tilforn skulle have udlagt en anden karl hende at have beligget og hendes barnefar at være, og den karl skulle have ladet sig med hende forlige, så dannemænd har dem forenet, hvor meget samme karl hende skulle give. derefter blev afsagt, så efterdi mændene, som samme brev skulle have udgivet, findes med samme brev stævnet, og det ikke frembæres, da fandt dommerne samme brev unøjagtigt og ikke at komme hr Niels på hans ære og lempe til nogen forhindring, før sagen hid igen stævnes, og samme brev her i rette lægges.

(55)

** hr Niels Jensen i Tisted havde stævnet Hans Skriver i Testrup, Christen Smed i Fjelsø og deres medfølgere, for de har draget i hr Nielses gård en søndag, før prædiken og gudstjeneste skete i kirken og bortført en ulovlig forvunden kvinde Anne Andersdatter og ført hende fra et sted og til et andet, og der nu siges, at hun skal have haft nogen andre ord, end som hun først skulle have haft i dannemænds nærværelse, da hun har udlagt hendes barnefar. derefter blev afsagt, efterdi denne sag ikke til herredsting er ordelt, fandt dommerne den der at komme.

(56)

** Anders Mikkelsen i Morum havde stævnet Peder Christensen i Binderup herredsfoged i Gislum herred for en dom, som han dømt har og tilfundet ham at skulle bøde for stenslag, endog han gjorde nødværge. derefter blev afsagt, så efterdi samme dom ikke er endelig, bør den at være og blive som den udømt var, og sagen til herredsting at komme.

** Jesper Munk i Astrup havde stævnet Just Tomasen foged på Kiø, for han har ladet ham fordele for 3 daler, som han skulle have fortæret i Ålborg, da han lå der og tøvede efter vind at skulle have været i Norge, og efter skibet var aftakket og indlagt i havnen, skulle han være hjemdraget og ikke siden tilsagt at bortvandre. derefter blev afsagt, så efterdi der trættes, om Jesper Munk er pligtig

samme penge at betale eller ej, og ikke de med nogen dom derom er adskilt, og han dog er fordelt blevet, da fandt dommerne ham af den dele kvit at være, og sagen til herredsting at komme.

(57)

** Jacob Jensen Holm kannik og skolemester i Viborg havde stævnet nogle samme skoles tjenere Jens Olufsen i Nittrup, Villads Sørensen, Jens Sørensen sst så og Peder Madsen i Balling og beskyldte dem for ulydighed, for de ikke har villet age noget havre for ham hid til byen, eftersom de var derom tilsagt. sammeledes havde stævnet Niels Pedersen i Vejby herredsfoged i Rødding herred, for han samme tjenere for slig ægt har kvitdømt, at efterdi det ikke blev bevist for ham, at fornævnte tjenere, som på kapitelsgodset boer, nogen tid at have gjort nogen ægter. så fremlagde mester Jacob hr Rimbolt Frises, mester Niels Sørensen Juels, mester Hans Pedersens kannikker i Viborg deres åbne beseglede brev, hvori de bekender, at den stund de var skolemestre i Viborg, da har de tjenere, som på skoleprebende ligger i Salling, gjort ægt og arbejde som andre kirkens og gode mænds tjenere. derefter blev afsagt, at eftersom de indstævnede ligger og tjener til fornævnte skoleprebende, som mester Jacob Holm i værge har, og har kapitelsgårde og residens her i Viborg at holde ved hævd og magt, da bør fornævnte tjenere at være ham hørig og lydig med ægt og arbejde, og ikke fornævnte herredstingsdom at komme mester Jacob eller kapitlet til forhindring.

(59)

lørdag 22/4 1581.

** Peder Skriver hospitalsforstander i Ålborg havde hidkaldt sandemænd af Gislum herred om hærværk at skulle sværge over Christen Elbæk i Ingstrup, for den gård, han besidder, men han er udvist og fordelt for skyld og landgilde og forelagt udviselse og delebrev, og dernæst påkaldte sine synsmænd. da var der ikke uden 5 til stede, og derfor vidste dommerne ikke nu at stede fylding på sandemænd, men dem for den opkrævelse kvit at være.

(60)

** velb fru Margrete Bild og Eske Brock til Estrup havde stævnet Niels Rodskov birkefoged til Overgård birketing for en sag, han imellem velb Jørgen Lykke til Overgård og dem i 6 uger har opsat, endog han her til landstinget var tilfundet dem endelig at skulle imellem dømme. så mødte Niels Rodskov og gav til kende, samme sag en stor sag at være og derfor opsat den. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Rodskov 6 uger samme sag i er beroet at have opsat og sig tiltaget at ville da pådømme, da kunne dommerne ikke kende hans ulempe deri at være.

** velb Niels Jonsen til Torstedlund høvedsmand på Hald havde stævnet Niels Lassen i Hinge for et ejermænds brev, han for gode mænd på Hinge mark frembåret har, at ejermænd efter et synsvidne skulle have udlagt en åbyggestavn til den gård, han iboer, og ikke der skulle være udsvoret åbyggestavn til de andre gårde i byen og mente derfor, det ejerbrev og synsvidne ikke lovligt at være. så mødte Mogens Brorsen i Hallendrup og Niels Lassen i Hinge og fremlagde et tingsvidne af Galten herreds ting MDXXXIIIJ, hvori 12 ejermænd kundgjorde, at de havde udlagt Niels Jensen efterskrevne gårdsted. dernæst fremlagde de tingsvidner af Galten herreds ting MDLXV og MDXXXIIIJ, hvori 18 synsmænd hjemlede, at de var opkrævet at forfare, hvad brøst Niels Jensen har på sit gårdsted og andetsteds, og da havde fundet, som efterfølger. derefter blev afsagt, så efterdi fornævnte ejerbrev aleneste formelder Niels Jensens åbyggestavn og gårdsted at være udlagt, og

ikke bevises med nogen ejerbreve, de andre gårdsteder og åbyggestavn efter loven at være udsvoret, da vidste dommerne ikke de to breve så noksom og lovlige at være, at de må komme Niels Jonsen til hinder eller skade.

(63)

** Villum Nielsen i Hulris og Søren Olufsen i Fristrup vidnede, at de i dag 14 dage gjorde Peder Jensen varsel for samme æskning. så æskede Poul Vognsen i lige måde ----.

(64)

** Jens Christensen i ---- på sine egne og sine medarvingers vegne med opsættelse her af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Peder Nielsen i Fiskbæk, Jens Christensen i Vind og Mourids Christensen i Herborg for et vidne, de til Bølling herreds ting med Laurids Ibsen i Vind og hans medbrødre vidnet har om nogen skattens udgifter, som Peder Nielsen i Vind kirkensgård skulle have ydet af Egeris, og ikke det at være vidnet i Peder Nielsens eller Jens Nielsens livstid, som da havde Egeris i værge og brug for sit eget gods. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidne findes efter døde folk at være vidnet og ikke medfører, når Peder Skriver skulle have oppebåret sådan skat, og ikke det med jordebøger eller register bekræftes, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom og nøjagtigt at være, at det må komme Jens Christensen til hinder eller skade.

(65)

** hr Niels Nielsen i Skelund havde stævnet Peder Black i Stenstrup, som den dag stod i dommersted på Hindsted herreds ting, for et vidne, han samme dag imod lovligt skudsmål stedt har, og mente ham dermed uret at have gjort. på begæring blev samme sag opsat til i dag 6 uger, og samme vidne imidlertid ikke at komme hr Niels til hinder eller skade.

(66)

** Jørgen Envoldsen i Jensgård havde stævnet Niels Sørensen i Hornumkær for en dom, han her til landstinget imod ham på et restancebrev forhvervet har, endog han ikke var stævnet til sådan dom. derefter blev afsagt, så efterdi det ikke bevises med påskrift på stævningen, hvem der skulle have stævnet Jørgen Envoldsen, og samme dom ikke er endelig, da fandt dommerne den ikke at komme Jørgen Envoldsen til hinder eller skade.

(67)

** Jørgen Envoldsen i Jensgård havde stævnet Rasmus Ludvigsen i Vrigsted og hans medbrødre for et vidne, de har vidnet, at han skulle have befalet Niels Sørensen i Hornumkær at yde Rasmus Mogensen i Rårup noget korn, endog han det benægter og det ikke på fersk gerning at have vidnet. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidne ikke findes på fersk fod at være vidnet, da bør det ikke at komme Jørgen Envoldsen til hinder eller skade.

(68)

** Jep Jensen i Skivum havde stævnet Niels Mikkelsen i Års, Espen Sørensen i Gundestrup for et vidne, de på ham vidnet har, at han ved Års herreds ting skulle have slået Troels Skomager i Volstrup (uafsluttet)

lørdag 6/5 1581.

** Jørgen Skram til Tjele høvedsmand på Dronningborg havde stævner Anders Andersen i Bjerring herredsfoged i Middelsom herred for en dom, han til samme ting dømt har, da Niels Espensen i Stevnstrup havde Rasmus Andersen i Helstrup og Christen Nielsen sst på Jørgen Skrams vegne lovligt forfulgt til 6 høringer for løfte og sigelse, de for tingsdom har lovet, at de skulle være i Jørgen Skrams minde, og Anders Andersen ikke har villet stede høring over dem. sagen blev opsat en måned.

(69)

** Lauge Sørensen i Vandet havde stævnet Johanne Jensdatter og Anders Jensen sst for et vidne, de vidnet har på hans hustru Gertrud Poulsdatter, at hun skulle have været til Niels Nonboes i hans kohus og taget noget derinde. ligeledes havde han stævnet efterskrevne vidner samt Jesper Olufsen i Elsborg, som den tid sad i dommersted på Lysgård herreds ting for deres sandhed at vidne, om de ikke hørte Johanne Jensdatter i Vandet vidne, at hun ikke så at Gertrud Poulsdatter tage andet end hendes træsko. sagen blev opsat en måned.

(70)

** Jep Bre i Enslev havde stævnet Peder Pedersen i Bækgård og Niels Nielsen i Lyngå for et vidne, de har vidnet, at de skal have seet to karle i Bækgårds skov kørende af samme skov med to læs ved og ikke da skal have navngivet samme karle. sammeledes havde stævnet Andi Jensen i Haldum og hans medbrødre ransmænd, for de har svoret Poul Rasmussen i Knudstrup og Hans Rasmussen sst ran over og fremlagde et tingsvidne af Sabro herreds ting dette år torsdag næst for domini lætare angående skovhugst i Bækgårds skov. derefter blev afsagt, så efterdi fornævnte vidne ikke medfører, hvem der afførte samme ved, og ransnævningene i deres ed ikke navngivet, hvem de oversvor, da fandt dommerne samme vidne og nævningsed magtesløs og ikke at komme Poul Rasmussen og Hans Rasmussen til hinder eller skade.

(72)

** Peder Andersen i Alstrup havde stævnet Eske Jensen i Falshede og hans medbrødre for et vidne, de om noget byfællig og nogen får vidnet har, og ligeledes stævnet Knud Jensen i Ausum, som samme vidne forhvervet har. derefter blev afsagt, så efterdi samme foged er afskilt, og han fra sig til hans husbond har overdraget samme vidne, og Jørgen Munk til Volstrup har samme vidne i sin værge, da vidste dommerne ikke derom at dømme, førend Jørgen Munk med samme vidne lovligt stævnes.

(73)

** Jens Nielsen i Stubdrup mølle havde stævnet Søren Pedersen i Tindbæk ? mølle for en dom, han til landstinget har forhvervet. derefter blev afsagt, så og efterdi samme dom ikke er endelig, fandt dommerne den som den udømt var og ikke komme Jens Nielsen til nogen forhindring.

(74)

** velb Jørgen Skram til Tjele høvedsmand på Dronningborg havde stævnet Mads Pedersen i Tammestrup, Oluf Keldsen i Ladegård og deres medbrødre domsmænd over Keld Sørensen i Flos for en dom, de nu stakket siden forleden til Essenbæk birketing over Keld Sørensen dømt har og dømt ham til en ild for kætteri, han skulle have brugt med hans farbrordatter Marine Rasmusdatter i Kastrup, hvilken dom Jørgen Skram stiller i tvivl at være så retfærdigt dømt, at den bør ved magt at blive. så blev i rette lagt samme dom, at efterdi nævninge, som både har skæret og undskyldt Marine Rasmusdatter og Keld Sørensen, deres ed af landsdommerne er magtesløs dømt, af den årsag de ikke lovligt er svoret, desligeste da Marine Rasmusdatters bror og slægt har segnet og set og hende for samme kætterisag udløst, da vidste domsmændene ikke andet derom at sige, end Keld Sørensen er skyldig i samme kætteri, og bør derfor hans krop til en ild at komme. derefter blev afsagt, så efterdi ingen i dag sigter fornævnte dom for nogen uretfærdig dom at skal være, vidste dommerne ikke imod den at sige, før nogen den beskylder for uretfærdigt dømt at skulle være.

(75)

** velb Christoffer Lykke til Buderupholm havde stævnet Søren Pedersen i Viderup, for han for ulovlig kast med gods er delt blevet og ikke har rettet for sig og mente derfor, han burde at formeldes på hans hals, som han var taget ved tyveriet. sagen blev opsat til i dag 14 dage.

(76)

** Niels Andersen i Endrup på sine egne og hustrus vegne havde stævnet Niels Christensen i Sall, Terkild Mikkelsen, Anders Nielsen, Niels Lassen, Søren Jensen, Niels Andersen og Rasmus Sørensen sst, for de har ladet ham og hans hustru fordele for nogen gæld, endog de intet skulle være dem pligtig. så mødte Anders Nielsen og sagde dem endnu intet delebrev at have fået. derefter blev afsagt, at dommerne ikke vidste Niels Andersen eller hans hustru i samme dele at dømme, førend delebrevet hjemkommer, og sagen da på ny lovligt stævnes.

** Niels Pedersen Brøndum havde stævnet Christen Ibsen tjenende Gunde Skriver borgmester i Viborg, for han har ladet ham vold oversværge til Viborg byting på en ved navn Henrik Arduffi hans vegne. sagen blev opsat til i dag måned.

(77)

** Christen Sejersen ? borger i Viborg havde stævnet Rasmus Jensen skomager borger sst for en dom, han over ham til landstinget har forhvervet og kommet af den dele, Christen Sejersen havde ham i på hans brorbørns vegne. derefter blev afsagt, så og efterdi samme dom ikke lyder længere, indtil sagen stævnes på ny, og det nu sket er, da bør den dom ikke at komme Christen Sejersen hinder eller skade.

(78)

** Jens Christensen borger i Århus ? med opsættelse her af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Søren Ibsen i Grindsted, for han har stævnet ham til landstinget med en ulovlig stævning. derefter blev afsagt, da efterdi Søren Ibsen har stævnet Jens Christensen med en stævning, som ikke hos

landsdommere eller landstingshører er forhvervet, da fandt dommerne, Søren Ibsen igen at give Jens Christensen hvis bevislig kost og tæring, han for samme stævning gjort har.

lørdag 20/5 1581.

** velb Mourids Podebusk til Kørup høvedsmand på Tranekær havde stævnet Hans Pedersen i Gammelby, for han har ladet Grumme Pedersen i Søby fordele, endog Grumme Pedersen ikke skal have fanget uden 3 markstykker til hver daler, og da han ingen leje af samme penge ville fordre, da ville han give ham 4 markstykker for hver daler. derefter blev afsagt, at såsom sådanne penge tilbydes med 4 markstykker for hver 3 mark, om lejen måtte afstås, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end da bør han for samme dele kvit at være.

(79)

** velb Mourids Podebusk til Kørup med opsættelse her af landstinget havde stævnet Anders Tomasen i Grundbæk, som var foged på Estrupgård, for et pasbord, han svigeligt skal have sig tilsveget. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Bendsen fremlægger dom her af landstinget til snapsting sidst forleden, som formelder Anders Tomasen samme pasbord svigeligt og falskeligt at have bekommet, og burde derfor en falskner at være, indtil han stævnes på ny, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end Anders Tomasen samme pasbord svigeligt har bekommet og derfor at stå til rette, medens samme landstingsdom er ustævnet.

(81)

** velb Mourids Podebusk til Kørup havde stævnet Niels Pedersen, Gøde Jepsen , Jens Jepsen med flere for et vidne, de vidnet har angående pløjning, som skal være pløjet i Vejen mark i den jord, som Mourids Podebusk og fru Kirsten omtrætter. derefter blev afsagt, så efterdi samme trætte tilforn har været optaget, til sandemænd kom på åstederne, da opsatte dommerne disse sager med vidner og klager, til forordnede sandemænd på åstederne kommer.

(83)

** velb Iver Grøn til Hvidbjerggård havde stævnet Peder Christensen i Skedshale, for han har ladet nogle hans tjenere fordele ved navn Jens Nielsen i Skedshale, Tord Sørensen sst, Anders Nielsen sst og Birgitte Nielsdatter sst med flere, for de skulle have brugt over Skedshale mark med tørvegrøft og lyngslet til ildebrand. så mødte Espen Sørensen i Hviding herredsfoged i Sønderlyng herred og Jep Bre i Enslev, som gjorde Jørgen Skrams skudsmål ham at være afrejst ad Fyn der retterting med andre gode mænd at skulle sidde. da efter fornævnte skudsmål opsatte dommerne sagen til i dag måned.

(85)

** velb Iver Grøn til Hvidbjerggård havde stævnet Peder Andersen i Torup, Niels Børialsen i Ålestrup, Peder Børialsen i Spanggård, Niels Beck i Troelstrup, Christen Lauridsen sst, Niels Pedersen sst, Peder Sørensen i Ugelris, Mikkel Sørensen sst for deres sandhed at sige, om det ikke er dem fuld rigtig, at hans foged stod på Rinds herreds ting med Iver Grøns fuldmagt og bød sig i rette mod Peder Christensen i Skedshale, om han ikke burde bevise, hvor meget Iver Grøns tjenere havde brugt i Skedshale mark. så mødte nogle af fornævnte mænd og gjorde deres skudsmål hjem

til deres herredsting der deres sandhed at ville sige, og da hjemsatte dommerne samme sag til deres herredsting at komme.

(86)

** velb Otte Banner til Asdal havde stævnet Christen Børialsen i Guldager, for han først i Simested kirke i forsamling og siden til herredsting har gjort nogen klage over hans tjener Tomas Mogensens hustru Anne Eriksdatter i Simested, at hun skulle have tilsagt hans hustru Margrete Pedersdatter, at hun skulle fange en evig skade, og siden havde hans hustru været ilde tilpas, og fremlagde et klagevidne af Rinds herreds ting midfaste mandag dette år, at da hans hustru kom til kirken, lå Maren Mogenses i hendes stol, som hun plejede at gøre, så gik hans hustru og lagde sig yderst i samme stol, så tog Anne Eriksdatter Maren Mogenses over i stol til sig, og da skulle Anne Eriksdatter have sagt de ord til hans hustru. derefter blev i rette lagt Anne Stygge Jørgen Høgs til Klarup, Mette Knudsdatter Anders Bliks til Nørbeg, Else Munk Jørgen Harbous til Hulris, Else Munk Henrik Krags til Trinderup med flere deres vidne, at de har kendt velb fru Kirsten Tomasdatter Høg, som boede i Skavngård ? hendes datter Tomas Mogensens hustru i Simested Anne Eriksdatter af hendes barndom, og da har hun skikket sig ærligt og vel, og siden Iver Grøn og fru Birgitte Munk giftede hende fra dem og gav hende salig Mogens Grøns søn i Simested Tomas Mogensen, da har hun i alle måder skikket sig ærligt og vel. derefter blev afsagt, så efterdi bevises med en adelspersons og andres vidnesbyrd, at Anne Eriksdatter ikke slige ord til Christen Børialsens hustru at have sagt, og Christen Børialsen dog har klaget, da har han dermed gjort uret og bør derfor at stå til rette, og samme klage ikke at komme Anne Eriksdatter på hæder, ære eller lempe til hinder eller skade.

(91)

** Jep Nielsen i Fjelsø med flere af Rinds herred havde stævnet Søren Skriver i Lindum herredsskriver i Nørlyng herred, for han har ladet dem fordele for gammel bagstand af skovsvin, som på 6. eller 7.år siden skulle være ydet. derefter blev afsagt, så eftersom samme restants register til tinge er læst og påskrevet, og herredsfogden har tildømt dem at skulle yde samme svin, som ikke nøjagtigt kunne bevises dem at have ydet, og fornævnte bønder derefter er blevet delt, da kunne dommerne ikke have årsag imod fornævnte dom eller dele at sige, førend nøjagtigt bevises kan, fornævnte bønder samme svin at have ydet.

(92)

** Niels Christensen i Bølle havde stævnet Søren Black i Odder herredsfoged i Hads herred for en dom han nogen tid siden forleden med sin egen hustrus far Christen Nielsen i Møldrup udgivet har og ham nogen ejendom tildømt, som ---- i Døstrup skulle have solgt Christen Nielsen. derefter blev afsagt, så efterdi herredsfoged Søren Black er en medarving på hans hustrus vegne til samme gods, og han dog selv i sagen har dømt, da fandt dommerne det ulovligt at være gjort, og hans dom derfor ingen magt at have, og en uvildig dommer sætte og dem Christen Nielsen og Niels Christensen om samme gods imellem at dømme og adskille.

(93)

** Melchior Børialsen i Klotrup havde stævnet Jørgen Lauridsen i Skals, Niels Espensen i Ørris og deres medbrødre samfrænder for noget gods, de ham og hans medarvinger skal have imellem

skiftet, da dem den 4.part deri skulle tilhøre, og ikke skulle være sket skel og fyldest efter salig Børial Jensen, og da har de været forsamlet på Simested kirkegård og delt samme gods imellem Jens Børialsen i Glerup, Melchior Børialsen i Klotrup, Jens Nielsen i Torup og Jørgen Jensen i Bjerregrav på deres hustruers vegne, Christen Børialsen i Bigum på sin hustrus vegne, Apelone Børialsdatter i Gundestrupgård og Jep Pedersen i Elkær på sin hustrus vegne. derefter blev afsagt, så efterdi Melchior Børialsen ikke kan gøre bevisligt sig i samme skifte brøstholden at være, eller ikke skel og fyldest i samme gods at være sket, da kunne dommerne ikke have årsag imod samfrænders sigelse at dømme, men ved magt at være.

(94)

** Maren Madsdatter, som boede i Trabjerg havde stævnet velb Jørgen Munk til Volstrup for en kontrakt dem imellem ganget er, for hendes husbond Anders Jensen Jørgen Munks dreng Mikkel Skrædder ihjelslog, og Jørgen Munk da at have udlovet en sum penge 60 daler foruden 12 alen godt engelsk og 10 daler, som hun skulle have for hende salig husbonds død. derefter blev afsagt, så efterdi Maren Madsdatter fremlægger fornævnte kontrakt, hvor meget Jørgen Munk hende for samme drab lovet har og hun ham årfejde at have lovet, og efterdi Jørgen Munk nu bekender sig samme årfejde på Mikkel Skrædders vegne at have bekommet, da blev for rette afsagt, at hvis Maren Madsdatter ikke efter fornævnte kontrakt har fået, det bør Jørgen Munk hende at betale.

(95)

** hr Peder Jensen i Estvad sognepræst til Estvad og Rønbjerg havde stævnet efterskrevne mænd for et syn, de har hjemlet om noget jord og ejendom, og ikke hr Peder skulle have været stævnet, hvorefter blev afsagt, så efterdi hr Peder beklager sig ikke varsel for samme syn at have fået, bevilges han samme syn at skal være og blive, som det uhjemlet var.

(97)

** velb Jørgen Lykke til Overgård KM lensmand til Mariager havde stævnet velb Jesper Nielsen til Bigum, for han skulle have afskattet hans tjener Christen Sørensen i Fastrup 12 daler for den årsag, Christen Sørensens søn Peder Christensen skulle have gået i Jesper Nielsens skov og ledt efter nogen hunde. derefter blev afsagt, efterdi Christen Sørensen selv har forpligtet sig samme 12 daler at ville udgive, da er han pligtig samme sit brev at holde.

** velb mænd Erik Krag, Mogens Krag og Christen Krag havde stævnet velb Laurids Skram til Hastrup for en gård kaldes Ure liggende i Tistrup sogn i øster Horne herred, som de mener deres forældre har tilhørt og dem med rette at tilkomme, og Laurids Skram derpå har ført en lovhævd i rette, de mener ikke så lovlig og nøjagtigt at være gjort, at den burde dem at komme ti hinder eller skade. derefter blev afsagt, så efterdi recessen medfører, at de love og lovhævder, som ridermandsmænd har gjort, om nogen dem påskader, da skal de indstævne dem for kongen og rigens råd og ikke andetsteds, og efterdi ridermandsmænd har med været samme hævd at gøre, fandt dommerne sig befriet derpå samme hævd at dømme, men hvem videre påskader, da indstævner sig den for KM og Danmarks riges råd.

(98)

** velb Laurids Ebbesen til Tulstrup havde ladet indstævne for KM og Danmarks riges råd velb Erik Vesteni til Søbygård for Christoffer Lauridsen, han ihjelslog. da blev så forhandlet, at de skal møde i Viborg 3.sankt Mautiusdag førstkommende om de da sig forenes og fordrages kan.

(99)

** hr Peder i Hodde havde stævnet Visti Nielsen i Bredal, for han har forjaget hans hustru velb (blank) Sørensdatter, så hun er ham nu fraskilt, og mener, at hun må råde for hendes eget arvegods. så er Visti Nielsen ikke mødt, hvorefter blev afsagt, at Margrete Sørensdatter må råde for sit eget gods, og Visti Nielsen at give hr Peder hvis skellig kost og tæring, han på den rejse gjort har.

(100)

** velb Niels Mouridsen til Tustrup havde stævnet velb Laurids Viffert til Nees høvedsmand på Malmø slot for en dom, han til Viborg landsting forhvervet har, men da Laurids Viffert var i Skåne i kongeligt forfald og ikke kunne være til stede, vidste dommerne ikke i den sag at dømme.

(101)

** Christoffer Lauridsen i Udbyneder havde stævnet velb Peder Juel til Strandet og Malte Jensen til Holmgård for en dom, de imellem velb Jacob Høg, Stygge Høg og ham dømt har og tilfundet Christoffer Lauridsen at skulle stå til rette, for han ikke har dømt i to artikler, som de tiltalte velb Jørgen Lykke til Overgård for. derefter blev afsagt, så efterdi samme to artikler og Christoffer Lauridsen var indstævnet, og han intet om dem dømt har, enten til eller fra, og fogden derfor har tildømt ham derfor at skulle stå Jacob Høg og Stygge Høg til rette og fly dem deres sag så fersk igen, som de den sluppet har, da vidste dommerne ikke imod landsdommernes dom at sige, men Christoffer Lauridsen derefter at stå til rette, som det sig bør.

(103)

** Mads Smed i Udbyneder havde stævnet velb Palle Juel til Strandet, Malte Jensen til Holmgård landsdommere i Nørjylland for en dom, de dømt har, at han skulle stå velb Ove Skram, Laurids Rostrup, Jacob Høg og Stygge Høg til rette og give dem kost og tæring, for han ikke skulle have dømt imellem dem og velb Jacob Lykke til Overgård. derefter blev afsagt, så efterdi Mads Smed samme sag har sig tiltaget, da den for ham var indstillet, og hverken ville dømme eller sagen til ydermere tid opsat, da vidste dommerne ikke imod fornævnte landsdommeres dom at sige, men Mads Smed efter samme dom at stå til rette.

(104)

** velb Peder Munk til Estvadgård og Jørgen Lykke til Overgård KM lensmand til Mariager havde stævnet velb Laurids Rostrup, Jacob Høg, Jacob Rostrup, Stygge Høg, fru Sidsel Bille og fru Ellen Rostrup salig Ove Skrams og deres børn og lovværge, for de skulle på en ret have annammet af dem forbedring, som fandtes efter salig fru Anne Lykkes død, som hun havde forbedret sit bo med, siden hun 1.gang skiftede med dem efter salig Otte Krumpens død, som de mente skulle være imod deres kontrakt og afkaldsbreve, som de fru Anne Lykkesdatter og hendes arvinger givet har, gjort imellem dem på Trudsholm. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag tilforn af landsdommere for KM og

rigens råd er indsat, da fandt dommerne sig ---- i den sag at dømme, men samme sag hos KM og rigens råd at ordeles, som den indsat er.

(105)

** velb Erik Lykke til Skovgård KM lensmand på Århusgård havde stævnet velb Otte Banner til Asdal, Anders Banner til Gesingholm, Gregers Ulfstand til Estrup, Ludvig Munk til Kvistrup, Knud Bildt til Klintholm, Erik Lykke til Eskær, Mandrup Holck til Bratskov, fru Magdalene Banner til Krabbesholm og fru Christence Nielsdatter til Stårupgård for Magård og Urnegårds gods, de skal dem imellem skiftet og ikke tillagt ham den lod, han i sin salig hustru fru Kirsten Nielsdatters sted skulle have, som hun arveligt kunne tilfalde. så mødte Hannibal Gyldenstjerne på sin hustrus moders og sine egne vegne og berettede, at salig fru Kirsten Nielsdatter samme gods hendes livstid var bebrevet, og den skulle siden komme fri til arvinger, og derhos berettede at fru Kirsten Frands Dyresdatter skulle være tilskiftet i samme gods. derefter blev afsagt, da på det deres fælles venner kunne dem forene og fordrage, da opsatte dommerne samme sag til snapsting førstkommende.

(107)

** velb Otte Banner til Asdal havde stævnet Maren Poulsdatter Laurids Skrædders hustru i Guldager og Maren Lauridsdatter tjenende ung Christen Børialsen sst for et vidne, de til Rinds herreds ting imod Christen Børialsen i Guldager vidnet har på hans tjener Tomas Mogensens hustru Anne Eriksdatter i Guldager om nogen ord, hun til Margrete Pedersdatter i Simested skulle have sagt, at hun skulle fange en evig plage. derefter blev afsagt, da efterdi bevises med en adelsjomfru og andre vidnesbyrd, at Anne Eriksdatter ikke lovede Margrete Pedersdatter noget ondt, da kunne dommerne ikke andet derom kende, end Maren Poulsdatter og Maren Lauridsdatter har vidnet løgn.

(109)

lørdag 3/6 1581.

** velb Jørgen Skram til Tjele høvedsmand på Dronningborg havde stævnet Laurids Pedersen i Tostrup birkefoged i Essenbæk birk, Rasmus Pedersen i Ladegård, Oluf Keldsen sst og deres medbrødre domsmænd over Keld Sørensen, som boede i Flos, for en dom de nogen tid siden forleden til Essenbæk birk dømt har og dømt Keld Sørensens krop til en ild, for han er beskyldt at skulle have brugt kætteri og hosligget hans farbrordatter Marine Rasmusdatter i Kastrup. derefter blev afsagt, så efterdi Marine Rasmusdatter med hvilken Keld Sørensen samme kætteri har brugt og hosligget, hendes venner og slægt hende har udløst og for hende optinget, så hun kættersk gerning dermed har vedgået, hvoraf forstås hende i samme sag skyldig at have været, og foged og domsmænd derfor har Keld Sørensens krop til en ild dømt, uden Jørgen Skram ville ham benåde, og ingen af Keld Sørensens slægt har villet klage på samme dom, da vidste dommerne ikke nogen årsag til fornævnte foged og domsmænd for den deres dom at kunne fælde.

(111)

** (fortsat fra fol 118) vidne af Rinds herreds ting angående Niels Frandsen, som var udkommet af pumpen.

(112)

** velb fru Abild Skeel til Kærgård havde stævnet Eske Sørensen herredsfoged i Ginding herred for en dom, han har dømt imellem hendes fuldmægtig Jørgen Nielsen og Christen Lauridsen i Egelund om en gård i Nørskov liggende, og da havde Jørgen Nielsen sat i rette, om gården ikke burde at følge lensmanden, til Christen Lauridsen kan bevise, gården at skulle være igenkøbt siden skipper Klemens oprør. derefter blev afsagt, så efterdi Eske Sørensen i samme dom har inddraget Jørgen Nielsens beretning anderledes, end den for ham var fremlagt, da kunne dommerne ikke kende Eske Sørensen dermed ret at have gjort og bør derfor at stå til rette, og da samme herredstingsdom ikke er endelig, da sagen derfor til herredsting at komme, og fogden dem imellem at dømme.

(114)

** velb Laurids Skram til Hastrup havde stævnet velb Erik Krag, Mogens Krag og Christen Krag brødre for et gammelt latinsk skøde, hvormed de vil tilholde dem en gård i øster Horne herred i Tistrup sogn kaldes Ure, som Laurids Skram i Ure har, imod hans adkomst og gamle breve. så mødte Mogens Skram og fremlagde samme gamle skøde MCCCXC formeldende, at Jens Olufsen som kaldes Splid af ---- at have solgt velb Eske Tomasen en gård Ure i Tistrup sogn, og mente samme skøde ret at være. derefter blev afsagt, så efterdi det findes at være en herremand, som har gjort skøde med en anden herremand på samme gård, da vidste dommerne ikke dem dommere over fornævnte skøde at måtte være, men hvem videre derpå skader, da indstævne sig den for sin tilbørlige dommer.

** velb Jørgen Skram til Tjele høvedsmand på Dronningborg med opsættelse her af landstinget i dag måned havde stævnet Anders Andersen i Bjerring herredsfoged i Middelsom herred for en dom, han dømt har og ikke ville unde hans fuldmægtig Niels Espensen i Stenstrup høring over Rasmus Andersen i Helstrup og Christen Nielsen sst, da de med høringsdele var tiltalt for nogen enge, de brugte i Stevnstrup enge, som ikke skulle ligge inden deres egen sognemark. derefter blev afsagt, så efterdi herredsfogden ikke har undt hans foged høringsdele over de to mænd, da kunne dommerne ikke kende fornævnte herredsfoged deri ret at have gjort bør derfor stå Jørgen Skram til rette for hans skellige bevislige kost og tæring.

(117)

** velb Iver Grøn til Hvidbjerggård havde stævnet Jens Børialsen i Bigum, Peder Børialsen i Spanggård, Anders Maltesen i Hverrestrup, Peder Børialsen i Gørup og deres medbrødre for et vidne, de skulle have vidnet til Rinds herreds ting angående nogen ord, han skulle have sagt. derefter blev afsagt, så efterdi fornævnte vidner ikke i deres vidne har navngivet hvilken dag eller tid, Iver Grøn slige ord skulle have haft, og Niels Christensen på Iver Grøns vegne siger, at Iver Grøn ikke at have sagt, at Jørgen Skram skulle have taget hans ejendom fra ham, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom og nøjagtigt, at det må komme Iver Grøn til hinder eller skade.

(118)

** velb Jørgen Skram til Tjele havde stævnet en karl Niels Frandsen, som en tid lang har været hans foged på hans gård Korsøgård, for han har rømt og undveget fra hans fangenskab på Tjele, og fremlagde et tingsvidne at Sønderlyng herreds ting, (fortsættes på fol 111) hvori efterskrevne

vidnede derom. derefter blev afsagt, da efterdi samme sag er Niels Frandsens liv angældende, da opsatte dommerne den 6 uger.

(119)

** hr Niels Jensen i Tisted havde stævnet Christen Smed i Fjelsø og Hans Pedersen i Tostrup for en kvinde ved navn Anne Andersdatter, som de skulle have taget i hans gård og hende hægtet på den 7.uge. på grund af skudsmål blev sagen opsat til i dag måned.

** Søren Sørensen i Tisted havde stævnet Jens Grøn i Torup, for han har ladet ham fordele for uhørsomhed, endog han vidste sig ingen ulydighed imod sin husbond at have haft. så mødte Jens Grøn med tingsvidner af Gislum herreds ting, hvori Søren Sørensen havde forpligtet sig at stille hans husbond Jørgen Lykke tilfreds for uhørsom eller derfor at stande dele, for han ikke kom til Mariager, eftersom han var tilsagt. derefter blev afsagt, efterdi Søren Sørensen efter hans egen forpligt er delt blevet, da vidste dommerne ikke ham af den dele at kvitdømme, førend han retter for sig.

(120)

** Anders Andersen i Dollerup havde stævnet Peder Smed i Stistrup for et vidne, han imod ham vidnet har, og stævnet Jens Grøn i Torup, for han efter samme vidne har ladet ham fordele. derefter blev afsagt, så efterdi bevises med delebrev, Anders Andersen i andre måder at være delt og lovforvundet, da vidste dommerne ikke nu for ham at dømme.

(121)

lørdag 17/6 1581.

** velb Iver Grøn til Hvidbjerg havde stævnet Peder Christensen i Skedshale for et synsvidne, han på velb Jørgen Skram til Tjele hans vegne forhvervet har om noget grøft og noget kålgårds og hørgårdslukkelse på Skedshale mark. derefter blev afsagt, så efterdi herredsfogeden i sin dom ikke har vidst Iver Grøns tjenere videre eller mere i fornævnte mark at måtte bruge, end hvis hans lod kan tåle, og hvis de videre har brugt, da havde de dermed gjort uret og burde derfor at stande til rette, da vidste dommerne ikke fornævnte herredsfoged for den sin dom at kunne fælde eller samme dom magtesløs at dømme.

(125)

** velb Laurids Skram til Hastrup havde stævnet Jens Tomasen i Børkop herredsfoged i Holmans herred og Mads Henriksen i Brejning, delefoged sst, for de ikke har villet følge hans bud og udpantet hvis restants, som stod tilbage i herredet, imedens han havde lenet efter KM brevs indhold. sagen blev opsat til i dag 14 dage.

(126)

** velb Iver Grøn til Hvidbjerggård med opsættelse her af landstinget i dag måned havde stævnet Peder Christensen Børialsen i Skedshale, for han har ladet nogle hans tjenere Jens Nielsen i Skedshale, Tord Sørensen, Anders Nielsen, Birgitte Nielsdatter, anden Birgitte Nielsdatter, Morten

Ibsen, Peder Nielsen og Peder Christensen fordele, for de skulle have brugt over Skedshale mark med tørvegrøft og lyngslet eller ildebrand og lukkelse om deres kålgårde og hørgårde videre, end Iver Grøns lod kunne tåle. derefter blev afsagt, så efterdi Iver Grøn har de to parter i Skedshale mark og Jørgen Skram ikke uden den 3.del, og Iver Grøns tjenere i Skedshale dog alle er delt blevet, da kunne dommerne ikke kende det delemål lovligt og derfor finder Iver Grøns tjenere for den dele kvit at være.

(130)

** velb Jørgen Skram til Tjele havde stævnet velb Iver Grøn til Hvidbjerggård for nogen ord, som han skulle have haft på ham på Rinds herreds ting og skulle have sagt, at han ville klage Jørgen Skram for KM, for han tog den gård fra ham, som han havde skiftet sig til af KM, om han ville være samme ord bestandig. så var til stede Iver Grøns hustru velb fru Birgitte Munk og berettede, at Iver Grøn benægtede sådanne ord ikke at have sagt, og derefter fandt dommerne Jørgen Skram for sådan sagden og ord kvit forklaret og uskyldig at være.

(132)

** Troels Poulsen i Ovstrup og Anders Poulsen i ---- Ovstrup havde stævnet Jens Poulsen i Ågård, for han har ladet dem fordele for bagstående tiendekorn. derefter blev afsagt, så og efterdi samme delebrev ikke medfører, Troels Poulsen og Anders Poulsen for samme dele at have fået lovligt varsel, fandt dommerne dem af den dele kvit at være, og samme sag til herredsting at komme.

(133)

** velb Iver Grøn til Hvidbjerggård hans hustru velb fru Birgitte Munk havde stævnet velb Jørgen Skram til Tjele for et tingsvidne, han til Rinds herreds ting han skulle have ladet læse, hvorledes Anders Christensen i Hejring Niels Christensen i Simested selv, at han skulle have vidnet om nogen ejendom, som skulle være kaldt Korsøholm. derefter blev afsagt, så efterdi Laurids Skram samme vidne har forhvervet, og han ikke med det er stævnet, vidste dommerne ikke derom at dømme, førend han lovligt stævnes og kaldes.

(134)

** Niels Sørensen i Sall havde stævnet Anne Steffensdatter, Maren Lauridsdatter og Anne Sørensdatter sst for et vidne, de imod ham vidnet har, at han skulle have gjort nogen uførm i Laurids Tomasens gård i Sall. så blev fremlagt et tingsvidne af Houlbjerg herreds ting 1/6 sidst forleden, hvori Anne Steffensdatter havde vidnet, at ved pinse helligdag kom Niels Mikkelsen i Stevnstrup i hendes husbonds gård med draget værge og sagde til hendes søn Søren Sørensen, at han skulle fange tusind pokker. derefter blev afsagt, så efterdi samme 3 folks vidne var for nævninge, og de den i deres ed fuldt har vedkendt for nøjagtigt, og ingen vidnesbyrd derimod fremlægges, at Niels Smed ikke slig uførm at skulle have gjort, da vidste dommerne ikke nogen årsag fornævnte vidnesbyrd for samme deres vidne at kunne fælde.

(135)

** Jens Nielsen i Horsens havde stævnet Keld Pedersen i Komdrup og hans medbrødre for et vidne, de med Niels Andersen i Komdrup vidnet har, at Søren Andersen var i lov til Niels Andersen for 18

mark, som han havde lovet for Søren Pedersen i Gudum, og fremlagde samme vidne af Hellum herreds ting samt velb Christoffer Munks brev. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidne med herremands brev bekræftes, vidste dommerne ikke imod det at sige, ikke heller Jens Nielsen, som derefter delt er, af samme dele at kvitdømme, førend han retter for sig.

(136)

** Peder Brød født i Århus havde stævnet Knud Jensen borger sst for en æskning, han har over ham forhvervet til Århus byting på en sum penge kost, tæring og skadegæld. så mødte Knud Jensen og berettede, at Peder Brød har ejendommen i pant for samme pending, og derfor burde han ikke at bruge æskning. sagen blev opsat 14 dage.

(137)

** hr Peder Høg i Låstrup havde efter KM befaling stævnet Søren Hegelund borger i Viborg, for han skulle have forbygget den gård i Viborg videre, end den kontrakt skulle medføre, som imellem hr Peder og Søren Hegelund skulle være gjort, så og for han skulle have taget hans søn Jens Pedersen fra latinske skole. så mødte Søren Hegelunds søn Christen Sørensen Hegelund og berettede, at samme gård var meget forfalden, og det ikke var med hans vilje, at Jens Pedersen gav sig fra den latinske skole, men han var jo nu hans egen værge. da blev der så forhandlet, at gode mænd skulle komme til samme gård dens bygning at besigtige, om hvorledes den efter kontraktens lydelse findes at være bygget.

(139)

** Peder Knebel i ---- havde stævnet efterskrevne sandemænd i Holstebro, for de nogen tid forleden var opkrævet at skulle udlægge ham den karl, som gjorde ham samme sår og skade i Holstebro i hans krambod, og de ingen har ham udlagt. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Knebel i Holstebro har fået sår og skade, og sandemænd er opkrævet hans skademand at udlægge, og det de ikke gjort har, da kunne dommerne ikke kende deres ed noksom at være.

(141)

lørdag 1/7 1681.

** velb Christen Skeel til Fussingø høvedsmand på Bøvling havde stævnet Jesper Nielsen i Venning for en hans tjenere ved navn Niels Braske i Læsten, han havde ladet fordele for nogen restants, som Niels Braske mener at skulle være ydet for nogen år siden, og ligeledes for han skulle have ladet fordele en af hans tjenere Frands Lassen i over Fussing med et gammelt delebrev. derefter blev afsagt, så efterdi Jesper Nielsen med hans fogderi er blevet afskilt, og han den tid samme delebreve fra sig og til sin husbond Jørgen Skram leverede, og Jørgen Skram ikke med dem at være kaldet, da vidste dommerne ikke derpå at dømme, før Jørgen Skram bliver lovligt stævnet.

(142)

** velb Christen Skeel til Fussingø havde stævnet Christen Madsen i Kvorning herredsskriver i Sønderlyng herred, for han har tiltalt med forfølgning Dyrik Tømmermand og Bodil Madses i Svinding for et års efterskrevne landgilde af den bondegård i Svinding for år 79, og ligeledes for

han har ladet fordele Peder Madsen i Svinding for samme landgildes restants, endog han aldrig har brugt eller fæstet samme bondegård. så mødte Christen Madsen og berettede, at Peder Madsen skulle have forpligtet sig til 3.ugers dag at bevise med KM brev, at den restants af den bondegård i Svinding, Peder Madsen hans mor Bodil Madses og Dyrik Tømmermand iboede, skulle følge Christen Skeel. derefter blev afsagt, at da Peder Madsen efter hans egen forpligt er delt blevet, da vidste dommerne ikke ham af den dele at kvitdømme, førend han retter for sig.

(144)

** velb Jørgen Skram til Tjele havde stævnet Mikkel Skriver i over Fussing for et vidne, han har ladet læse til Sønderlyng herreds ting, som noget forleden til Fussingø birketing er udgået, formeldende at skal være forbudt nogen at må køre eller age igennem Fussing birk over Venning mark, Vilstrup mark og Fussing mark, undtaget den rette adelvej, hvilket vidne han mener på KM og KM bønders vegne at være for nær og ulideligt. ligeledes havde han stævnet velb Christen Skeel til Fussingø, om har noget dertil at svare. derefter blev afsagt, så efterdi Mikkel Skriver samme vidne til tinge har ladet læse, og han nu findes med det at være stævnet, og han det ikke vil fremlægge, da fandt dommerne det magtesløst og unøjagtigt, og ikke at komme Jørgen Skrams og kongens tjenere til nogen forhindring.

(146)

** velb Christen Skeel til Fussingø havde stævnet Jesper Nielsen i Venning, for han har ladet fordele Bodil Madses i Svinding og hendes søn Jep Madsen for nogen restants af den bondegård i Svinding, som skulle stå tilbage af den halve bondegård, som Søren Mortensen i Viborg lader bruge. derefter blev afsagt, da efterdi de delebreve ikke er til stede, opsatte dommerne samme sag til i dag måned.

(147)

** velb Jørgen Skram til Tjele havde stævnet de 24 mænd for et vidne, de nogen år forleden har vidnet om en eng, som ligger norden til Bystrup dal og østen til de gamle skelsten, at den skulle have været brugt til Tollestrup, endog samme skel hos 10 år tilforn skulle have været opdømt, og sandemændene disse sten at have optaget, og fornævnte vidnesmænd dog skulle derimod have kaldt samme sten og skel gamle skelsten. så mødte Iver Grøn og fremlagde samme vidne af Rinds herreds ting MDLX, hvorimod Jørgen Skram fremlagde en dom her af landstinget MDXL og et tingsvidne af Rinds herreds ting MDLIX, hvori efterskrevne der iblandt Morten Andersen i Troelstrup på hans far Anders Mikkelsens vegne vidnede, at de havde kastet de gamle sten, som stod i kæret norden til Bystrup dal. derefter blev afsagt, at dommerne ikke vidste andet derom at sige, at så vidt samme vidne findes at være vidnet om sten, som vidnesmænd kalder gamle skelsten, som hos 10 år tilforn er opdømt, da fandt dommerne samme vidne ikke så noksom, at det må komme Jørgen Skram til hinder eller skade.

(149)

** Peder Pedersen i Lilleørs ? mølle havde stævnet Søren Christensen i vester Ramme for hans datter Bodil Christensdatter, som han i hans tjeneste har beligget, og hun har haft lås og lukkelse og søgt dug og disk med ham i tre vintre og åbenbarligt gået med ham at sove, avlet og barn tilsammen, mente derfor hun burde adelkone at være efter loven. så mødte Søren Christensen og

sagde sig hende ikke at ville ægte, men bekendte dem et barn tilsammen at have avlet. da blev de derom så forligt, at Søren Christensen samme barn hos sig skulle beholde og det vedkende til sin rette arving og i kuld og køn til andre sine børn, og derover skal han give Bodil Christensdatter 30 daler, og dermed skal han hende kvit være.

(150)

** Birgitte Hansdatter i Østrup havde stævnet Jens Sørensen i Albæk og hans medbrødre sandemænd i Albæk birk, for de har svoret hende og hendes søn Niels Pedersen så og Morten Jensen i Albæk, Christen Møller i Albæk mølle med flere for en eg, som skulle være hugget i Østrup skov, endog Jens Smed i Mejlby skulle have undt Birgitte Hansdatter samme eg og befalet hende den at lade hugge. derefter blev afsagt, så efterdi Birgitte Hansdatters søn Niels Pedersen ikke har været med samme eg at hugge eller været nogen deres hjemmel til den, og han og 4 karle dog derover er voldsvoret, da fandt dommerne dem af samme vold kvit at være, og efterdi Birgitte Hansdatter har gået i hjemmels sted, og hun havde ingen hjemmel til samme eg at måtte lade hugge, og sandemændene derfor har hende vold oversvoret, da kunne dommerne ikke derfor fælde dem.

(152)

** Jens Smed i Mejlby havde stævnet Peder Pedersen i Østrup, Mads Nielsen og Hans Pedersen, som er Birgitte Hansdatters søn for et vidne, de imod ham har vidnet, at han skulle have vist Birgitte Hansdatter en eg i Østrup skov og bedt hende lade hugge den, endog han ikke samme ord er bestandig eller skulle have sagt. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidne ikke navngiver når og på hvilken dag, Jens Smed skulle have undt og befalet Birgitte Hansdatter samme eg at hugge, og han ikke vil være det bestandig, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det må komme Jens Smed til hinder eller skade.

(153)

** velb fru Margrete Bille til Estrup havde stævnet Jacob Ibsen i Sterup, Christen Sørensen i Kalum og deres medbrødre nævninge, for de har svoret Søren Christensen i Hollensted kvit for kirkefred, og fremlagde et tingsvidne af Jerslev herreds ting, hvori efterskrevne vidnede, at Søren Christensen på Hallund kirkegård truede Jørgen Jensen i Hallund, at han skulle fange tusind pokker, det første han mødte ham. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidne ikke medfører, at Søren Christensen med væbnet hånd skulle have truet Søren Jensen, og nævningene har svoret Søren Christensen kvit for kirkefred, da vidste dommerne ikke nogen årsag fornævnte nævninger for samme deres ed og tov at kunne fælde.

(155)

** velb fru Margrete Bille til Estrup havde stævnet Tomas Andersen i Ørum, Christen Jensen i Klæstrup og deres medbrødre herredsnævninger, for de efter et vildigt vidnesbyrd skal have svoret Jens Jørgensen i Hallund gårdfred over, hvilke vidnesbyrd ikke skal have hos været, da gerningen skulle være sket i Søren Christensens gård i Hollensted, hvilke vidner var Hans Christensen i Ørum sogn, som er Søren Christensens bror og Peder Christensen i Linderup i Brønderslev sogn og hans bror, Peder Olufsen i Hedegård i Hallund sogn er hans kvindes bror, Bertel Christensen i Hedegård i Hallund sogn er kvindens nære slægt, Niels Olufsen er også kvindens bror. derefter blev afsagt, så efterdi Mads Pedersen nu fremlægger 4 mænds vidnesbyrd, som var for nævninger, fornævnte Jens

Jørgensen samme gårdfred at have gjort, hvilket vidne med 5 mænds brev og segl bekræftes, og det brev, Niels Eriksen fremlægger, ikke har været for nævninger, og intet varsel de andre for det fanget har, da vidste dommerne ikke nogen årsag fornævnte nævninger at fælde.

(156)

** velb Otte Banner til Asdal havde stævnet Anders Ibsen i Abildgård for klage og vidne, at han ikke ville unde hans foged over Jens Kjærulf i Kornum i Jerslev herred for noget kirkejord, han bruger imod4 Otte Banners vilje. da efterskrevne vidnede, at Anders Ibsen var i husbondens forfald, opsatte dommerne sagen 6 uger.

(157)

lørdag 15/7 1581.

** velb Jørgen Skram til Tjele høvedsmand på Dronningborg med opsættelse her af landstinget i dag 6 uger havde stævnet en karl Niels Frandsen, som en tid lang har været hans foged på Korsøgård, for han er undveget fra hans regnskab på Jørgen Skrams gård Tjele, og fremlagde et tingsvidne af Sønderlyng herreds ting, hvorefter blev afsagt. efterdi gårdsretten medfører, at hvem som stiger kongens hof eller nogen adelsmands gård, som er befæstet med mur, grave eller planker, eller som porten er for, mister sit liv, og eftersom Niels Frandsen sig imod gårdsretten har forseet og handlet, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end Niels Frandsen bør jo at miste sit liv.

(159)

** velb Iver Grøn til Hvidbjerggård havde stævnet Søren Gødesen i Nørager og hans medbrødre for efterskrevne vidne, de med velb Laurids Skram til Hastrup vidnet har angående en eng ved Bystrupdal, som af Arilds tid har ligget til Tollestrup og har været kaldt og endnu kaldes Korsøholm. på grund af skudsmål blev sagen opsat 14 dage.

(161)

** velb Iver Grøn til Hvidbjerggård havde stævnet Christen Børialsen i Guldager herredsfoged i Rinds herred, for han ikke vil unde og stede ham vidnesbyrd, som ville vidne med ham om noget eng på Tollestrup mark. da vidste dommerne ikke andet derom at sige end fornævnte herredsfoged er pligtig at give Iver Grøn skrevet og beseglet hvis, dannemænd med ham inden tinge lovligt vil vidne, når han sin genpart derfor vil give lovligt varsel.

(162)

** Jep Bre i Enslev fremkom med et tingsvidne af Rinds herreds ting, hvori Jørgen Skram til Tjele blandt andet har forbudt Tollestrup mænd eller nogen anden at bruge eller befatte dem med den afgrøde på Korsøholm i nogen måde, uden de kunne have det i hans minde, så vidt som hans gamle breve formelder. sagen blev opsat 14 dage.

** Jep Bre i Enslev på Vellev sognemænds og egne vegne havde stævnet hr Bertel Madsen præst i Vellev og beskyldte ham for en forpligt, han for tingsdom gjort har, at han ikke skulle til sig tage en ved navn hr Christen til hans medtjener og kapellan eller sognepræst , uden det kan ske med

superintendants, herredsprovst og sognemænds Laurids Jensens og Jep Bres samtykke, og fremlagde efterskrevne tingsvidne af Hovlbjerg herreds ting, hvorefter blev afsagt, at hr Bertel pligtig er samme sin forpligt at holde, som han for tingsdom har indgået.

(164)

** Laurids Ulf i Svendlund havde stævnet Mads Nielsen i Birk, Jens Nielsen sst, Jep Jensen i Vig, Piborst Jensen i Holt, Christen Pedersen i Vesttarp, Anne Nielskone i Birk og Peder Mørk i Fastergård for et brev og segl, deres salig far og hustrufar Niels Mikkelsen udgivet har på en sum penge, og fremlagde samme brev dateret MDLXIII, hvori han bekender sig at være skyldig Peder Skriver i Rævshave 20 daler og derfor pantsætter en gård Kæderis. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Mikkelsen samme brev på fornævnte penge udgivet har, og Laurids Ulf det har indfriet, da bør Niels Mikkelsens arvinger samme gæld at betale.

(165)

lørdag 29/7 1581.

** velb Iver Grøn til Hvidbjerggård med opsættelse her af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Niels Christensen i Simested, Søren Gødesen i Nørager og deres medbrødre 8 mænd for et vidne, de med velb Laurids Skram til Hastrup vidnet har lydende, at så længe hver dem efter deres alder kunne mindes, da alt det som ligger imellem efterskrevne bække skulle være kaldt Korsøholm, hvilket vidne han mener skulle være hans ejendom anrørende, som han af kong Frederik den anden som vederlag gods skulle have bekommet, og ikke burde at komme ham på hans eller hans hustrus ejendom til nogen forhindring. derimod blev i rette lagt samme vidne af Rinds herreds ting MDLIX og efterskrevne beseglede brev om samme ejendom. derefter blev afsagt, så og efterdi samme vidne findes at være vidnet, taget, forhvervet og udgivet i salig Otte Krumpens tid, da han samme gods i Tollestrup i forlening og forsvar havde, og ikke bevises nogen klage siden på samme vidne at være gjort, da vidste dommerne ingen årsag fornævnte vidne at fælde ej heller magtesløs dømme.

(171)

** velb Jørgen Skram til Tjele havde stævnet Christen Lauridsen i Nørager, Vogn Nielsen i Guldager og deres medbrødre 24 mænd for et vidne, de til Rinds herreds ting vidnet har om nogen sten, som skulle være gamle skelsten, som skulle have stået og ligget i kast ved åen norden ved Bystrupdal, og samme deres vidne ved landstinget skulle være magtesløst kendt. sammeledes havde stævnet velb Iver Grøn til Hvidbjerggård, som mødte med efterskrevne vidne af Rinds herreds ting MDLX. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidne tilforn har været stævnet til landstinget, og det da er fundet ikke noksom eller nøjagtigt at være i så måder, at vidnesmænd har vidnet om gamle skelsten, som tilforn for 10 år siden var opdømt og optaget, da kunne dommerne ikke kende samme vidnesmænd sandhed at have vidnet og bør derfor fældet at være.

(174)

** velb Erik Skram til Tjele havde stævnet velb Iver Grøn til Hvidbjerggård for en gammel forgemt og forrevet dom, som han for nogen kort tid siden her til landstinget imod Jørgen Skram i rette lagde, hvilken dom Mogens Munk fordum landsdommer med andre gode mænd skal have dømt på en lovhævd, som Oluf Mortensen med riddere og svende på noget sit gods liggende i Simested sogn

gjort har, hvilken dom Jørgen Skram mener ikke alene forgemt og fordulgt men også uendelig at være dømt. så mødte Iver Grøn og fremlagde samme dom, hvori blev afsagt, så efterdi hr Morten Jensen aldrig fik de øde byggesteder i sin hævd, og ikke hans søn Oluf Mortensen derpå gjorde lovhævd, som hverken han eller hans søn har i rolig hævd, som loven siger, da bør den lovhævd, som Oluf Mortensen derpå gjort har, ikke Christen Mortensen eller hans medarvinger til skade at komme på deres gods på Skedshale mark. derefter blev afsagt, så efterdi forbemeldte salig gode mænd fornævnte dom dømt har, da vidste dommerne sig ikke dommere over fornævnte dom at må være.

(176)

** velb Jørgen Skram til Tjele havde stævnet Anders Andersen herredsfoged i Middelsom herred for tiltale, han skulle have til ham efter landstingsdoms lydelse 3/6 sidst forleden, hvori er afsagt, at efterdi Jørgen Skram har Rasmus Andersen i Helstrup og Christen Nielsen sst med høringsdele ladet tiltale for enge, de har brugt, og fogden hverken har villet stede høring, ej heller tildømt dem at måtte bruge samme enge, hvormed fogden har gjort uret og bør stande Jørgen Skram til rette for bevislig kost og tæring, han derpå gjort har. så mødte Anders Andersen og berettede, at han har forfulgt samme mænd under høringsdele, og da er gjort skudsmål, at de var i deres husbonds forfald, og da kunne han ikke lade dem forfølge, men ville lade dem på ny tiltale, og da fandt dommerne Anders Andersen pligtig at være at fly fornævnte mænd videre til høring.

(177)

** velb Laurids Grøn til Tanderup havde stævnet Marine Jenskone i Tanderup, for hun nylig skulle have vidnet, at hans hustru fru Gertrud skulle have tillokket hende til, at hun beskyldte Christen Nielsen i Amtrup, at han i heden tog 3 bitræer fra Laurids Grøns tjenere, og klagede at hun nu tvært imod hendes første vidne og mundheld har vidnet, at fru Gertrud skulle have undt hende en tønde rug, for hun skulle vidne samme vidne, og hun skulle have været nødet, truet og tillokket samme vidne at gøre. derefter blev afsagt, så efterdi Marine Jenskone først har vidnet om samme bier, og hun dog siden til tinge tvært derimod vidnet har, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end hendes første mundheld og vidne at følge, og hende for det andet vidne løgn at have vidnet og bør fældet at være og straffes på hendes fingre efter recessens lydelse.

(180)

** velb Envold Kruse til Vingegård havde stævnet Knud Mouridsen i Vinge og hans medbrødre nævninger, for de svor hans søsters tjener Peder Madsen i Vinge gårdfred over, som han skulle have gjort i Jens Nielsens gård i Vorning, endog nogen af nævningene skulle være delt, og fremlagde et tingsvidne og delebrev af Sønderlyng herreds ting. så mødte nogen af nævningene og berettede, at de ikke vidste, at Knud Mortensen var fordelt, dog har de fleste først svoret, og mente derfor nævningernes ed ikke kunne rykkes. derefter blev afsagt, at dommerne vidste ikke andet derom at sige end så mange af fornævnte nævninger, som efter fornævnte fordelte mand svoret har, bør hver til deres 3 mark fældet at være.

(181)

** Gunde Mikkelsen i Binderup efter opsættelse havde stævnet Niels Sørensen i Tolstrup, Niels Brand i Års og deres medbrødre nævninger i Års herred, for de svor ham gårdfred over, for han

skulle have uførmet en markmand i Laurids Nielsens gård, endog han det ikke skulle have gjort. derefter blev afsagt, efterdi bevises, at Gunde Mikkelsen med vred hu har truet samme markmand med sten, og nævningene derfor har ham gårdfred oversvoret, da vidste dommerne ikke nogen årsag fornævnte nævninger for samme deres ed og tov at kunne fælde.

(182)

lørdag 12/8 1581.

** velb fru Dorte Clausdatter til Restrup havde stævnet Jens Jensen i Sønderup, Tomas Lauridsen sst, Peder Ibsen i Gammelholm med flere for et brev, de hr Peder Ravn givet har, da de 3.søndag i advent sidst forleden i Sønderup kirke, da prædiken havde endt, med menige sognemænds samtykke skulle give hr Peder svar, om han skulle være deres sjælesørger eller ej, og da har de dem rådslaget med de fleste af sognefolkene, og da har de givet ham et svar, at de hverken ville nyde eller undgælde ham for deres sognepræst, thi han er ikke dem så duelig, at de kunne nøjes med ham. derefter blev afsagt, så efterdi denne sag om fornævnte brev er en gejstlig sag, fandt dommerne den til lensmand, superintendant og de domherrer i kapitlet at komme og der gå om, så meget som lov og ret kan findes.

(184)

** Jørgen Mikkelsen og Mads Mikkelsen i Mammen på deres egne og medbrødres vegne havde stævnet Søren Skrædder ved Værum bro for en dom, han her til landstinget over dem forhvervet har for deres hjemsiddelse, da de ikke var mødt til landstinget at skulle vidne om nogen eng. derefter blev afsagt, da efterdi samme dom ikke lyder længere, end til fornævnte mænd stævner på ny, og det de nu gjort har, da bør den ikke at komme dem til nogen forhindring.

(185)

** velb Godslev Budde til Netzou lensmand på Børglumkloster hans visse bud Villum Frandsen havde stævnet Jens Bonde foged på Sejlstrup for et delebrev, han nogen tid forleden til Viborg landsting i rette båret har, lydende at Simon Nielsen, som tjente i Børglum, da skulle være fordelt, hvilket delebrev han mente til Sæbygårds birketing aldrig skulle være udgået, og mente ham som en falskner samme delebrev at have forhvervet. (fortsættes fol 187)

(186)

** Godslev Budde til Netzou hans visse bud Villum Frandsen med opsættelse her af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Jens Bonde foged på Sejlstrup, for han skulle have ladet fordele en klostertjener Peder Eriksen for sæd, han skulle have ført i velb Otte Banners tjeners jord, ligevel Peder Eriksen ikke fik afgrøden, som voksede efter samme korn. derefter blev afsagt, så efterdi der ikke findes dom tilforn i denne sag udgået, og Peder Eriksen dog er fordelt blevet, da fandt dommerne ham af den dele kvit at være, og sagen til herredsting at komme.

(187)

** (fortsat fra fol 186) dertil svarede Villum Frandsen og bekendte sig samme delebrev lovligt at være hos kommet og havde haft det, men som han til landstinget sad og læste nogen breve, kom en

mand Niels Andersen, som havde tjent Jens Bonde, og tog samme brev fra ham og truede ham med en blottet degen. dommerne opsatte denne sag til i dag 6 uger.

(188)

** Bertel Madsen i Finderup på egne og Christen Madsens vegne havde stævnet Mikkel Sørensen sognedegn til Finderup kirke, for han har ladet dem fordele for deres degnerente og ville dem videre aftvinge, end som de af Arilds tid skulle have til degnerente udgivet. derefter blev afsagt, så efterdi der trættes om, hvor meget samme degn skal have til rente årligt, og ikke de ved nogen dom derom er adskilt, og Bertel Madsen og Christen Madsen dog er delt blevet, da fandt dommerne dem af samme dele kvit at være, og sagen til herredsting at komme.

lørdag 26/8 1581.

** hr Peder Jensen sognepræst i Rønbjerg havde stævnet Christen Pedersen i Nørklit og hans søn Peder Christensen, for de har ladet ham fordele for et læs hø, han skulle give Erik Andersen for nogen ---- skade, hans formand skulle have gjort, endog samme hø skulle være ydet, hvorom blev berettet, at det havde været udueligt og fordærvet. derefter blev så forhandlet, at hr Peder skal give Erik Andersen et godt læs hø, og hr Peder skal kvit være af samme dele.

(189)

** velb fru Ide til Kabbel havde stævnet velb Christen Juel til Udstrup, for han har ladet fordele nogen hendes tjenere og folk, som er Ellen Poulskone, Mette Pederskone, Niels Poulsen og Oluf Pedersen for deres fælles fæmon, de skal have ladet drive på de steder i Trabjerg, som er indkastet ved Østergård, som hun og hendes husbod har haft i mere end 27 år, og ikke det skulle have været enemærke, førend Christen Juel i hendes fraværelse det for enemærke skal have indelukket. derefter blev fremlagt et brev, hvori efterskrevne vidnede, at Niels Poulsen (Ellen Poulskones søn) fik hans fædrene arv for over 6 år siden, og et brev, at Oluf Pedersen i Trabjerg skiftede med hans mor Mette Pederskone, og han fik alt hvis ham kunne tilkomme efter hans far. derefter blev fremlagt et tingsvidne at fornævnte herredsting MDLIIIJ, angående de mænd, som da boede i Trabjerg by, deres fædrift ved Østergård. så blev fremlagt efterskrevne pergamentsbrev dateret MCDLJ, som Oluf Nielsen foged på Bøvling, hr Christen Nielsen præst og kannik i Ribe med flere havde udgivet, som var et sandemandstov på jord ved Trabjerg by, samt en lovhævd år MDXXXJ, som medførte, Mads Mørk at have gjort sin lovhævd og indvordet Østergård med mere. derefter blev afsagt, så efterdi Christen Juel har herredsdom på samme ejendom ham tildømt at være, da vidste dommerne ingen årsag fogden for samme dom at fælde, og Ellen Poulskone, Mette Pederskone og deres sønner Niels Poulsen og Oluf Pedersen derimod har dem tilfordriste i samme ejendom at drive, da vidste dommerne ikke fornævnte folk af samme dele at kvitdømme, førend de retter for dem, som det sig bør.

(200)

** Niels Olufsen i Oksenvad mølle havde stævnet Peder Jørgensen, som var foged over sankt Hans klosters tjenere i Viborg, for han har ladet ham fordele for resterende skyld og andet af Roslev mølle, hvorfra han bortrømte uden lovlig opsigelse. så mødte Peder Jørgensen og fremlagde et tingsvidne af Hindborg herreds ting, hvorefter blev afsagt, så efterdi Niels Olufsen for samme

restants er tiltalt, og han sig ikke for fogden eller høringe har kunnet undskylde, da vidste dommerne ikke ham af samme dele at kvitdømme, førend han retter for sig

(202)

lørdag 9/9 1581.

** velb Laurids Navl til Hedegård havde stævnet Christen Lassen i Kosted, Christen Andersen og deres medbrødre nævninger, for de har kvitsvoret Tomas Christensen for husfred, som han skulle have gjort i Peder Ibsens hus og gård i Gassum. i lige måde havde stævnet Niels Hvid i Handest, Villum Mikkelsen sst og deres medbrødre nævninge, for de har svoret Kirsten Mouridsdatter for gårdfred, som hun skulle have gjort i Peder Ibsens gård i Gassum. på grund af skudsmål opsatte dommerne sagen til i dag 14 dage.

(203)

** velb fru Kirsten Lunge salig Axel Juuls efterleverske til Villestrup havde stævnet Søren Black i stor Arden herredsfoged i Hindborg herred og tiltalte ham for en dom, han imellem hende og velb Otte Banner til Asdal hans foged Tomas Mogensen om en eng Bredeng udgivet har, som han ikke har villet pådømme eller vidst dommer i den at være, idet det drejede sig om adelspersoner. sagen blev opsat 14 dage.

(206)

** velb Jørgen Lykke til Overgård KM lensmand på Mariager hans visse bud Jens Grøn i Torup havde stævnet Christen Andersen i Stistrup, Niels Andersen, Hans Steffensen sst med flere for et vidne, de til Ål birketing fra deres værneting vidnet har, at Peder Ged i Stistrup har ingen lod eller part i det pulsvod, de havde i Stistrup, og ikke var med på fjorden sankt Hans nat for at slå ål. derefter blev afsagt. så efterdi fornævnte vidnesbyrd nu alle er mødt og med helgens ed og oprakte fingre været deres vidne bestandig, og Jens Grøn ingen vidnesbyrd derimod fremlægger, da vidste dommerne ikke nogen årsag fornævnte vidnesbyrd for sådant deres vidne at kunne fælde, førend de med andre nøjagtige vidnesbyrd kan rykkes.

(208)

** Peder Ged i Stistrup havde stævnet Jens Grøn i Torup, for han har ladet ham fordele, for han skulle have inddraget med taxmænd i Mogens Christensen i Hellumgård hans gård og borttaget hans koste. derefter blev afsagt, så efterdi denne sag ikke til herredsting er ordelt, og Peder Ged er fordelt blevet, da fandt dommerne ham af den dele kvit at være, og sagen til herredsting at komme.

(209)

** Niels Christensen i Svendstrup havde stævnet Christen Sørensen Hvam i Borup for en dom, han forhvervet har, at han er kommet af dele, han var i, for gæld han var Anders Skriver i Ulstrup pligtig. dereft0er blev afsagt, så efterdi samme dom ikke er endelig, bør den at være som den udømt var og ikke at komme Anders Skriver til hinder eller skade

** Peder Sørensen i Glesborg havde stævnet Ellen Jensdatter i Galten, Oluf Sørensen, Marine Ibsdatter sst med deres medfølgere for vidner, de om hans søns død vidnet har og dermed ville befri Poul Nielsen for den beskyldning, ham i samme sag skulle være tillagt, ligevel samme vidnesbyrd skulle være vildige. sammeledes havde stævnet Jens Olufsen, Iver Tomasen i Hadbjerg og deres medbrødre 24 mænd for et vidne, de vidnet har. så mødte Poul Nielsen og fremlagde efterskrevne vidne af Galten herreds ting, hvori efterskrevne vidnede om, hvorledes Mads Jensen skrædder slog til Peder Sørensens søn Søren Pedersens med en kniv. præsten hr Daniel, som har fornævnte Peder Sørensens egen datter, har givet kundskab, at Peder Sørensens søn, da han var slået og annammede sakramentet, at han ikke da skulle have klaget på Poul Nielsen, som andre vidnesbyrd også derom har berettet. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Sørensen har ingen vidnesbyrd imod samme vidne, med hvilke han dem rykke eller tilbagedrive kan, da vidste dommerne ikke nogen årsag fornævnte vidnesbyrd for deres vidne at kunne fælde eller det magtesløs at være.

(214)

** velb Laurids Navl til Hedegård havde stævnet Jens Lassen i Kosted, Christen Andersen, Christen Pedersen sst og deres medbrødre, for de har kvitsvoret Tomas Christensen for husfred og gårdfred, som han skulle have gjort i Peder Ibsens gård i Gassum imod sit vidnesbyrd, og ligeledes stævnet Niels Hvid i Handest, Villum Mikkelsen sst med deres medbrødre nævninger, for de har kvitsvoret Kirsten Mouridsdatter for gårdfred, som hun skulle have gjort i Peder Ibsens gård i Gassum og mente ham uret at have gjort og burde fældet at være.(ufuldendt tingsvidne)

** velb Otte Banner til Asdal havde stævnet Jens Iversen i Guldager, Tomas Christensen sst med flere af Bølle og Bigum mænd for nogen vidner og segl, de skal have vidnet og udgivet imod Børial Christensen i Ålestrup, Niels Børialsen sst, som skulle lyde iblandt andet, at hans foged Tomas Mogensen skulle først støde til Niels Børialsen med en ---- på Rinds herreds ting, hvilket hans foged benægter ikke at skulle have gjort, og ikke heller hans foged skal have fået varsel for samme brev og segl. sagen blev opsat til i dag 14 dage.

(215)

lørdag 23/9 1581.

** velb fru Ide Munk til Kabbel havde stævnet Christen Madsen i Hølgård og tiltalte ham, for han ikke ville forvise hvis faldsmål hendes tjenere og folk skulle været faldet for, for det delsmål, Christen Juul til Udstrup havde ladet dem overkomme. derefter blev afsagt, så efterdi ikke bevises fru Ide til tinge har stævnet Christen Juul eller hans foged, som samme lovmål og dele drev for noget udlæg, og fogden derfor uden slig stævning ikke har vidst fornævnte folk nogen bøder at forvise, før den, der delsmålet drev, derfor har været til tinge kaldet, kunne dommerne ikke kende fogdens ulempe deri at have været.

(217)

** velb fru Dorte Clausdatter til Restrup havde stævnet Niels Madsen, Christen Jensen i Sønderup med flere for vidner, de har vidnet med hr Peder Ravn, at de aldrig skulle have hørt fru Dortes tjenere eller nogen skal have klaget på hr Peders tjeneste. derefter blev afsagt, da efterdi Jens Mortensen vidner, samme vidne at være lovligt stævnet, og ikke det nu fremlægges, da fandt

dommerne det magtesløs at være og ikke at komme fru Dorte eller hendes tjenere til hinder eller skade, førend samme vidne her fremlægges.

(218)

** velb Jørgen Skram til Tjele med opsættelse her af landstinget i dag måned havde stævnet Peder Dinesen, Mads Justsen og deres medbrødre nævninger, for de har Kirsten Mouridsdatter, Tomas Christensens hustru, i Gassum husfred oversvoret, for at hun skulle have spildt et stob øl i Peder Ibsens stue i Gassum, da der skulle have været gilde, og hvor hun ubedt skulle være indkommet. (dom ikke indført)

(219)

** velb Jacob Restrup til Lergrav havde stævnet Peder Bonde i Bjørnstrup herredsfoged i Hornum herred for et æskningsvidne, som velb Jørgen Lykke til Overgård på hans bonde Peder Holst over ham stedt har for et brev, Mikkel Skriver i Mariager skulle have antvortet ham. da var han her til stede for Jørgen Lykke og afstod samme æskning, så det skulle være som det uudgivet var og ikke at komme Jacob Restrup til nogen forhindring.

(220)

** velb Christen Munk til Gesinggård havde stævnet Jens Mikkelsen i Skjoldelev, som den tid stod i dommersted på Sabro herreds ting for syn og vidne, han nogen tid siden til Sabro herreds ting har stedt og ladet udgå til nogen træer, som er hugget i Norringvorde, og efter samme syn har tillyst hans foged Niels Pedersen i Lyngbygård til ransdele over Anders Sommersen i Holm og tilstedet bogsed at være bundet og endda ligevel dømt nævning fra tov, da de skulle sværge og gøre deres ed. desligeste stævnet Jens Mikkelsen, for han har dømt Niels Pedersen fra sin høring, da de skulle have delt Anders Sommersen fra samme skovhugst. derefter blev i rette lagt et tingsvidne af Sabro herreds ting, hvori synsmænd afhjemlede syn til 3 bøge, som var hugget i Norringvorde, eftersom Niels Sørensen i Norring, Anders Sommersen i Holm og Jens Sommersen sst foreviste dem 3 bundne sten, som var ret skel imellem begge deres skovskifter. derefter blev afsagt, så efterdi samme 3 mænds vidne er ejendom angældende, og ikke noget lovligt varsel derfor findes gjort og givet at være, og efterdi Jens Mikkelsen sin dom derefter har besluttet og udgivet, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og dom noksom, men magtesløs at være og ikke at komme Christen Munk til skade i nogen måde.

(224)

** velb Christen Munk til Gesinggård havde stævnet Søren Mikkelsen i Norring, for han nogen tid siden forleden til Sabro herreds ting er blevet ransvoret for nogen træer, han ulovligt har ladet hugge i Norringvorde. desligeste er han blevet ransvoret, for han har hjemlet to karle samme træer at hugge efter det vidne, nævninger har gjort, og hverken vil rette for sig selv eller for de to karle rette eller sætte, og bør derfor at stå til rette. derefter blev afsagt, så efterdi Søren Mikkelsen er ransvoret, da bør han derfor at bøde og stå til rette efter loven, som det sig bør.

(225)

** Jacob ---- hospitalsforstander i Århus havde stævnet Mads Jørgensen skomager i Vitten for en landstingsdom, han berømmer sig at have, som hans bror Eggers Jørgensen skulle have forhvervet, at en gave skulle være magtesløs dømt, som hr Peder i Grundfør skulle have givet nogen ejendom til fornævnte hospital. derefter blev afsagt, så efterdi Mads Skomager ikke ville samme første dom fremlægge, da bør den ikke at komme hospitalet til nogen forhindring på samme givne gods, før samme dom fremlægges, og sagen til borgmestre og råd i Århus at komme.

(225)

** velb fru Christence Nielsdatter salig Bjørn Kåses efterleverske til Stårupgård havde stævnet Mads Jørgensen i Belle for et par øksne, han salig Bjørn Kås pligtig var, for han skulle være kvit for ægt den stund, salig Bjørn Kås havde Bygholm slot. så mødte Mads Jørgensen og gjorde sit skudsmål hjem til sit herredsting, hvorefter dommerne fandt hendes fuldmægtig at tiltale Mads Jørgensen til hans herredsting.

(226)

** velb fru Christence salig Bjørn Kåses efterleverske havde stævnet Anders Mortensen i Ferring for en dom, han nogen tid siden forleden til landstinget forhvervet har med vrang undervisning, at han kan nyde og beholde den rug, som vurderingsmænd efter hans delebrevs lydelse har udlagt ham. derefter blev afsagt, så efterdi samme dom lyder endelig, da vidste dommerne ikke den at forandre ej heller andet at dømme, end som tilforn dømt er.

(227)

** Søren Christensen i Navndrup havde stævnet velb Poul Andersen Juel i Lund, for han har ladet ham fordele for nogen gæld, som skulle dem imellem være, og han ikke vil være over rede og regnskab med ham, eftersom det ham for tingsdom skulle være tilbudt, men derover har ladet ham fordele. så blev Peder Andersens skudsmål gjort, at han for lovligt forfald ikke kunne komme til stede, hvorfor sagen blev opsat en måned.

** velb fru Christence Nielsdatter salig Bjørn Kåses efterleverske til Stårupgård havde stævnet Ludvig Christensen i Vrigsted, Peder Mortensen i Glud og deres medbrødre KM tjenere i Glud sogn, som med heste og vogn plejer at gøre ægt og arbejde til Bygholm, for de imod KM brev ikke har villet age eller flytte hendes gods, eftersom de tilsagt var, og fremlagde KM efterskrevne brev, og da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end så vidt samme bønder dem imod KM brev og vilje har forholdt og ikke slig ægt vil gøre, som samme kongelige brev dem tilholder, da bør de derfor at stå til rette.

(229)

** Mads Jensen ? som kom af Hvilshøj havde stævnet Laurids Lauridsens arving på Kraghede for 6 daler, som Laurids Lauridsen skulle være ham pligtig. sammeledes havde stævnet Jørgen Madsen, som har salig Laurids Lauridsens hustru, for han er inddraget i Laurids Lauridsens bo. ligeledes stævnet Markvard i øster Brønderslev med hvis breve, han og i samme sag har.(følgende blad ikke bevaret)

(230)

** velb Christen Munk til Gesinggård havde stævnet Jens Mikkelsen i Skjoldelev, som den tid sad i dommersted i Sabro herreds ting for syn og vidne, han nogen tid siden til Sabro herreds ting har stedt og ladet udgå til nogen træer, som er hugget i Norringvorde, og efter samme syn har forfundet og tillyst hans foged Niels Pedersen i Lyngbygård til ransdele over Anders Sommersen i Holm, og endda ligevel dømt nævninge fra tov, da de skulle sværge og gøre deres ed. (dette er de to første sider af et tingsvidne, udstedt efter sagen fol 220 og fortsættes fol 279)

(231)

** velb Palle Juel til Strandet gav til kende sig nogle år over 20 år at have været dommer her til landstinget og i de åringer mange og adskillige domme dømt har, og ham nu af alder og syns skrøbelighed er ----. og derfor han i dag forkynder og ombeder, at dersom nogen vidste ham noget for sine domme at beskylde, da at stævne ham til første herredag, at han i levende live kunne samme sine domme forsvare, eftersom han bedst ved sine domme at forklare.

(232)

** Jørgen Skram til Tjele med opsættelse her af landstinget i dag måned havde stævnet Jens Rask i True, Peder Dinesen, Mads Justsen sst og deres medbrødre nævninger, for de har Kirsten Mouridsdatter, Tomas Christensens hustru i Gassum husfred oversvoret, for hun skulle have spildt en stob øl i Peder Ibsens stue i Gassum, da der skulle have været gilde, endog det ikke skal være bevist. på parternes begæring opsatte dommerne denne sag til i dag 6 uger.

(233)

** Knud Christoffersen foged på Torupgård havde stævnet Mogens Vilsen i Resen, Jens Brødt sst og deres medbrødre ransnævninge i Fjends herred, for de har kvitsvoret Espen Sørensen, Marine Sørensdatter og Johanne Christensdatter i Borup for ran, de var tillyst, for de var med Søren Sørensen og Christen Sørensen noget hø at bjerge og afføre ved Knudsbjerg, som tilhørte Peder Ammestrup og Mikkel Quist, endog Søren Sørensen og Christen Sørensen i Borup blev oversvoret, og de ikke ville hjemle deres tre fornævnte folk samme gerning. så blev fremlagt et tingsvidne af Fjends herreds ting, hvori efterskrevne vidnede, at de var kommet til Peder Jensen, Mikkel Quist i Borup, Søren Sørensen og Christen Sørensen sst og med dem havde synet to holme på Borup mark ved Knudsbjerg, og da blev de forligt, at de tog et lidet stykke fra den ene holm og lagde til den anden, så de syntes, de var lige gode. så tog Peder Jensen et lod og Christen Sørensen tog et andet og træffede Jens Espensen på begge sider at kaste samme lodder, det ---- lod på den ene holm og det andet lod på den anden holm, og det lod de dem nøjes med. derefter blev afsagt, så efterdi Espen Sørensen, Marine Sørensdatter og Johanne Christensdatter for samme ran har fanget lovligt varsel, og ikke de mødte til tinge (fortsættes fol 237)

(235)

** velb Hartvig Mouridsen til Vindum og Søren Keldsen i Odsgård havde stævnet Niels Børialsen i Alstrup, Peder Børialsen i Gøttrup for en klage, de til landstinget skal have frembåret, at de skulle have medværet i den bordag, der skete til Rinds herreds ting, som ikke skulle kunne bevises. så mødte Niels Børialsen og Peder Børialsen og dog ikke fremlagde noget vidnesbyrd på Hartvig Mouridsen eller Søren Keldsen, at de skulle være skyldig i samme bordag, hvorfor dommerne efter

sådan lejlighed fandt samme klage ikke at komme Hartvig Mortensen eller Søren Keldsen til hinder eller skade.

lørdag 7/10 1581.

** Bonde Pedersen borger i Ribe havde stævnet Søren Christensen borger i Ringkøbing, for han skal have ladet fordele Bonde Pedersen til Ribe byting, og ikke for samme dele efter Riber stadsrets lydelse skal være lovligt advaret, og mente derfor samme dele ikke ret at være. derefter blev afsagt, så efterdi fogden stedte høring over Bonde Pedersen, og ikke høringer findes lovligt stævnet at være, vidste dommerne ikke om samme delsmål at dømme, førend de lovligt stævnes og kaldes, som det sig bør.

(237)

** (fortsat fra fol 234) nogen undskyldning at gøre eller nogen på deres vegne, og fornævnte nævninge har Espen Sørensen, Marine Sørensdatter og Johanne Christensdatter for ran kvitsvoret, da vidste dommerne ikke deres ed at følge men magtesløs at være.

** Christen Hansen i Østergård i Bigum havde stævnet Tomas Riis i Holme for en opsættelse, han til Vorde birketing opsat har og dermed taget ham fra sin høringsdele, som han havde til Rasmus Kær i Vammen for sit hø og korn, som er fraløst og ikke kan bekomme. derefter blev afsagt, da efterdi sagen for Tomas Riis har været indstillet, da bør han dem ved dom, når den for ham lovligt indstævnes, imellem at dømme og adskille.

** Peder Guldsmed i Rendsborg havde stævnet Laurids Pedersen borger i Horsens for et halvt hundrede daler, som han skulle være hans stedfar Mads Guldsmed pligtig. så mødte Anders Mortensen i Horsens og gjorde Laurids Pedersens skudsmål ind for borgmestre og rådmænd i Horsens at komme, efterdi sagen ikke der er ordelt, og efter sådan lejlighed fandt dommerne samme sag til borgmestre og råd at komme.

(239)

** Laurids Christensen rådmand i Viborg gør vitterligt, at han har solgt og skødet til Gunde Skriver borgmester efterskrevne stykke jord på Viborg Vestermark.

(240)

** velb Jørgen Harbou til Hulris havde ladet tilbyde Søren Mortensen Hegelund rådmand i Viborg, om han ville være med at tage en befaling til gode mænd og dannemænd at besigtige og forfare et stykke hus her i Viborg. så blev Jørgen Harbou og Søren Mortensen ved, at hvilke uvildige gode mænd og dannemænd, de dertil betroede, må samme trætte besigtige.

(241)

** hr Niels Jensen i Gødstrup herredsprovst i Hammerum herred hans søn Christen Gødstrup med opsættelse her af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Laurids Skriver i Hem i Salling for et brev, han skulle gemme på hr Niels, som skulle lyde på to øksne, han skulle have sagt god for to mænd i Fjelstervang for en vold for et gærde, de skulle have brudt ved Hald, den tid velb Corfitz Ulfeld

havde Hald slot i forlening og forsvar, og Laurids Skriver var foged, hvilken sag Corfitz Ulfeld for dannemænds forbøns skyld har efterladt, og mente derfor samme forlovsbrev ikke burde at komme hr Niels til nogen forhindring. så er Laurids Skriver ikke mødt nogen gensigelse derimod at gøre, hvorefter blev afsagt, da efter sådan lejligheds og vidnesbyrds lydelse, imedens de står ved magt, bør fornævnte forlovsbrev ikke at komme hr Niels eller fornævnte to mænd i Fjelstervang til nogen forhindring eller skade.

(242)

lørdag 21/10 1581.

** Jacob Valbum foged på Skern havde stævnet Tomas Mogensen foged sst, for han har ladet ham fordele for 2 daler, som Jacob Valbum skulle have antvortet Jens Christensen til brevpenge og tæring, der han skulle have mødt hos rigets kansler efter Tomas Mogensens befaling. sagen blev opsat en måned.

(243)

** velb Niels Jonsen til Torstedlund høvedsmand på Hald havde stævnet Søren Harbo i Tange herredsfoged i Lysgård herred og tiltalte ham for en dom, han har dømt, og kvitfundet Niels Jensen i Vium for høringsdele af den årsag, han ikke skulle have fået lovligt varsel, endog to vederhæftige mænd skal have bekendt, at de har givet ham 8 dages varsel, før delstinget var. så mødte herredsfogden og svarede, at han efter skik, sædvane og brug , som i deres herred været har, ikke har vidst at unde høring efter fornævnte varsel. derefter blev afsagt, så efterdi bevises, at det har været skik, sædvane og brug i Lysgård herred, at varsel gives for 2.ting ----.

(245)

** Søren Sørensen i Kongens Tisted gav til kende, hvorledes han nogen tid forleden med hans medbrødre sandemænd i Gislum herred skulle have gjort deres tov til landstinget over Jens Pedersen i Rørbæk, for Peder Pedersen han ihjelslog, at han da lå på hans sotte og sygeseng og derfor ikke kunne møde den tid at gøre sit tov, og derfor i dag gjorde sit tov og svor Jens Pedersen manddød over og til sin fred for Peder Nielsen, han ihjelslog eftersom hans medbrødre gjort har. (sagen er overstreget)

** Bertel Pedersen i Aulum gav til kende, hvorledes hans bror Peder Pedersen nogen tid siden kom for skade og manddrab og ihjelslog Søren Lauridsen, der boede i Fabjerg mølle, og sandemænd har svoret ham fra hans fred, endog han formente, de dertil ingen billig årsag at have haft, dog på Peder Pedersens slægt, køn og kulds vegne vil udlægge to sal til eftermålsmand Poul Sørensen i Hørup mølle og havde ham betalt, hvilket Poul Sørensen bekendte sig at have oppebåret, og dernæst spurgte Bertel Pedersen, om Peder Pedersens slægt og køn ikke burde for fejde kvit at være. derefter blev afsagt, at eftersom rette eftermålsmand bekender sig ret landbod fra Bertel Pedersen Peder Pedersens køns vegne at have annammet, da bør Peder Pedersens slægt efter recessens lydelse for fejde angerløs at være.

(246)

** Christen Munk til Gesinggård havde stævnet Jens Mikkelsen i Skjoldelev for en dom, han til Sabro herreds ting dømt har imellem Christen Munk hans tjener Niels Pedersen i Lyngbygård på den ene og Anders Sommersen i Holm på den anden side, hvilken dom til landstinget skulle være sagt magtesløs, og Jens Mikkelsen at have gjort uret, og satte i rette, om Jens Mikkelsen ikke bør at give ham sin kost og tæring, han for hans dom gjort og lidt har, hvilket han blev tildømt.

(247)

** Christen Munk til Gesinggård havde stævnet Jens Mikkelsen i Skjoldelev for en dom, han til Sabro herreds ting dømt har imellem Christen Munk hans tjener Niels Pedersen i Lyngbygård på den ene og Anders Sommersen i Holm, hvilken dom til landstinget er sagt magtesløs og Jens Mikkelsen at have gjort uret, og satte i rette, om Jens Mikkelsen ikke bør at give ham sin kost og tæring, han for hans dom gjort og lidt har, hvilket han blev tildømt. (tingsvidne udstedt efter foregående sag)

(248)

** velb fru Dorte Clausdatter til Restrup havde stævnet Christen Jacobsen i Sønderup, Troels Madsen, Christen Jensen sst med flere for et vidne, de har vidnet med hr Peder Ravn, at de aldrig havde hørt, at fru Dorte skulle have klaget på hr Peders tjeneste. sagen blev opsat en måned.

** velb fru Dorte Clausdatter til Restrup havde stævnet Jens Jensen i Sønderup med flere for et vidne, de har vidnet med hr Peder Ravn, at de har kaldet ham til deres sognepræst, som skulle være med menige sognefolks råd og samtykke, og mente fru Dorte dem samme løgnagtigt at have vidnet. (dom ikke indført)

(249)

** Søren Christensen i Navndrup med opsættelse her af landstinget i dag måned havde stævnet velb Poul Andersen til Lund, for han har ladet ham fordele for nogen gæld, som dem imellem skulle være. sagen blev opsat 14 dage.

(250)

** velb Niels Jonsen til Torstedlund høvedsmand på Hald havde stævnet Tomas Mogensen i Simested og hans bror Niels Mogensen for nogen breve og segl, de dem afberømmer at skulle have forhvervet om den trætte og bordag, der skete imellem dem og Niels Børialsen på Rinds herreds ting, og ikke KM tjenere derfor har fået varsel. sammeledes havde stævnet hr Søren Ibsen i Eveldrup ? og hans medbrødre, som samme brev skal have udskrevet. så mødte Tomas Mogensen og berettede, at der skulle have flere medværet hr Søren samme brev at udgive, som er velb Hartvig Mouridsen til Vindum med flere. derefter blev afsagt, så efterdi de, som har medværet hr Søren samme brev at forsegle, ikke er stævnet , da vidste dommerne ikke derom at dømme, førend de stævnes og kaldes.

** velb Niels Jonsen til Torstedlund havde stævnet velb Otte Banner til Asdal, for han skulle være blevet vidende om nogen vidner og breve at skulle have ladet forhverve om den bordag, der skete på Rinds herreds ting imellem Tomas Mogensen og Niels Børialsen. så mødte Tomas Mogensen og fremlagde Mads Pedersen foged på Vorgård hans brev. derefter blev afsagt, da efterdi Mads

Pedersen bekender sig samme vidner og breve at have forhvervet, og han med dem er ustævnet og ukaldet, da vidste dommerne ikke derom at dømme, førend han med dem stævnes og kaldes.

(251)

** velb Niels Jonsen på Torstedlund havde stævnet Tomas Mogensen for nogen klage, han har ført over Børial Christensen i Ålestrup med flere af kronens tjenere, hvilken klage han ikke mener ret at være. så mødte Børial Christensen og ville vide, om Tomas Mogensen klagede noget på ham, da svarede Tomas Mogensen at han ikke ved at årsage Børial eller hans sønner for, at den tid han lod læse KM brev i landsdommernes dom, da gjorde Børial Christensen ham først ulyd, og siden blev Tomas Mogensens husbonds folk og han skammeligt overfaldet med hug og slag af Børial, hans sønner og svoger.

(252)

** Peder Børialsen i Spanggård havde stævnet Peder Sørensen i Ugelris, for han har ladet dem fordele på Tostrup kirkes vegne for nogen gammel kirkegæld, de som kirkeværger skulle være ham pligtig for noget sølv og penge, han på kirkens vegne havde måttet udlægge. så mødte Peder Sørensen og berettede, at han af sin sølv og penning på kirkens vegne havde udlagt og straks er blevet afskilt med kirkeværgeriet, og derfor ikke kunne sine udlagte penning igen bekomme, og derfor havde fornævnte kirkeværger for KM retterting indstævnet og da dom bekommet. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Børialsen og M--- Børialsen efter samme KM forordning er delt blevet, da vidste dommerne ikke dem af samme dele at kvitdømme, førend de retter for dem og samme gæld betalt har.

(253)

** Peder Hegelund skriver borgmester i Viborg Niels Tomasen og Laurids Christensen Trommeslår rådmand sst gør vitterligt at for os var skikket vores medborger Christen Pallesen, som havde stævnet vores medborger Tomas Riis, at da han havde taget arv efter hans bror Jep Nielsen, så burde han for sin anpart at betale i hans brors gæld, som han tog i arv, og fremlagde Tomas Riises bror Jep Nielsens brev og segl, at han findes at være sin stedfar Christen Pallesen 12 Joachim daler pligtig. da mødte Tomas Riis og berettede, at han ikke alene tog arv, men mente, at hans bror Jens Riis burde at kaldes. derefter blev afsagt, at dommerne ikke vidste andet derom at sige, end Tomas Riis for sin andel bør samme gæld at betale.

(254)

** Iver Andersen borger i Viborg havde stævnet Anders Sørensen Storum og hans medbrødre sandemænd sst, for de har ham vold oversvoret efter et vidne, som Mikkel Skræ skal have vidnet, endog Mikkel Pedersen Skræ den tid skulle have været delt og lovforvunden af mester Niels Juel, og mente derfor han var ulovlig voldsvoret. så blev fremlagt efterskrevne tingsvidne at Viborg byting angående samme vold, hvorefter blev afsagt, så efterdi samme vidne med gjort gerning bekræftes, Christen Bartskær af Iver Andersen med en øksehammer at være slået, og sandemænd derfor har Iver Andersen vold oversvoret, da vidste dommerne ingen årsag fornævnte sandemænd for samme deres ed og tov at kunne fælde med ved magt at blive.

(255)

lørdag 4/11 1581.

** Jep Bre og Laurids Jensen i Enslev havde stævnet Jens Hansen, Hans Mikkelsens søn, som boede i Værum, for nogen ejendom liggende i Borris kaldes Stovgårds jord, som han nu sig tilholder med skøder og breve, endog de mener samme ejendom at være deres forfædrene, og de deraf har oppebåret skyld og landgilde, som de kunne bevise med gamle breve, levende mænd og vidnesbyrd, og mente derfor samme gods burde at efterfølge dem. så mødte Jens Hansen og fremlagde sin efterskrevne beretning, at samme jord har fulgt de gamle panter og siden skøder, som er gjort på samme ejendom, og ikke at være kæret på samme ejendom ved 79 år, og Hans Mikkelsen og hans arvinger har haft samme ejendom til denne dag. derefter blev afsagt, da efterdi der trættes om samme ejendom, og ikke nogen dom til herredsting derom er udgået, da fandt dommerne samme sag der at komme, og herredsfogden at sætte en uvildig dommer i sit sted at dømme dem imellem.

(257)

** velb Christen Munk til Gesinggård med opsættelse her af landstinget 14 dage havde stævnet Jens Mikkelsen i Skjoldelev for en dom, han nogen tid forleden til Sabro herreds ting har dømt imellem Christen Munk hans tjener Niels Pedersen i Lyngbygård og Anders Sommersen i Holm, og dømt Niels Pedersen fra høringsdele, da han for skovhugst var tiltalt. desligeste for han skulle have tilstedt Jens Pedersen i Harre, Jens Jespersen i Haurum, Laurids Jørgensen i Lisbjerg at vidne i samme sag, hvortil Christen Munk ustævnet og ukaldet skulle være. så blev fremlagt en dom her af landstinget 23/9 sidst forleden udgivet, at efterdi samme vidne er ejendom angældende, og ikke noget lovligt varsel for det findes givet, og efterdi Jens Mikkelsen sin dom derefter har besluttet og udgivet, da er samme vidne og dom ikke kendt ved magt. så mødte fornævnte herredsfoged og berettede, at han ikke af sin forstand andet kunne gøre, end som han gjort har. derefter blev afsagt, efterdi fornævnte herredsfoged har stedt samme vidne, som var ejendom angældende, uden lovligt varsel, og efterdi han her til landstinget tilforn er dømt uret at have gjort, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end fornævnte herredsfoged er jo pligtig igen at give Christen Munk hvis skellig bevislig kost og tæring, han derpå gjort og lidt har, efter recessens lydelse.

(259)

** Anders Pedersen borger og byens kæmner i Viborg havde stævnet Iver Andersen borger sst og Kirsten Rogersdatter borgerske sst og tiltalte dem for nogle agre på Viborg mark, de til mester Peder Pedersen Tøgersen afhændet har, og formente de dem dermed imod Viborg bys privilegier har forbrudt, og samme køb ingen magt at have. så mødte mester Peder og berettede, at han efter borgmestre og råds tilladelse skulle have mageskiftet noget jord med Iver Andersen og Kirsten Rogersdatter, og så meget deres jord var bedre end hans, har han dem med penge betalt, og fremlagde et Jacob Andersen Brasen sognepræst til Rold hans brev, hvori han bekendte, at han 30/10 1579 med Anders Jensen, som nu er skolemester i Skive, havde udsendt til borgmestre og råd i Viborg, og gav dem mester Peder Tøgersens begæring til kende, om de vil lade ham mageskifte nogle agre i Viborg mark med nogen af borgerne. da på det samme sag kunne blive forenet og fordraget, blev samme sag opsat til i dag måned.

(264)

lørdag 18/11 1581.

** Jacob Valbum foged på Skern havde stævnet Keld Jensen, Christen Jørgensen og Niels Bang borger i Randers, for de ikke har villet vidne deres sandhed til Randers byting angående forhandling imellem hr Christen Nielsen præst i Spentrup og Gassum og Jacob Valbum om det gods, som hr Christen Nielsen skulle have annammet i Jacob Valbums hustrus Margrete Frunddatters ? bo, som da var enke efter hr Niels Troelsens død, videre end hr Christen Nielsen kunne på sin hustrus vegne deri arveligt tilfalde med rette, og at have blevet dem imellem så forhandlet, at Jacob Valbum derfor skulle have, nyde og beholde en gård i Randers fra Christen Nielsen og hans arvinger, hvilket efterdi fornævnte tre mænd var med hr Christen Nielsen i svogerskab og blodsforvandt. (sagen er overstreget)

(265)

** Jacob Valbum foged på Skern havde stævnet Keld Jensen, Christen Jørgensen og Niels Bang borger i Randers for et kontraktsvidne, de imellem hr Christen Nielsen præst i Spentrup og Jacob Valbum har om arv efter hr Niels Troelsen, hvilken kontrakt han ikke forseglet har. så mødte de tre mænd og i rette lagde samme vidne af Randers byting 3/10 1581, at de skulle have været forsamlet i hr Nielses stue i Spentrup over forligelse imellem hr Christen og Jacob Valbum om den arv, som dem var tilfaldet på begge deres hustruers vegne efter salig hr Niels Troelsen. derefter blev afsagt, så efterdi Jacob Valbum ikke sådan kontrakt ---- og ting og tingsdom ---- og ikke han vil være ---- da kunne dommerne ikke kende samme kontraktsvidne at må komme Jacob Valbum til hinder eller skade.

** velb fru Dorte Clausdatter ---- med opsættelse her af landstinget i dag måned havde stævnet efterskrevne for et vidne, de har vidnet med hr Peder Ravn, at de aldrig havde hørt fru Dortes tjenere eller andre klage på hr Peders tjeneste. derefter blev afsagt, så efterdi samme mænd for deres brev og vidne tilforn har været hid stævnet og da er fundet magtesløs, indtil sagen blev stævnet på ny, og efterdi den dom ikke endnu er igen stævnet, da bør samme brev og vidne magtesløs at være og ikke at komme fru Dorte eller hendes tjenere til nogen forhindring.

(268)

** velb fru Vibeke Podebusk til Lindholm havde stævnet Niels Skriver i Kelstrup, som den tid sad i dommersted på Gislum herreds ting, for han undte fylding på ransnævninge at tove om den afgrøde, Nille Jensdatter og Jens Iversen om trætter, førend han dømte i sagen. derefter blev afsagt, så efterdi sagen tilforn herfra landstinget til herredsting er hjemsat endelig dom derom at dømme, og efterdi samme ransdele, førend dommen dømt er, findes at være drevet, da fandt dommerne Jens Iversens folk for dette ran kvit at være, og sagen til herredsting at komme.

(269)

** Søren Dinesen i Mølgård havde stævnet Mikkel Andersen sst for et brev og segl, Anders Andersen, der boede i Mørgård, ham på nogen gæld givet har, og fremlagde samme brev, dateret 28/2 1579 lydende på 16 daler og 3 tønder rug. derefter blev afsagt, så efterdi Anders Andersen samme gældsbrev på sig og sine arvinger forseglet og udgivet har, da er hans arvinger pligtig den at udgive.

(270)

** Poul Vognsen i Hersum havde stævnet Jep Nielsen i Torup og hans søn Morten Ibsen, for de har ladet ham fordele for 9 daler, han skulle være Svenning Vognsen pligtig for noget gods, endog han er overbødig samme penge at vil betale, når Svenning Vognsen vil komme til tinge og gøre ham skøde på samme ejendom. sagen blev opsat til i dag 14 dage, og Poul Vognsen således af samme dele kvit at være, og Svenning Vognsen på mandag 8 dage at gøre Poul Vognsen skøde, og Poul Vognsen at betale Svenning Vognsen de 9 daler.

** Hans Lauritsen skriver i Testrup havde stævnet hr Jens Sørensen i Vive for en dom, han her til sidst forgangne landsting imod ham skulle have forhvervet med vrang undervisning. så mødte hr Jens og gjorde hans skudsmål ind for hans herredsprovst, som Hans Skriver var tilfreds med, hvorfor dommerne fandt samme sag til herredsprovsten at komme.

(271)

lørdag 2/12 1581.

** velb fru Dorte Clausdatter til Restrup havde stævnet Christen Lauridsen i Sønderup med flere for et vidne, de har vidnet med hr Peder Ravn, at de aldrig skulle have hørt Fru Dortes tjenere eller andre skulle have klaget på hr Peders tjeneste, endog mangfoldige klagemål derpå skulle være gjort. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidne og brev har været hidstævnet og da er fundet magtesløse, indtil sagen igen blev stævnet og siden atter fundet magtesløs, indtil fornævnte dom blev igen kaldet, da bør fornævnte vidne og brev magtesløs at være og om hr Peders ---- indsatte dommerne til kapitlet i Viborg, som den tilforn er indsat.

(273)

** velb Predbjørn Gyldenstjerne til Vosborg med opsættelse her af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Niels Skriver i Kelstrup, som den tid sad i dommersted på Gislum herreds ting for en dom, han udgivet har over nogen mænd af Tistrup, som var beskyldt for at skulle have ladet slå med pulsvod før sankt Hansdag sidst forleden, endog slig gerning samme mænd ikke at være overbevist, og mente derfor Niels Skriver ikke ret at have dømt. så blev i rette lagt tingsvidne og dom af Gislum herreds ting, hvori fogden havde dømt de indstævnede mænd til at stå til rette, idet når man kunne ikke erfare, hvem det havde gjort, da skulle de mænd, som næst om bosiddende er derfor deles og tiltales, indtil så længe de ville udlægge, hvem sådan gerning har gjort. derefter blev afsagt, så efter de lejligheder og vidnesbyrd samme herredstingsdom medfører, vidste dommerne ikke imod samme dom at sige eller fælde.

(275)

** Poul Vognsen i Hersum med opsættelse her af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jep Nielsen i Torup og hans søn Morten Ibsen, for de har ladet ham fordele for 9 daler, som skulle stå tilbage af de penge, han skulle være Svenning Vognsen pligtig for det gods, han solgte ham, endog Svenning Vognsen ikke ville komme til tinge at gøre ham skøde derpå, og da fandt dommerne Poul Vognsen af denne dele kvit at være.

(276)

** Hans Lauridsen i Testrup havde stævnet Jens Ged i Binderup for en klage, han for hans husbond til tinge skulle have gjort, at han ikke skulle være Hans Lauridsen nogen gæld skyldig og ikke heller med rette for den at skulle være fordelt. derefter blev afsagt, at imedens fornævnte dom og delemål endnu står ved magt, bør fornævnte klage ikke at komme Hans Lauridsen til hinder eller skade.

(277)

** Hans Lauridsen i Testrup havde stævnet Jens Knudsen i Binderup for en dom, han her til landstinget forhvervet har, at han er kommet af den dele, som han havde ham i for 8 mark, han er ham pligtig for 8 skæpper rug, og mente samme dom ikke endelig at være, og Jens Knudsen burde i samme dele at være og fremlagde samme delebrev af Gislum herreds ting 15/10 sidst forleden. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Knudsen selv bekender, at han var Hans Skriver penge pligtig for 8 skæpper rug, og ikke han beviser dem at være betalt, da vidste dommerne ikke Jens Knudsen af samme dele at kvitdømme, førend han retter for sig.

(278)

** hr Milter i Torning havde hidkaldt sandemænd af Lysgård herred om hærværk at skulle sværge over Jacob Pedersen i Vranum for den gård, han iboer uden hans minde. efter begge parters bevilling blev samme sag opsat til næste landsting.

(279)

** (fortsættelse af tingsvidne fra fol 230) forseglet af landsdommerne og Gunde Christensen.

Viborg landstings dombog 1591.

(1)

** (fragment) Peder Pedersen i Velling, Jens Tygesen i Bredstrup, Jesper Sørensen i Velling, Laurids Justsen i Føvling med flere kvit for ----. dernæst fremlagde delebreve af Tyrsting herreds ting, hvorefter blev afsagt, da efterdi nu bevises to af fornævnte nævninge at være delt og lovforvunden, da de og deres medbrødre gjorde deres ed, da fandt dommerne samme nævningsed magtesløs at være, og de nævninge, som efter fornævnte fordelte mænd svoret har, hver til deres 3 mark fældet at være.

(3)

** velb fru ---- salig Peder Mikkelsens efterleverske til ---- havde stævnet Niels Jensen i Bredstrup og hans to sønner for et vidne og bekendelse, om de nærværende hos var i Anders Sørensens gård i Føvling og så og hørte at Brunick Madsen slog Anders Sørensens hustru. så mødte Niels Jensen og tilbød at ville bekende sin sandhed ved herredsting, og efter sådan lejlighed fandt dommerne Niels Jensen og hans sønner til hjemting at vidne deres sandhed, hvis dem i samme sag vitterligt er.

** Niels Skriver hospitalsforstander i Århus havde stævnet Oluf Nielsen i Søby og Niels Nielsen sst for et vidne, de nogen tid siden til Gjern herredsting med Mads Jensen i Søby vidnet har om nogen stedsmålspenge. så mødte Mads Jensen med samme vidne og derhos berettede, at han gav Jacob

Hagemester sit brev og segl på hvis, han blev ham skyldig for stedsmål, og det brev havde han indfriet. derefter blev afsagt, så efterdi samme brev er ustævnet, opsatte dommerne den til i dag 6 uger.

(4)

** velb fru Elisabeth Bild til Skovvang havde stævnet Anders Ovesen i Gunderup, herredsfoged i Børglum herred, for to gadehuse i Rakkeby, som han skulle have fradømt imod skiftebrev og tingsvidne. sammeledes havde stævnet Mikkel Skriver foged på Lerbæk med samme dom. så mødte Mikkel Skriver med samme dom, hvori besluttes, at efterdi samme to gadehuse ikke findes indskrevet i det brev, Mourids Podebusk og hans medarvinger på fornævnte ---- gjort har, da vidste fogden ikke at kunne Mourids Podebusk samme to gadehuse fradømme. derefter blev afsagt, så efterdi samme dom ikke lyder endelig, bør den at være og blive, som den udømt var, og sagen til herredsting igen at komme, og fogden dem endelig imellem at dømme.

(5)

** velb fru Elisabeth Bille til Skovvang hendes visse bud Niels Bertelsen i Bredmose havde stævnet Anders Jensen herredsfoged i Vennebjerg herred for nogen vidner, han hende fradømt har, og desligeste for nogen gadehuse i Åsted, som han hende har fradømt, og mener ham imod skiftebrev og synsvidne at have dømt. derefter blev afsagt, så efterdi nu bevises Mourids Podebusk skal have agerjord i Åstrup, som nu ligger til fornævnte huse, og de ikke har haft åstederne i besigtning, da vidste dommerne ikke i samme sag at dømme, førend der kommer videre granskning på åstederne og forfinde, om samme huse findes at være bygget på gårdens grund eller ej, og hvem siden påskader, da at stævne og kalde sig og gå derom så meget, som lov og ret kan findes.

(7)

** velb Mourids Podebusk til Kørup havde stævnet Niels Bertelsen i Bredmose, for han har ladet hans tjenere Jens Harbo i Åsted og Anne Madsdatter sst fordele for ulydelse, endog han formener at fru Lisbeth skulle ingen rettighed have til de huse, de iboer. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Bertelsen ikke samme delebrev fremlagde, da fandt dommerne det magtesløs at være, og ikke at komme Jens Harbo eller Anne Madsdatter til hinder eller skade, indtil hvem der har i at sige stævner på ny og kommer her med samme delebrev.

(8)

** velb fru Elisabeth Bille til Skovvang hendes visse bud Niels Bertelsen i Bredmose havde stævnet Jens Sørensen i Tolne herredsfoged i Horns herred for en eng i Elling sogn, som han skal have hende fradømt med urette. så mødte Mikkel Skriver foged på Lerbæk og berettede, hvorledes fru Elisabeth og hendes børn for vederlag gods skulle have tilskiftet Mourids Podebusk samme eng, og herredsfogden havde tildømt Mourids Podebusk samme eng. da vidste dommerne ikke imod samme herredsfogeds dom at sige, ej heller ham derfor at fælde.

(9)

** velb Stygge Høg til Vang hans visse bud Simon Nielsen i Sindholt havde stævnet Rasmus Sørensen i øster Hassing, Peder Nielsen på Holtet og Laurids Tomasen på Ganderup for et vidne,

som de og Niels Nielsen i Hals på Ludvig Nielsens vegne 4/8 til Kjær herredsting vidnet har, hvilket vidne Stygge mener dem for gunst og gave at have vidnet Ludvig Nielsen til behjælpning, og dem at straffes på deres fingre efter recessen, og fremlagde domme her af landstinget, i hvilke Niels Christensen, Rasmus Sørensen, Peder Nielsen og Laurids Tomasen deres vidne er magtesløs kendt, og dem at straffes på deres fingre efter recessen, og nu bød Simon Nielsen sig imod fornævnte vidnesbyrd i rette (dom ikke indført)

(11)

** velb fru Karen Gyldenstjerne til ---- havde stævnet Peder Bertelsen i Horslev for et myndigbrev, han skulle have haft, som Simon Pedersen i Grund skulle have fuldmagt givet Mikkel Hansen i Ølsted at skulle svare for ham imod en stævning, Jep Quist havde stævnet ham og hans søn, og Mikkel Hansens navn i samme brev findes makuleret og moxen udslettet. derefter blev afsagt, så efterdi Mikkel Hansens navn, som findes i samme brev at være myndig gjort at svare i sagen, findes makuleret og moxen udslettet, og fornævnte Peder Bertelsens navn af ny det navn findes at være indskrevet med andet blæk, da fandt dommerne samme brev magtesløs at være.

(12)

** Søren Mortensen i Århus havde stævnet Svend Bendsen byfoged sst, for han har steds høring over ham, endog han har budt sig i rette imod Rasmus Mikkelsen i Ormslev, førend høringe blev opnævnt, om Rasmus Mikkelsen ville give ham sag. derefter blev afsagt, så efterdi der kives om, hvorledes Søren Mortensen besidder samme gård, om han den besidder helt eller halvt, og om deraf kunne forfares, hvor meget han burde at give i leje, og han har budt sig i rette, og han dog uden dom er delt blevet, da fandt dommerne ham af den dele kvit at være, og sagen til Århus byting igen at komme.

(14)

** Niels Skriver hospitalsforstander i Århus havde stævnet Mikkel Sørensen i ---- herredsfoged i Sabro herred, for han ikke ville anse, at Niels Skriver gjorde skudsmål på vidnesbyrd at ville bringe, at de arme i hospitalet har efterfulgt halvparten KM anpart kvægtiende i Sabro herred, men straks dømt i sagen, uanseet Niels Skriver begærede, at sagen måtte opstå på en 14 dags tid, imedens han kunne føre samme vidnesbyrd. (dom er ikke indført)

** fru Karen Bryske til Slumstrup hendes visse bud Bendt Poulsen i Åstrup havde stævnet Jep Jørgensen, som tjener Jep Villumsen i Fjeldskov og Oluf Tomasen i Hjortlund for et vidne, de vidnet har, at de skulle have været nærværende hos og seet den tid Hans Jørgensen i ---- slog Peder Christensen i Fjeldskov ihjel, at han skulle have gjort nødværge for at redde sit liv. derefter blev afsagt, så efterdi fornævnte vidnesbyrd nu er mødt og været deres vidne bestendig, og Bendt Poulsen har ingen vidner imod fornævnte vidnesbyrd, da vidste dommerne efter sådan lejlighed ikke nogen årsag imod samme vidne at sige, eller fornævnte vidnesbyrd derfor at fælde.

(16)

** velb Peder Brahe til Krogholm havde stævnet Clemend Nielsen i Stenvad herredsfoged i nør (Djurs) herred for en dom, han nogen tid siden forleden dømt har, at hans tjenere skulle tiltales, for de skulle have hugget på Peder Brahes boel i Purilkær, som Peder Brahe mener sig at være lodsejer

til, og fogden af den årsag har gjort ham uret, efterdi han har dømt hans tjener til at lide tiltale, for han skal have hugget på hans egen ejendom. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredstingsdom ikke findes endelig dømt at være, da fandt dommerne samme sag til herredsting igen at komme, og fogden dem endeligt imellem at dømme og adskille, som det sig bør.

(17)

** Inger Henriksdatter i Sevelsted havde stævnet Påske Pedersen i Agerbæk for et brev, han af hendes søn Jens Gregersen forhvervet har på noget gods, ham med hans hustru var ført, og han skulle ville begære ydermere, end som hun kunne arveligt tilkomme, hvilket brev hun var blevet tildømt at efterkomme. dernæst blev i rette lagt et tingsvidne af Ginding herredsting 19/11 lydende, at Påske Pedersen havde tilspurgt Jens Gregersen i Sevelsted, om han ville holde den kontrakt, som han og hans mor og brødre ham lovet har om den medgift med hans søster Dorte Gregersdatter, og da svarede Jens Gregersen ja. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Gregersen samme brev forseglet og udgivet har, og efterdi Inger Henriksdatter var beskikket af dannemænd, om hun ville være samme brev bestendig, da har hun givet dem svar, at hun med alle gode ville betale Påske Pedersen og fuldgøre det brev og løfte, som Jens Gregersen havde givet ham, da vidste dommerne ikke imod Jens Gregersens brev at sige, ej heller fornævnte herredsfoged for samme sin dom at fælde, som han efter fornævnte brev dømt og udgivet har.

(20)

** velb Jacob Skram til Fruergård havde stævnet Christen Eskildsen i Klokmose herredsfoged i Bølling herred, for han til Bølling herreds ting har udstedt Bendt Poulsen i Astrup på velb fru Karen Bryske til Slumstrup hendes vegne rigens æskning over Jacob Skram for 350 daler for kost, tæring, ægt og arbejde med mere, og ikke ham for samme æskning skulle have fået lovligt varsel. derefter blev afsagt, så efterdi det ikke findes Jacob Skram at være givet varsel for det ting, på hvilket æskning begyndes, da kunne dommerne ikke kende det lovligt, og samme æskning derfor magtesløs at være.

(22)

** mester Hans Bartskær borger i Viborg med en opsættelse her af landstinget 21/11 sidst forleden havde stævnet Anders Nielsen og hans medbrødre sandemænd i Viborg, for de har ham vold oversvoret, for han skulle have slået Kirsten Andersdatter Pindhose, endog han kunne bevise med et herremandsbrev, at han ikke skulle have slået hende, men velb Just Nielsen at skulle have slået hende, for hun gav mester Hans Bartskær og hans kvinde Anne Lauridsdatter onde og ukvemsord, og mente at han burde af samme vold kvit at være. derefter blev i rette lagt velb Just Nielsens brev samt tingsvidner af Viborg byting (dom ikke indført)

(24)

lørdag 30/1 1591.

** Svend Jensen borger i Holstebro havde stævnet Christen Christensen i Borbjerg præstegård for en dom, han til landstinget har forhvervet, i hvilken han skulle have været dømt af dele, som han havde ham i for nogen gæld, som han skulle være ham skyldig med rente efter hans brev og segl, hvilken dom med vrang undervisning skulle være forhvervet. så mødte Jens Jensen i Borbjerg

præstegård og anden Jens Jensen sst, som vidnede, at Christen Christensen er så syg og ufør, at han ikke nu kan møde, hvorfor dommerne efter sådan lejlighed opsatte samme sag til i dag måned.

(25)

** Jørgen Friis til Faurskov havde stævnet Niels Hugger, Jens Hind og deres medbrødre for et vidne, de til Skodborg herredsting vidnet har på nogen bjerge og bakker sønden og østen Ryngdal, og Jørgen Friis mente, at samme ulovlige vidne, som imod recessen er udstedt, ikke burde komme ham til hinder eller skade. i lige måde havde han stævnet fru Margrete Friis til Engelund med samme vidne. sagen blev opsat til i dag (blank).

(26)

** Jørgen Friis til Faurskov med opsættelse her af landstinget 19/12 sidst forleden havde stævnet Jep Mikkelsen i Ovesgård herredsfoged i Skodborg herred for en dom, han har dømt og fradømt Jørgen Frises fuldmægtig fylding på skursnævninge over en selvejer bondegård kaldes Stenborg, og samme gård står øde og ikke kan deraf bekomme ægt og arbejde. deslige skal stå tilbage af samme gård landgilde, stød og leding, og Jørgen Friis har tit og ofte været overbødig for samme skyld og herlighed at ville annamme om det måtte ham fuldgøres efter hans skiftebrev, og han mener, at Jep Mikkelsen ikke har anseet loven men imod den at have dømt. så mødte velb fru Margrete Friis til Engelund på herredsfogdens og Jens Pedersens vegne og fremlagde samme dom, i hvilken fogden har afsagt, at efterdi bevises fornævnte efterstand af Stenborg findes årligt af Jens Pedersen at være til Skodborg Herredsting og Sabro herredsting tilbudt, og ikke Jørgen Friis det har annammet, da har fogden tildømt Jørgen Friis at annamme samme skyld. derefter blev afsagt, så og efterdi samme dom ikke lyder endelig, bør den at være og blive, som den udømt var, og sagen til herredsting at komme, og fogden deri at dømme, som det sig bør.

(28)

** Frands Rantzau til Vedingtorp hans visse bud Jep Nielsen i Karup havde stævnet Poul Clemendsen i Bers, Niels Clemendsen og Mads Lauridsen sst for et vidne, de har vidnet om nogen sår og skade, de siger Jørgen Clemendsen skal have fanget af Jens Madsen i Bers, endog Jørgen Clemendsen skal have gjort Jens Madsen skade. så mødte Clemend Poulsen i Bers og i rette lagde samme vidne af Ginding herreds ting 19/11 næst forleden, hvorefter blev afsagt, så efterdi det har været Jørgen Clemendsens egne to brødre og hans konebror, som med han vidnet har, da kan samme vidne ikke kendes så noksom og uvildigt, at det må komme Jens Madsen til hinder eller skade.

(29)

** fru Anne Krabbe til Østergård hendes visse bud med opsættelse her af landstinget havde stævnet Peder Jensen i vester Børsting Mikkel Tomasen sst med flere for et syn, de til Fjends herreds ting hjemlet har, at Jens Madsen i Bers skal have fanget sår og skade på sit legeme, som han skulle have påklaget hendes tjener Jørgen Clemendsen i Bers ham at skulle have gjort, hvilket han benægter ikke at have gjort, og efterdi synsmænd ikke skal findes at være bosiddende i herredet, som samme gerning skulle være i gjort, eller i samme herred have afhjemlet, da mener hun dem dermed uret at have gjort, og deres afsigelse ingen magt at have eller komme hendes tjener Jørgen Clemendsen til

hinder eller skade. dernæst blev i rette lagt efterskrevne klagevidne og andre vidner af Fjends herredsting og derefter fremlagde Jens Hansen borger i Skive hans brev angående den sygdom,, Jens Madsen Mads Gødesens søn i Bers nu skulle have.(følgende blad ikke bevaret)

(33)

** Jørgen Friis til Vadskærgård med opsættelse her af landstinget 5/12 sidst forleden havde stævnet Jens Andersen i Tørring, Jens Pedersen i Vestergård med flere for et vidne, de til Skodborg herredsting vidnet har om en kontrakt, de skal have forligt velb fru Margrete til Engelund og Christen Lund om hvis uenighed, dem skulle have været imellem, at Christen Lund skulle give fru Margrete en brunblisset fol og 14 daler, og ikke de skulle have forkyndt for hvad sag, han hende det skulle give, og ikke for slig kontrakt vil være gestendig eller for tingsdom indgået eller fra sig med sit brev og segl bebrevet, og mente derfor samme vidne ikke burde nogen magt at have. så mødte fru Margrete og fremlagde samme efterskrevne vidne af Skodborg herredsting. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidne med fornævnte Peder Skriver, Jep Mikkelsen og hans medbrødres brev bekræftes, da vidste dommerne ikke imod fornævnte vidne at sige eller magtesløs dømme.

(35)

** Peder Mikkelsen i Lund havde i rette stævnet Christen Nielsen i Lunddal for en klage, han efter hans hustru Anne Sørensdatters mund klaget har til Rinds herreds ting over ham, for han skal have slået et stykke af hans dør, og hans dreng Søren Jensen skal have slået klinken sønder på samme dør, da de gav ham varsel, og ikke de gjorde nogen uførm i fornævnte gård. desligeste havde de stævnet Anne Sørensdatter og hendes søstersøn Christen Nielsen for et vidne, de på ham til fornævnte ting om samme sag vidnet har. sagen blev opsat 14 dage.

(36)

** Mogens Sørensen borger i Viborg og på sine egne, Søren Christensen Hegelund, Jørgen Sørensen og Iver Lauridsens vegne havde stævnet Christen Henriksen Bartskær borger i Nykøbing, som tit og ofte har ladet sig finde i Viborg by og trodseligt har gået under øjne, som dem mener imod den kontrakt og forpligt, han har gjort og givet salig Peder Tranes slægt og byrd. sammeledes havde han stævnet Christen Henriksen for en sum penge, han ham på salig Peder Tranes børns vegne skal være, og til forvaring skal have pantsat til fornævnte børn al hans ejendom her i byen, som han imod sit brev og segl skal have solgt, før den fra fornævnte børn blev indløst. (følgende blad ikke bevaret)

(38)

** Eske Sørensen i Hammerum ? foged til Hald på Troels Skrivers vegne i Nykøbing gav til kende Troels Skriver at være stævnet af Jens Juel i Fjallerslev, og ikke han var mødt at give ham sag.

** Bonde Clemendsen og Poul Skrædder borgere i Nykøbing på deres egne og medbrødre sandemænds vegne gav til kende dem til tinget af Jens Juul i Fjallerslev at være stævnet, for de har svoret Mikkel Kas ? fra hans fred for Niels Skrædders død, og ikke Jens Juel fremkom. da efter sådan lejlighed fandt dommerne sandemænd og vidnesbyrd for den stævning kvit.

(39)

** Peder Mikkelsen i Lund med opsættelse her af landstinget 14 dage havde i rette stævnet Christen Nielsen i Lund for en klage, han til Rinds herreds ting har klaget, at Peder Mikkelsen skulle have slået et stykke af hans dør, da de gjorde ham varsel på Christen Nielsens vegne i Hobro. desligeste blev stævnet Christen Nielsen i Lunddal og Christen Nielsen i Møldrup. derefter blev i rette lagt tingsvidner af Rinds herreds ting, hvorefter blev afsagt, så efterdi bevises med vidnesbyrd, at Peder Mikkelsen og Søren Jensen ikke har uførmet Christen Nielsens hustru eller slået på hans dør, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end de fleste vidnesbyrd at følge, og dernæst svor sandemænd fornævnte Peder Mikkelsen og Søren Jensen kvit for samme hærværk.

(43)

** Tomas Jørgensen i Lading på hans husbond velb Laurids Rostrup til Ristrup hans vegne havde ladet stævne sandemænd af Ning herred Karen Andersdatters bane, som blev dødfundet på Bjødstrup mark, at skulle udlægge. så var sandemændene ikke til stede nogen ed at gøre, efter Tomas Jørgensen dem fremkaldte.

** Niels Christensen foged på Skærsø ? gav til kende hvorledes han på hans husbond velb Falk Gøye til Skærsø hans vegne så og Frands Sørensen i Urup på hans husbond velb Hans Axelsen til Rudgård hans vegne skulle have bevilget, at hvis sager deres husbond var imellem skulle til i dag opstå. så mødte Hans Jensen og Jens Nielsen og fremlagde Hans Axelsens efterskrevne brev og fuldmagt, at da han ikke selv personligt kunne møde, da gav han ovennævnte brevvisere fuldmagt at gøre hans skudsmål til Viborg landsting, ligesom han selv til stede var. dernæst blev fremlagt en stævning til efterskrevne for et vidne, de til sønder (Hald) herreds ting vidnet har, angående en hund, som Hans Axelsen skulle have skudt ihjel. på grund af fornævnte skudsmål blev sagen opsat 14 dage

(45)

** Christen Olufsen i Molbjerg havde stævnet Jens Lauridsen sst på, for han har ladet ham fordele for en løgner for nogen ord, han er påvidnet, at han skulle have tilsagt hans søn, endog han det ikke beviser, og han uden dom er delt blevet. på begæring blev sagen opsat 14 dage.

(46)

** velb Ulrik Parsberg til Kvelstrup havde stævnet Rasmus Jensen foged på Skern for en dom, han nogen tid forleden til landstinget forhvervet har og fanget en synsvidne magtesløs, som Niels Pedersen i Essendrup, Niels Pedersen i Testrup og deres medbrødre hjemlet har. sagen blev opsat til i dag 6 uger.

** velb fru Anne Andersdatter i Krogstrup hendes visse bud Peder Christensen i lille Binderup havde stævnet Peder Ged i Hjedsbæk og Gunde Knudsen Blære for en dom, de til Viborg landsting forhvervet har på et hendes salig husbond Jacob Clemendsens ? brev, som han har ladet gøre på noget medgift og hjemfærd, som han deres hustruer efter deres bryllups kost med hjemfærd givet har, men mener samme dom ikke endelig at lyde, og at den ikke burde at komme hende på hendes salig husbonds brev til hinder eller skade, og fremlagde samme dom her af landstinget dette år 13/2. sagen blev opsat 6 uger.

(47)

** velb Mourids Podebusk til Kørup hans visse bus Svend Mikkelsen foged på Lerbæk havde stævnet Niels Rasmussen i Voldum birkefoged til Voldum birketing for en dom, han til fornævnte ting dømt har imellem Mogens Gøye og ham om løsøre på Clausholm, som stod uskiftet efter salig Oluf Mouridsen og om jus patronatus af Voldum kirke. med velb Hans Axelsen af Rudgård hans bevilling blev sagen opsat til næste landsting efter pinsedag.

(48)

** velb Valdemar Parsberg til Jernit havde stævnet Morten Jensen i Ustrup og Kirsten Jensdatter sst for et vidne, de til Gislum herredsting vidnet har, at Peder Jensen i Mejlstrup skal have beligget hans tjenestepige, og nu blev i rette lagt et tingsvidne af Gislum herreds ting, hvori Kirsten Jensdatter vidnede, at en dag de var kørende at hente et læs lyng, blev de borte for hende i en dal, og da gik hun bort at lede efter dem, og da så hun Peder Jensen havde pigen omkuld, og han lå med hans bare ben imellem hendes bare ben, men hvad de gjorde vidste hun ikke, og Morten Jensen vidnede, at han gik derhen og da så han det samme. dernæst blev i rette lagt tingsvidner af Hobro byting, hvori blev vidnet, at Peder Jensen samme dag var i Hobro. derefter blev afsagt, så efterdi fremlagte vidner er flere end Morten Jensen og Kirsten Jensdatters vidne, da vidste dommerne ikke andet derom at sige end de fleste at følge, og Morten Jensens og Kirsten Jensdatters vidne ingen magt at have.

(52)

** velb Valdemar Parsberg til Jernit havde stævnet Jep Nielsen og Rasmus Andersen i Svenstrup for den dom, de nogen tid siden har forhvervet over nogen domme, som velb Mourids Podebusk til Kørup skal have forhvervet over et varsel, som de skal have gjort på velb Jørgen Friis til Faurskovs vegne. derefter blev afsagt, efterdi samme dom lyder ikke ydermere, indtil sagen blev stævnet på ny, og det nu sket er, da bør den ikke længere magt at have.

(53)

** velb Valdemar Parsberg til Jernit på sine egne og Laurids Rostrups vegne til Ristrup havde stævnet Mikkel Sørensen i Kvottrup herredsfoged i Sabro herred , for han nogen tid forleden har tildømt velb Jørgen Friis til Faurskov så og nogen selvejergårde i Tinning et stykke eng og krat liggende i Vitten mark over mark og markskel, hvilken dom de mente imod loven og KM dom at være dømt, hvorfor herredsfogden burde at stå til rette. så mødte Jørgen Friis og fremlagde samme dom af Sabro herredsting, hvori fogden havde dømt, at fornævnte eng og krat jo bør at efterfølge de 3 bøndergårde i Tinning, Søren Frandsen, Frands Christensen og Christen Jensen iboer efter Jørgen Friises skiftebrevs lydelse. dernæst mødte fornævnte herredsfoged og mente sig ikke uret at have dømt. sagen blev opsat 6 uger.

** velb fru Karen Bryske til Slumstrup hendes visse bud Bendt Poulsen havde stævnet Christen Eriksen dommer til Bølling herreds ting for en dom, han dømt har og kvitdømt Peder Mørk, som flyttede af ----, for kost og tæring, som han skal have hende forårsaget til at lade gøre, uanseet at salig KM har ham befalet at svare hendes salig husbond og hende og ingen anden, ikke heller har villet fuldgøre rigsrådets og landstingets dom uden med stor tøe og trætte, som han har hende påført. sagen blev opsat 6 uger.

(58)

** velb fru Karen Bryske til Slumstrup hendes visse bud Bendt Poulsen i Astrup havde stævnet Christen Eriksen i Klokmose herredsfoged i Bølling herred for en dom, han nogen tid siden forleden har dømt og fradømt hende Peder Mørk, som flyttede af Faster, hans halve boeslod af den årsag, at han er flyttet af den stavn, som han boede, da brøden var gjort, til en anden god mands gods. sagen blev opsat 6 uger.

(60)

** velb Falk Gøye til Skærsø hans visse bud Germand Espensen i ---- med opsættelse her af landstinget i sag 14 dage havde stævnet Peder Jørgensen borger i Ebeltoft, som da sad i dommersted på Ebeltoft byting, for en dom han dømt har om hvis gods og ejendom, som Søren Pedersen Dyrskyt havde, som han havde dømt i KM værre hvis hans hovedlod er belangende, hvorfor Falk Gøye formente ham deri at have gjort uret og burde derfor at stande til rette. videre mente Jørgen Friis, at hans hovedlod burde at komme ham til, efterdi han havde været sin egen morder og manddræber og dræbt sig selv i Ebeltoft vig. på begæring blev sagen opsat 6 uger.

(61)

** velb Jacob Skram til Fruergård havde stævnet velb fru Magdalene Banner til Krabbesholm for en uendelig dom, som hun til sidst forgangne landsting forhvervet har, så at et vidne er magtesløs dømt, som efterskrevne skal have vidnet til Hammerum herreds ting på hendes tjener Jep Jepsen i Højris. så vidnede efterskrevne, at fru Magdalene Banner er overdraget til Fyn og derfor ikke kunne komme til stede, hvorfor sagen blev opsat 6 uger.

** velb Ove Lunge til Tirsbæk havde stævnet Peder Bertelsen i Hornsyld for efterskrevne brev og segl han udgivet har angående kirkens tiendekorn af Nebsager sogn, som han lover og tilsiger ikke at vil begære det i kærven, men at de det fremdeles yder i skæppen, som de tilforn gjort har. dernæst blev fremlagt et andet brev, hvori efterskrevne sognemænd lover på menige sognemænds vegne at yde deres kirkekorn i skæppen. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Bertelsen samme brev udgivet og forseglet har, da er han pligtig det at holde.

(63)

** Peder Bertelsen i Hornsyld med opsættelse her af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jens Nielsen i Hornsyld, Jørgen Ovesen og deres medbrødre for et skadesløsbrev, de skal have givet ham på noget tiende, og mener de pligtig er samme brev at holde, og fremlagde efterskrevne brev, som findes med 23 segl at være forseglet, hvorefter blev afsagt, at dommerne vidste ikke andet derom at sige, end så mange af fornævnte mænd, som samme brev forseglet har, de er pligtige det at holde.

(64)

** Ove Lunge til Tirsbæk havde stævnet Peder Bertelsen for en uendelig dom, han her til landstinget har forhvervet angående en forligelse, som skal være ganget imellem Peder Bertelsen og Nebsager sognemænd om Nebsager kirkes tiendekorn. derefter blev afsagt, så efterdi Peder

Bertelsen ikke vil i rette lægge samme dom, da bør den ikke længere magt at have, indtil hvem, der har deri at sige, stævner på ny.

(65)

** Anders Skram til Dejbjerglund havde stævnet Christen Eriksen i Klokmose herredsfoged i Bølling herred, for han nogen tid siden har udstedt høring over to hans tjenere Søren Christensen og Adser Sørensen, tjenende på Dejbjerglund, for et dige at oplukke og ikke anseet, at sagen skulle være indstævnet for kongens og Danmarks riges råd, og ikke der endnu dom skal være ganget. på grund af forfald blev sagen opsat 6 uger.

** Jens Mejlgård i Mammen på sine egne, mor og søskendes vegne havde stævnet Mikkel Espensen i Herkegård for nogen kirkegæld, han ville dem aftvinge videre og ydermere, end som han engang af salig Mads Harbos ---- i Mammen udfået har, som vurderingsmænd har ham tilvurderet. så mødte Mikkel Espensen og bekendte på kirkens vegne at have bekommet nam i samme bo, dog har kirken ikke fanget fyldest for sin gæld. derefter blev afsagt, så efterdi denne sag ikke til herredsting er ordelt, da fandt dommerne den der at komme, og herredsfogden dem imellem at dømme og adskille, som det sig bør.

(66)

** Hans Johansen til Gavnø høvedsmand på Hindsgavl havde stævnet Christen Henriksen Bartskær borger i Nykøbing for efterskrevne to gårde i Viborg i Sortebrødre sogn liggende, som han har solgt ham, hvorefter blev afsagt, efterdi den sag ikke til Viborg byting er ordelt, fandt dommerne den der at komme, og fogden dem imellem at dømme. (sagen er overstreget)

(68)

** Hans Johansen til Gavnø havde stævnet Christen Henriksen Bartskær borger i Nykøbing for to ejendomme i Viborg i Sortebrødre sogn liggende næst vesten til Jørgen Skrams gård sønder til sankt Matiasgade østen til mester Niels Sørensen Juuls ejendom, som han har solgt og skødet ham, men nu lader Christen Bartskær sig af berømme, at han ville have for sig beholdt noget af samme to gårdes ejendom og gårdsrum. derefter blev afsagt, at efterdi denne sag ikke til Viborg byting er ordelt, fandt dommerne den der at komme, og fogden dem imellem at dømme. (forseglet tingsvidne med samme indhold som foregående sag)

(69)

** Peder Bertelsen i Hornsyld havde stævnet Jens Andersen i Hyllerød for et vidne, han har vidnet på hans børn, og formener samme vidne ikke ret at være. så blev fremlagt en dom her af landstinget 1/11 sidst forleden, hvori samme vidne er magtesløs dømt, og nu blev afsagt, at efterdi samme vidne tilforn har været hid stævnet, da vidste dommerne ikke andet deri at dømme end som tilforn.

** Peder Bertelsen i Hornsyld havde stævnet Jens Lauridsen herredsfoged i Bjerre herred for en dom, han har udgivet, at han ikke vidste at fri Peder Bertelsens børn for høring, da de var tiltalt for et øg. sagen blev opsat 6 uger.

(70)

** velb Ove Lunge til Tirsbæk havde stævnet Peder Bertelsen i Hornsyld for nogen domme og delebreve, som Peder Bertelsen skulle berømme sig på at skulle have forhvervet på Ove Lunges tjenere i Nebsager. derefter blev afsagt så efterdi Peder Bertelsen ikke vil fremlægge delebreve eller domme, så bør de ingen magt at have, indtil hvem, der har deri at sige, stævner på ny.

** Christen Nielsen foged på Hundslund gav til kende, at han var stævnet af Mads Sørensen i Viborg for et skøde, han har forhvervet af Christen Bartskær på hans husbonds vegne på en ejendom her i byen og bød sig imod Mads Sørensen i al rette. så mødte Mads Sørensen og berettede, hvorledes han havde ladet stævne Christen Bartskær, og Christen Bartskær og ham for den stævning blev forenet, så han nu den stævning vil (intet mere indført)

(71)

** Peder Krog byfoged i Viborg havde stævnet Christen Juul i Sevel for en dom, han imod ham til landstinget forhvervet har om en ulovlig lukkelse ved sankt Peders kirke, hvor Jens Madsen murmand har opsat en planke fra kirkemuren, så man ikke kunne komme fra kirken uden at klatre derover. så blev i rette lagt tingsvidner og domme af Sevel birketing, Viborg byting og Viborg landsting, hvorefter blev afsagt, så efterdi Keld Juuls fuldmægtig Christen Juul på hans vegne har brugt sin rettergang imod Jens Madsen, at han formente, at Keld Juul burde på nørside vejrum til samme kirke at have, og fogden Peder Krog aldeles intet om samme kørerum enten til eller fra har dømt, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end Peder Krog har sig deri forseet og bør at stande Keld Juul til rette for hvis skellig kost og tæring, han derfor lidt har.

(76)

lørdag 27/3 1591.

** velb Jens Mogensen til Sinderupgård havde stævnet Peder Poulsen i Vinkel, Søren Pedersen og Mikkel Pedersen sst for et vidne, de fornylig skal have vidnet, at de ikke så hans tjener Peder Christensen i Randrup hans dreng Jens Madsen ved det træ i Randrup skov 14 dage før jul sidst forgangen. sagen blev opsat en måned.

** Christen Jørgensen i Mammen havde stævnet Anders Andersen i Hjermind herredsfoged i Middelsom herred for en dom, han over ham dømt har og tilfundet ham at give hr Niels skyldkorn af den bolig, han iboer, og derefter har undt Mikkel Lauridsen høring over ham for samme, og mener ham dermed uret at have gjort, og i rette lagde sit brev dateret Mammen 14/5 1587 samt en dom af Middelsom herreds ting torsdag næst efter pinse 1588. (intet videre indført)

(77)

** Christen Pedersen Svensker borger i København havde stævnet Laurids Christensen, Palle Knudsen og deres medbrødre sandemænd i Hobro for de har ham vold oversvoret, for han har slået Christen Nielsen, dog han det ikke kunne bevise. samme sag blev opsat 14 dage.

(78)

** tiltale til Jørgen Knudsen, Rasmus Nielsen i Hadsten med flere for at vidne, de skulle have vidnet, hvorledes herredsfogden Mikkel Sørensen i Sabro herred skulle sat tielse på sandemænd at forny skel imellem Vinten mark og Haldum mark, formenende samme tielse ikke ret eller nøjagtig at være.

** tiltale til Laurids Olesen i Hår, Peder Dal i Skjoldelev og deres medbrødre for et vidne, de har vidnet 1537, skel imellem Vinten mark og Haldum mark. sammeledes Helle Pedersen i Norring Knud i Mundelstrup og deres medbrødre for et synsvidne, de samme dag og samme skel hjemlet har.

(79)

lørdag 19/4 1591.

** velb Mourids Podebusk til Kørup og velb fru Sidsel Oxe til Bidstrup med en opsættelse her af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Erik Lykke til Skovgård for et tingsvidne, han har båret i rette ---- sandemænd på markskel imellem Vrads og Hammerum herreder, for hvilket vidne de ikke mente var givet lovligt varsel. samme sag blev opsat til næste landsting efter pinsedag førstkommende.

(80)

** velb Mourids Podebusk til Kørup havde stævnet Niels Bertelsen i Bredmose for et synsvidne, han har forhvervet til Vennebjerg herreds ting på nogle huse i Åsted, og for en dom han har forhvervet til Børglum herreds ting for nogle huse, hvilket vidne og dom Mourids Podebusk ikke mener at have fanget varsel for, at det burde ved magt at blive. sagen blev opsat til næste landsting efter pinsedag.

(81)

** Jens Pedersen i ---- på sin bror Morten Pedersen borger i Hobro hans vegne med opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Mads Poulsen i ---- og hans medbrødre for et vidne, de til ---- vidnet har, at de skulle fragå at have fået korn af Morten Pedersen. sagen blev opsat til i dag måned.

(82)

** Niels Skriver hospitalsforstander i Århus havde stævnet Mikkel Sørensen i Kvottrup herredsfoged i Sabro herred for en dom, han dømt har imellem velb Tomas Fasti og Niels Skriver angående nogen kvægtiende. på begæring blev sagen opsat 14 dage.

** velb ---- havde stævnet Bendt Poulsen i Astrup og Anders Sørensen foged på Slumstrup samt velb fru Karen Bryske til Slumstrup, om hun har noget deri at sige. sagen blev opsat en måned.

(83)

** Jens Nielsen i Stræt med opsættelse her af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Terkild Jensen i Årup for et brev og segl, som han ham forholder. derefter blev i rette lagt Jens Nielsens

efterskrevne brev, eftersom Terkild Jensen har forhandlet med min farbror Anders Jensen i Lynderup for hans bror Jens Terkildsens død, han desværre ihjelslog, da bepligter jeg mig på min farbrors vegne at give i bod 50 gamle daler, dateret Viborg 2/10 1588 Jens Nielsen egen hånd. derefter blev afsagt, at eftersom herredsfogden har tildømt Jens Nielsen samme sit brev at holde, og ingen kvittans fremlægges samme gæld at være betalt, da bør han samme brev at fuldgøre, mens samme dom står ved magt.

(85)

** Jens Nielsen i Stræt med opsættelse her af landstinget i dag måned havde stævnet Terkild Jensen i Årup og Peder Jensen i Mejlstrup for en dom, de til landstinget forhvervet har angående nogen penge, Terkild Jensen har hans brev på. nu mødte Terkild Jensen og fremlagde samme dom her af tinget 3/1 sidst forleden, hvori samme herredsdom er ved magt fundet, hvorpå blev afsagt, så efterdi samme dom ikke lyder længere, indtil sagen blev stævnet på ny, og det nu sket er, så bør den ikke længere magt at have.

(86)

** samme sag som på fol 83 som tingsvidne delvis indskrevet og overstreget.

** velb Jørgen Friis til Krastrup på sin søster velb fru Margrete Friis til Engelunds vegne havde stævnet Niels Hund i Majgård, Villads sst med deres medbrødre for et syn, de med velb Jørgen Friis til Faurskov hjemlet har til Skodborg herredsting om 4 agre, som skulle ligge til Vestergård. så mødte fornævnte mænd og berettede, at de ikke ved videre at forklare deres syn, endsom det tingsvidne formelder. sagen blev opsat til i dag 14 dage.

(87)

** velb Jørgen Friis til Faurskov havde stævnet Simon ---- Peder Skriver i Skodborggård og deres medbrødre synsmænd i Skodborg herred for et syn, de har hjemlet til Skodborg herreds ting, angående Stjernborg mark, og han mener dem uret at have gjort, og samme syn bør magtesløs at være, idet de har omhjemlet, at to engdele, som Jørgen Friis mener skal ligge til Stjernborg, ikke skal være afmærket som stuk eller endel bør at være. sammeledes havde han stævnet Jep Mikkelsen herredsfoged i Skodborg herred, for han skal have tildømt synsmændene at syne på de åsteder, som gode mænd havde været tilforn tiltaget og bevilget at granske. så mødte efterskrevne mænd og var samme deres syn gestendig. sagen blev opsat til i dag 14 dage.

(91)

** velb Jørgen Friis til Faurskov havde stævnet Peder Skriver i Søgård, Christen Christensen og deres medbrødre synsmænd angående syn med nogen bønder på nogen ejendom til Stjernborg, som af landstinget er bevilget til gode mænd at granske, for hvilket syn der ikke skulle være givet lovligt varsel. så mødte velb Jørgen Friis til Krastrup på hans søster fru Margrete Friises vegne og mente samme vidne ret at være. sagen blev opsat til i dag 14 dage.

(92)

** velb Jørgen Friis til Faurskov havde stævnet Jeronimus Høker i Bersholm, for han har begivet sig i et syn på Stjernborg mark, for hvilket syn Jørgen Friis ikke er givet varsel. sagen blev opsat 14 dage.

(93)

** velb Jørgen Friis til Faurskov havde stævnet Peder Skriver i Skodborggård og hans medbrødre synsmænd, for de har begivet dem i et syn på Stjernborg mark imellem Jørgen Friis og velb fru Margrete Friis til Engelund, hvilke åsteder Jørgen Friis mener at skal være hans ejendom til Stjernborg. sagen blev opsat 14 dage.

(94)

** velb Jørgen Friis til Faurskov havde stævnet fru Margrete til Engelund, for hun skal have beskyldt Jørgen Friis, som skulle være i en landstings opsættelse, at han aldrig skulle kunne bevise, at Stjernborg havde været én gård. så mødte velb Jørgen Friis til Krastrup på fru Margretes vegne, og for nogen lejlighed blev samme sag opsat 6 uger.

** velb Hans Johansen til Gavnø høvedsmand på Hindsgavl med opsættelse her af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Christen Skriver slotsfoged på Åstrup for et forbud til Jerslev herreds ting, som skulle have forbudt ham at befatte sig med vrag, og samme forbud ikke er givet til hans værneting. sagen blev opsat til næste landsting efter pinsedag.

(95)

** Christen Nielsen foged på Hundslund havde stævnet Mads Sørensen borger i Viborg, for han har ladet ham stævne til Viborg landsting og ingen sag ville give ham, hvorfor han har lidt skade, kost og tæring, som han mente Mads Sørensen var pligtig at betale. på begæring blev sagen opsat til næste landsting efter pinsedag.

(96)

** Peder Christensen Hulris borger i Viborg havde stævnet Søren Mortensen Hegelund rådmand i Viborg for han har ladet ham fordele for 40 daler, endog byfogden ikke har forklaret sin dom, og han dog holdes i dele. så mødte Søren Mortensen og bekendte, at byfogden ikke havde forklaret sin dom og derfor ville afstå den dele.

(97)

** Peder Bertelsen i Hornsyld havde stævnet Oluf Knudsen i Hornsyld, Jørgen Ovesen sst og menige sognemænd, som var til kirke på kyndelmissedag i Nebsager kirke, samt efterskrevne vidner for deres sandhed at vidne, om hvem samme tid udtog kirkens korn og bortførte. dommerne indsatte samme sag for herredstinget.

** velb Jørgen Due til Oksholm med opsættelse her af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Laurids Jensen i Binderup, for han på velb fru Irmgard Gyldenstjernes vegne har ladet en af hans tjenere Jens Jacobsen fordele for overhørelse og ulydighed. sagen blev opsat en måned.

(98)

** (fortsat fra ikke bevaret blad) havde stævnet Peder Skriver, for han ikke ville indskrive i hans tingbog det, som herredsmændene vidnede, at de takkede Morten Pedersen alle ære og godt, og ingen havde handlet bedre med dem end han. desligeste havde stævnet Søren Brøgger i Rise herredsfoged i Års herred for en dom, han til Års herredsting dømt har, at hans bror Morten Pedersen skulle have forbrudt noget korn. på grund af skudsmål blev sagen opsat 14 dage.

(99)

** velb Jørgen Due til Oksholm havde stævnet Laurids Jensen i Binderup for han på velb fru Irmgard Gyldenstjernes vegne skulle have ladet en af hans tjenere Jens Jacobsen fordele for overhørelse og ulydelse. sagen blev opsat 14 dage.

lørdag 24/4 1591.

** velb Keld Brockenhus til Lerbæk havde stævnet Christen Eriksen i Klokmose herredsfoged i Bølling herred, for han nogen tid forleden har stedt fylding på sandemænd i fornævnte herred på de åsteder, som ikke skulle være givet lovligt varsel for, og burde derfor at stande til rette. sammeledes havde stævnet sandemænd i Bølling herred for det tov, de har gjort. på begæring blev sagen opsat til næste landsting efter pinsedag nu førstkommende.

(100)

** velb Falk Gøye til Skærsø høvedsmand på Hammershus havde stævnet Jørgen Nielsen i Morup for æskning, som han vil have over ham bekræftet til Viborg landsting om en sum penge, som Falk Gøye har forstrakt ham med, som er 140 daler, som Falk Gøye indløste. på begæring blev sagen opsat til næste landsting efter pinsedag førstkommende.

(101)

** velb Falk Gøye til Skærsø havde med en opsættelse her af landstinget i dag 8 uger stævnet velb Hans Axelsen for en skriftlig beretning, han til Sønderherreds ting 7/7 lod læse, hvori var indført et tingsvidne, hvilken beretning og tingsvidne Falk Gøye mente unøjagtig at være. på begæring blev samme sag opsat ----.

(102)

** Tomas Lauridsen i Ålsrode havde stævnet Jens Rasmussen i Nødager, Søren Rasmussen sst, Laurids Jensen i Morup, Ingvard Sørensen sst og deres medbrødre samfrænder for et brev, som de har udgivet på den øde jord Skjollerup mark, og ikke samme brev er så lovligt gjort og ganget til tinge, som det sig burde, så det ikke burde at komme ham på samme mark til hinder eller skade. så mødte Rasmus Pedersen og fremlagde samme samfrændebrev, at samfrænder havde været forsamlet at granske og udlægge hvis lod og anpart, som Rasmus Pedersen i Morup og Jørgen Nielsen sst og deres medarvinger kunne tilfalde i fornævnte mark efter salig Jens Ingvardsen. dernæst blev fremlagt et tingsvidne af Sønderherreds ting 8/12 sidst forleden, som medfører at Søren Jonsen i Ebeltoft og ---- Pedersen rådmænd i Ebeltoft ---- i Nødager og Søren Rasmussen ---- og deres medbrødre samfrænder var samme samfrændebrev gestendig. derefter blev afsagt, eftersom

samfrænder har indregnet Rasmus Pedersen og Jørgen Nielsen og deres medarvinger til 3.parten af Skjollerup mark med sådan vilkår, at det sker med lensmandens samtykke, og det ikke bevises, da fandt dommerne samme samfrændebrev magtesløs.

(105)

** Niels Skriver rådmand i Århus og hospitalsforstander sst med opsættelse her af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Mikkel Sørensen i Kvottrup herredsfoged i Sabro herred for en dom, han nogen tid siden imellem velb Tomas Fasti til Vennergård, som havde Sabro herred i forlening, og ham afsagt har om halv kongens kvægtiende i Sabro herred. dernæst blev i rette lagt KM pergamentsbrev dateret 2/1 1575, hvori han har undt hospitalet samme kvægtiende, samt et tingsvidne af Århus byting, hvori Peder Christensen forrige skriver på Skanderborg vidnede, at i 15 år fik hospitalet halvdelen af KM anpart kvægtiende i Sabro herred, og han gav kvittering derfor. Tomas Jørgensen Skriver boende i Skæring ? vidnede, at han blev slotsskriver på Skanderborg slot efter Peder Christensen og var skriver der i 23 år, og da holdtes de med halvparten af KM kvægtiende af Sabro herred. derefter blev afsagt, så efterdi bevises med kong Frederiks brev, ham at have stiftet og funderet til fornævnte hospitalsforstander på de fattiges vegne, at de skulle nyde halvparten af KM anpart kvægtiende af Sabro herred, og fornævnte herredsfoged dog har dem samme kvægtiende fradømt, da vidste vi ikke samme herredsdom at følge, men samme kvægtiende efter KM brev at ---- hospitalet i Århus.

(109)

** Mads Mikkelsen i Staby kærgård havde stævnet Jens Lauridsen i Muldbjerg for to domme, han har forhvervet til landstinget over et vidne og klage, som skal formelde om nogen ord, hans søn Peder Jensen skal have tilsagt Mads Olufsen i Muldbjerg. da der blev gjort skudsmål for Jens Lauridsen, at han var så syg og skrøbelig, at han ikke kan møde, da blev sagen opsat til næste landsting efter pinsedag nu førstkommende.

(110)

** Peder Bertelsen i Hornsyld med opsættelse her af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Jens Lund herredsfoged i Bjerre herred for en dom, han udgivet har, at han ikke vidste at fri Peder Bertelsens børn for høring, da de var tiltalt for et øg, og formener ham imod lidkøbsvidne at have dømt. med bevilling blev sagen opsat til næste landsting efter pinsedag.

(111)

** velb fru Karen Bryske til Slumstrup havde stævnet Christen Eriksen i Klokmose herredsfoged i Bølling herred for en dom, han skulle have dømt imellem fru Karen og hendes foged og ikke endeligt skulle have dømt, og hun mener, at Peder Mørk er hende ulovligt fraflyttet og formener, at han måtte ingen tjene, førend han fik sin lovlige afsked fra hende, og dommen ingen magt at have ----.

(112)

** velb fru Karen Bryske til Slumstrup med opsættelse her af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Christen Eriksen dommer til Bølling herredsting for en dom, han nogen tid forleden dømt har og kvitdømt Peder Mørk, som flyttede af hans gård. sagen blev opsat til i dag ----.

(114)

** velb Laurids Rostrup til Ristrup og Valdemar Parsberg til Jernit havde stævnet Laurids Andersen i Kvottrup, Søren Jensen i Geding og deres medbrødre sandemænd i Sabro herred for deres tov og segl, som de har udgivet om efterskrevne sandemandstov, som de skulle have gjort imellem Vinten og Haldum mark fra sted til sted, som efterfølger. derefter blev afsagt, at som sandemændene ikke har lyst og afsagt deres tov og ed inden tinge og tingsvidne straks efter taget, da kunne dommerne ikke kende samme sandemandsbrev så noksom, at det må komme Laurids Rostrup og Valdemar Parsberg til hinder eller skade.

(116)

** velb Laurids Rostrup til Ristrup og Valdemar Parsberg til Jernit havde stævnet Laurids Olufsen i Farre, Peder Dal i Skjoldelev og deres medbrødre sandemænd for et vidne, de har svoret torsdag efter sankt Augustini 1537. så mødte Jørgen Friis og fremlagde samme tingsvidne, hvori efterskrevne vidnede om en skov Tindskov liggende på Haldum mark samt om ret skel imellem Haldum mark og Vitten mark. dernæst blev fremlagt et tingsvidne af Sabro herreds ting 16/7 1590 angående efterskrevne sandemandstov imellem Vitten og Haldum mark, hvor de satte sten. derefter blev afsagt, så og efterdi samme gamle vidne og synsvidne lyder om markskel ---- og ikke med nøjagtig sandemandsbrev bekræftes ---- så kunne dommerne ikke kende samme vidner så noksom, at de bør forhindre sandemænd på de åsteder, de kan kende til lovligt kristeligt og ret markskel at være.

(119)

** velb Laurids Rostrup til Ristrup og Valdemar Parsberg til Jernit havde stævnet Niels Rasmussen i Haldum, Andi Jensen sst, Mikkel Sørensen i Norring med flere med deres medbrødre 24 mænd for et vidne, de til Sabro herreds ting 8/4 med velb Jørgen Friis til Faurskov vidnet har, at Mikkel Sørensen ikke nægtede Jens Sørensen samme ed beskrevet, førend fylding gik på sandemænd. derefter blev afsagt, at eftersom de 24 mænd og de to varselsmænd ikke er fremkommet, da fandt dommerne dem for deres hjemsiddelse hver til deres 3 mark.

(120)

** Søren Sørensen i Studstrup med opsættelse her af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Peder Skriver i Falde birkefoged til Ål birketing for en dom, han nogen tid siden imellem ham og Jens Mortensen i Risgård dømt har om en bryggekedel, og har kvitdømt Jens Mortensen for tiltale for samme kedel, endog den Søren Sørensen på arv skulle være tilkommet. sagen blev opsat til i dag ---- dage.

(121)

** Jens Nielsen i Stræt havde stævnet Terkild Jensen i Årup for to kontrakter, han forholder ham og ikke vil i rette lægge og derover vil aftvinge ham 100 daler, endog han formener, at når samme kontrakter fremkommer, skal det ikke være mere end 70 daler. sagen blev opsat 14 dage.

(122)

** velb fru Karen Bryske til Slumstrup havde stævnet Oluf Mortensen i Odderbæk for en dom, han nogen tid siden forleden har dømt imellem hendes foged og Jens Skram og fradømt hendes foged Anders Sørensen rigens æskning til 3.ting til Jens Skram for kost, tæring og skadegæld. derefter blev afsagt, så efterdi samme landstingsdom over fornævnte herredstingsdom er indstævnet for KM og Danmark riges råd, og herredsfogeden derfor ikke vidste at unde fornævnte æskning, kunne dommerne ikke kende hans ulempe deri at være.

(123)

** velb Laurids Rostrup og Valdemar Parsberg til Jernit havde stævnet Jep Nielsen i ---- ved Horsens og Rasmus Andersen i Smidstrup for et varsel, de gav velb Mourids Podebusk og Jørgen Friis, og samme deres varsel her til landstinget skal være undersagt, og fremlagde en dom af landstinget 26/4 1589, hvori besluttes, at efterdi samme varselsmænd ikke kunne forklare, at de skulle have været for Lerbæk samme varsel at give, da har dommerne vundet samme deres varsel ikke ret at være. derefter blev afsagt, så efterdi fornævnte Jep Nielsen og Rasmus Andersen nogen tid siden har været hid stævnet for samme varsel, og deres varsel til landstinget er fundet ikke ret at være, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end samme mænds varsel findes jo løgnagtigt at være.

(124)

** Jens Knudsen i Binderup med opsættelse her af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Iver Lauridsen sst, for han har klaget over ham ---- skulle have gravet, og mente samme klage ikke burde at komme ham til forhindring. derefter blev fremlagt tingsvidner af Gislum herreds ting, hvori Mads Pedersen havde ladet fordele Jens Knudsen for hulgrøft, som han har gjort i hans husbonds ager på Binderup mark, og for nogen tørv, han har ladet grave i grøn jord. derefter blev afsagt, så og eftersom samme klage med synsvidne bekræftes, og Jens Knudsen 3 mark har opbudt og dermed gerningen vedgået, da vidste dommerne ikke videre samme klage dom eller dele at sige.

(127)

** Jens Nielsen i Stræt havde stævnet Søren Vinter i Næsborg herredsfoged i Slet herred for en dom, han imellem Terkild Jensen i Årup og ham dømt har om et brev og segl på 50 daler, dog Jens Nielsen formener samme brev skulle være inddraget i to kontrakter, når Terkild Jensen ville dem i rette lægge. samme sag blev opsat ----,

** velb Jørgen Friis til Faurskov på velb jomfru Helvig Ulfeld og jomfru Kirsten Ulfeld til Østergård deres vegne havde stævnet Niels Bonde i Tilst herredsfoged i Hasle herred, for han ikke ville have undt dem at give Rasmus ---- sag. sagen blev opsat til næste landsting.

(128)

lørdag 8/5 1591.

** Jens Poulsen i Ågård havde stævnet Bertel Vind i Fardrup for nogen ukvemsord, han skulle have sagt om ham og hans børn. sagen blev opsat til næste landsting.

** velb Ove Lunge til Odden høvedsmand på Ålborghus havde stævnet Niels Jensen i Flade herredsfoged i Nørherred på Mors, for han nogen tid siden forleden ---- som han havde undt Ove Lunges fuldmægtig lov og lyd inden tinge den stund, de to stævningsmænd hjemlede hvem i stævningen, de havde stævnet. sagen blev opsat til næste landsting.

(129)

** Søren Jensen i Sejlflod havde stævnet Laurids Andersen foged til Storvorde birketing for en dom, som han imod ham havde dømt, at han skulle være i hans husbonds minde, og ikke han skulle vide, hvad samme minde skulle være, endog han havde tilbudt at rette for sig. derefter blev afsagt ----.

(131)

** (fortsat fra ikke bevaret blad) den lod og anpart, som Jens Andersen og hans hustru Kirsten Sørensdatter i samme ejendom tilfaldet er, som samme indførselsbrev udviser. dernæst blev fremlagt en dom og delebrev af Bølling herreds ting, hvori fru Karen Bryske har ladet fordele Christen Olufsen boende ved Fastergård og Niels Jensen sst, for de bruger hendes anpart i de boliger, de påboer efter indførselsbrevs og doms lydelse, og ikke de har det i hendes minde, hvorefter blev afsagt, ---- indført i en søsterlod i samme gård, og fornævnte Christen Olufsen og Niels Jensen er boende på samme gårds grund, og fogden har tilfundet dem ikke at må bruge det, undtagen de har det i fru Karens minde, da vidste dommerne ikke imod samme dom og dele at sige, før de retter for dem, som det sig bør.

(132)

** velb fru Karen Bryske til Slumstrup havde ladet stævne Niels Mørk for en dom, han her til landstinget forhvervet har over det vidne, Søren Pedersen i Bølling og hans medbrødre, at deres vidne er undsagt, menende samme dom ikke uendelig at lyde og burde derfor ingen magt at have. derefter blev afsagt, så efterdi samme dom lyder ikke ydermere, indtil sagen blev stævnet på ny, og det nu sket er, da bør den ikke længere magt at have.

(133)

** Keld Mogensen borger i Viborg havde stævnet Anne Sallingboes sst for et vidne, hun til Viborg byting imod hans dreng Anders Christensen for sandemænd vidnet har, at han skulle have slået Tomas Kock til Poul Basses ladevæg, hvilket han hårdeligt benægtede, men sagde, at Anne Sallingboes holdt ham den stund, han slog ham mange åbne sår i hans hoved, og han formener samme vidne vildigt at være, efterdi hun er Tomas Kocks hustrus morsøster. sagen blev opsat 6 uger.

(135)

(løst blad, hører til næste sag)

(136)

** velb fru Margrete Friis til Engelund fremlagde en landstingsstævning, hvormed hendes bror velb Albret Friis til Hieridskær (Haraldskær) høvedsmand på Riberhus på hendes vegne havde stævnet velb Jørgen Friis til Faurskov for to uendelige domme, han over hendes tjener Jens Pedersen i Vestergård skulle have bekommet, over nogen vidnesbyrd om et boel Stjernborg i Tørring sogn i Skodborg herred, endog hun formener fornævnte vidnesbyrd tilforn her til landstinget at skulle være underkendt, og samme uendelige dom ikke at komme hendes tjener eller hans vidnesbyrd til hinder i nogen måde. derefter blev i rette lagt samme uendelige dom hr af landstinget samt tingsvidner af Skodborg herreds ting og Sabro herreds ting, at 1586 var de i Vadskærgård på Jens Pedersens vegne i Vestergård og havde med dem sølvpenning og havde tilbudt at ville fuldgøre Jørgen Friises herlighed af Stjernborg i Tørring sogn efter hans skiftebrevs lydelse, og ikke de kunne komme af med det. derefter blev afsagt, så efterdi samme uendelige landstingsdom ikke lyder ydermere, indtil sagen blev stævnet på ny, og det nu sket er, da bør den ikke længere magt at have, og efterdi samme skursnævningers ed og tov er funderet efter samme uendelige dom, og den nu findes at være undersagt, da bør denne skursnævningers ed og tov magtesløs at være.

(147)

lørdag 6/11 1591.

** velb Kjeld Juel til Stubbergård havde stævnet herredsfoged ---- for en dom, han til Ginding herreds ting dømt har, og kvitfundet Jesper Sørensen i Høstrup for nogle penge, han til Keld Juel på sin husbonds vegne har udlovet. så mødte Jesper Sørensen og berettede, at da samme penge blev lagt på tinget, ville ingen dem annamme, så han antvortede lensmanden samme penge og mente derfor, at han burde stævnes for samme penge.

(148)

** velb Niels Jonsen til Torstedlund hans visse bud med opsættelse her af landstinget i dag måned på velb fru Marie Morten Krabbes vegne havde stævnet Søren Christensen i Mariager, som var hendes foged på Bjørnholm, for han imod sin tro tjeneste har efterlagt, lokket og beligget en adelsperson jomfru Anne Hedenstrup. sagen blev opsat til i dag 14 dage.

(149)

** Søren Nielsen Dal ? i Ingerslev havde stævnet Niels Knudsen i ---- rup, for han har ladet ham fordele til Ning herreds ting for nogen gæld, som afgangne ---- har været ham pligtig. så mødte Niels Knudsen og fremlagde samme delebrev af Ning herreds ting 4/9 dette år, hvorefter blev afsagt, så efterdi ingen dom i sagen er udgået, og Søren Nielsen dog er blevet delt, da fandt dommerne Søren Nielsen af den dele kvit at være, og sagen til herredsting igen at komme.

(150)

** Niels Skriver hospitalsforstander i Århus med opsættelse her af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Jens Christensen i Tustrup herredsfoged i Sønderhald herred, for han ikke har villet anse

hans fuldmægtigs lovlige skudsmål, da han lå på hans sotte og sygeseng. sagen blev opsat til i dag 14 dage.

** velb Christen Vind til Grundet havde stævnet velb Mads Nielsen til Norrildgård, for han skulle have ladet forhverve en uendelig dom over hans tjenere, hvorefter blev afsagt, da efterdi samme dom ikke lyder ydermere, indtil sagen blev stævnet på ny, hvilket nu sket er, da bør den ikke længere magt at have.

(151)

** Laurids Sørensen i Mejlvang havde stævnet Visti Hansen i Vittarp for en dom, han til landstinget har forhvervet og er kommet af den dele, han havde ham i for 2 daler, han skulle være ham skyldig. derefter blev afsagt, da efterdi samme dom ikke lyder ydermere, indtil sagen blev stævnet på ny, hvilket nu sket er, da bør den ikke længere magt at have, og efterdi de kives om samme gæld, om den er vitterlig eller ej, og ikke nogen dom derom er udgået, og Visti Hansen dog er fordelt, da bør han af samme dele kvit at være, og sagen til herredsting at komme.

(153)

** Christoffer Sørensen i Tostrup med opsættelse her af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Inge Christensdatter i Dalgård for et klagevidne, hun på ham til Han herreds ting klaget og vidnet har i hendes egen sag og ikke på nogen vis tid eller dag. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke er mødt deres vidner at forsvare, da fandt dommerne samme tingsvidne magtesløs at være og ikke at komme Christoffer Sørensen til nogen forhindring.

(154)

** Niels Skrædder borger i Hobro havde stævnet Peder Nielsen murmester sst, for han har ladet ham fordele for 4 mark, hvorpå blev afsagt, så efterdi der ingen dom er udgået, og Niels Skrædder dog er blevet fordelt, da fandt dommerne ham af samme dele kvit at være, og sagen til borgmestre og råd i Hobro at komme.

** Niels Skrædder borger i Hobro havde stævnet Poul Møller i Blåkilde mølle, for han har ladet ham fordele for 23 skilling efter hans egen forpligt, hvorefter blev afsagt, så efterdi tingsvidne efter Niels Skrædders egen forpligt fremlægges, da fandt dommerne ham af den dele kvit at være, og sagen til byting at komme.

(155)

** Hans Kock borger i Viborg havde stævnet Tyge Christensen borger sst, for han til Viborg byting har ladet ham fordele for nogen gæld, han Rasmus Kock skyldig var, og han siger fornævnte Hans Kock skulle have lovet til ham. derefter blev afsagt, så efterdi her intet vidne om Niels Skrædders gæld fremlægges, da fandt dommerne ham at den dele kvit at være, og sagen til byting at komme.

(157)

** Niels Skriver rådmand i Århus og hospitalsforstander sst havde stævnet Birgitte Sørensdatter i Låsby, Jens Jensen og deres medfølgere vidnesmænd for et vidne, de vidnet har, at der ikke skulle

være givet videre end en fjerding smør hvert år af den gård i Låsby, Søren Nielsen iboer, til husbonden, endog det skal bevises, at den mand som gav samme gård til calendarumgilde, at da gik to skæpper smør af samme gård, hvilken gård siden er tillagt hospitalet i Århus. derefter blev fremlagt et tingsvidne af Århus sidst forganget år 25/2, hvor Niels Skriver fremlagde et pergaments skødebrev med hængende indsegl, som formelder, lange Ove Væbner at have skødet hr Markvard Skov ? domprovst i Århus på præstegildets vegne i ---- en gård i Låsby, som Jens Mikkelsen iboede, og skylder årligt 4 ---- korn og 2 skæpper smør. derefter blev afsagt, så efterdi bevises med lange Ove Væbners brev, at han har skødet hr Markvard på fornævnte gildes vegne samme gård, og fornævnte herredstings dom ikke findes endelig at være dømt, da fandt dommerne samme sag til herredsting igen at komme.

(158)

** Anders Nielsen i ---drup havde stævnet Christen Sørensen i Korning mølle og Jens Nielsen i Randrup mølle for et vidne, de vidnet har, at den nye hovedstok ved Gammelmølles dæmning skal være højere end den gamle var tilforn, hvorefter blev fremlagt samme vidne af ---- birketing 29/10 dette år, hvori Christen Sørensen i Korning mølle vidnede, at for 10 år siden, da hans far boede i fornævnte Nørremølle, da var den nye hovedstok ikke højere end den gamle. derefter blev afsagt, så efterdi alle lodsejere ikke for fornævnte vidne og syn har fået lovligt varsel, da fandt dommerne dem magtesløse at være.

(161)

lørdag 20/11 1591.

** velb Jørgen Friis til Vadskærgård med opsættelse her af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Oluf Christensen i Østergård for en dom, han har dømt og har fradømt Jørgen Friis kost og tæring, som han formener fru Margrete Friis til Engelund skulle være ham pligtig, for hun skulle have stævnet Jørgen Friis for rigets kansler, og der ingen dom var gået i sagen. derefter blev afsagt, så efterdi samme dom ikke er endelig, bør den at være som udømt, og sagen til herredsting igen at komme.

(163)

** ---- Sørensen i ---- havde stævnet ---- for en uendelig dom, han til landstinget forhvervet har ---- har opsat i 8 dage, alligevel nogen skulle have været mødt til gensvar. derefter blev afsagt, så og efterdi samme uendelige dom ikke lyder ydermere, indtil sagen blev stævnet på ny, og det nu sket er, da bør den ingen magt at have ---- og samme beretning findes udenpå skrevet at være læst og påskrevet den samme dag, opsættelsen ganget er, og fornævnte herredsfoged da sagen sig i beråd ikke uden i 8 dage har optaget, kunne dommerne ikke kendes fogdens ulempe deri at være.

(165)

** velb Jørgen Friis til Vadskærgård havde stævnet Mikkel Sørensen i Kvottrup herredsfoged i Sabro herred for en dom, han har dømt imellem velb Mandrup Parsberg til Hagsholm høvedsmand på Skanderborg hans fuldmægtig Peder Jensen i Stadsegård ---- , for han ikke vidste en ejendom, som kaldes Dal og Dalsmark, fornævnte Jørgen Friises gård, ikke for noget enemærke at tildømme. derefter blev afsagt, så efterdi findes et tingsvidne i fornævnte herredstingsdom inddraget, at

fornævnte Dal og Dalsmark har været brugt for fri endels ejendom til ---- og, fogden dog ikke har vidst den til fornævnte Jørgen Friises gård for enemærke at tildømme, da vidste dommerne ikke samme fogdens dom at følge, mens fornævnte vidne står ved magt.

(167)

** velb fru Margrete Friis til Engelund havde stævnet velb Jørgen Friis til Faurskov for en uendelig dom, han har forhvervet på nogen vidnesbyrd ----.

(168)

** velb Jørgen Friis til Faurskov og Tomas Jørgensen på hans husbond velb Laurids Rostrup til Ristrups vegne havde stævnet Jens Skriver ---- og Niels Sørensen sst for et vidne, delemål og dom, de til Sabro herredsting har forhvervet over deres tjenere Niels Christensen ----, hvilket vidne, dele og dom de ikke mener så lovligt at være, efterdi det skulle være Jens Skrivers og Niels Sørensens egne tjenere, som samme vidne i deres egen sag vidnet har angående rebskifte jord. så blev i rette lagt samme vidne af Sabro herreds ting 1589. derefter blev afsagt ---- fandt dommerne ---- magt at have.

(170)

** velb Keld Juul til Stubbergård med opsættelse her af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Christen Nielsen herredsfoged i Nørhald herred, for han har forhvervet dom over ham til landstinget, for han skulle have forseet sig. derefter blev afsagt, så efterdi det nu bevises med dom af landstinget, Christen Nielsen at være tildømt sig at have forseet, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end han derfor bør jo igen at give Keld Juel hvis skadegæld, kost og tæring, han derpå har lidt.

(171)

** Jens Madsen murmester borger i Viborg med opsættelse her af landstinget i dag 14 dage havde stævnet ---- foged i Viborg for to domme, han har dømt over ham og tildømt ham at stå velb Keld Juul til rette, for han skulle have forholdt ham ---- efter hans skødebrevs lydelse. sagen blev opsat til ---- landsting førstkommende.

(172)

** velb Jørgen Friis til Vadskærgård med opsættelse her af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Oluf Christensen i Østergård for en dom, han har dømt og fradømt Jørgen Friis hvis kost og tæring, som Jørgen Friis mener, fru Margrete Friis til Engelund skulle være ham pligtig, for hun skulle have stævnet ham. (overstreget)

** velb Jørgen Friis til Vadskærgård med opsættelse her af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jep Mikkelsen herredsfoged i Skodborg herred for en dom ---- og tilfundet fru Margrete til syn på Stjernborg mark. derefter blev afsagt, så efterdi fornævnte langstings granskning medfører at være bevilget, at hvis iring og trætte fru Margrete og Jørgen Friis havde imod hinanden, at være bevilget gode mænd derpå at komme ---- på fornævnte åsteder, førend fornævnte gode mænd har været der,

da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end han jo sig deri har forseet og bør derfor at stå til rette.

(176)

** Mikkel Sørensen i Kvottrup herredsfoged i Sabro herred havde stævnet velb Jørgen Friis til Faurskov for en dom ---- forhvervet over ham, hvori han er tildømt at have forseet sig og derfor at stå Jørgen Friis til rette for hvis skade, kost og tæring, han derfor lidt og gjort har. derefter blev afsagt, så efterdi samme dom lyder ----, vidste dommerne ikke den at forandre.

(177)

** Peder Madsen i Langkær med opsættelse her af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Anders Sørensen foged på Slumstrup, fordi han har ladet ham fordele ----.

(178)

** Anders Maltesen til Albæk havde stævnet Tomas Poulsen i Vokslev og efterskrevne synsmænd, som nogen tid siden at tinget var taget til syn til to ----. derefter blev afsagt ----.

(179)

** velb Ove Lunge til Tirsbæk havde stævnet Christen Eriksen i Klokmose herredsfoged i Bølling herred for en dom, han på Bølling herreds ting dømt har 11/10 1590 imellem Ove Lunge og velb fru Karen Bryske angående kost, tæring og skadegæld. derefter blev afsagt, så efterdi fornævnte herredsfoged ikke har endeligt adskilt, om fru Karen Bryske var Ove Lunge nogen skadegæld, kost og tæring pligtig eller ej, da indsatte dommerne samme sag til ham igen at komme og han dem derom imellem at dømme og adskille, som det sig bør.

(180)

** Christen Jensen i ---- havde stævnet Anders Lauridsen ----. så mødte Anders Pedersen ---- borger i Hobro på Anders Lauridsens vegne og berettede, at Anders Lauridsen havde stævnet Christen Jensen for hans sandhed at sige, men han ville ikke møde hverken til herreds eller landsting, hvorefter blev afsagt, så efterdi samme dom ikke lyder videre, indtil sagen blev stævnet på ny, og det nu sket er, da bør den ikke længere magt at have, og sagen til herredsting igen at komme.

(181)

** Niels Skriver hospitalsforstander i Århus med opsættelse her af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jens Christensen i Tustrup herredsfoged i Sønderhald herred, for han ikke har villet anse hans fuldmægtigs skudsmål, da han lå på hans sotteseng, hvorefter blev afsagt ----.

(183)

** velb Ove Lunge til Tirsbæk havde stævnet Jens Loensen ? herredsfoged i Bjerre ? herred for et stokkenævn, han har udstedt til Jørgen Poulsen, som var ----foged på ----, og ikke skal findes lovligt varsel for det at være givet.

(184)

** Peder Mørk i Langkær havde stævnet Christen Eriksen i Klokmose herredsfoged i Bølling herred for en dom, han udgivet har og tildømt ham at skulle føre til Fastergård så meget korn og kvæg, som fandtes i Fastergård, da han flyttede derfra. sagen blev opsat til førstkommende landsting.

(186)

** Peder Mørk i Langkær havde stævnet Anders Sørensen foged på Slumstrup, for han har ladet ham fordele til Bølling herreds ting, for han skulle have ladet bruge den søsterlod i ---- eng.

(187)

** Peder Mørk i Langkær havde stævnet Søren Pedersen i Østerby og hans medbrødre for et vidne, de vidnet har om nogen afgift af Fastergård, som var en fjerding smør, noget havre og et svin, at det ikke skulle være ----.

** Hans Jensen tjenende velb Hans Axelsen til Rudgård med opsættelse her af landstinget i dag måned havde stævnet efterskrevne sandemænd, for de har ham ----. Hans Jensen benægtede at have gjort Christoffer Clausen sår eller skade ---- kvit for vold, som Christoffer Clausen har ladet ham oversværge.

(188)

** Hans Jensen tjenende velb Hans Axelsen til Rudgård på Jens Mortensens vegne med opsættelse her af landstinget i dag måned havde stævnet de mænd i Viborg ?, som havde ham vold oversvoret ---- Jens Mortensen at samme vold kvit at være.

(189)

** Peder Gedde i Hjedsbæk på sin bror hr Anders Geddes vegne i ----? med opsættelse her af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Vogn Jensen i Veggergård og Christian Skønning i Giver for en seddel eller register, de dem påberåber, at deres bror Søren Gedde, som døde i Veggergård havde ladet opskrive ---- deres mor Anne Justdatter i Veggergård ----. Peder Gedde fremlagde et sit eget og Christen Gedde i Veggergårds brev, hvori de bekendte, at de 30/10 1590 var nærværende, da Peder Kjærulf i Mosbæk, Niels Jensen i Rævhale og deres medbrødre vurderingsmænd skulle vurdere salig Søren Gedde, som døde i Veggergård hans efterladte bo. derefter blev afsagt ----.

(192)

lørdag 4/12 1591.

** Christen Mouridsen i Hejring, Poul Justsen sst og Jens Andersen sst havde stævnet Niels Andersen i Fristrup med flere for et slagsmål på Hejrings gade, og i rette lagde et tingsvidne af Rinds herreds ting mandagen efter sankt Mortens dag sidst forleden. sagen blev opsat til snapsting.

(193)

** velb Christen Munk til Ørnhoved havde stævnet Niels Hansen i Grimlund, for han nogen tid siden er ---- en gård i Bølling herred i Borris sogn kaldes ---- gård, hvilken ham i sin søskende --- er tilskiftet med hans hustru Karen Grønsdatter, og han samme gård har ladet bruge med skyld og landgilde, ægt og arbejde. sagen blev opsat til næste landsting førstkommende.

(194)

** Knud Pedersen i Grove på sine egne og Jens Mogensens vegne boende i ---- havde stævnet hæderlig og vellærd mand ---- Jensen i Urup for et skøde, han skal have ---- og hr Niels siden ----, og formelder samme skøde af ---- herreds ting 1579 mandag næst efter sankt Gregoridag, formeldende, at Mogens Nielsen i ---- med sin hustru Else Christensdatter og sine sønners velberåd hu har skødet fra sig og sine arvinger og til ---- Brun ? og hans arvinger ----. derefter blev afsagt ---- ikke bevises Mogens Sørensen imod samme skøde har gjort nogen gensigelse eller med guld, sølv eller penge til at ville købe med sin fædrene, da vidste dommerne ----,

(195)

** ---- havde stævnet ---- Rasmus Lauridsen, Iver Lauridsen og Iver Bagge i Sorring ----Lauridsen i Voldby Sejer Andersen i Ovstrup ---- Lauridsen i Resendal Laurids ---- Mikkel Bagge i Sorring på ---- kongelig befaling-------- Margrete Jensdatter så også Anne Jensdatter borgerske i Århus om deres bondegods i Farre, Skellerup og Hammel i Gjern herred, som dem samtlige arveligt var tilfaldet efter deres salig forældre, og KM befaling tilholder dem at stævne fornævnte medarvinger dem imellem at adskille uden forhaling ----- Peder Jørgensen på hans hustru Else Jensdatters vegne, Anne Jensdatter i Århus på hendes ---- derefter blev afsagt ----.

(199)

** velb Keld Juul til Stubbergård havde stævnet Hans Krog byfoged i Viborg for hvis kost og tæring, han er ham pligtig efter landstingsdom. sagen blev opsat til snapslandsting.

** velb Keld Juul til Stubbergård havde stævnet Christen Jensen i ---- herredsfoged i Vandfuld herred for hvis kost og tæring, han er ham pligtig efter landstingsdoms indhold. sagen blev opsat til snapsting.

(200)

** velb Keld Juul til Stubbergård havde stævnet Christen Jensen i ---- herredsfoged i Vandfuld herred, for han ikke ville unde hans foged samme frøgæld beskrevet, hvorefter blev afsagt, at herredsfogden har forseet sig og bør derfor at stå til rette.

(201)

** Niels Nielsen i Lee havde stævnet Sidsel Christensdatter og Anne Christensdatter for et vidne, de vidnet har, at han skulle have hugget i deres mor Maren Jepsdatters dør og dørstolpe og fremlagde et vidne af Middelsom herreds ting. derefter blev afsagt, så efterdi ikke bevises, at fornævnte vidnesbyrd ikke skal være kommet til deres lovalder, da vidste dommerne ikke imod samme vidne at sige eller magtesløs dømme.

(202)

** Poul Christensen i ---- havde stævnet Poul Nielsen i ---- ,for han har ladet fordele Poul Christensen for et afkald, han havde lovet ---- ikke ville gøre, hvorefter blev afsagt, ---- af samme dele at kvitdømme, førend han retter for sig.

(203)

** Christen Skriver borger i Århus havde stævnet Søren Pedersen Bonde i Viborg, for han tilholder sig en gård i Viborg, som han skulle have købt af ham, dog har ikke noget skøde derpå, og ikke han har bekommet sin betaling for samme gård ----.

(205)

** Mikkel Nielsen borger i Viborg gav til kende, hvorledes Jørgen Sørensen Hegelund ---- skulle have stævnet ham til landstinget, for han har ladet ham fordele for en sum penge efter hans brev og segl ----.

(206)

** Hans Nielsen borger i Viborg havde stævnet Hans Smed borger sst ----.

(207)

** Christen Jensen ---- havde stævnet Mikkel Nielsen ----.

(208)

** Jens Jensen i Tisted havde stævnet Peder Frandsen borger i Viborg, for han har ladet ham fordele ----.

(209)

** ----.

(210)

lørdag 18/12 1591

** velb Valdemar Parsberg til Jernit havde stævnet sandemænd ----.

(211)

** velb Niels Vind til Grundet havde stævnet ----.

slut

register over alle forekommende stednavne samt usædvanlige personnavne.

Bers
Bersholm
Bertelsen
Bested
Bidstrup
Bigum
Bilsing
Birkelse
Birkholm
Bjerager
Bjerregrav
Bjerring
Bjødstrup
Bjørnholm
Bjørnstrup
Black
Block
Blæsbjerg
Bonde Bondesen
Borbjerg
Bovlstrup
Brahe
Bramming
Brandsen
Brandstrup
Braske
Bratskov
Bre
Bredal
Bregnholt
Brenderupgård
Brock
Brockenhuus
Brorsen
Brunde
Brundt
Brunick
Brun
Brødt
Brøgger
Brønderup
Brøndum
Budde
Buderupholm
Bygum
Bystrup
Bystrupdal
Bølling

Bønderup
Børglumkloster
Børial Børialsdatter Børialsen
Børkop
Børring
Bøstrup
Christence
Christen Christensdatter
Christoffer
Clausdatter Clausen
Clausholm
Clemend Clemendsdatter Clemendsen
Dagbjerggård
Dalsgård
Dalsmark
Damsgård
Darum
Debel
Dejbjerglund
Didrik
Dinesen Dineskone
Djurs
Dollerup
Dorup
Dragsgård
Dresen
Dyresdatter
Dyrik
Dyrskyt
Døding
Dørup
Ebbesen
Ebbestrup
Ebstrup
Edslev
Eggers
Egskov
Ejdrup
Ejgil
Eldrup
Elle
Ellidshøj
Elsborg
Emborg
Emmelev
Endrup
Engelsholm
Engelstrup

Engelund
Enner
Envold Envoldsen
Eriksdatter
Erslev
Eskerud
Eskesen
Eskildsen
Eskær
Espensen
Essenbæk
Essendrup
Estrup
Estrupgård
Estvadgård
Eveldrup
Fabjerg
Falshede
Fardrup
Farre
Fastergård
Fasti
Fastrup
Faurskov
Feldborg
Feldingbjerg
Ferring
Ferup
Fidde
Filholm
Fillerup
Finderup
Fiskbæk
Fjallerslev
Fjelstervang
Fjelsø
Fjends
Flovtrup
Flø
Fløjstrup
Folby
Follesen
Forup
Fovlum
Fovrfeld
Fovsing
Frandsen
Friis

Fristrup
Fruergård
Frunddatter
Fulden
Fussing
Fussingø
Føvling
Gabriel
Gadgab
Galkær
Galtrup
Gammelstrup
Gamst
Ganderup
Gaverslund
Gavnø
Geding
Gedsted
Germand
Gern
Gerup
Gesing
Gesinggård
Gesingholm
Gettrup
Gierik
Ginding
Gislum
Gissel
Gius
Glambek
Glerup
Glesborg
Glob
Glud
Godslev
Gramrode
Graver Graversdatter Graversen
Greffe
Gregersdatter Gregersen
Gremers
Grimlund
Grimstrup
Groersen
Grundfør
Grønderup
Grøns Grønsdatter
Grøsgård

Gunde Gundesdatter Gundesen
Gunderup
Gundestrupgård
Gødesen
Gødik
Gødstrup
Gøl
Gørup
Gøttrup
Gøye
Hadbjerg
Hadbo
Haderslevhus
Hag
Hagsholm
Haldum
Halkær
Hallendrup
Halling
Hallund
Hallundbæk
Hammershus
Handest
Hansdatter Hanses Hanskone
Haraldskær
Harbo
Harbou
Harild
Harlevholm
Harre
Harte
Hastrup
Haurum
Hedenstrup
Hegedal
Hegelund
Hejring
Hellumgård
Helstrup
Hem
Henriksdatter Henriksen
Herborg
Herkegård
Hermandsen
Hersum
Herup
Hessel
Hesselballe

Hesselbjerg
Hesselmed
Hevring
Hieridskær
Hillerslev
Hindborg
Hindsted
Hinge
Hjarresen
Hjeds
Hjedsbæk
Hjelmslev
Hjelmsted
Hjermeslev
Hjermeslevgård
Hjermgård
Hjermind
Hjortkær
Hjortsvang
Ho
Hoager
Hodde
Hoddeskov
Holbækgård
Holck
Hollensted
Holmans
Holmgård
Holst
Holt
Holtet
Holtum
Homand
Hormum
Hornumkær
Horsbøl
Hovedstrup
Hoverdal
Hovlbjerg
Huitfeldt
Hulris
Husums
Hvam
Hverrestrup
Hvetbo
Hvidbjerggård
Hviding
Hvilshøj

Hvilshøjgård
Hvilsted
Hvingelby
Hvitfeld
Hyllerød
Høgsgård
Hølgård
Hønborg
Hørbylund
Hørdum
Høstrup
Håsum
Ibsdatter Ibsen
Idskov
Ilsø
Ingerslev
Ingvardsen
Irmgard
Isted
Iversen
Jacobsdatter
Javngyde
Jebjerg
Jegind
Jegstrup
Jellofsen
Jensdatter Jenses Jenskone
Jensgård
Jep Jepsdatter
Jerlev
Jernit
Jespersen
Jochim
Jonsen
Jude
Juel
Junget
Justdatter Justsen
Juul
Jørgensdatter
Kabbel
Kalhave
Kallestrup
Kallesø
Kalsgårde
Kalum
Kas
Kattrup

Keld Keldsen
Kelstrup
Kettrup
Kielbeck
Kielgård
Kinderup
Kirstine
Kiø
Kjærulf
Klarupgård
Klement (skipper)
Klim
Klittensbjerg
Klokmose
Klotrup
Klæstrup
Knapsdal
Knejsted
Knudsbjerg
Knudsdatter Knudsen
Knudstrup
Kobberup
Kock
Koldinghus
Kolds
Kolkur
Komdrup
Kondrup
Kongensholm
Kongslund
Korning
Kornum
Korsøgård
Korsøholm
Kovstrup
Krabbesholm
Kraghede
Krags
Krastrup
Krogsgård
Krollerup
Krusesdatter
Kuri
Kvelstrup
Kvistrup
Kvium
Kvong
Kvorning

Kvottrup
Kynde
Kærgård
Kærsgård
Kørup
Kås
Lading
Lassen
Lauridsdatter Lauridsen Lauridses
Lee
Lemdrup
Lerdrup
Lesten
Lett
Ligård
Lilleørs
Lindbjerggård
Lindbjerg
Linderumgård
Linderup
Lindum
Lindved
Lissumkær
Ludvigsen
Lunddal
Lundergård
Lundum
Lundø
Lydum
Lykkesdatter
Lykkesgård
Lykær
Lynderup
Lynderupgård
Lyngbygård
Lyngå
Lysgård
Lysholt
Lystrup
Lærkeholt
Løjstrup
Låstrup
Madsdatter Madses
Magdalene
Magård
Mais
Maltesen
Mammen

Mandrup
Margrete
Marie
Markvard Markvardsen
Matiasen
Matiasgade
Mausing
Mejlby
Mejlgård
Mejlsted
Mejlstrup
Mejlvang
Menholt
Mesing
Middelsom
Mikkel Mikkelsen
Milsted
Milter
Mindstrup
Mo
Mogensdatter Mogensen Mogenses
Morsbøl
Morsø
Morum
Morup
Mourids Mouridsdatter Mouridsen
Movtrup
Mundelstrup
Munkgård
Munksdatter
Mustrup
Møballe
Møgelgård
Møldrup
Møldrupdal
Møldrupgård
Møllerup
Mønsted
Mørksdatter
Måbjerg
Navl
Navndrup
Neb
Nees
Netzou
Nielsdatter Nielses Nielskone
Ning
Nittrup

Nonboes
Norrildgård
Norring
Norringvorde
Nyrup
Næsborg
Nølev
Nørbeg
Nørby
Nørhald
Nørhan
Nørherred
Nørjylland
Nørklit
Nørlund
Nørlyng
Nørmarksholm
Nørskov
Nørum
Nørvang
Odderbæk
Odsgård
Oens
Oksenvad
Oksholm
Oldrup
Olufsdatter Olufsen Olufskone
Ovesen
Ovesgård
Ovstrup
Ovtrup
Oxe
Paderup
Pallesen
Parsberg
Pedersdatter Pederskone
Pederstrup
Piborst
Pindhose
Pindstrup
Pirup
Pjedsted
Poulsdatter Poulskone
Predbjørn
Præstebjergskov
Præstgård
Pugdal
Purilkær

Påskesen
Quist
Rakkeby
Ramsing
Randrup
Rantzau
Rasmusdatter Rasmusses
Ravnholt
Ravnsbæk
Ravnstrup
Rebstrup
Remmerslund
Rendsborg
Resen
Resendal
Restrup
Revsing
Revsinghede
Revsinghoved
Riber
Riberhus
Riis
Rimsø
Rinds
Risumgård
Rogersdatter
Rosenkrantz
Rostrups
Routved
Rudgård
Ryde
Ryngdal
Rærup
Rævhale
Rævshale
Rævshave
Røgelhede
Rønbjerg
Rådvedgård
Råle
Rårup
Sabro
Sael
Saksild
Sallingboes
Sallmænd
Salls
Saxe

Seding
Sehested
Sejersen
Sejlstrup
Selling
Serridslev
Sevel
Sevelsted
Sibatsen
Sidsel
Sinderupgård
Sindholt
Sindinggård
Sjelborg
Skads
Skallerup
Skalmstrup
Skarus Skarusen
Skavngård
Skedshale
Skeel
Skellerup
Skelsbjerggård
Skern
Skier
Skivdal
Skivum
Skjollerup
Skjød
Skodborg
Skodborggård
Skodborghus
Skonager
Skov
Skram
Skrebsgård
Skræ
Skærping
Skærsø
Skønning
Skøts
Skårupgård
Slotved
Slumstrup
Smollerup
Smollerupgård
Snede
Snydes

Sommersen
Sorring
Sortebrødre
Spanggård
Spends Spendsdatter
Spentrup
Spettrup
Splidsdatter
Staby
Staffensen
Stagstrup
Stallerupgård
Starup
Stautrup
Steffensdatter
Stensballe
Stern
Sterup
Stevnstrup
Stistrup
Stjernborg
Stokholm
Storum
Storvorde
Stovgård
Stovstrup
Strangesen
Stræt
Stubbergård
Stubdrup
Stygges
Styvel
Støvringgård
Stårupgård
Suldrup
Sundstrup
Svendlund
Svendstrup
Svennik Svenniksen
Svenning
Svinding
Sæbygårds
Søbygård
Sødrup
Sønderbeg
Sønderhald
Sønderlev
Sørensdatter

Sørup
Tageskov
Tammestrup
Tanderup
Tarp
Telling
Terkild Terkildsen
Terps
Thise
Tindbæk
Tindskov
Tinggård
Tinning
Tirsbæk
Tisbøl
Tise
Tislund
Toftgård
Tollestrup
Tolstrup
Tomasdatter Tomaskone
Torbensdatter
Tord Tordsen
Torlund
Torning
Torrild
Torsager
Torslev
Torstedlund
Torsø
Torsølund
Torsømænd
Torupgård
Tostrup
Tovstrup
Trabjerg
Trabjerggård
Trandum
Trinderup
Troelsen
Troelstrup
Trolholm
Trommeslår
Trudsholm
Trudslev
Trustrup
Træholt
Tuesen

Turesen
Tustrup
Tvenstrup
Tybo
Tygesen
Tykskovgård
Tyregod
Tyrsting
Tøgersen
Tøstesen
Udbyneder
Udstrup
Ugelris
Ulbjerg
Ulfeld
Ulfs
Ulfstand
Ullerup
Ulsund
Urup
Ustrup
Uttrup
Vadskærgård
Valbum
Vandfuld
Vedingtorp
Veggergård
Veikersen
Velds
Vellev
Vennergård
Venning
Vessilsen
Vesteni
Vestrup
Vesttarp
Vibsig
Viderup
Viffert
Villadsdatter Villadsen
Villendrup
Villerslev
Villestrup
Villum Villumsen
Vilsen
Vindum
Virring
Vittarp

Vitten
Vitusdatter
Vive
Vognsdatter Vognsen
Vognstrup
Vokslev
Volborg
Voldbro
Voldgård
Voldum
Vollerup
Volstrup
Vorgård
Vorning
Vosborg
Vosnæsgård
Vostrup
Vrads
Vranum
Vridsted
Vrigsted
Vrålunds
Værumbro
Yderik
Ydesen
Ølst
Ørnhoved
Ørregård
Ørris
Ørskov
Ørslund
Ørsø
Øvle
Åbjerg
Ågesdatter
Ågård
Åkær
Ålborghus
Ålestrup
Ålsrode
Århusgård

udarbejdet 2003-2004 af Bjarne Nørgaard Pedersen Agernvej 95, DK-8330 Beder.